

I

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση)

ΟΔΗΓΙΑ 2006/112/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 28ης Νοεμβρίου 2006

σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 93,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η οδηγία 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμόνισης των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — Κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση ⁽¹⁾ έχει επανειλημμένα τροποποιηθεί κατά τρόπο ουσιαστικό. Είναι, ως εκ τούτου, σκόπιμη, για λόγους σαφήνειας και ορθολογισμού, η αναδιατύπωση της εν λόγω οδηγίας.
- (2) Στο πλαίσιο της εν λόγω αναδιατύπωσης, είναι σκόπιμο να περιληφθούν οι ισχύουσες διατάξεις της οδηγίας 67/227/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 1967, περί της εναρμόνισης των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών ⁽²⁾. Είναι, συνεπώς, σκόπιμο να καταργηθεί η εν λόγω οδηγία.
- (3) Προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι οι διατάξεις παρουσιάζονται κατά σαφή και ορθολογικό τρόπο, συνεπή προς την αρχή της καλύτερης νομοθεσίας, είναι σκόπιμο να αναδιαρθρωθεί και να αναδιατυπωθεί η οδηγία, χωρίς αυτό να συνεπάγεται κατ' αρχήν ουσιαστικές αλλαγές της ισχύουσας νομοθεσίας. Μικρός αριθμός ουσιαστικών τροποποιήσεων συνδέεται πάντως αναπόσπαστα με τη διαδικασία αναδιατύπωσης και δεν μπορεί να αποφευχθεί. Σε περίπτωση σχετικών αλλαγών, αυτές απαριθμούνται εξαντλητικά στις διατάξεις που διέπουν τη μεταφορά και την έναρξη της ισχύος.
- (4) Η υλοποίηση του σκοπού της εγκαθίδρυσης μιας εσωτερικής αγοράς προϋποθέτει την εφαρμογή εντός των κρατών μελών νομοθεσιών σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών, οι οποίες δεν νοθεύουν τους όρους του ανταγωνισμού και δεν εμποδίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών και

υπηρεσιών. Επομένως είναι απαραίτητο να πραγματοποιηθεί εναρμόνιση των νομοθεσιών περί των φόρων κύκλου εργασιών, μέσω ενός συστήματος φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ), με αντικειμενικό σκοπό την εξάλειψη κατά το δυνατόν των παραγόντων οι οποίοι δύνανται να νοθεύσουν τους όρους του ανταγωνισμού, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο.

- (5) Το σύστημα ΦΠΑ επιτυγχάνει τη μεγαλύτερη απλούστευση και ουδετερότητα όταν ο φόρος εισπράττεται κατά τρόπο όσο το δυνατόν γενικότερο και όταν το πεδίο εφαρμογής του περιλαμβάνει όλα τα στάδια της παραγωγής και διανομής καθώς επίσης και τον τομέα παροχής υπηρεσιών. Είναι συνεπώς προς το συμφέρον της εσωτερικής αγοράς και των κρατών μελών να υιοθετηθεί ένα κοινό σύστημα, η εφαρμογή του οποίου να επεκτείνεται και στο λιανικό εμπόριο.
- (6) Είναι ανάγκη η εναρμόνιση να γίνει σταδιακά, αφού η εναρμόνιση των φόρων κύκλου εργασιών συνεπάγεται μεταβολές στη διάρθρωση των φόρων των κρατών μελών και έχει αισθητές επιπτώσεις στον τομέα του προϋπολογισμού και στον οικονομικό και τον κοινωνικό τομέα.
- (7) Το κοινό σύστημα ΦΠΑ θα πρέπει να καταλήξει σε ουδετερότητα ως προς τον ανταγωνισμό ακόμη και αν οι συντελεστές και οι απαλλαγές δεν εναρμονίζονται πλήρως, υπό την έννοια ότι στο έδαφος κάθε κράτους μέλους παρόμοια αγαθά και υπηρεσίες υπόκεινται στην ίδια φορολογική επιβάρυνση, οποιαδήποτε και αν είναι η έκταση του δικτύου παραγωγής και διανομής.
- (8) Κατ' εφαρμογή της απόφασης 2000/597/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 29ης Σεπτεμβρίου 2000, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ⁽³⁾, ο προϋπολογισμός των Κοινοτήτων, με την επιφύλαξη των λοιπών εσόδων, χρηματοδοτείται εξ ολοκλήρου από ιδίους πόρους των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Στους πόρους αυτούς περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι προερχόμενοι από τον ΦΠΑ πόροι που προκύπτουν από την εφαρμογή κοινού συντελεστή επί φορολογικής βάσεως η οποία καθορίζεται κατά τρόπο ομοιόμορφο και σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες.
- (9) Είναι απαραίτητο να προβλεφθεί μεταβατική περίοδος που να επιτρέπει την προοδευτική προσαρμογή των εθνικών νομοθεσιών σε καθορισμένους τομείς.

⁽¹⁾ ΕΕ L 145, 13.6.1977, σ. 1 Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2006/98/ΕΚ (ΕΕ L 221, 12.8.2006, σ. 9).

⁽²⁾ ΕΕ 71, 14.4.1967, σ. 1301. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 69/436/ΕΟΚ (ΕΕ L 320, 20.12.1969, σ. 34).

⁽³⁾ ΕΕ L 253, 7.10.2000, σ. 42.

- (10) Κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου, οι ενδοκοινοτικές πράξεις που πραγματοποιούνται από υποκείμενους στον φόρο, εκτός από τους απαλλασσόμενους του φόρου, θα πρέπει να φορολογούνται στα κράτη μέλη προορισμού, με τους συντελεστές και υπό τους όρους αυτών των κρατών μελών.
- (11) Κατά τη διάρκεια της εν λόγω μεταβατικής περιόδου, είναι επίσης σκόπιμο να φορολογούνται στα κράτη μέλη προορισμού, βάσει των συντελεστών και υπό τους όρους των εν λόγω κρατών μελών, οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις για ορισμένο ποσό οι οποίες πραγματοποιούνται από απαλλασσόμενους του φόρου ή μη υποκείμενα στον φόρο νομικά πρόσωπα καθώς και ορισμένες ενδοκοινοτικές πράξεις πωλήσεων εξ αποστάσεως και παραδόσεων καινούργιων μεταφορικών μέσων οι οποίες πραγματοποιούνται προς ιδιώτες ή απαλλασσόμενους ή μη υποκείμενους στον φόρο οργανισμούς, κατά τον βαθμό που οι πράξεις αυτές, ελλείψει ιδιαίτερων διατάξεων, ενδέχεται να προκαλέσουν σημαντικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών.
- (12) Ορισμένα εδάφη, για λόγους που ανάγονται στη γεωγραφική, οικονομική και κοινωνική τους κατάσταση, πρέπει να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.
- (13) Η έννοια του «υποκείμενου στον φόρο» θα πρέπει να οριστεί κατά τρόπο που να επιτρέπει στα κράτη μέλη, προς εξασφάλιση μεγαλύτερης ουδετερότητας του φόρου, να περιλαμβάνουν σε αυτήν και πρόσωπα τα οποία πραγματοποιούν πράξεις ευκαιριακά.
- (14) Η έννοια της «φορολογητέας πράξης» μπορεί να προκαλέσει δυσχέρειες, ιδίως όσον αφορά τις πράξεις που εξομοιώνονται με φορολογητέες πράξεις. Οι έννοιες αυτές θα πρέπει συνεπώς να αποσαφηνισθούν.
- (15) Για να διευκολυνθούν οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές στον τομέα των εργασιών επί κινητών ενσώματων αγαθών, θα πρέπει να καθορισθούν λεπτομέρειες φορολόγησης των εργασιών αυτών εφόσον πραγματοποιούνται προς λήπτη ο οποίος διαθέτει αριθμό μητρώου ΦΠΑ σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο της υλικής εκτέλεσης.
- (16) Είναι σκόπιμο να εξομοιωθεί με ενδοκοινοτική μεταφορά αγαθών η μεταφορά που πραγματοποιείται στο έδαφος κράτους μέλους, εφόσον η μεταφορά αυτή συνδέεται άμεσα με μεταφορά που πραγματοποιείται μεταξύ κρατών μελών, ώστε να απλουστευθούν, όχι μόνο οι αρχές και οι λεπτομέρειες φορολόγησης αυτών των παρεχομένων εσωτερικών μεταφορών, αλλά και οι κανόνες που εφαρμόζονται στις παρεπόμενες υπηρεσίες καθώς και στις υπηρεσίες που παρέχουν οι μεσάζοντες οι οποίοι μεσολαβούν για την παροχή των διαφόρων υπηρεσιών.
- (17) Ο προσδιορισμός του τόπου των φορολογητέων πράξεων μπορεί να προκαλέσει συγκρούσεις αρμοδιότητας μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως όσον αφορά την παράδοση αγαθών με συναρμολόγηση και την παροχή υπηρεσιών. Αν και ως τόπος παροχής υπηρεσιών πρέπει κατ' αρχή να ορίζεται ο τόπος όπου οι παρέχοντες τις υπηρεσίες έχει εγκαταστήσει την έδρα της οικονομικής του δραστηριότητας, ο τόπος αυτός πρέπει, εν τούτοις, να θεωρείται ότι βρίσκεται στο κράτος μέλος του λήπτη, ιδίως για ορισμένες παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται μεταξύ των υποκείμενων στον φόρο και των οποίων το κόστος υπεισέρχεται στην τιμή των αγαθών.
- (18) Είναι σκόπιμο να οριστεί σαφώς ο τόπος φορολόγησης ορισμένων πράξεων που διενεργούνται σε πλοίο, αεροπλάνο ή τρένο κατά τη μεταφορά επιβατών στο εσωτερικό της Κοινότητας.
- (19) Η ηλεκτρική ενέργεια και το αέριο εξομοιώνονται με αγαθά για τους σκοπούς του ΦΠΑ. Ωστόσο, είναι ιδιαίτερα δύσκολο να προσδιοριστεί ο τόπος παράδοσης. Για να αποφεύγεται η διπλή φορολόγηση ή η μη φορολόγηση και να υλοποιηθεί η πραγματική εσωτερική αγορά αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς εμπόδιο συνδεδεμένο με το καθεστώς ΦΠΑ, ο τόπος παράδοσης του αερίου, μέσω του συστήματος διανομής φυσικού αερίου, και της ηλεκτρικής ενέργειας, πριν φθάσουν τα αγαθά στο τελικό στάδιο κατανάλωσης, θα πρέπει συνεπώς να οριστεί ότι είναι ο τόπος όπου ο αποκτών έχει εγκαταστήσει την έδρα της οικονομικής του δραστηριότητας. Η παράδοση ηλεκτρικής ενέργειας και αερίου στο τελικό στάδιο, από εμπόρους και διανομείς στον τελικό καταναλωτή, θα πρέπει να φορολογείται στον τόπο πραγματικής χρησιμοποίησης και εκμετάλλευσης των αγαθών από τον αποκτώντα.
- (20) Η εφαρμογή στην εκμίσθωση κινητού ενσώματου αγαθού του γενικού κανόνα σύμφωνα με τον οποίο οι παροχές υπηρεσιών φορολογούνται στο κράτος μέλος όπου είναι εγκατεστημένο το πρόσωπο που τις παρέχει μπορεί να προκαλέσει σημαντικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, στην περίπτωση που ο εκμισθωτής και ο μισθωτής είναι εγκατεστημένοι σε διαφορετικά κράτη μέλη και οι επιβαλλόμενοι φορολογικοί συντελεστές διαφέρουν από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. Συνεπώς, είναι σκόπιμο να οριστεί ότι ο τόπος παροχής υπηρεσιών είναι ο τόπος όπου ο μισθωτής διατηρεί την έδρα της οικονομικής του δραστηριότητας ή έχει μόνιμη εγκατάσταση για την οποία παρασχέθηκε η υπηρεσία ή, ελλείψει αυτών, ο τόπος κατοικίας ή συνήθους διαμονής του μισθωτή.
- (21) Ωστόσο, όσον αφορά τη μίσθωση μεταφορικών μέσων, επιβάλλεται, για λόγους ελέγχου, να εφαρμόζεται αυστηρά ο εν λόγω γενικός κανόνας και να καθορίζεται ως τόπος παροχής αυτών των υπηρεσιών ο τόπος όπου είναι εγκατεστημένος ο παρέχων την υπηρεσία.
- (22) Είναι σκόπιμο να φορολογούνται όλες οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, η κατανάλωση των οποίων γίνεται στο εσωτερικό της Κοινότητας, για την πρόληψη στρεβλώσεων του ανταγωνισμού στον τομέα αυτό. Προς τούτο οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, οι οποίες παρέχονται σε υποκείμενους στον φόρο εγκατεστημένους στην Κοινότητα ή σε λήπτες εγκατεστημένους σε τρίτη χώρα, πρέπει, κατ' αρχή, να φορολογούνται στον τόπο όπου είναι εγκατεστημένος ο λήπτης των υπηρεσιών. Για να επιτευχθεί η ενιαία φορολόγηση τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, τις οποίες παρέχουν υποκείμενοι στον φόρο εγκατεστημένοι σε τρίτα εδάφη ή σε τρίτες χώρες σε πρόσωπα μη υποκείμενα στον φόρο, εγκατεστημένα εντός της Κοινότητας, και των οποίων η χρήση και η απολαβή όντως λαμβάνουν χώρα στην Κοινότητα, τα κράτη μέλη θα πρέπει πάντως να προβλέψουν ότι ο τόπος παροχής των υπηρεσιών είναι στο εσωτερικό της Κοινότητας.
- (23) Επίσης για να αποφευχθεί η στρέβλωση του ανταγωνισμού, οι ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές υπηρεσίες και οι υπηρεσίες, οι οποίες παρέχονται ηλεκτρονικά από τρίτα εδάφη ή τρίτες χώρες σε πρόσωπα εγκατεστημένα στην Κοινότητα ή από την Κοινότητα σε λήπτες εγκατεστημένους σε τρίτα εδάφη ή τρίτες χώρες, επιβάλλεται να φορολογούνται στον τόπο εγκατάστασης του λήπτη των υπηρεσιών.

- (24) Οι έννοιες της γενεσιουργού αιτίας και του απαιτητού του φόρου θα πρέπει να εναρμονισθούν, ώστε η εφαρμογή καθώς και οι μεταγενέστερες τροποποιήσεις του κοινού συστήματος ΦΠΑ να ισχύσουν ταυτόχρονα σε όλα τα κράτη μέλη.
- (25) Η βάση επιβολής του φόρου θα πρέπει να εναρμονισθεί, ώστε η εφαρμογή του ΦΠΑ στις φορολογητέες πράξεις να οδηγεί σε συγκρίσιμα αποτελέσματα σε όλα τα κράτη μέλη.
- (26) Προκειμένου να αποτραπεί η απώλεια φορολογικών εσόδων μέσω της προσφυγής στον μηχανισμό των συνδεδεμένων συμβαλλομένων μερών για την άντληση φορολογικού οφέλους, θα πρέπει, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη να έχουν τη δυνατότητα να παρεμβαίνουν όσον αφορά τη βάση επιβολής του φόρου των παραδόσεων αγαθών ή της παροχής υπηρεσιών και των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών σε σχέση με τις εν λόγω κατηγορίες προμηθευτών και παραληπτών κατά την κρίση τους.
- (27) Για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής ή της φοροαποφυγής, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να περιλάβουν στη βάση επιβολής του φόρου μιας πράξης που περιλαμβάνει την επεξεργασία επενδυτικού χρυσού παρεχομένου από τον πελάτη, την αξία αυτού του επενδυτικού χρυσού, εφόσον, ως αποτέλεσμα της επεξεργασίας του, ο χρυσός χάνει την ιδιότητα του επενδυτικού χρυσού.
- (28) Η κατάργηση των φορολογικών ελέγχων στα σύνορα συνεπάγεται επίσης, προκειμένου να αποφευχθούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, όχι μόνο ενιαία βάση του ΦΠΑ αλλά και αριθμό και ύψος συντελεστών επαρκώς παραπλήσια μεταξύ των κρατών μελών.
- (29) Ο κανονικός συντελεστής ΦΠΑ που ισχύει στα διάφορα κράτη μέλη, σε συνδυασμό με τον μηχανισμό του μεταβατικού συστήματος, εξασφαλίζει τη λειτουργία του συστήματος αυτού κατά αποδεκτό τρόπο. Για να μην οδηγήσουν οι διαφορές των κανονικών συντελεστών ΦΠΑ που εφαρμόζονται τα κράτη μέλη σε διαρθρωτικές ανισορροπίες στην Κοινότητα και σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού σε ορισμένους τομείς δραστηριοτήτων, θα πρέπει να καθορισθεί ελάχιστος κανονικός συντελεστής ύψους 15 %, με την επιφύλαξη μεταγενέστερης αναθεώρησης.
- (30) Προκειμένου να διασφαλισθεί η ουδετερότητα του φόρου, οι συντελεστές που εφαρμόζονται από τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθιστούν δυνατή την κανονική έκπτωση του επιβληθέντος κατά το προηγούμενο στάδιο φόρου.
- (31) Κατά τη μεταβατική περίοδο θα πρέπει να είναι δυνατόν να ισχύουν ορισμένες παρεκκλίσεις σχετικές με τον αριθμό και το ύψος των συντελεστών.
- (32) Προκειμένου να βελτιωθεί η κατανόηση του αντικτύπου των μειωμένων συντελεστών, η Επιτροπή θα πρέπει να καταρτίσει έκθεση αξιολόγησης σχετικά με τον αντίκτυπο των μειωμένων συντελεστών που εφαρμόζονται στις τοπικά παρεχόμενες υπηρεσίες, ιδίως από την άποψη της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, της οικονομικής μεγέθυνσης και της ομαλής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς.
- (33) Για την καταπολέμηση της ανεργίας είναι σκόπιμο να δοθεί στα κράτη μέλη που το επιθυμούν η δυνατότητα να εφαρμόσουν δοκιμαστικά τη λειτουργία και τις επιπτώσεις, όσον αφορά τη δημιουργία θέσεων εργασίας, ενός μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ στις υπηρεσίες υψηλής έντασης εργασίας. Αυτή η διευκόλυνση ενδέχεται επίσης να μειώσει τα κίνητρα για τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να προσφύγουν σε πρακτικές παραοικονομίας ή να διατηρούν τέτοιες πρακτικές.
- (34) Ωστόσο, μια τέτοια μείωση του συντελεστή συνεπάγεται κινδύνους για την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και τη φορολογική ουδετερότητα. Ενδείκνυται, συνεπώς, να προβλεφθεί διαδικασία έγκρισης για καθορισμένη αλλά επαρκώς μακρά περίοδο, ώστε να είναι δυνατόν να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος των μειωμένων συντελεστών που εφαρμόζονται στις τοπικά παρεχόμενες υπηρεσίες. Προκειμένου να διαφυλαχθεί ο επαληθεύσιμος και περιορισμένος χαρακτήρας του μέτρου αυτού, το πεδίο εφαρμογής του θα πρέπει να καθορισθεί σαφώς.
- (35) Είναι σκόπιμο να καταρτισθεί κοινός πίνακας απαλλαγών με σκοπό την ομοιόμορφη εισπραξή των ιδίων πόρων σε όλα τα κράτη μέλη.
- (36) Προς όφελος τόσο των υπόχρεων του φόρου όσο και των αρμόδιων διοικήσεων, οι μέθοδοι επιβολής του ΦΠΑ σε ορισμένες ενδοκοινοτικές παραδόσεις και αποκτήσεις προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης θα πρέπει να ευθυγραμμισθούν προς τις διαδικασίες και υποχρεώσεις δήλωσης στις περιπτώσεις αποστολής των προϊόντων αυτών με προορισμό άλλο κράτος μέλος, που ορίζονται στην οδηγία 92/12/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 1992, σχετικά με το γενικό καθεστώς, την κατοχή, την κυκλοφορία και τους ελέγχους των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης ⁽¹⁾.
- (37) Η παράδοση αερίου, μέσω του συστήματος διανομής φυσικού αερίου, και ηλεκτρικής ενέργειας φορολογείται στον τόπο εγκατάστασης του αποκτώντος τις υπηρεσίες. Η εισαγωγή των προϊόντων αυτών θα πρέπει συνεπώς να απαλλάσσεται από τον ΦΠΑ για να αποφεύγεται η διπλή φορολόγηση.
- (38) Για τις φορολογητέες πράξεις στο πλαίσιο του εσωτερικού καθεστώτος οι οποίες συνδέονται με ενδοκοινοτικό εμπόριο και πραγματοποιούνται κατά τη μεταβατική περίοδο από υποκείμενους στον φόρο μη εγκατεστημένους στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται ο τόπος ενδοκοινοτικής απόκτησης των αγαθών, περιλαμβανομένων των αλυσιδωτών συναλλαγών, είναι αναγκαίο να προβλεφθούν μέτρα απλούστευσης που θα εγγυώνται ισοδύναμη μεταχείριση σε όλα τα κράτη μέλη. Για τον σκοπό αυτό θα πρέπει να εναρμονισθούν οι διατάξεις που αφορούν το καθεστώς επιβολής του φόρου και τον υπόχρεο του οφειλόμενου φόρου δυνάμει των πράξεων αυτών. Πρέπει, ωστόσο, να αποκλεισθούν κατ' αρχή από τα καθεστώτα αυτά τα αγαθά που προορίζονται να παραδοθούν στο λιανικό εμπόριο.
- (39) Το καθεστώς των εκπτώσεων θα πρέπει να εναρμονισθεί κατά το μέτρο που έχει επίπτωση στο πραγματικό επίπεδο της εισπραξής, ο δε υπολογισμός της αναλογίας της έκπτωσης θα πρέπει να γίνεται με παρεμφερή τρόπο σε όλα τα κράτη μέλη.
- (40) Το καθεστώς που επιτρέπει την προσαρμογή των εκπτώσεων για τα αγαθά επένδυσης, καθ' όλη τη διάρκειά τους, σύμφωνα με την πραγματική τους χρήση, θα πρέπει επίσης να μπορεί να

⁽¹⁾ ΕΕ L 76, 23.3.1992, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2004/106/ΕΚ (ΕΕ L 359, 4.12.2004, σ. 30).

- εφαρμοσθεί σε υπηρεσίες που έχουν χαρακτήρα αγαθών επένδυσης.
- (41) Είναι σκόπιμο να διευκρινισθεί ποιοι είναι οι υπόχρεοι του φόρου, ιδίως όσον αφορά ορισμένες παροχές υπηρεσιών από πρόσωπα μη εγκατεστημένα στο κράτος μέλος στο οποίο οφείλεται ο φόρος.
- (42) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση, σε ειδικές περιπτώσεις, να ορίζουν τον λήπτη των παραδόσεων αγαθών ή των παροχών υπηρεσιών ως υπόχρεο του οφειλόμενου ΦΠΑ. Το μέτρο αυτό θα πρέπει να συμβάλει στις προσπάθειες που καταβάλλουν τα κράτη μέλη για την απλούστευση των κανόνων και την πάταξη της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής σε συγκεκριμένους τομείς και ως προς ορισμένα είδη συναλλαγών.
- (43) Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να έχουν την ευχέρεια να καθορίζουν τον υπόχρεο του φόρου κατά την εισαγωγή.
- (44) Επιβάλλεται τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να λαμβάνουν μέτρα που προβλέπουν ότι ένα πρόσωπο άλλο από τον υπόχρεο του φόρου είναι αλληλεγγύως υπεύθυνο για την πληρωμή του φόρου.
- (45) Οι υποχρεώσεις των υποκείμενων στον φόρο θα πρέπει να εναρμονισθούν κατά τον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, ώστε να εξασφαλιζεται η ομοιόμορφη είσπραξη του φόρου σε όλα τα κράτη μέλη.
- (46) Η χρησιμοποίηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα διενέργειας ελέγχου από τις φορολογικές αρχές. Είναι συνεπώς σκόπιμο, προκειμένου να διασφαλισθεί η ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, να καταρτισθεί εναρμονισμένος κατάλογος των υποχρεωτικών ενδείξεων των τιμολογίων καθώς και να καθορισθούν ορισμένες κοινές ρυθμίσεις όσον αφορά τη χρησιμοποίηση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης και της ηλεκτρονικής φύλαξης των τιμολογίων καθώς και την αυτοτιμολόγηση και την υπεργολαβική ανάθεση εργασιών τιμολόγησης.
- (47) Τα κράτη μέλη, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζουν, θα πρέπει να επιτρέπουν και να δύνανται να απαιτούν την υποβολή ορισμένων δηλώσεων με ηλεκτρονικά μέσα.
- (48) Η αναγκαία επιδίωξη απλούστευσης των διοικητικών και στατιστικών διατυπώσεων των επιχειρήσεων, ιδίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, θα πρέπει να συμβαδίζει με την εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων ελέγχου και την απαραίτητη διαφύλαξη, τόσο για οικονομικούς όσο και για φορολογικούς λόγους, της ποιότητας των κοινοτικών στατιστικών δεδομένων.
- (49) Όσον αφορά τις μικρές επιχειρήσεις, θα πρέπει να επιτραπεί στα κράτη μέλη να συνεχίζουν να εφαρμόζουν τα ειδικά τους καθεστώτα, σύμφωνα με κοινές διατάξεις και ενόψει πιο προωθημένης εναρμόνισης.
- (50) Όσον αφορά τους αγρότες, είναι σκόπιμο να δοθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα εφαρμογής ενός ειδικού καθεστώτος, που συνεπάγεται κατ' αποκοπή επιστροφή του προηγούμενως καταβληθέντος ΦΠΑ στους γεωργούς που δεν υπάγονται στο κανονικό καθεστώς. Θα πρέπει να καθορισθούν οι βασικές αρχές του καθεστώτος αυτού και να θεσπισθεί κοινή μέθοδος προσδιορισμού της προστιθέμενης αξίας που πραγματοποιούν οι γεωργοί αυτοί για τις ανάγκες της είσπραξης των ιδίων πόρων.
- (51) Είναι σκόπιμο να θεσπισθεί κοινοτικό καθεστώς φορολογίας των μεταχειρισμένων αγαθών καθώς και των αντικειμένων καλλιτεχνικής, αρχαιολογικής ή συλλεκτικής αξίας, με σκοπό την αποφυγή της διπλής φορολόγησης και των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού μεταξύ υποκείμενων στον φόρο.
- (52) Η εφαρμογή του κανονικού φορολογικού καθεστώτος στον χρυσό συνιστά μείζον εμπόδιο στη χρησιμοποίησή του για επενδυτικούς σκοπούς και δικαιολογεί συνεπώς την εφαρμογή ειδικού καθεστώτος φορολόγησης ώστε να ενισχυθεί επίσης η διεθνής ανταγωνιστικότητα της κοινοτικής αγοράς χρυσού.
- (53) Οι παραδόσεις χρυσού για επενδυτικούς σκοπούς είναι εκ φύσεως ανάλογες με τις λοιπές επενδύσεις οι οποίες απαλλάσσονται από τον φόρο. Η απαλλαγή από τον φόρο αποδεικνύεται συνεπώς η πλέον ενδεδειγμένη φορολογική μεταχείριση των παραδόσεων επενδυτικού χρυσού.
- (54) Είναι σκόπιμο να συμπεριληφθούν στον ορισμό του επενδυτικού χρυσού τα χρυσά νομίσματα η αξία των οποίων αντιπροσωπεύει κατά πρώτο λόγο την τιμή του χρυσού που περιέχουν. Για λόγους διαφάνειας και ασφάλειας του δικαίου θα πρέπει να καταρτίζεται ετήσιος κατάλογος των νομισμάτων που δύνανται να υπαχθούν στο καθεστώς που ισχύει για τον επενδυτικό χρυσό, προκειμένου να εξασφαλίζονται οι επιχειρηματίες που εμπορεύονται τέτοια νομίσματα. Ο κατάλογος αυτός δεν προδικάζει την απαλλαγή νομισμάτων που δεν περιλαμβάνονται μεν στον κατάλογο, πληρούν όμως τα κριτήρια που θεσπίζει η παρούσα οδηγία.
- (55) Για να αποφευχθεί η φοροδιαφυγή και ταυτόχρονα να μειωθεί η οικονομική επιβάρυνση σχετικά με την παράδοση χρυσού καθαρότητας μεγαλύτερης από δεδομένο βαθμό, μπορεί ευλόγως να επιτραπεί στα κράτη μέλη να καθορίζουν ως υπόχρεο του φόρου τον αποκτώντα.
- (56) Για να διευκολυνθούν στην τήρηση των φορολογικών τους υποχρεώσεων οι οικονομικοί φορείς οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες ηλεκτρονικά και δεν είναι εγκατεστημένοι ούτε απαιτείται να εγγράφονται στα μητρώα ΦΠΑ εντός της Κοινότητας, θα πρέπει να καθιερωθεί ειδικό καθεστώς. Κατ' εφαρμογή του καθεστώτος αυτού, οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας που παρέχει τις εν λόγω υπηρεσίες με ηλεκτρονικά μέσα προς μη υποκείμενους στον φόρο εντός της Κοινότητας μπορεί, εάν δεν έχει εγγραφεί άλλως στα μητρώα ΦΠΑ εντός της Κοινότητας, να επιλέγει την εγγραφή του σε ένα μόνο κράτος μέλος.
- (57) Οι διατάξεις στον τομέα των ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών και οι διατάξεις που αφορούν ορισμένες υπηρεσίες που παρέχονται ηλεκτρονικά είναι ευκαταίω να εφαρμοσθούν απλώς προσωρινά και να αναθεωρηθούν σύντομα με βάση την κτηθείσα πείρα.
- (58) Απαιτείται να προωθηθεί η συντονισμένη εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και για το σκοπό αυτό είναι απαραίτητο να συσταθεί μια συμβουλευτική επιτροπή για τον φόρο προστιθέμενης αξίας που να καθιστά δυνατή την οργάνωση στενής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής στον τομέα αυτό.

- (59) Είναι σκόπιμο τα κράτη μέλη να έχουν την δυνατότητα, εντός ορισμένων ορίων και με ορισμένες προϋποθέσεις, να λαμβάνουν ή να διατηρούν ειδικά μέτρα κατά παρέκκλιση από την παρούσα οδηγία, με σκοπό την απλοποίηση της είσπραξης του φόρου και την αποτροπή ορισμένων μορφών φοροδιαφυγής ή φοροαποφυγής.
- (60) Προκειμένου να αποφευχθεί το ενδεχόμενο της αβεβαιότητας ενός κράτους μέλους ως προς τη συνέχεια που η Επιτροπή προτίθεται να δώσει στην αίτησή του για παρέκκλιση, θα πρέπει να προβλεφθεί προθεσμία εντός της οποίας η Επιτροπή πρέπει να υποβάλει στο Συμβούλιο είτε πρόταση έγκρισης είτε ανακοίνωση στην οποία να εκθέτει τις αντιρρήσεις της.
- (61) Είναι απαραίτητο να εξασφαλισθεί ομοιόμορφη εφαρμογή του συστήματος ΦΠΑ. Προς τον σκοπό αυτό είναι σκόπιμο να ληφθούν μέτρα εφαρμογής.
- (62) Τα μέτρα αυτά θα πρέπει, ιδίως, να αφορούν το πρόβλημα της διπλής φορολόγησης των διασυνοριακών συναλλαγών, η οποία μπορεί να προκύψει από τη μη ομοιόμορφη εφαρμογή, από τα κράτη μέλη, των διατάξεων που διέπουν τις φορολογικές πράξεις.
- (63) Μολονότι το πεδίο εφαρμογής των εκτελεστικών μέτρων θα είναι περιορισμένο, τα μέτρα αυτά μπορεί να έχουν σημαντικό δημοσιονομικό αντίκτυπο για ένα ή περισσότερα κράτη μέλη. Ο αντίκτυπος των μέτρων αυτών στους προϋπολογισμούς των κρατών μελών αποτελεί για το Συμβούλιο επιχείρημα ώστε να διατηρεί το δικαίωμα άσκησης των εξουσιών εφαρμογής.
- (64) Τα εν λόγω μέτρα, λόγω του περιορισμένου πεδίου εφαρμογής τους, θα πρέπει να προβλεφθεί ότι θεσπίζονται ομόφωνα από το Συμβούλιο, έπειτα από πρόταση της Επιτροπής.
- (65) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη για τους προαναφερθέντες λόγους και μπορούν συνεπώς να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της Συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (66) Η υποχρέωση ενσωμάτωσης της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο θα πρέπει να περιοριστεί στις διατάξεις που επιφέρουν τροποποίηση επί της ουσίας σε σχέση με την προϋπάρχουσα οδηγία. Η υποχρέωση μεταφοράς των διατάξεων που παραμένουν αμετάβλητες ως προς την ουσία προκύπτει από την προϋπάρχουσα οδηγία.
- (67) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να διγεί τις υποχρεώσεις των κρατών μελών σχετικά με τις προθεσμίες ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο των οδηγιών που παρατίθενται στο παράρτημα XI, μέρος Β,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΙΤΛΟΣ I — ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	9
ΤΙΤΛΟΣ II — ΠΕΔΙΟ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	10
ΤΙΤΛΟΣ III — ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΙ ΣΤΟΝ ΦΟΡΟ	11
ΤΙΤΛΟΣ IV — ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ	12
Κεφάλαιο 1 — Παραδόσεις αγαθών	12
Κεφάλαιο 2 — Ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών	13
Κεφάλαιο 3 — Παροχές υπηρεσιών	14
Κεφάλαιο 4 — Εισαγωγές αγαθών	14
ΤΙΤΛΟΣ V — ΤΟΠΟΣ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ	14
Κεφάλαιο 1 — Τόπος παράδοσης αγαθών	14
Τμήμα 1 — Παραδόσεις αγαθών χωρίς μεταφορά	14
Τμήμα 2 — Παραδόσεις αγαθών με μεταφορά	14
Τμήμα 3 — Παραδόσεις αγαθών πάνω σε πλοίο, αεροσκάφος ή τρένο	15
Τμήμα 4 — Παράδοση αγαθών μέσω συστημάτων ή δικτύων διανομής	16
Κεφάλαιο 2 — Τόπος των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών	16
Κεφάλαιο 3 — Τόπος παροχής υπηρεσιών	16
Τμήμα 1 — Γενικός κανόνας	16
Τμήμα 2 — Ειδικές διατάξεις	17
Υποτμήμα 1 — Παροχές υπηρεσιών από μεσάζοντες	17

Υποτιμήμα 2 — Παροχές υπηρεσιών σχετικών με ακίνητα αγαθά	17
Υποτιμήμα 3 — Παροχές υπηρεσιών μεταφοράς	17
Υποτιμήμα 4 — Παροχές υπηρεσιών πολιτιστικού περιεχομένου και παρόμοιων υπηρεσιών, παροχές υπηρεσιών παρεπόμενες των μεταφορών ή σχετικές με κινητά ενσώματα αγαθά	17
Υποτιμήμα 5 — Διάφορες παροχές υπηρεσιών	18
Υποτιμήμα 6 — Κριτήριο πραγματικής χρησιμοποίησης ή εκμετάλλευσης	19
Κεφάλαιο 4 — Τόπος εισαγωγής αγαθών	19
ΤΙΤΛΟΣ VI — ΓΕΝΕΣΙΟΥΡΓΟΣ ΑΙΠΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΤΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ	19
Κεφάλαιο 1 — Γενικές διατάξεις	19
Κεφάλαιο 2 — Παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών	19
Κεφάλαιο 3 — Ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών	20
Κεφάλαιο 4 — Εισαγωγές αγαθών	20
ΤΙΤΛΟΣ VII — ΒΑΣΗ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ	20
Κεφάλαιο 1 — Ορισμός...	20
Κεφάλαιο 2 — Παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών	20
Κεφάλαιο 3 — Ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών	22
Κεφάλαιο 4 — Εισαγωγές αγαθών	22
Κεφάλαιο 5 — Διάφορες διατάξεις	23
ΤΙΤΛΟΣ VIII — ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ	23
Κεφάλαιο 1 — Εφαρμογή των συντελεστών	23
Κεφάλαιο 2 — Δομή και επίπεδα των συντελεστών	23
Τμήμα 1 — Κανονικός συντελεστής	23
Τμήμα 2 — Μειωμένοι συντελεστές	23
Τμήμα 3 — Ειδικές διατάξεις	24
Κεφάλαιο 3 — Προσωρινές διατάξεις για ορισμένες υπηρεσίες υψηλής εντάσεως εργασίας	24
Κεφάλαιο 4 — Ειδικές διατάξεις που ισχύουν έως τη θέσπιση του οριστικού καθεστώτος	25
Κεφάλαιο 5 — Προσωρινές διατάξεις	26
ΤΙΤΛΟΣ IX — ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ	27
Κεφάλαιο 1 — Γενικές διατάξεις	27
Κεφάλαιο 2 — Απαλλαγές ορισμένων δραστηριοτήτων γενικού συμφέροντος	27
Κεφάλαιο 3 — Απαλλαγές άλλων δραστηριοτήτων	28
Κεφάλαιο 4 — Απαλλαγές συνδεδεμένες με τις ενδοκοινοτικές πράξεις	29
Τμήμα 1 — Απαλλαγές των παραδόσεων αγαθών	29
Τμήμα 2 — Απαλλαγές των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών	30
Τμήμα 3 — Απαλλαγές ορισμένων παροχών υπηρεσιών μεταφοράς	30
Κεφάλαιο 5 — Απαλλαγές κατά την εισαγωγή	31
Κεφάλαιο 6 — Απαλλαγές κατά την εξαγωγή	32
Κεφάλαιο 7 — Απαλλαγές συνδεδεμένες με τις διεθνείς μεταφορές	32
Κεφάλαιο 8 — Απαλλαγές ορισμένων πράξεων που εξομοιώνονται με εξαγωγές	33
Κεφάλαιο 9 — Απαλλαγές των παροχών υπηρεσιών που εκτελούνται από μεσάζοντες	33
Κεφάλαιο 10 — Απαλλαγές πράξεων που συνδέονται με τη διεθνή διακίνηση αγαθών	33
Τμήμα 1 — Αποθήκες τελωνειακής αποταμίευσης, αποθήκες εκτός της τελωνειακής αποταμίευσης και παρόμοια καθεστώτα	33
Τμήμα 2 — Πράξεις που απαλλάσσονται ενόψει εξαγωγής και στο πλαίσιο των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών	35
Τμήμα 3 — Κοινή διάταξη για τα τμήματα 1 και 2	35

ΤΙΤΛΟΣ X — ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ	35
Κεφάλαιο 1 — Γένεση και έκταση του δικαιώματος έκπτωσης	35
Κεφάλαιο 2 — Αναλογία έκπτωσης	35
Κεφάλαιο 3 — Περιορισμοί του δικαιώματος έκπτωσης	37
Κεφάλαιο 4 — Τρόπος άσκησης του δικαιώματος έκπτωσης	37
Κεφάλαιο 5 — Διακανονισμός των εκπτώσεων	38
ΤΙΤΛΟΣ XI — ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΣΤΟΝ ΦΟΡΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΠΡΩΝ ΜΗ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΣΤΟΝ ΦΟΡΟ	39
Κεφάλαιο 1 — Υποχρέωση καταβολής	39
Τμήμα 1 — Υπόχρεοι του φόρου έναντι του δημοσίου	39
Τμήμα 2 — Διαδικασίες πληρωμής	41
Κεφάλαιο 2 — Χορήγηση ατομικού αριθμού φορολογικού μητρώου	41
Κεφάλαιο 3 — Τιμολόγηση	42
Τμήμα 1 — Ορισμός	42
Τμήμα 2 — Έννοια του τιμολογίου	42
Τμήμα 3 — Έκδοση των τιμολογίων	42
Τμήμα 4 — Περιεχόμενο των τιμολογίων	43
Τμήμα 5 — Διαβίβαση τιμολογίων με ηλεκτρονικά μέσα	44
Τμήμα 6 — Μέτρα απλούστευσης	45
Κεφάλαιο 4 — Λογιστικές υποχρεώσεις	45
Τμήμα 1 Ορισμός	45
Τμήμα 2 — Γενικές υποχρεώσεις	45
Τμήμα 3 — Ειδικές υποχρεώσεις σχετικά με τη φύλαξη όλων των τιμολογίων	45
Τμήμα 4 — Δικαίωμα πρόσβασης στα τιμολόγια που έχουν φυλαχθεί με ηλεκτρονικά μέσα σε άλλο κράτος μέλος	46
Κεφάλαιο 5 — Δηλώσεις	46
Κεφάλαιο 6 — Ανακεφαλαιωτικοί πίνακες	47
Κεφάλαιο 7 — Διάφορες διατάξεις	49
Κεφάλαιο 8 — Υποχρεώσεις σχετικές με ορισμένες πράξεις εισαγωγής και εξαγωγής	49
Τμήμα 1 — Πράξεις εισαγωγής	49
Τμήμα 2 — Πράξεις εξαγωγής	50
ΤΙΤΛΟΣ XII — ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ	50
Κεφάλαιο 1 — Ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων	50
Τμήμα 1 — Απλουστευμένες διαδικασίες επιβολής και είσπραξης του φόρου	50
Τμήμα 2 — Απαλλαγές ή προοδευτικές μειώσεις	50
Τμήμα 3 — Υποβολή έκθεσης και επανεξέταση	52
Κεφάλαιο 2 — Κοινό κατ' αποκοπή καθεστώς αγροτών	52
Κεφάλαιο 3 — Ειδικό καθεστώς των πρακτορείων ταξιδιών	53
Κεφάλαιο 4 — Ειδικό καθεστώς που εφαρμόζεται στα μεταχειρισμένα αγαθά και στα αντικείμενα καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας	54
Τμήμα 1 — Ορισμοί	54
Τμήμα 2 — Ειδικό καθεστώς των υποκείμενων στον φόρο μεταπωλητών	55
Υποτμήμα 1 — Καθεστώς του περιθωρίου κέρδους	55
Υποτμήμα 2 — Μεταβατικό καθεστώς που εφαρμόζεται στα μεταχειρισμένα μεταφορικά μέσα	56
Τμήμα 3 — Ειδικό καθεστώς για τις πωλήσεις σε δημοπρασία	57
Τμήμα 4 — Μέτρα πρόληψης των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και της φοροδιαφυγής	58

Κεφάλαιο 5 — Ειδικό καθεστώς για τον επενδυτικό χρυσό	58
Τμήμα 1 — Γενικές διατάξεις	58
Τμήμα 2 — Απαλλαγή από τον φόρο	59
Τμήμα 3 — Δικαίωμα επιλογής φορολόγησης	59
Τμήμα 4 — Πράξεις σε ρυθμιζόμενη αγορά χρυσού	59
Τμήμα 5 — Ειδικά δικαιώματα και υποχρεώσεις των εμπόρων επενδυτικού χρυσού	59
Κεφάλαιο 6 — Ειδικό καθεστώς για μη εγκατεστημένους υποκείμενους στον φόρο που παρέχουν υπηρεσίες με ηλεκτρονικά μέσα σε μη υποκείμενους στον φόρο	60
Τμήμα 1 — Γενικές διατάξεις	60
Τμήμα 2 — Ειδικό καθεστώς για υπηρεσίες που παρέχονται με ηλεκτρονικά μέσα	60
ΤΙΤΛΟΣ XIII — ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ	61
Κεφάλαιο 1 — Παρεκκλίσεις που ισχύουν έως τη θέσπιση οριστικών ρυθμίσεων	61
Τμήμα 1 — Παρεκκλίσεις για τα κράτη που ήταν μέλη της Κοινότητας την 1η Ιανουαρίου 1978	61
Τμήμα 2 Παρεκκλίσεις για τα κράτη που προσχώρησαν στην Κοινότητα μετά την 1η Ιανουαρίου 1978	62
Τμήμα 3 — Κοινές διατάξεις για τα τμήματα 1 και 2	63
Κεφάλαιο 2 — Παρεκκλίσεις που παρέχονται με άδεια	63
Τμήμα 1 — Μέτρα απλούστευσης και πρόληψης της φοροδιαφυγής ή της φοροαποφυγής	63
Τμήμα 2 — Διεθνείς συμφωνίες	64
ΤΙΤΛΟΣ XIV — ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	64
Κεφάλαιο 1 — Μέτρα εφαρμογής	64
Κεφάλαιο 2 — Επιτροπή ΦΠΑ	64
Κεφάλαιο 3 — Συντελεστής μετατροπής	64
Κεφάλαιο 4 — Άλλοι φόροι, δικαιώματα και τέλη	65
ΤΙΤΛΟΣ XV — ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	65
Κεφάλαιο 1 — Μεταβατικό καθεστώς φορολόγησης των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών	65
Κεφάλαιο 2 — Μεταβατικά μέτρα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο της προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση	65
Κεφάλαιο 3 — Ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο και έναρξη ισχύος	66
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I — ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1, ΤΡΙΤΟ ΕΔΑΦΙΟ	67
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II — ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 56, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1, ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΙΑ)	68
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III — ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΥΠΑΧΘΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΜΕΙΩΜΕΝΟΥΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΦΠΑ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 98	69
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV — ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 106	70
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V — ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 160, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2	71
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI — ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 199, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1, ΣΤΟΙΧΕΙΟ Δ)	72
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII — ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 195, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1, ΣΗΜΕΙΟ 4)	73
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII — ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 195, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1, ΣΗΜΕΙΟ 5	74
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IX — ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ, ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΗΣ Η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 311, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1, ΣΗΜΕΙΑ 2), 3) ΚΑΙ 4)	75
Μέρος Α — Αντικείμενα καλλιτεχνικής αξίας	75
Μέρος Β — Αντικείμενα συλλεκτικής αξίας	75
Μέρος Γ — Αντικείμενα αρχαιολογικής αξίας	75

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ — ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 370 ΚΑΙ 371 ΚΑΙ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 375 ΕΩΣ 390	76
Μέρος Α — Πράξεις τις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να εξακολουθήσουν να φορολογούν	76
Μέρος Β — Πράξεις τις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να εξακολουθήσουν να απαλλάσσουν από τον φόρο	76
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ —	78
Μέρος Α — Καταργούμενες οδηγίες με τις διαδοχικές τροποποιήσεις τους	78
Μέρος Β — Κατάλογος ημερομηνιών ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογής (περί των οποίων το άρθρο 411)	79
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ — ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ	81

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1

1. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ).

2. Η βασική αρχή του κοινού συστήματος ΦΠΑ συνίσταται στην επιβολή επί των αγαθών και των υπηρεσιών ενός γενικού φόρου κατανάλωσης, ακριβώς ανάλογου με την τιμή των αγαθών και των υπηρεσιών, όποιος και αν είναι ο αριθμός των πράξεων, που παρεμβάλλονται στη διαδικασία παραγωγής και διανομής πριν από το στάδιο επιβολής του φόρου.

Σε κάθε πράξη, ο ΦΠΑ, που υπολογίζεται στην τιμή του αγαθού ή της υπηρεσίας, με τον συντελεστή που εφαρμόζεται στο αγαθό αυτό ή στην υπηρεσία αυτή, είναι απαιτητός μετά την αφαίρεση του ποσού του φόρου, ο οποίος επιβάρυνε άμεσα το κόστος των διαφόρων στοιχείων, τα οποία συνθέτουν την τιμή.

Το κοινό σύστημα ΦΠΑ εφαρμόζεται μέχρι και το στάδιο του λιανικού εμπορίου.

Άρθρο 2

1. Στον ΦΠΑ υπόκεινται οι ακόλουθες πράξεις:

α) Οι παραδόσεις αγαθών που πραγματοποιούνται εξ επαχθούς αιτίας στο έδαφος ενός κράτους μέλους από υποκείμενο στον φόρο που ενεργεί με την ιδιότητα αυτή,

β) Οι εξ επαχθούς αιτίας ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, που πραγματοποιούνται στο έδαφος ενός κράτους μέλους:

i) από υποκείμενο στον φόρο που ενεργεί με την ιδιότητά του αυτή ή από μη υποκείμενο στον φόρο νομικό πρόσωπο, όταν ο πωλητής είναι υποκείμενος στον φόρο που ενεργεί με την ιδιότητά του αυτή και δεν δικαιούται της απαλλαγής για τις μικρές επιχειρήσεις που προβλέπεται στα άρθρα 282 έως 292 ούτε υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 33 ή του άρθρου 36,

ii) όταν πρόκειται για καινούργια μεταφορικά μέσα, από υποκείμενο στον φόρο ή από νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στον φόρο, των οποίων οι λοιπές αποκτήσεις δεν υπόκεινται σε ΦΠΑ με βάση το άρθρο 3, παράγραφος 1, ή από οιοδήποτε άλλο πρόσωπο μη υποκείμενο στον φόρο,

iii) όταν πρόκειται για προϊόντα που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης και εφόσον οι ειδικοί φόροι κατανάλωσης είναι απαιτητοί στο έδαφος κράτους μέλους σύμφωνα με την οδηγία 92/12/ΕΟΚ, από υποκείμενο στον φόρο ή από νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στον φόρο, οι λοιπές αποκτήσεις των οποίων δεν υπόκεινται σε ΦΠΑ με βάση το άρθρο 3, παράγραφος 1,

γ) οι παροχές υπηρεσιών, που πραγματοποιούνται εξ επαχθούς αιτίας στο έδαφος ενός κράτους μέλους από υποκείμενο στον φόρο που ενεργεί με την ιδιότητά του αυτή,

δ) οι εισαγωγές αγαθών.

2. α) Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, στοιχείο β), σημείο ii), θεωρούνται ως «μεταφορικά μέσα» τα ακόλουθα μεταφορικά μέσα, τα οποία προορίζονται για τη μεταφορά προσώπων ή αγαθών:

i) τα χερσαία οχήματα με κινητήρα κυβισμού άνω των 48 κυβικών εκατοστών ή ισχύος άνω των 7,2 κιλοβάτ,

ii) τα πλοία μήκους άνω των 7,5 μέτρων, εκτός των πλοίων που χρησιμοποιούνται στη ναυσιπλοΐα ανοικτής θαλάσσης και εκτελούν μεταφορά επιβατών με κόμιστρο ή με τα οποία ασκείται εμπορική, βιομηχανική ή αλιευτική δραστηριότητα, καθώς και των ναυαγοσωστικών και άλλων πλοίων επιθαλάσσιας αρωγής και πλοίων παράκτιας αλιείας,

iii) τα αεροσκάφη των οποίων το συνολικό βάρος κατά την απογείωση υπερβαίνει τα 1 550 χιλιόγραμμα, εκτός των αεροσκαφών που χρησιμοποιούνται από αεροπορικές εταιρείες που εκτελούν κυρίως διεθνείς μεταφορές με κόμιστρο.

β) Τα μεταφορικά αυτά μέσα θεωρούνται «καινούργια» στις εξής περιπτώσεις:

i) για τα χερσαία οχήματα με κινητήρα, εφόσον παραδίδονται εντός έξι μηνών από την πρώτη τους θέση σε κυκλοφορία ή προτού το όχημα διανύσει 6 000 χιλιόμετρα,

ii) για τα πλοία, εφόσον παραδίδονται εντός τριών μηνών από την πρώτη τους θέση σε κυκλοφορία ή προτού το πλοίο πραγματοποιήσει 100 ώρες πλεύσης,

iii) για τα αεροσκάφη, εφόσον παραδίδονται εντός τριών μηνών από την πρώτη τους θέση σε κυκλοφορία ή προτού το αεροσκάφος πραγματοποιήσει 40 ώρες πτήσης.

γ) Τα κράτη μέλη καθορίζουν τις προϋποθέσεις με τις οποίες τα δεδομένα του στοιχείου β) μπορούν αποδειχθούν.

3. Νοούνται ως «προϊόντα υποκείμενα σε ειδικό φόρο κατανάλωσης» τα ενεργειακά προϊόντα, η αλκοόλη και τα αλκοολούχα ποτά και τα βιομηχανοποιημένα καπνά, όπως καθορίζονται από τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις, εκτός από το αέριο που παραδίδεται μέσω του συστήματος διανομής φυσικού αερίου και την ηλεκτρική ενέργεια.

Άρθρο 3

1. Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο β), σημείο ι), οι ακόλουθες πράξεις δεν υπόκεινται σε ΦΠΑ:

α) οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών των οποίων η παράδοση απαλλάσσεται στο έδαφος του κράτους μέλους, σύμφωνα με τα άρθρα 148 και 151, και οι οποίες πραγματοποιούνται από υποκείμενο στον φόρο ή από νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στον φόρο,

β) οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, εκτός αυτών του στοιχείου α) και στο άρθρο 4, και των αποκτήσεων καινούργιων μεταφορικών μέσων και προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, οι οποίες πραγματοποιούνται από υποκείμενο στον φόρο για τις ανάγκες της αγροτικής, δασικής ή αλιευτικής του εκμετάλλευσης, η οποία υπάγεται στο κοινό κατ' αποκοπή καθεστώς που ισχύει για τους αγρότες, από υποκείμενο στον φόρο που πραγματοποιεί μόνον παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών που δεν παρέχουν κανένα δικαίωμα έκπτωσης ή από νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στον φόρο.

2. Η διάταξη της παραγράφου 1, στοιχείο β), εφαρμόζεται μόνο εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) το συνολικό ποσό των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών δεν υπερβαίνει, κατά τη διάρκεια του εκάστοτε ημερολογιακού έτους, ένα όριο που καθορίζεται από τα κράτη μέλη, το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το ποσό των 10 000 EUR ή το αντίστοιχο ποσό σε εθνικό νόμισμα,

β) το συνολικό ποσό των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών δεν έχει υπερβεί, κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος, το όριο που προβλέπεται στο στοιχείο α).

Για το όριο που λειτουργεί ως όριο αναφοράς, λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ποσό των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών της παραγράφου 1, στοιχείο β), χωρίς τον ΦΠΑ, που οφείλεται ή έχει καταβληθεί στο κράτος μέλος αναχώρησης της αποστολής ή της μεταφοράς των αγαθών.

3. Τα κράτη μέλη παρέχουν στους υποκείμενους στον φόρο και στα μη υποκείμενα στον φόρο νομικά πρόσωπα που εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου 1, στοιχείο β) το δικαίωμα να επιλέγουν το γενικό καθεστώς που προβλέπεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β), σημείο ι).

Τα κράτη μέλη καθορίζουν τις λεπτομέρειες άσκησης του δικαιώματος επιλογής κατά το πρώτο εδάφιο, το οποίο καλύπτει, σε κάθε περίπτωση, περίοδο δύο ημερολογιακών ετών.

Άρθρο 4

Εκτός από τις πράξεις του άρθρου 3, δεν υπόκεινται στον ΦΠΑ οι εξής πράξεις:

α) οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις μεταχειρισμένων αγαθών και αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας που καθορίζονται στο άρθρο 311, παράγραφος 1, σημεία 1) έως 4), εφόσον ο πωλητής είναι υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής που ενεργεί με αυτή του την ιδιότητα και εφόσον τα αγαθά αυτά έχουν υπαχθεί σε ΦΠΑ στο κράτος μέλος αναχώρησης της αποστολής ή της μεταφοράς, σύμφωνα με το καθεστώς του περιθωρίου κέρδους που προβλέπεται στα άρθρα 312 έως 325,

β) οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις μεταχειρισμένων μεταφορικών μέσων, όπως ορίζονται στο άρθρο 327, παράγραφος 3, όταν ο πωλητής είναι υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής που ενεργεί με αυτή την ιδιότητα και τα μεταχειρισμένα μεταφορικά μέσα έχουν υπαχθεί σε ΦΠΑ στο κράτος μέλος αναχώρησης της αποστολής ή της μεταφοράς, σύμφωνα με το μεταβατικό καθεστώς που ισχύει για τα μεταχειρισμένα μεταφορικά μέσα,

γ) οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις μεταχειρισμένων αγαθών και αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας που καθορίζονται στο άρθρο 311, παράγραφος 1, σημεία 1) έως 4), εφόσον ο πωλητής είναι διοργανωτής δημοπρασιών που ενεργεί με την ιδιότητά του αυτή και τα αγαθά έχουν υπαχθεί σε ΦΠΑ στο κράτος μέλος αναχώρησης της αποστολής ή της μεταφοράς, σύμφωνα με το ειδικό καθεστώς που ισχύει για τις πωλήσεις σε δημοπρασία.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΠΕΔΙΟ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 5

Για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

- 1) «Κοινότητα» και «έδαφος της Κοινότητας»: το σύνολο των εδαφών των κρατών μελών, όπως ορίζονται στο σημείο 2),
- 2) «κράτος μέλος» και «έδαφος κράτους μέλους», το έδαφος κάθε κράτους μέλους της Κοινότητας στο οποίο εφαρμόζεται η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, σύμφωνα με το άρθρο της 299, εκτός του ή των εδαφών που απαριθμούνται στο άρθρο 6 της παρούσας οδηγίας,
- 3) «τρίτα εδάφη», τα εδάφη που απαριθμούνται στο άρθρο 6,
- 4) «τρίτες χώρες», κάθε κράτος ή έδαφος στο οποίο δεν εφαρμόζεται η Συνθήκη.

Άρθρο 6

1. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στα ακόλουθα εδάφη που αποτελούν τμήμα του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας:

- α) το Άγιον Όρος,
- β) τις Κανάριες νήσους,

- γ) τα γαλλικά υπερπόντια διαμερίσματα,
- δ) τις νήσους Ώλαντ (Åland),
- ε) τις αγγλονορμανδικές νήσους.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στα ακόλουθα εδάφη που δεν αποτελούν τμήμα του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας:

- α) τη νήσο Ελιγολάνδη,
- β) την περιοχή του Μπύζικεν,
- γ) τη Θέουτα,
- δ) τη Μελίλια,
- ε) το Λιβίνιο,
- στ) την Καμπιόνε ντ' Ιτάλια,
- ζ) τα ιταλικά ύδατα της λίμνης του Λουγκάνο.

Άρθρο 7

1. Λαμβανομένων υπόψη των συμβάσεων και συνθηκών που έχουν συνάψει αντίστοιχα με τη Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο και την Κύπρο, το Πριγκιπάτο του Μονακό, η νήσος του Μαν και οι ζώνες κυριαρχίας του Ηνωμένου Βασιλείου στο Ακρωτήριο και τη Δεκέλεια δεν θεωρούνται ως τρίτες χώρες για τους σκοπούς της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι πράξεις που διενεργούνται από ή προς το Πριγκιπάτο του Μονακό αντιμετωπίζονται ως πράξεις διενεργούμενες από ή προς τη Γαλλία, οι πράξεις που διενεργούνται από ή προς τη νήσο του Μαν αντιμετωπίζονται ως πράξεις διενεργούμενες από ή προς το Ηνωμένο Βασίλειο, και ότι οι πράξεις που διενεργούνται από ή προς τις περιοχές των ζωνών κυριαρχίας του Ηνωμένου Βασιλείου στο Ακρωτήριο και τη Δεκέλεια αντιμετωπίζονται ως πράξεις διενεργούμενες από ή προς την Κύπρο.

Άρθρο 8

Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι οι προβλεπόμενες στα άρθρα 6 και 7 διατάξεις δε δικαιολογούνται πλέον, ιδίως από την άποψη της ουδετερότητας όσον αφορά τον ανταγωνισμό ή από την άποψη των ιδίων πόρων, υποβάλλει στο Συμβούλιο τις κατάλληλες προτάσεις.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ

ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΙ ΣΤΟΝ ΦΟΡΟ

Άρθρο 9

1. Νοείται ως «υποκείμενος στον φόρο» οποιοσδήποτε ασκεί, κατά τρόπο ανεξάρτητο και σε οποιοδήποτε τόπο, οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τον επιδιωκόμενο σκοπό και τα αποτελέσματα της δραστηριότητας αυτής.

Ως «οικονομική δραστηριότητα» θεωρείται κάθε δραστηριότητα του παραγωγού, του εμπόρου ή του παρέχοντος υπηρεσίες, περιλαμβανομένων και των δραστηριοτήτων εξόρυξης, των αγροτικών δραστηριοτήτων καθώς και των δραστηριοτήτων των ελεύθερων επαγγελματιών. Ως οικονομική δραστηριότητα θεωρείται,

επίσης, η εκμετάλλευση ενσώματου ή άυλου αγαθού, με σκοπό ιδίως την άντληση εσόδων διαρκούς χαρακτήρα.

2. Εκτός από τα πρόσωπα της παραγράφου 1, θεωρείται επίσης ως υποκείμενο στον φόρο κάθε πρόσωπο το οποίο διενεργεί ευκαιριακά παράδοση καινούργιου μεταφορικού μέσου που αποστέλλεται ή μεταφέρεται προς τον αποκτώντα από τον πωλητή, τον αποκτώντα ή για λογαριασμό τους, εκτός του εδάφους κράτους μέλους αλλά εντός του εδάφους της Κοινότητας.

Άρθρο 10

Η προϋπόθεση του άρθρου 9, παράγραφος 1, ότι η οικονομική δραστηριότητα ασκείται κατά τρόπο ανεξάρτητο, αποκλείει από την φορολογία τους μισθωτούς και λοιπά πρόσωπα εφόσον συνδέονται με τον εργοδότη τους με σύμβαση εργασίας ή με οποιαδήποτε άλλη νομική σχέση που δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης, όσον αφορά τους όρους εργασίας και αμοιβής και την ευθύνη του εργοδότη.

Άρθρο 11

Μετά από διαβούλευση με τη συμβουλευτική επιτροπή για τον φόρο προστιθέμενης αξίας (εφεξής: επιτροπή ΦΠΑ), κάθε κράτος μέλος μπορεί να εκλαμβάνει ως ενιαίο υποκείμενο στον φόρο τα εγκατεστημένα στο έδαφος του ίδιου αυτού κράτους μέλους πρόσωπα, τα οποία είναι μεν ανεξάρτητα μεταξύ τους από νομικής άποψης, συνδέονται όμως στενά από χρηματοδοτικής, οικονομικής και οργανωτικής άποψης.

Το κράτος μέλος που ασκεί τη δυνατότητα επιλογής που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο μπορεί να θεσπίζει κάθε μέτρο που απαιτείται για την πρόληψη της φοροδιαφυγής ή της φοροαποφυγής μέσω της χρήσης της εν λόγω διάταξης.

Άρθρο 12

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρούν υποκείμενο στον φόρο οποιονδήποτε πραγματοποιεί ευκαιριακά πράξη αναγόμενη στις δραστηριότητες που προβλέπονται στο άρθρο 9, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, και ιδίως μία από τις ακόλουθες πράξεις:

- α) παράδοση κτιρίων ή τμημάτων κτιρίων και του συνεχόμενου με αυτά εδάφους, η οποία πραγματοποιείται πριν από την πρώτη εγκατάσταση σε αυτά,
- β) παράδοση γηπέδων προς οικοδόμηση.

2. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1, στοιχείο α), ως «κτίριο» νοείται κάθε κατασκευή που συνδέεται άρρηκτα με το έδαφος.

Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίσουν τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κριτηρίου της παραγράφου 1, στοιχείο α) στις μετατροπές ακινήτων καθώς και την έννοια του «συνεχόμενου με αυτά εδάφους».

Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν άλλα κριτήρια, εκτός από το κριτήριο της πρώτης εγκατάστασης, όπως το κριτήριο του διαρρυσαντος χρονικού διαστήματος μεταξύ του χρόνου αποπεράτωσης του ακινήτου και του χρόνου της πρώτης παράδοσης ή το κριτήριο του διαρρυσαντος χρονικού διαστήματος μεταξύ του χρόνου της πρώτης εγκατάστασης και του χρόνου της μεταγενέστερης παράδοσης, εφόσον τα χρονικά αυτά διαστήματα δεν υπερβαίνουν τα πέντε και τα δύο έτη αντίστοιχα.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1, στοιχείο β), ως «γήπεδο προς οικοδόμηση» νοείται η ακάλυπτη ή διαρρυθμισμένη έκταση γης, όπως καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 13

1. Τα κράτη, οι περιφέρειες, οι νομοί, οι δήμοι και κοινότητες και οι λοιποί οργανισμοί δημοσίου δικαίου δεν θεωρούνται ως υποκείμενοι στον φόρο για τις δραστηριότητες ή πράξεις, τις οποίες πραγματοποιούν ως δημόσια εξουσία, έστω και αν, για τις δραστηριότητες ή πράξεις αυτές, εισπράττουν δικαιώματα, τέλη, εισφορές ή άλλες επιβαρύνσεις.

Εντούτοις, όταν πραγματοποιούν τέτοιες δραστηριότητες ή πράξεις, πρέπει να θεωρούνται υποκείμενοι στον φόρο για τις δραστηριότητες ή πράξεις αυτές εφόσον η μη υπαγωγή τους στον φόρο θα οδηγούσε σε σημαντικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

Σε κάθε περίπτωση, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου θεωρούνται υποκείμενοι στον φόρο, ιδίως για τις δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα I και εφόσον οι πράξεις αυτές δεν είναι αμελητέες.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρούν δραστηριότητες δημόσιας αρχής τις δραστηριότητες των οργανισμών δημοσίου δικαίου που απαλλάσσονται, σύμφωνα με τα άρθρα 132, 135, 136, 371, 374 έως 377, το άρθρο 378, παράγραφος 2, το άρθρο 379, παράγραφος 2, καθώς και τα άρθρα 380 έως 390.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Παράδοσεις αγαθών

Άρθρο 14

1. Ως «παράδοση αγαθών» θεωρείται η μεταβίβαση του δικαιώματος να διαθέτει κάποιος, ως κύριος, ενσώματο αγαθό.

2. Εκτός από την πράξη της παραγράφου 1, ως παράδοση αγαθών νοούνται οι κατωτέρω πράξεις:

- α) η μεταβίβαση, με καταβολή αποζημίωσης, της κυριότητας αγαθού, κατόπιν επιταγής της δημόσιας αρχής ή στο όνομά της ή σε εκτέλεση νόμου,
 - β) η υλική παράδοση αγαθού με βάση σύμβαση, η οποία προβλέπει την εκμίσθωση αγαθού για ορισμένη περίοδο ή την πώληση αγαθού με δόσεις, με τον όρο της παρακράτησης της κυριότητας το αργότερο μέχρι την αποπληρωμή του τιμήματος,
 - γ) η μεταβίβαση αγαθού, η οποία πραγματοποιείται με βάση σύμβαση εντολής προς αγορά ή πώληση.
3. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρούν παράδοση αγαθών την εκτέλεση ορισμένων εργασιών σε ακίνητα.

Άρθρο 15

1. Εξομοιώνονται με «ενσώματα αγαθά» η ηλεκτρική ενέργεια, το αέριο, η θερμότητα, το ψύχος και παρόμοια αγαθά.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρούν ενσώματα αγαθά:

- α) ορισμένα δικαιώματα σε ακίνητα,
- β) τα εμπράγματα δικαιώματα, τα οποία παρέχουν στον δικαιούχο δικαίωμα χρήσης σε ακίνητα,
- γ) τα μερίδια και τις μετοχές, η κατοχή των οποίων εξασφαλίζει νομικά ή πραγματικά, την περιέλευση κατά κυριότητα ή κατ' επικαρπία, ακινήτου ή τμήματος ακινήτου.

Άρθρο 16

Εξομοιώνεται με παράδοση αγαθών εξ επαχθούς αιτίας η ανάληψη από τον υποκείμενο στον φόρο αγαθού της επιχείρησής του, προκειμένου να το χρησιμοποιήσει για ίδιες ανάγκες ή για ανάγκες του προσωπικού του ή να το μεταβιβάσει δωρεάν ή, γενικότερα, να το χρησιμοποιήσει για σκοπούς ξένους προς την επιχείρηση, όταν το αγαθό αυτό ή τα συστατικά του στοιχία δημιούργησαν δικαίωμα ολικής ή μερικής έκπτωσης από τον ΦΠΑ.

Ωστόσο, δεν εξομοιώνεται με παράδοση αγαθών εξ επαχθούς αιτίας η ανάληψη που γίνεται για τις ανάγκες της επιχείρησής και αφορά τη χορήγηση δώρων μικρής αξίας και δειγμάτων.

Άρθρο 17

1. Εξομοιώνεται με παράδοση αγαθών εξ επαχθούς αιτίας η μεταφορά από υποκείμενο στον φόρο ενός αγαθού της επιχείρησής του με προορισμό άλλο κράτος μέλος.

Νοείται ως «μεταφορά με προορισμό άλλο κράτος μέλος» κάθε αποστολή ή μεταφορά κινητού ενσώματου αγαθού που πραγματοποιείται από τον υποκείμενο στον φόρο ή από άλλον που ενεργεί για λογαριασμό του, εκτός του εδάφους του κράτους μέλους όπου βρίσκεται το αγαθό, αλλά εντός της Κοινότητας, για τις ανάγκες της επιχείρησής του.

2. Δεν θεωρείται μεταφορά με προορισμό άλλο κράτος μέλος, η αποστολή ή η μεταφορά αγαθού για τις ανάγκες μιας από τις ακόλουθες πράξεις:

- α) την παράδοση του εν λόγω αγαθού που πραγματοποιείται από τον υποκείμενο στον φόρο στο έδαφος του κράτους μέλους άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 33,
- β) την παράδοση του εν λόγω αγαθού το οποίο θα αποτελέσει αντικείμενο εγκατάστασης ή συναρμολόγησης από τον προμηθευτή ή για λογαριασμό του, που πραγματοποιείται από τον υποκείμενο στον φόρο στο έδαφος του κράτους μέλους άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 36,
- γ) την παράδοση του εν λόγω αγαθού που πραγματοποιείται από τον υποκείμενο στον φόρο πάνω σε πλοίο, αεροπλάνο ή τρένο κατά τη διάρκεια μεταφοράς επιβατών, με τους όρους του άρθρου 37,

- δ) την παράδοση αερίου, μέσω του συστήματος διανομής φυσικού αερίου, ή ηλεκτρικής ενέργειας, με τις προϋποθέσεις των άρθρων 38 ή 39,
- ε) την παράδοση του εν λόγω αγαθού που πραγματοποιείται από τον υποκείμενο στον φόρο στο έδαφος του κράτους μέλους, με τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 138, 146, 147, 148, 151 και 152,
- στ) την παροχή υπηρεσίας που πραγματοποιείται προς υποκείμενο στον φόρο, με αντικείμενο εργασίες επί του αγαθού αυτού, η υλική εκτέλεση των οποίων πραγματοποιείται στο έδαφος του κράτους μέλους άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς του αγαθού, εφόσον μετά την εκτέλεση των εργασιών το αγαθό αποστέλλεται εκ νέου, με προορισμό τον ίδιο υποκείμενο στον φόρο, στο κράτος μέλος από το οποίο είχε αρχικά αποσταλεί ή μεταφερθεί,
- ζ) την προσωρινή χρησιμοποίηση του εν λόγω αγαθού, στο έδαφος του κράτους μέλους άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς, για τις ανάγκες παροχής υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από τον υποκείμενο στον φόρο που είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος αναχώρησης της αποστολής ή της μεταφοράς του αγαθού,
- η) την προσωρινή χρησιμοποίηση του εν λόγω αγαθού, για περίοδο που δεν μπορεί να υπερβεί τους είκοσι τέσσερις μήνες, στο έδαφος άλλου κράτους μέλους εντός του οποίου η εισαγωγή του ίδιου αυτού αγαθού από τρίτη χώρα, με σκοπό την προσωρινή χρησιμοποίησή του, θα υπαγόταν στο καθιερωμένο προσωρινής εισαγωγής με πλήρη απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς.

3. Όταν παύσει να υφίσταται μία από τις προϋποθέσεις υπαγωγής στο ευεργέτημα των διατάξεων της παραγράφου 2, το εν λόγω αγαθό θεωρείται ότι μεταφέρεται προς άλλο κράτος μέλος. Στην περίπτωση αυτή, η μεταφορά πραγματοποιείται μόλις παύσει να υφίσταται η συγκεκριμένη προϋπόθεση.

Άρθρο 18

Τα κράτη μέλη μπορούν να εξομοιώνουν με παράδοση αγαθών εξ επαχθούς αιτίας τις ακόλουθες πράξεις:

- α) τη διάθεση για χρήση από την επιχείρηση από υποκείμενο στον φόρο, για τις ανάγκες της επιχείρησής του, αγαθού παραχθέντος, κατασκευασθέντος, εξορυχθέντος, μεταποιηθέντος, αγορασθέντος ή εισαχθέντος στο πλαίσιο της επιχείρησής του, στην περίπτωση που η απόκτηση ενός τέτοιου αγαθού από άλλον υποκείμενο στον φόρο δεν θα του δημιουργούσε δικαίωμα προς ολική έκπτωση του ΦΠΑ,
- β) τη χρησιμοποίηση αγαθού από υποκείμενο στον φόρο, σε μη φορολογούμενο τομέα δραστηριότητας, όταν το αγαθό αυτό έχει δημιουργήσει δικαίωμα προς ολική ή μερική έκπτωση του ΦΠΑ κατά την απόκτηση ή τη διάθεσή του για χρήση από την επιχείρηση σύμφωνα με το στοιχείο α),
- γ) με εξαίρεση τις περιπτώσεις του άρθρου 19, την περιέλευση αγαθών στον υποκείμενο στον φόρο ή διάδοχό του σε περίπτωση παύσης της υποκείμενης στον φόρο οικονομικής του δραστηριότητας, εφόσον, κατά το χρόνο απόκτησης ή χρησιμοποίησης των αγαθών αυτών σύμφωνα με το στοιχείο α), είχε δημιουργηθεί δικαίωμα για ολική ή μερική έκπτωση του ΦΠΑ.

Άρθρο 19

Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρούν ότι, κατά τη μεταβίβαση εξ επαχθούς ή χαριστικής αιτίας ή υπό μορφή εισφοράς σε εταιρεία, συνόλου ή μέρους συνόλου αγαθών, δεν πραγματοποιήθηκε παράδοση αγαθών και ότι ο δικαιούχος διαδέχεται τον μεταβιβάζοντα.

Τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για την αποτροπή στρέβλωσης του ανταγωνισμού, στην περίπτωση που ο λήπτης δεν υπόκειται πλήρως στον φόρο. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να θεσπίζουν κάθε μέτρο που απαιτείται για την πρόληψη της φοροδιαφυγής ή της φοροαποφυγής μέσω της χρήσης της επιλογής αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών

Άρθρο 20

Νοείται ως «ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών» η απόκτηση του δικαιώματος να διαθέτει κάποιος, ως κύριος, κινητό ενσώματο αγαθό που αποστέλλεται ή μεταφέρεται στον αποκτώντα από τον πωλητή ή από τον αποκτώντα ή από πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό τους, σε κράτος μέλος άλλο από το κράτος μέλος από το οποίο αναχώρησε η αποστολή ή η μεταφορά του αγαθού.

Εφόσον αγαθά που έχουν αποκτηθεί από μη υποκείμενο στον φόρο νομικό πρόσωπο αποστέλλονται ή μεταφέρονται από τρίτο έδαφος ή τρίτη χώρα και εισάγονται, από το εν λόγω μη υποκείμενο στον φόρο νομικό πρόσωπο, σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο της άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς, τα αγαθά θεωρείται ότι έχουν αποσταλεί ή μεταφερθεί από το κράτος μέλος εισαγωγής. Το εν λόγω κράτος μέλος επιστρέφει στον εισαγωγέα που καθορίζεται ή αναγνωρίζεται ως οφειλέτης του φόρου με βάση το άρθρο 201, τον ΦΠΑ που εισέπραξε στο πλαίσιο της εισαγωγής, εφόσον ο εισαγωγέας αποδεικνύει ότι για την απόκτηση είχε καταβληθεί φόρος στο κράτος μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς των αγαθών.

Άρθρο 21

Εξομοιώνεται με ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών εξ επαχθούς αιτίας η χρησιμοποίηση από υποκείμενο στον φόρο, για τις ανάγκες της επιχείρησής του, αγαθού το οποίο αποστέλλεται ή μεταφέρεται, από τον υποκείμενο στον φόρο ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του, από άλλο κράτος μέλος εντός του οποίου έχει παραχθεί, εξορυχθεί, μεταποιηθεί, αγοραστεί, αποκτηθεί κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β), ή έχει εισαχθεί από τον υποκείμενο στον φόρο, στο πλαίσιο της επιχείρησής του, στο εν λόγω άλλο κράτος μέλος.

Άρθρο 22

Εξομοιώνεται με εξ επαχθούς αιτίας ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών η χρησιμοποίηση, από τις ένοπλες δυνάμεις κράτους μέλους του Βορειοατλαντικού Συμφώνου ή από το μη στρατιωτικό προσωπικό που τις συνοδεύει, αγαθών τα οποία οι εν λόγω δυνάμεις δεν αγόρασαν με τους γενικούς όρους φορολόγησης που ισχύουν στην εσωτερική αγορά κράτους μέλους, εφόσον η εισαγωγή των αγαθών αυτών δεν τυγχάνει της απαλλαγής που προβλέπεται στο άρθρο 143, στοιχείο η).

Άρθρο 23

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα που εξασφαλίζουν ότι χαρακτηρίζονται ως ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών οι πράξεις οι οποίες, εάν είχαν πραγματοποιηθεί στο έδαφός τους από υποκείμενο στον φόρο που ενεργεί με αυτή του την ιδιότητα, θα είχαν χαρακτηριστεί ως παραδόσεις αγαθών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Παροχές υπηρεσιών

Άρθρο 24

1. Ως «παροχή υπηρεσιών» νοείται κάθε πράξη η οποία δεν αποτελεί παράδοση αγαθών.

2. Ως «ηλεκτρονικιακές υπηρεσίες» νοούνται οι υπηρεσίες που αφορούν τη μετάδοση, εκπομπή ή λήψη σημάτων, κειμένου, εικόνων και ήχων ή πληροφοριών οποιασδήποτε φύσης, με ενσύρματα, ασύρματα, οπτικά ή άλλα ηλεκτρομαγνητικά συστήματα, περιλαμβανομένης της μεταβίβασης ή εκχώρησης του δικαιώματος χρήσης των μέσων για τέτοιου είδους μετάδοση, εκπομπή ή λήψη, καθώς και υπηρεσίες που αφορούν την παροχή πρόσβασης σε παγκόσμια δίκτυα πληροφοριών.

Άρθρο 25

Η παροχή υπηρεσιών μπορεί να συνίσταται, μεταξύ άλλων, σε μία από τις ακόλουθες πράξεις:

- α) στην εκχώρηση άυλου αγαθού, το οποίο αντιπροσωπεύεται ή όχι από τίτλο,
- β) στην υποχρέωση για παράλειψη ή ανοχή μιας πράξης ή κατάσταση,
- γ) στην εκτέλεση υπηρεσίας κατόπιν επιταγής της δημόσιας αρχής ή στο όνομά της ή σε εκτέλεση νόμου.

Άρθρο 26

1. Εξομοιώνονται με παροχές υπηρεσιών εξ επαχθούς αιτίας οι ακόλουθες πράξεις:

- α) η χρησιμοποίηση αγαθού, το οποίο ανήκει στην επιχείρηση, για τις ίδιες ανάγκες του υποκείμενου στον φόρο ή του προσωπικού του ή, γενικότερα, για σκοπούς ξένους προς την επιχείρησή του, εφόσον το αγαθό αυτό δημιούργησε δικαίωμα προς ολική ή μερική έκπτωση του ΦΠΑ,
- β) η χωρίς αντάλλαγμα παροχή υπηρεσιών από τον υποκείμενο στον φόρο για ίδιες ανάγκες αυτού ή του προσωπικού του ή, γενικότερα, για σκοπούς ξένους προς την επιχείρησή του.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις της παραγράφου 1, με την προϋπόθεση ότι η παρέκκλιση αυτή δεν επιφέρει στρέβλωση του ανταγωνισμού.

Άρθρο 27

Για την αποτροπή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και μετά από διαβούλευση με την επιτροπή ΦΠΑ, τα κράτη μέλη μπορούν να εξομοιώνουν με παροχή υπηρεσιών εξ επαχθούς αιτίας την παροχή

από τον υποκείμενο στον φόρο υπηρεσίας για τις ανάγκες της επιχείρησής του, στην περίπτωση που η παροχή μιας τέτοιας υπηρεσίας από άλλον υποκείμενο στον φόρο δεν θα του δημιουργούσε δικαίωμα προς ολική έκπτωση του ΦΠΑ.

Άρθρο 28

Όταν υποκείμενος στον φόρο, ενεργώντας στο όνομά του αλλά για λογαριασμό τρίτου, μεσολαβεί σε παροχή υπηρεσιών, θεωρείται ότι λαμβάνει και παρέχει προσωπικά τις εν λόγω υπηρεσίες.

Άρθρο 29

Το άρθρο 20 ισχύει με τους ίδιους όρους και για την παροχή υπηρεσιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Εισαγωγή αγαθών

Άρθρο 30

Ως «εισαγωγή αγαθών» νοείται η είσοδος, στο εσωτερικό της Κοινότητας, αγαθού που δεν έχει τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία κατά την έννοια του άρθρου 24 της Συνθήκης.

Εκτός από την πράξη του πρώτου εδαφίου, θεωρείται εισαγωγή αγαθών η είσοδος εντός της Κοινότητας αγαθού που έχει τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία και προέρχεται από τρίτο έδαφος που αποτελεί μέρος του τελωνιακού εδάφους της Κοινότητας.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΤΟΠΟΣ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Τόπος παράδοσης αγαθών

Τμήμα 1

Παραδόσεις αγαθών χωρίς μεταφορά

Άρθρο 31

Εφόσον τα αγαθά δεν αποστέλλονται ούτε μεταφέρονται, ο τόπος παράδοσης θεωρείται ότι βρίσκεται στον τόπο όπου βρίσκονται τα αγαθά κατά το χρόνο της παράδοσής τους.

Τμήμα 2

Παραδόσεις αγαθών με μεταφορά

Άρθρο 32

Στην περίπτωση αποστολής ή μεταφοράς των αγαθών από τον προμηθευτή ή τον αποκτώντα ή από τρίτο πρόσωπο, ο τόπος παράδοσης θεωρείται ότι βρίσκεται στον τόπο όπου βρίσκονται τα αγαθά κατά τον χρόνο αναχώρησης της αποστολής ή της μεταφοράς με προορισμό τον αποκτώντα.

Όταν, ωστόσο, ο τόπος αναχώρησης της αποστολής ή της μεταφοράς των αγαθών βρίσκεται σε τρίτο έδαφος ή τρίτη χώρα, ως τόπος της παράδοσης που πραγματοποιείται από τον εισαγωγέα, που καθορίζεται ή αναγνωρίζεται ως υπόχρεος του φόρου με βάση το άρθρο 201, καθώς και ως τόπος των ενδεχόμενων μεταγενέστερων

παραδόσεων, θεωρείται το εσωτερικό του κράτους μέλους εισαγωγής των αγαθών.

Άρθρο 33

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 32, τόπος παράδοσης αγαθών που αποστέλλονται ή μεταφέρονται, από τον προμηθευτή ή από πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του, από κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς, θεωρείται ο τόπος όπου βρίσκονται τα αγαθά κατά το χρόνο άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς προς τον αποκτώντα, εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η παράδοση αγαθών πραγματοποιείται προς πρόσωπο υποκείμενο στον φόρο ή προς νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στον φόρο, των οποίων οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών δεν υπόκεινται σε ΦΠΑ με βάση το άρθρο 3, παράγραφος 1, ή προς οποιοδήποτε άλλο μη υποκείμενο στον φόρο πρόσωπο,
- β) τα παραδιδόμενα αγαθά δεν είναι καινούργια μεταφορικά μέσα ούτε αγαθά που παραδίδονται έπειτα από συναρμολόγηση ή εγκατάσταση, με ή χωρίς δοκιμή λειτουργίας, από τον προμηθευτή ή για λογαριασμό του.

2. Όταν τα παραδιδόμενα αγαθά αποστέλλονται ή μεταφέρονται από τρίτο έδαφος ή τρίτη χώρα και εισάγονται από τον προμηθευτή σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς προς τον αποκτώντα, θεωρείται ότι απεστάλησαν ή μεταφέρθηκαν από το κράτος μέλος εισαγωγής.

Άρθρο 34

1. Εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις, οι διατάξεις του άρθρου 33 δεν εφαρμόζονται στις παραδόσεις αγαθών που αποστέλλονται ή μεταφέρονται όλα με προορισμό το ίδιο κράτος μέλος, εάν το εν λόγω κράτος μέλος είναι το κράτος μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς:

- α) τα παραδιδόμενα αγαθά δεν είναι προϊόντα που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης,
- β) το συνολικό ποσό, χωρίς ΦΠΑ, των παραδόσεων που πραγματοποιούνται, με τους όρους του άρθρου 33, εντός του κράτους μέλους δεν υπερβαίνει το ποσό των 100 000 EUR ή το αντίστοιχο ποσό σε εθνικό νόμισμα, κατά τη διάρκεια ενός και του αυτού ημερολογιακού έτους,
- γ) το συνολικό ποσό, χωρίς ΦΠΑ, των παραδόσεων που πραγματοποιούνται, με τους όρους του άρθρου 33, εντός του κράτους μέλους, εκτός από προϊόντα που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης, δεν υπερέβη το ποσό των 100 000 EUR ή το αντίστοιχο ποσό σε εθνικό νόμισμα κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος.

2. Το κράτος μέλος, στο έδαφος του οποίου βρίσκονται τα αγαθά κατά τον χρόνο άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς προς τον αποκτώντα, μπορεί να περιορίσει το όριο της παραγράφου 1 στο ποσό των 35 000 EUR ή στο αντίστοιχο ποσό σε εθνικό νόμισμα, στην περίπτωση κατά την οποία το συγκεκριμένο κράτος μέλος φοβάται ότι το όριο των 100 000 EUR μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

Τα κράτη μέλη που κάνουν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την ενημέρωση των αρμόδιων δημόσιων αρχών του κράτους μέλους από το οποίο αποστέλλονται ή μεταφέρονται τα αγαθά.

3. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο, το ταχύτερο δυνατό, έκθεση για τη λειτουργία του ειδικού κατώτατου ορίου των 35 000 EUR της παραγράφου 2, συνοδευόμενη κατά περίπτωση από τις κατάλληλες προτάσεις.

4. Το κράτος μέλος, στο έδαφος του οποίου βρίσκονται τα αγαθά κατά το χρόνο αναχώρησης της αποστολής ή της μεταφοράς, παρέχει στους υποκείμενους στον φόρο που πραγματοποιούν παραδόσεις αγαθών που καλύπτονται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 το δικαίωμα να επιλέγουν τον καθορισμό του τόπου των παραδόσεων αυτών σύμφωνα με το άρθρο 33.

Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη καθορίζουν τους όρους άσκησης του δικαιώματος επιλογής που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, το οποίο καλύπτει, σε κάθε περίπτωση, δύο ημερολογιακά έτη.

Άρθρο 35

Οι διατάξεις των άρθρων 33 και 34 δεν εφαρμόζονται στις παραδόσεις μεταχειρισμένων αγαθών και αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας, που καθορίζονται στο άρθρο 311, παράγραφος 1, σημεία 1) έως 4), καθώς και στις παραδόσεις μεταχειρισμένων μεταφορικών μέσων όπως καθορίζονται στο άρθρο 327, παράγραφος 3, οι οποίες υπάγονται στον ΦΠΑ, σύμφωνα με τα κατά περίπτωση ειδικά καθεστώτα.

Άρθρο 36

Σε περίπτωση που τα αγαθά που αποστέλλονται ή μεταφέρονται από τον προμηθευτή, τον αποκτώντα ή τρίτο πρόσωπο εγκαθίστανται ή συναρμολογούνται, με ή χωρίς δοκιμή της λειτουργίας τους, από τον προμηθευτή ή για λογαριασμό του, ως τόπος παράδοσης θεωρείται ο τόπος στον οποίο γίνεται η εγκατάσταση ή η συναρμολόγηση.

Εφόσον η εγκατάσταση ή η συναρμολόγηση δεν πραγματοποιείται στο κράτος μέλος του προμηθευτή, αλλά σε άλλο κράτος μέλος, το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου γίνεται η εγκατάσταση ή η συναρμολόγηση λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο προς αποφυγή διπλής φορολόγησης σε αυτό το κράτος μέλος.

Τμήμα 3

Παραδόσεις αγαθών πάνω σε πλοίο, αεροσκάφος ή τρένο

Άρθρο 37

1. Εφόσον η παράδοση αγαθών πραγματοποιείται πάνω σε πλοίο, αεροσκάφος ή τρένο και κατά τη διάρκεια του τμήματος μεταφοράς επιβατών που διενεργείται εντός της Κοινότητας, ως τόπος της εν λόγω παράδοσης θεωρείται ο τόπος αναχώρησης της μεταφοράς επιβατών.

2. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1, νοείται ως «τμήμα της μεταφοράς επιβατών που διενεργείται εντός της Κοινότητας» το τμήμα μεταφοράς το οποίο πραγματοποιείται χωρίς σταθμό εκτός της Κοινότητας, μεταξύ του τόπου αναχώρησης και του τόπου άφιξης της μεταφοράς επιβατών.

Ως «τόπος αναχώρησης μεταφοράς επιβατών» νοείται το πρώτο προβλεπόμενο σημείο επιβίβασης των επιβατών εντός της Κοινότητας, ενδεχομένως μετά από σταθμό εκτός της Κοινότητας.

Ως «τόπος άφιξης μεταφοράς επιβατών» νοείται το τελευταίο σημείο αποβίβασης εντός της Κοινότητας, ενδεχομένως πριν από σταθμό εκτός της Κοινότητας των επιβατών που επιβιβάστηκαν εντός της Κοινότητας.

Εάν πρόκειται για μεταφορά με επιστροφή, η διαδρομή της επιστροφής θεωρείται ως αυτοτελής μεταφορά.

3. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο, το συντομότερο δυνατόν, έκθεση που συνοδεύεται, κατά περίπτωση, από κατάλληλες προτάσεις για τον τόπο φορολόγησης των παραδόσεων αγαθών που προορίζονται για κατανάλωση εντός του μεταφορικού μέσου καθώς και της παροχής υπηρεσιών, περιλαμβανομένων και των υπηρεσιών εστίασης, προς επιβάτες πάνω σε πλοίο, αεροσκάφος ή τρένο.

Μέχρις ότου εγκριθούν οι προτάσεις του πρώτου εδαφίου, τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν ή να εξακολουθούν να απαλλάσσουν, με δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που καταβλήθηκε στο προηγούμενο στάδιο, τις παραδόσεις αγαθών που προορίζονται για κατανάλωση πάνω στα μεταφορικά μέσα, ο τόπος φορολόγησης των οποίων καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Τμήμα 4

Παράδοση αγαθών μέσω συστημάτων ή δικτύων διανομής

Άρθρο 38

1. Στην περίπτωση παράδοσης αερίου μέσω του συστήματος διανομής φυσικού αερίου ή παράδοσης ηλεκτρικής ενέργειας σε μεταπωλητή υποκείμενο στον φόρο, ως τόπος της παράδοσης θεωρείται ο τόπος όπου ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής έχει την έδρα της οικονομικής δραστηριότητάς του ή τη μόνιμη εγκατάστασή του για την οποία παραδίδονται τα αγαθά ή, σε περίπτωση έλλειψης έδρας ή μόνιμης εγκατάστασης, ο τόπος όπου έχει τη μόνιμη κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ως «μεταπωλητής υποκείμενος στον φόρο» νοείται ο υποκείμενος στον φόρο του οποίου η κύρια δραστηριότητα, όσον αφορά τις αγορές αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας, είναι η μεταπώληση των ανωτέρω προϊόντων και του οποίου η ίδια κατανάλωση των προϊόντων αυτών είναι αμελητέα.

Άρθρο 39

Στην περίπτωση παράδοσης αερίου μέσω του συστήματος διανομής φυσικού αερίου ή παράδοσης ηλεκτρικής ενέργειας, εάν η παράδοση αυτή δεν καλύπτεται από το άρθρο 38, ως τόπος παράδοσης θεωρείται ο τόπος πραγματικής χρησιμοποίησης και κατανάλωσης των αγαθών από τον αποκτώντα.

Όταν το σύνολο ή μέρος του αερίου ή της ηλεκτρικής ενέργειας δεν καταναλώνεται πραγματικά από τον αποκτώντα, θεωρείται ότι αυτά τα μη καταναλωθέντα αγαθά έχουν χρησιμοποιηθεί και καταναλωθεί στον τόπο όπου έχει την έδρα της οικονομικής δραστηριότητάς του ή τη μόνιμη εγκατάστασή του για την οποία παραδίδονται τα αγαθά.

Σε περίπτωση έλλειψης της εν λόγω έδρας της οικονομικής δραστηριότητας ή μόνιμης εγκατάστασης, θεωρείται ότι χρησιμοποίησε και κατανάλωσε τα αγαθά στον τόπο όπου έχει τη μόνιμη κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Τόπος των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών

Άρθρο 40

Ως τόπος ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών θεωρείται ο τόπος όπου βρίσκονται τα αγαθά κατά τον χρόνο άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς προς τον αποκτώντα.

Άρθρο 41

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 40, ο τόπος ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών που αναφέρεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β), σημείο ι) θεωρείται ότι βρίσκεται στο έδαφος του κράτους μέλους που χορήγησε τον αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ με τον οποίο ο αποκτών πραγματοποίησε την απόκτηση αυτή, εφόσον το εν λόγω πρόσωπο δεν αποδεικνύει ότι η απόκτηση υποβλήθηκε σε ΦΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 40.

Αν η απόκτηση υπόκειται στον ΦΠΑ, κατ' εφαρμογή του άρθρου 40, στο κράτος μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς των αγαθών, αφού προηγουμένως είχε φορολογηθεί κατ' εφαρμογή του πρώτου εδαφίου, η βάση επιβολής του φόρου μειώνεται ανάλογα στο κράτος μέλος που χορήγησε τον αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ με τον οποίο ο αποκτών πραγματοποίησε την απόκτηση αυτή.

Άρθρο 42

Το άρθρο 41 πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται και η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών θεωρείται ότι έχει υπαχθεί στον ΦΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 40, όταν συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- ο αποκτών αποδεικνύει ότι πραγματοποίησε τη συγκεκριμένη απόκτηση με σκοπό να προβεί σε μετέπειτα παράδοση αγαθών στο έδαφος του κράτους μέλους που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 40, για την οποία παράδοση ο αποκτών έχει καθοριστεί ως υπόχρεος του φόρου σύμφωνα με το άρθρο 197,
- ο αποκτών έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 265 σχετικά με την κατάθεση του ανακεφαλαιωτικού πίνακα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Τόπος παροχής υπηρεσιών

Τμήμα 1

Γενικός κανόνας

Άρθρο 43

Ο τόπος παροχής υπηρεσιών είναι η έδρα της οικονομικής δραστηριότητας του παρέχοντος τις υπηρεσίες ή της μόνιμης εγκατάστασής του από την οποία παρέχονται οι υπηρεσίες ή, εάν δεν υπάρχει έδρα ή μόνιμη εγκατάσταση, ο τόπος της κατοικίας ή συνήθους διαμονής του.

Τμήμα 2**Ειδικές διατάξεις****Υποτήμα 1****Παροχές υπηρεσιών από μεσάζοντες****Άρθρο 44**

Ο τόπος παροχής υπηρεσιών, εκτός αυτών που προβλέπονται στα άρθρα 50, 54 και 56, παράγραφος 1, που πραγματοποιούνται από μεσάζοντα που ενεργεί στο όνομα και για λογαριασμό άλλων προσώπων, είναι ο τόπος πραγματοποίησης της κύριας παροχής σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.

Εντούτοις, όταν ο αποκτών την υπηρεσία που παρέχεται από τον μεσάζοντα διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο έδαφος του οποίου εκτελείται η εν λόγω παροχή, ο τόπος παροχής της υπηρεσίας από το μεσάζοντα θεωρείται ότι βρίσκεται στο έδαφος του κράτους μέλους που χορήγησε στον αποκτώντα τον αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ με τον οποίο του παρασχέθηκε η υπηρεσία.

Υποτήμα 2**Παροχές υπηρεσιών σχετικών με ακίνητα αγαθά****Άρθρο 45**

Ο τόπος παροχής υπηρεσιών σχετικών με ακίνητα αγαθά, περιλαμβανομένων των υπηρεσιών κτηματομεσιτών και εμπειρογνομόνων καθώς και των υπηρεσιών που συνδέονται με την προετοιμασία ή τον συντονισμό εργασιών σε ακίνητα, όπως για παράδειγμα οι υπηρεσίες αρχιτεκτόνων ή γραφείων επίβλεψης, είναι ο τόπος όπου βρίσκεται το ακίνητο.

Υποτήμα 3**Παροχές υπηρεσιών μεταφοράς****Άρθρο 46**

Ο τόπος παροχής υπηρεσιών μεταφοράς εκτός από την ενδοκοινοτική μεταφορά αγαθών είναι ο τόπος όπου πραγματοποιείται η μεταφορά ανάλογα με τις διανυθείσες αποστάσεις.

Άρθρο 47

Ο τόπος παροχής υπηρεσιών ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών είναι ο τόπος αναχώρησης της μεταφοράς.

Ωστόσο, όταν οι υπηρεσίες ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών παρέχονται σε λήπτες που διαθέτουν αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος αναχώρησης της μεταφοράς, θεωρείται ότι ο τόπος παροχής υπηρεσιών βρίσκεται στο έδαφος του κράτους μέλους που χορήγησε στον αποκτώντα τον αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ, με τον οποίο του παρασχέθηκε η υπηρεσία.

Άρθρο 48

Ως «ενδοκοινοτική μεταφορά αγαθών» νοείται κάθε μεταφορά αγαθών της οποίας ο τόπος αναχώρησης και ο τόπος άφιξης βρίσκονται στα εδάφη δύο διαφορετικών κρατών μελών.

Ως «τόπος αναχώρησης» νοείται ο τόπος όπου αρχίζει πραγματικά η μεταφορά των αγαθών, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι διαδρομές που πραγματοποιούνται προς τον τόπο όπου βρίσκονται τα αγαθά.

Ως «τόπος άφιξης» νοείται ο τόπος όπου περατώνεται πραγματικά η μεταφορά των αγαθών.

Άρθρο 49

Εξομοιώνεται με ενδοκοινοτική μεταφορά αγαθών η μεταφορά αγαθών της οποίας ο τόπος αναχώρησης και ο τόπος άφιξης βρίσκονται στο έδαφος του ίδιου κράτους μέλους, εφόσον η μεταφορά αυτή συνδέεται άμεσα με μεταφορά αγαθών της οποίας ο τόπος αναχώρησης και ο τόπος άφιξης βρίσκονται στο έδαφος δύο διαφορετικών κρατών μελών.

Άρθρο 50

Ο τόπος παροχής υπηρεσιών από μεσάζοντα που ενεργεί στο όνομα και για λογαριασμό άλλων προσώπων, όταν μεσολαβεί στην παροχή υπηρεσιών ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών, είναι ο τόπος αναχώρησης της μεταφοράς.

Εντούτοις, όταν ο αποκτών την υπηρεσία που παρέχεται από το μεσάζοντα διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος αναχώρησης της μεταφοράς, ο τόπος παροχής της υπηρεσίας από το μεσάζοντα θεωρείται ότι βρίσκεται στο έδαφος του κράτους μέλους που χορήγησε στον αποκτώντα τον αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ με τον οποίο του παρασχέθηκε η υπηρεσία.

Άρθρο 51

Τα κράτη μέλη μπορούν να μην επιβάλλουν ΦΠΑ στο τμήμα της ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών που αντιστοιχεί στις διαδρομές που πραγματοποιούνται σε ύδατα που δεν αποτελούν τμήμα του εδάφους της Κοινότητας.

Υποτήμα 4**Παροχές υπηρεσιών πολιτιστικού περιεχομένου και παρόμοιων υπηρεσιών, παροχές υπηρεσιών παρεπόμενες των μεταφορών ή σχετικές με κινητά ενσώματα αγαθά****Άρθρο 52**

Ο τόπος παροχής των ακόλουθων υπηρεσιών είναι ο τόπος υλικής εκτέλεσής τους:

- πολιτιστικές, καλλιτεχνικές, αθλητικές, επιστημονικές, εκπαιδευτικές, ψυχαγωγικές ή παρόμοιες δραστηριότητες, περιλαμβανομένων των δραστηριοτήτων των οργανωτών τους καθώς και των παρεπόμενων, κατά περίπτωση, προς τις δραστηριότητες αυτές παροχών υπηρεσιών,
- δραστηριότητες παρεπόμενες των μεταφορών όπως η φόρτωση, εκφόρτωση και διεύθυνση των μεταφερόμενων ειδών και παρόμοιες δραστηριότητες,
- πραγματογνωμοσύνες ή εργασίες που αφορούν κινητά ενσώματα αγαθά.

Άρθρο 53

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 52, στοιχείο β), ο τόπος παροχής υπηρεσιών που έχουν ως αντικείμενο δραστηριότητες παρεπόμενες προς υπηρεσίες ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών και παρέχονται σε λήπτες που διαθέτουν αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο έδαφος του οποίου εκτελείται υλικά η παροχή αυτή, θεωρείται ότι βρίσκεται στο έδαφος του κράτους μέλους που χορήγησε στον αποκτώντα τον αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ με τον οποίο του παρασχέθηκε η υπηρεσία.

Άρθρο 54

Ο τόπος παροχής υπηρεσιών από μεσάζοντα που ενεργεί στο όνομα και για λογαριασμό άλλων προσώπων, όταν μεσολαβεί στην παροχή υπηρεσιών με αντικείμενο δραστηριότητες παρεπόμενες προς υπηρεσίες ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών, είναι ο τόπος στον οποίο εκτελείται υλικά η παρεπόμενη υπηρεσία.

Εντούτοις, όταν ο αποκτών την υπηρεσία που παρέχεται από τον μεσάζοντα διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο έδαφος του οποίου εκτελείται υλικά η παρεπόμενη παροχή υπηρεσίας, ο τόπος παροχής της υπηρεσίας από το μεσάζοντα θεωρείται ότι βρίσκεται στο έδαφος του κράτους μέλους που χορήγησε στον αποκτώντα τον αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ με τον οποίο του παρασχέθηκε η υπηρεσία.

Άρθρο 55

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 52, στοιχείο γ), ο τόπος παροχής υπηρεσιών που έχουν ως αντικείμενο πραγματοποιησύνες ή εργασίες σε κινητά ενσώματα αγαθά, οι οποίες παρέχονται σε αποκτώντα ο οποίος διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο έδαφος του οποίου εκτελούνται υλικά οι υπηρεσίες αυτές, θεωρείται ότι βρίσκεται στο έδαφος του κράτους μέλους που χορήγησε στον αποκτώντα την υπηρεσία τον αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ με τον οποίο του παρασχέθηκε η υπηρεσία.

Η παρέκκλιση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται μόνον όταν τα αγαθά αποτελούν αντικείμενο αποστολής ή μεταφοράς εκτός του κράτους μέλους στο οποίο εκτελέσθηκε υλικά η υπηρεσία.

Υποτήμα 5

Διάφορες παροχές υπηρεσιών

Άρθρο 56

1. Ο τόπος παροχής των ακόλουθων υπηρεσιών, οι οποίες παρέχονται σε λήπτες εγκατεστημένους εκτός της Κοινότητας ή σε υποκείμενους στον φόρο εγκατεστημένους μεν εντός της Κοινότητας αλλά εκτός της χώρας του παρέχοντος τις υπηρεσίες, είναι ο τόπος της έδρας της οικονομικής δραστηριότητάς του αποκτώντος ή της μόνιμης εγκατάστασής του για την οποία παρασχέθηκαν οι υπηρεσίες αυτές, σε περίπτωση δε έλλειψης έδρας ή μόνιμης εγκατάστασης, ο τόπος της κατοικίας του ή της συνήθους διαμονής του:

α) μεταβίβαση ή παραχώρηση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης

βιομηχανικών και εμπορικών σημάτων και άλλων παρόμοιων δικαιωμάτων,

β) παροχή διαφημιστικών υπηρεσιών,

γ) παροχή υπηρεσιών από συμβούλους, μηχανικούς, γραφεία μελετών, δικηγόρους, λογιστές και άλλες παρόμοιες υπηρεσίες καθώς και η επεξεργασία στοιχείων και η παροχή πληροφοριών,

δ) ανάληψη υποχρέωσης για μη άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, εν όλω ή εν μέρει, ή δικαιώματος που αναφέρεται στην παρούσα παράγραφο,

ε) τραπεζικές, χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές εργασίες, περιλαμβανομένων των εργασιών αντασφάλισης, με εξαίρεση τη μίσθωση χρηματοθυρίδων,

στ) διάθεση προσωπικού,

ζ) μίσθωση κινητών ενσώματων αγαθών, εκτός των μεταφορικών μέσων,

η) παροχή πρόσβασης στα συστήματα διανομής φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας καθώς και μεταφοράς ή διοχέτευσης μέσω των συστημάτων αυτών και παροχή άλλων υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με αυτές,

θ) τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες,

ι) ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές υπηρεσίες,

ια) παροχή υπηρεσιών με ηλεκτρονικά μέσα και ιδίως εκείνων που περιγράφονται στο παράρτημα II,

ιβ) παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από μεσάζοντες οι οποίοι ενεργούν στο όνομα και για λογαριασμό τρίτου, όταν τα πρόσωπα αυτά μεσολαβούν για παροχές υπηρεσιών της παρούσας παραγράφου.

2. Στην περίπτωση που ο παρέχων την υπηρεσία και ο αποκτών επικοινωνούν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, το γεγονός αυτό από μόνο του δεν σημαίνει ότι η παρεχόμενη υπηρεσία είναι ηλεκτρονική κατά την έννοια της παραγράφου 1, στοιχείο ια).

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 1, στοιχεία ι) και ια) και της παραγράφου 2 εφαρμόζονται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006.

Άρθρο 57

1. Στην περίπτωση που οι υπηρεσίες του άρθρου 56, παράγραφος 1, στοιχείο ια), παρέχονται προς μη υποκείμενους στον φόρο οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι ή έχουν την κατοικία τους ή τη συνήθη διαμονή τους σε κράτος μέλος, από υποκείμενο στον φόρο που έχει την έδρα της οικονομικής δραστηριότητάς του ή τη μόνιμη εγκατάσταση από την οποία παρέχονται οι υπηρεσίες εκτός Κοινότητας, ή, σε περίπτωση έλλειψης τέτοιας έδρας ή μόνιμης εγκατάστασης, έχει την κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του εκτός Κοινότητας, ο τόπος της εν λόγω παροχής είναι αυτός στον οποίο ο μη υποκείμενος στον φόρο είναι εγκατεστημένος ή έχει την κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006.

Υποτήμα 6**Κριτήριο πραγματικής χρησιμοποίησης και εκμετάλλευσης****Άρθρο 58**

Για την αποφυγή περιπτώσεων διπλής φορολόγησης, μη φορολόγησης ή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, τα κράτη μέλη μπορούν, όσον αφορά τις παροχές υπηρεσιών που αναφέρονται στο άρθρο 56, παράγραφος 1 καθώς και όσον αφορά τις μισθώσεις μεταφορικών μέσων, να **θεωρούν:**

- α) ότι ο τόπος παροχής των εν λόγω υπηρεσιών ή ορισμένων από αυτές, ο οποίος βρίσκεται στο έδαφός τους, βρίσκεται εκτός της Κοινότητας, όταν η πραγματική χρησιμοποίηση και εκμετάλλευση πραγματοποιείται εκτός της Κοινότητας,
- β) ότι ο τόπος παροχής των εν λόγω υπηρεσιών ή ορισμένων από αυτές, ο οποίος βρίσκεται εκτός της Κοινότητας, βρίσκεται στο έδαφός τους, όταν η πραγματική χρησιμοποίηση και εκμετάλλευση πραγματοποιείται στο έδαφός τους.

Ωστόσο, η παρούσα διάταξη δεν εφαρμόζεται στις υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 56, παράγραφος 1, στοιχείο ια) όταν οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται προς μη υποκείμενους στον φόρο.

Άρθρο 59

1. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το άρθρο 58, στοιχείο β), στις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες που παρέχονται προς μη υποκείμενους στον φόρο που είναι εγκατεστημένοι ή έχουν την κατοικία τους ή τη συνήθη διαμονή τους σε κράτος μέλος, από υποκείμενο στον φόρο που έχει την έδρα της οικονομικής δραστηριότητάς του ή τη μόνιμη εγκατάσταση από την οποία παρέχονται οι υπηρεσίες εκτός Κοινότητας ή, σε περίπτωση έλλειψης τέτοιας έδρας ή μόνιμης εγκατάστασης, έχει την κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του εκτός της Κοινότητας.

2. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το άρθρο 58, στοιχείο β), στην περίπτωση ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο άρθρο 56, παράγραφος 1, στοιχείο ι), που παρέχονται προς μη υποκείμενους στον φόρο που είναι εγκατεστημένοι ή έχουν την κατοικία τους ή τη συνήθη διαμονή τους σε κράτος μέλος, από υποκείμενο στον φόρο που έχει την έδρα της οικονομικής δραστηριότητάς του ή τη μόνιμη εγκατάσταση από την οποία παρέχονται οι υπηρεσίες εκτός Κοινότητας ή, σε περίπτωση έλλειψης τέτοιας έδρας ή μόνιμης εγκατάστασης, έχει την κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του εκτός της Κοινότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4**Τόπος εισαγωγής αγαθών****Άρθρο 60**

Η εισαγωγή αγαθών πραγματοποιείται στο κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου βρίσκονται τα αγαθά κατά τον χρόνο εισόδου τους στην Κοινότητα.

Άρθρο 61

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 60, όταν ένα αγαθό που δεν βρίσκεται σε ελεύθερη κυκλοφορία υπάγεται από τον χρόνο της

εισόδου του στην Κοινότητα σε ένα από τα καθεστώτα ή τις καταστάσεις του άρθρου 156 ή σε καθεστώς προσωρινής εισαγωγής με πλήρη απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς ή σε καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης, η εισαγωγή του αγαθού αυτού πραγματοποιείται στο κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου το αγαθό εξέρχεται από τα εν λόγω καθεστώτα ή καταστάσεις.

Επίσης, όταν αγαθό που βρίσκεται σε ελεύθερη κυκλοφορία υπάγεται κατά την εισδό του στην Κοινότητα σ' ένα από τα καθεστώτα ή τις καταστάσεις των άρθρων 176 και 277, η εισαγωγή του αγαθού αυτού πραγματοποιείται στο κράτος μέλος εντός του οποίου το αγαθό εξέρχεται από τα εν λόγω καθεστώτα ή καταστάσεις.

ΤΙΤΛΟΣ VI**ΓΕΝΕΣΙΟΥΡΓΟΣ ΛΙΠΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΤΟ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ****ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1****Γενικές διατάξεις****Άρθρο 62**

Νοούνται ως:

- 1) «γενεσιουργός αιτία του φόρου», το γεγονός με το οποίο δημιουργούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις οι οποίες είναι αναγκαίες για να καταστεί απαιτητός ο φόρος,
- 2) «απαιτητό του φόρου», το παρεχόμενο από το νόμο δικαίωμα του δημοσίου, από ένα δεδομένο χρονικό σημείο, να απαιτεί την καταβολή του φόρου από τον υπόχρεο, έστω και αν η καταβολή αυτή μπορεί να ανασταλεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2**Παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών****Άρθρο 63**

Η γενεσιουργός αιτία επέρχεται και ο φόρος καθίσταται απαιτητός κατά τον χρόνο πραγματοποίησης της παράδοσης αγαθών ή της παροχής υπηρεσιών.

Άρθρο 64

1. Οι παραδόσεις αγαθών, εκτός από αυτές που αποτελούν το αντικείμενο εκμίσθωσης αγαθών για ορισμένη περίοδο ή πώλησης αγαθών με δόσεις που αναφέρονται στο άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχείο β), καθώς και οι παροχές υπηρεσιών, οι οποίες συνεπάγονται τμηματικές καταβολές έναντι λογαριασμού ή διαδοχικές πληρωμές, θεωρείται ότι πραγματοποιούνται κατά τη λήξη των χρονικών περιόδων, στις οποίες αναφέρονται οι τμηματικές καταβολές έναντι λογαριασμού ή διαδοχικές πληρωμές.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι παραδόσεις αγαθών και οι παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται συνεχώς επί μια χρονική περίοδο, θεωρείται ότι ολοκληρώνονται ανά διαστήματα τουλάχιστον ετήσιας διάρκειας.

Άρθρο 65

Σε περίπτωση προκαταβολών πριν από την παράδοση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, ο φόρος καθίσταται απαιτητός κατά το χρόνο της εισπραξής, μέχρι του ορίου του εισπραχθέντος ποσού.

Άρθρο 66

Κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 63, 64 και 65, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν, ότι για ορισμένες πράξεις ή ορισμένες κατηγορίες υποκειμένων στον φόρο, ο φόρος καθίσταται απαιτητός:

- a) το αργότερο κατά τον χρόνο έκδοσης του τιμολογίου,
- β) το αργότερο κατά τον χρόνο εισπραξής του τιμήματος,
- γ) σε περίπτωση μη έκδοσης ή εκπρόθεσμης έκδοσης του τιμολογίου, εντός ορισμένης προθεσμίας από τον χρόνο κατά τον οποίο επήλθε η γενεσιουργός αιτία του φόρου.

Άρθρο 67

1. Όταν, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 138, αγαθά τα οποία αποστέλλονται ή μεταφέρονται σε κράτος μέλος άλλο από αυτό της αναχώρησης της αποστολής ή της μεταφοράς παραδίδονται με απαλλαγή από τον ΦΠΑ ή όταν αγαθά μεταφέρονται με απαλλαγή από τον ΦΠΑ σε άλλο κράτος μέλος από υποκείμενο στον φόρο για τις ανάγκες της επιχείρησής του, ο φόρος καθίσταται απαιτητός στις 15 του μήνα που ακολουθεί το μήνα κατά τον οποίο επήλθε η γενεσιουργός αιτία.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, ο φόρος καθίσταται απαιτητός κατά την έκδοση του τιμολογίου που προβλέπεται στο άρθρο 220, όταν το εν λόγω τιμολόγιο εκδόθηκε πριν από τις 15 του μηνός που ακολουθεί το μήνα κατά τον οποίο επήλθε η γενεσιουργός αιτία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3**Ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών****Άρθρο 68**

Η γενεσιουργός αιτία του φόρου επέρχεται κατά τον χρόνο πραγματοποίησης της ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών.

Η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών θεωρείται ότι συντελείται κατά το χρόνο που θεωρείται ότι πραγματοποιείται η παράδοση παρόμοιων αγαθών στο έδαφος του εκάστοτε κράτους μέλους.

Άρθρο 69

1. Για τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, ο φόρος καθίσταται απαιτητός στις 15 του μήνα που ακολουθεί το μήνα κατά τον οποίο επήλθε η γενεσιουργός αιτία.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, ο φόρος καθίσταται απαιτητός κατά την έκδοση του τιμολογίου που προβλέπεται στο άρθρο 220, όταν το εν λόγω τιμολόγιο εκδόθηκε πριν από τις 15 του μήνα που ακολουθεί το μήνα κατά τον οποίο επήλθε η γενεσιουργός αιτία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4**Εισαγωγές αγαθών****Άρθρο 70**

Η γενεσιουργός αιτία επέρχεται και ο φόρος καθίσταται απαιτητός κατά το χρόνο πραγματοποίησης της εισαγωγής αγαθών.

Άρθρο 71

1. Εφόσον τα αγαθά υπάγονται, από το χρόνο της εισόδου τους στο εσωτερικό της Κοινότητας, σε ένα από τα καθεστώτα ή τις

καταστάσεις που προβλέπονται στα άρθρα 156, 276 και 277 ή σε καθεστώς προσωρινής εισαγωγής με πλήρη απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς ή σε καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης, η γενεσιουργός αιτία επέρχεται και ο φόρος καθίσταται απαιτητός μόνο κατά το χρόνο κατά τον οποίο τα αγαθά εξέρχονται από τα εν λόγω καθεστώτα ή καταστάσεις.

Εφόσον, ωστόσο, τα εισαγόμενα αγαθά υπόκεινται σε δασμούς, γεωργικές εισφορές ή φόρους ισοδύναμου αποτελέσματος που έχουν θεσπισθεί στο πλαίσιο κοινής πολιτικής, η γενεσιουργός αιτία επέρχεται και ο φόρος καθίσταται απαιτητός κατά το χρόνο που επέρχεται η γενεσιουργός αιτία και καθίστανται απαιτητές οι εν λόγω επιβαρύνσεις.

2. Σε περίπτωση που τα εισαγόμενα αγαθά δεν υπόκεινται σε καμία από τις επιβαρύνσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, δεύτερο εδάφιο, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν, όσον αφορά τη γενεσιουργό αιτία και το απαιτητό του φόρου, τις διατάξεις που ισχύουν ήδη για τους δασμούς.

ΤΙΤΛΟΣ VII**ΒΑΣΗ ΕΠΙΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ****ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1****Ορισμός****Άρθρο 72**

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως «κανονική αξία» νοείται το συνολικό ποσό το οποίο, ένας αποκτών αγαθά ή λήπτης υπηρεσιών, ευρισκόμενος στο ίδιο στάδιο εμπορίας με το στάδιο κατά το οποίο πραγματοποιείται η παράδοση των αγαθών ή η παροχή των υπηρεσιών, θα έπρεπε να καταβάλει κατά τον χρόνο της εν λόγω παράδοσης ή παροχής σε ανεξάρτητο προμηθευτή αγαθού ή πάροχο υπηρεσίας στο εσωτερικό του κράτους μέλους στο οποίο η παράδοση ή παροχή είναι φορολογητέα, υπό συνθήκες πλήρους ανταγωνισμού, προκειμένου να αποκτήσει το εν λόγω αγαθό ή την υπηρεσία.

Εάν δεν μπορεί να διαπιστωθεί ανάλογη παράδοση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών, ως κανονική αξία νοείται η εξής:

- 1) για τα αγαθά, ποσό όχι κατώτερο από την τιμή αγοράς των αγαθών αυτών ή παρόμοιων αγαθών ή, εάν δεν υπάρχει τιμή αγοράς, στο κόστος των αγαθών κατά το χρόνο της παράδοσης,
- 2) για τις υπηρεσίες, ποσό όχι κατώτερο από το συνολικό κόστος που συνεπάγεται για τον υποκείμενο στον φόρο η παροχή των υπηρεσιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2**Παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών****Άρθρο 73**

Για τις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών, εκτός αυτών που αναφέρονται στα άρθρα 74 έως 77, η βάση επιβολής του φόρου περιλαμβάνει οτιδήποτε αποτελεί την αντιπαροχή, την οποία έλαβε ή πρόκειται να λάβει για τις πράξεις αυτές ο προμηθευτής ή ο παρέχων τις υπηρεσίες από τον αποκτώντα, τον λήπτη ή τρίτο πρόσωπο,

περιλαμβανομένων των επιδοτήσεων που συνδέονται άμεσα με την τιμή των πράξεων αυτών.

Άρθρο 74

Για τις πράξεις ανάληψης ή χρησιμοποίησης από τον υποκείμενο στον φόρο αγαθών της επιχείρησής του ή κατά την περιέλευση αγαθών στον υποκείμενο στον φόρο ή στους διαδόχους του, σε περίπτωση παύσης της φορολογητέας οικονομικής του δραστηριότητας, που αναφέρονται στα άρθρα 16 και 18, η βάση επιβολής του φόρου συνίσταται στην τιμή αγοράς των αγαθών αυτών ή παρόμοιων αγαθών ή, εάν δεν υπάρχει τιμή αγοράς, στο κόστος των αγαθών, όπως προσδιορίζονται κατά τον χρόνο πραγματοποίησης των εν λόγω πράξεων.

Άρθρο 75

Για τις παροχές υπηρεσιών που συνίστανται σε χρησιμοποίηση αγαθού, το οποίο κατέχει η επιχείρηση για ίδιες ανάγκες και για παροχές υπηρεσιών δωρεάν, οι οποίες περιλαμβάνονται στο άρθρο 26, η βάση επιβολής του φόρου συνίσταται στο ποσό των εξόδων που έχουν αναληφθεί από τον υποκείμενο στον φόρο για την εκτέλεση της παροχής υπηρεσιών.

Άρθρο 76

Για τις παραδόσεις αγαθών που συνίστανται σε μεταφορά με προορισμό άλλο κράτος μέλος, η βάση επιβολής του φόρου συνίσταται στην τιμή αγοράς των αγαθών αυτών ή παρόμοιων αγαθών ή, εάν δεν υπάρχει τιμή αγοράς, στο κόστος των αγαθών κατά το χρόνο πραγματοποίησης των εν λόγω πράξεων.

Άρθρο 77

Για τις παροχές υπηρεσιών από υποκείμενο στον φόρο για τις ανάγκες της επιχείρησής του που αναφέρονται στο άρθρο 27, η βάση επιβολής του φόρου συνίσταται στην κανονική αξία της εν λόγω πράξης.

Άρθρο 78

Στη βάση επιβολής του φόρου περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- α) τα τέλη, δικαιώματα, εισφορές και φόροι, με εξαίρεση τον ΦΠΑ,
- β) τα παρεπόμενα έξοδα, όπως έξοδα προμήθειας, συσκευασίας, μεταφοράς και ασφάλισης, με τα οποία επιβαρύνει ο προμηθευτής ή ο παρέχων υπηρεσίες τον αποκτώντα ή το λήπτη.

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου, στοιχείο β), τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρούν ως παρεπόμενα τα έξοδα που αποτελούν αντικείμενο χωριστής συμφωνίας.

Άρθρο 79

Δεν περιλαμβάνονται στη βάση επιβολής του φόρου τα ακόλουθα:

- α) οι μειώσεις της τιμής με τη μορφή έκπτωσης για προκαταβολική πληρωμή,
- β) οι εκπτώσεις και επιστροφές τιμήματος, που χορηγούνται στον αποκτώντα ή το λήπτη κατά το χρόνο πραγματοποίησης της πράξης,
- γ) τα ποσά τα οποία λαμβάνει ο υποκείμενος στον φόρο από τον αποκτώντα ή το λήπτη, για κάλυψη εξόδων που γίνονται στο

όνομα και για λογαριασμό τους, και τα οποία έχουν καταχωρισθεί σε μεταβατικούς λογαριασμούς των λογιστικών του βιβλίων.

Ο υποκείμενος στον φόρο οφείλει να δικαιολογήσει το πραγματικό ποσό των εξόδων που αναγράφονται στο πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ), και δεν δικαιούται να εκπέσει τον ΦΠΑ, στον οποίο ενδεχομένως έχουν υποβληθεί.

Άρθρο 80

1. Για την πρόληψη της φοροδιαφυγής ή της φοροαποφυγής, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν μέτρα ώστε, όσον αφορά την παράδοση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών προς πρόσωπα με τα οποία υφίστανται οικογενειακοί ή άλλοι στενοί προσωπικοί δεσμοί, διαχειριστικοί, ιδιοκτησιακοί, οικονομικοί ή νομικοί δεσμοί, ή δεσμοί που πηγάζουν από την ιδιότητα του μέλους, όπως καθορίζονται από το κράτος μέλος, η βάση επιβολής του φόρου να συνίσταται στην κανονική αξία στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν η αντιπαροχή είναι κατώτερη από την κανονική αξία και ο λήπτης των αγαθών ή των υπηρεσιών δεν έχει πλήρες δικαίωμα έκπτωσης δυνάμει των άρθρων 167 έως 171 και των άρθρων 173 έως 177,
- β) όταν η αντιπαροχή είναι κατώτερη από την κανονική αξία και ο προμηθευτής των αγαθών ή ο πάροχος των υπηρεσιών δεν έχει πλήρες δικαίωμα έκπτωσης βάσει των άρθρων 167 έως 171 και των άρθρων 173 έως 177, και η παράδοση αγαθών ή η παροχή υπηρεσιών τυγχάνει απαλλαγής σύμφωνα με τα άρθρα 132, 135, 136, 371, 375, 376 και 377, το άρθρο 378, παράγραφος 2, το άρθρο 379 παράγραφος 2, και τα άρθρα 380 έως 390,
- γ) όταν η αντιπαροχή είναι κατώτερη από την κανονική αξία και ο προμηθευτής των αγαθών ή ο πάροχος των υπηρεσιών δεν έχει πλήρες δικαίωμα έκπτωσης σύμφωνα με τα άρθρα 167 έως 171 και τα άρθρα 173 έως 177.

Για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου, οι νομικοί δεσμοί είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν επίσης την σχέση μεταξύ εργοδότη και εργαζόμενου, ή της οικογένειας του εργαζόμενου ή άλλων στενά συνδεδεμένων με αυτόν προσώπων.

2. Όταν κάνουν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μπορούν να προσδιορίζουν τις κατηγορίες προμηθευτών, παρεχόντων υπηρεσιών ή αποκτώντων αγαθά ή ληπτών υπηρεσιών στις οποίες εφαρμόζονται τα μέτρα.

3. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την επιτροπή ΦΠΑ για τα εθνικά μέτρα δικαίου που θεσπίζουν κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1, εφόσον δεν πρόκειται για μέτρα που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο πριν από τις 13 Αυγούστου 2006, σύμφωνα με το άρθρο 27, παράγραφοι 1 και 4, της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ και παραμένουν σε ισχύ στο πλαίσιο της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 81

Τα κράτη μέλη, τα οποία την 1η Ιανουαρίου 1993 δεν έκαναν χρήση της δυνατότητας εφαρμογής μειωμένου συντελεστή σύμφωνα με το άρθρο 98, μπορούν, όταν κάνουν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 89, να προβλέπουν ότι, για τις παραδόσεις αντικειμένων καλλιτεχνικής αξίας του άρθρου 103, παράγραφος 2, η φορολογητέα βάση ισούται με τμήμα του ποσού που καθορίζεται με βάση τα άρθρα 73, 74, 76, 78 και 79.

Το τμήμα που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο καθορίζεται κατά τρόπον ώστε ο οφειλόμενος ΦΠΑ να ισούται τουλάχιστον προς το 5 % του ποσού που καθορίζεται με βάση τα άρθρα 73, 74, 76, 78 και 79.

Άρθρο 82

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, όσον αφορά την παράδοση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, η βάση επιβολής του φόρου πρέπει να περιλαμβάνει την αξία του απαλλασσόμενου από τον φόρο επενδυτικού χρυσού, κατά την έννοια του άρθρου 346, ο οποίος έχει παρασχεθεί από τον πελάτη προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως βάση για εργασίες και ο οποίος, κατά συνέπεια, παύει να υπόκειται στο καθεστώς του επενδυτικού χρυσού που απαλλάσσεται του ΦΠΑ όταν παραδίδονται αυτά τα αγαθά ή παρέχονται αυτές οι υπηρεσίες. Η αξία που χρησιμοποιείται είναι η κανονική αξία του επενδυτικού χρυσού κατά τον χρόνο παράδοσης των αγαθών αυτών ή παροχής των υπηρεσιών αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών

Άρθρο 83

Για τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, η βάση επιβολής του φόρου αποτελείται από τα ίδια στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό της βάσης επιβολής του φόρου για την παράδοση στο έδαφος του κράτους μέλους των ιδίων αγαθών σύμφωνα με το κεφάλαιο 1. Ειδικά, για τις πράξεις που εξομοιώνονται με ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22, η βάση επιβολής του φόρου καθορίζεται από την τιμή αγοράς των αγαθών αυτών ή παρόμοιων αγαθών ή, εάν δεν υπάρχει τιμή αγοράς, από το κόστος των αγαθών, όπως προσδιορίζονται κατά το χρόνο πραγματοποίησης των εν λόγω πράξεων.

Άρθρο 84

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίζουν ότι οι ειδικόι φόροι κατανάλωσης που οφείλονται ή καταβάλλονται από πρόσωπο που πραγματοποιεί ενδοκοινοτική απόκτηση προϊόντος που υπόκειται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης περιλαμβάνονται στη βάση επιβολής του φόρου, σύμφωνα με το άρθρο 78, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α).

2. Όταν, μετά την πραγματοποίηση της ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών, ο αποκτών επιτυγχάνει επιστροφή των ειδικών φόρων κατανάλωσης που καταβλήθηκαν στο κράτος μέλος αναχώρησης της αποστολής ή της μεταφοράς των αγαθών, η βάση επιβολής του φόρου μειώνεται ανάλογα στο κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου πραγματοποιείται η ενδοκοινοτική απόκτηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Εισαγωγές αγαθών

Άρθρο 85

Η βάση επιβολής του φόρου για τις εισαγωγές αγαθών συνίσταται στο ποσό που καθορίζεται ως δασμολογητέα αξία σύμφωνα με τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις.

Άρθρο 86

1. Στη βάση επιβολής του φόρου περιλαμβάνονται, κατά τον βαθμό που δεν έχουν ήδη περιληφθεί σε αυτή, τα ακόλουθα:

- α) δασμοί, τέλη, δικαιώματα, εισφορές και άλλοι φόροι που οφείλονται εκτός του κράτους μέλους εισαγωγής καθώς και όσα οφείλονται λόγω της εισαγωγής, με εξαίρεση τον ΦΠΑ που πρόκειται να εισπραχθεί,
- β) παρεπόμενα έξοδα, όπως έξοδα προμήθειας, συσκευασίας, μεταφοράς και ασφάλισης, τα οποία πραγματοποιούνται μέχρι τον πρώτο τόπο προορισμού των αγαθών στο έδαφος του κράτους μέλους εισαγωγής καθώς και εκείνα που προκύπτουν από τη μεταφορά σε άλλο τόπο προορισμού που βρίσκεται στο εσωτερικό της Κοινότητας, εφόσον αυτός ο τελευταίος τόπος είναι γνωστός κατά το χρόνο κατά τον οποίο επέρχεται η γενεσιουργός αιτία του φόρου.

2. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1, στοιχείο β), ως «πρώτος τόπος προορισμού» νοείται ο τόπος που αναγράφεται στη φορτωτική ή σε κάθε άλλο έγγραφο μεταφοράς με βάση το οποίο εισέρχονται τα αγαθά στο κράτος μέλος εισαγωγής. Εάν δεν υπάρχει τέτοια αναγραφή, ως πρώτος τόπος προορισμού θεωρείται ο τόπος της πρώτης εκφόρτωσης στο κράτος μέλος εισαγωγής.

Άρθρο 87

Δεν περιλαμβάνονται στη βάση επιβολής του φόρου τα ακόλουθα:

- α) οι μειώσεις της τιμής με τη μορφή έκπτωσης για προκαταβολική πληρωμή,
- β) οι εκπτώσεις και επιστροφές τιμήματος, που χορηγούνται στον αποκτώντα κατά το χρόνο πραγματοποίησης της εισαγωγής.

Άρθρο 88

Για τα αγαθά που έχουν εξαχθεί προσωρινά εκτός της Κοινότητας, τα οποία επανεισάγονται μετά από επιδιόρθωση, μεταποίηση, προσαρμογή, διασκευή ή άλλη κατεργασία που πραγματοποιείται εκτός της Κοινότητας, τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα, ώστε η φορολογική μεταχείριση του τελικού αγαθού, όσον αφορά τον ΦΠΑ, να είναι η ίδια με την μεταχείριση την οποία θα είχαν τα αγαθά αυτά, στην περίπτωση που οι εν λόγω πράξεις είχαν πραγματοποιηθεί στο έδαφός τους.

Άρθρο 89

Τα κράτη μέλη, τα οποία την 1η Ιανουαρίου 1993 δεν έκαναν χρήση της δυνατότητας εφαρμογής μειωμένου συντελεστή σύμφωνα με το άρθρο 98, μπορούν να προβλέπουν ότι, κατά την εισαγωγή αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας, που καθορίζονται στο άρθρο 311, παράγραφος 1, σημεία 2), 3) και 4), η βάση επιβολής του φόρου ισούται με τμήμα του ποσού που καθορίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 85, 86 και 87.

Το τμήμα που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο καθορίζεται κατά τρόπον ώστε ο τελικά οφειλόμενος ΦΠΑ κατά την εισαγωγή να ισούται τουλάχιστον με το 5 % του ποσού που καθορίζεται με βάση τα άρθρα 85, 86 και 87.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Διαφορές διατάξεις**Άρθρο 90**

1. Σε περίπτωση ακύρωσης, καταγγελίας, λύσης, ολικής ή μερικής μη καταβολής, ή μείωσης της τιμής, που επέρχεται μετά την πραγματοποίηση της πράξης, η βάση επιβολής του φόρου μειώνεται ανάλογα, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Σε περίπτωση ολικής ή μερικής μη καταβολής της τιμής, τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από τη διάταξη της παραγράφου 1.

Άρθρο 91

1. Όταν τα στοιχεία που χρησιμεύουν για τον καθορισμό της βάσης επιβολής του φόρου κατά την εισαγωγή εκφράζονται σε νόμισμα άλλο από εκείνο του κράτους μέλους όπου γίνεται ο υπολογισμός, η ισοτιμία καθορίζεται σύμφωνα με τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις για τον υπολογισμό της δασμολογητέας αξίας.

2. Όταν τα στοιχεία που χρησιμεύουν για τον καθορισμό της βάσης επιβολής του φόρου για μια πράξη, η οποία δεν αποτελεί εισαγωγή αγαθών, εκφράζονται σε νόμισμα άλλο από εκείνο του κράτους μέλους όπου γίνεται ο υπολογισμός, η εφαρμοζόμενη ισοτιμία είναι η τελευταία τιμή πώλησης που έχει καταγραφεί, κατά το χρόνο κατά τον οποίο καθίσταται απαιτητός ο φόρος, στην ή στις αντιπροσωπευτικότερες αγορές συναλλάγματος του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, ή μια τιμή που καθορίζεται με σημείο αναφοράς αυτή ή αυτές τις αγορές, σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που καθορίζει το εν λόγω κράτος μέλος.

Ωστόσο, για ορισμένες από τις πράξεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο ή για ορισμένες κατηγορίες υποκείμενων στον φόρο, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόσουν την ισοτιμία η οποία καθορίζεται με βάση τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις για τον υπολογισμό της δασμολογητέας αξίας.

Άρθρο 92

Όσον αφορά την αξία των επιστρεφόμενων ειδών συσκευασίας, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν ένα από τα ακόλουθα:

- α) να την εξαιρούν από την βάση επιβολής του φόρου λαμβάνοντας τα αναγκαία μέτρα για το διακανονισμό της βάσης επιβολής του φόρου όταν δεν επιστρέφονται οι συσκευασίες,
- β) να την περιλαμβάνουν στη βάση επιβολής του φόρου λαμβάνοντας τα αναγκαία μέτρα για το διακανονισμό της βάσης επιβολής του φόρου, όταν πράγματι επιστρέφονται οι εν λόγω συσκευασίες.

ΤΙΤΛΟΣ VIII

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εφαρμογή των συντελεστών**Άρθρο 93**

Ο συντελεστής που πρέπει να εφαρμόζεται στις φορολογητέες πράξεις είναι εκείνος που ισχύει το χρόνο κατά τον οποίο επέρχεται η γενεσιουργός αιτία του φόρου.

Εντούτοις, στις κατωτέρω περιπτώσεις, ο συντελεστής που εφαρμόζεται είναι εκείνος που ισχύει το χρόνο κατά τον οποίο καθίσταται απαιτητός ο φόρος:

- α) στις περιπτώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 65 και 66,
- β) στις περιπτώσεις ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών,
- γ) στις περιπτώσεις εισαγωγών αγαθών που προβλέπονται στο άρθρο 71, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, και παράγραφος 2.

Άρθρο 94

1. Ο συντελεστής που εφαρμόζεται για την ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών είναι ο συντελεστής που εφαρμόζεται στο έδαφος του κράτους μέλους για την παράδοση του ίδιου αγαθού.

2. Με την επιφύλαξη της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 103, παράγραφος 1 σχετικά με την εφαρμογή μειωμένου συντελεστή κατά την εισαγωγή αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας, ο συντελεστής που εφαρμόζεται κατά την εισαγωγή αγαθών είναι ο συντελεστής που εφαρμόζεται στο έδαφος του κράτους μέλους για την παράδοση του ίδιου αγαθού.

Άρθρο 95

Σε περίπτωση μεταβολής των συντελεστών, τα κράτη μέλη μπορούν, στις περιπτώσεις των άρθρων 65 και 66, να προβαίνουν σε αναπροσαρμογή, ώστε να λαμβάνεται υπόψη ο συντελεστής που πρέπει να εφαρμόζεται κατά το χρόνο κατά τον οποίο πραγματοποιείται η παράδοση αγαθών ή η παροχή υπηρεσιών.

Τα κράτη μέλη μπορούν εξάλλου να λαμβάνουν κάθε κατάλληλο μεταβατικό μέτρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Δομή και επίπεδα των συντελεστών**Τμήμα 1****Κανονικός συντελεστής****Άρθρο 96**

Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν κανονικό συντελεστή ΦΠΑ που καθορίζεται από κάθε κράτος μέλος ως ποσοστό της βάσης επιβολής του φόρου που είναι το ίδιο για τις παραδόσεις αγαθών και για τις παροχές υπηρεσιών.

Άρθρο 97

1. Από την 1η Ιανουαρίου 2006 και έως την 31η Δεκεμβρίου 2010 ο κανονικός συντελεστής δεν μπορεί να είναι κατώτερος του 15 %.

2. Το Συμβούλιο αποφασίζει, σύμφωνα με το άρθρο 93 της συνθήκης, σχετικά με το ύψος του κανονικού συντελεστή που εφαρμόζεται μετά την 31η Δεκεμβρίου 2010.

Τμήμα 2**Μειωμένοι συντελεστές****Άρθρο 98**

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν έναν ή δύο μειωμένους συντελεστές.

2. Οι μειωμένοι συντελεστές εφαρμόζονται μόνο στις παραδόσεις αγαθών και στις παροχές υπηρεσιών των κατηγοριών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα III.

Οι μειωμένοι συντελεστές δεν εφαρμόζονται στις υπηρεσίες του άρθρου 56, παράγραφος 1, στοιχείο ια).

3. Κατά την εφαρμογή των μειωμένων συντελεστών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στις κατηγορίες που αφορούν αγαθά, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τη συνδυασμένη ονοματολογία για να οριοθετούν επακριβώς την οικεία κατηγορία.

Άρθρο 99

1. Οι μειωμένοι συντελεστές καθορίζονται ως ποσοστό της βάσης επιβολής του φόρου το οποίο δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 5 %.

2. Κάθε μειωμένος συντελεστής καθορίζεται με τέτοιο τρόπο ώστε το ποσό του ΦΠΑ που προκύπτει από την εφαρμογή του εν λόγω συντελεστή να επιτρέπει, υπό κανονικές συνθήκες, να αφαιρείται το σύνολο του φόρου για τον οποίο παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης σύμφωνα με τα άρθρα 167 έως 171 και τα άρθρα 173 έως 177.

Άρθρο 100

Με βάση έκθεση της Επιτροπής, το Συμβούλιο επανεξετάζει ανά διετία, αρχίζοντας από το 1994, το πεδίο εφαρμογής των μειωμένων συντελεστών.

Το Συμβούλιο μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 93 της Συνθήκης, να αποφασίσει την τροποποίηση του καταλόγου αγαθών και υπηρεσιών του Παραρτήματος III.

Άρθρο 101

Έως τις 30 Ιουνίου 2007 η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο συνολική έκθεση αξιολόγησης σχετικά με τον αντίκτυπο των μειωμένων συντελεστών που εφαρμόζονται στις τοπικά παρεχόμενες υπηρεσίες, περιλαμβανομένων των υπηρεσιών εστίασης, ιδίως από την άποψη της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, της οικονομικής μεγέθυνσης και της ομαλής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, με βάση μελέτη που θα διεξαγάγει ανεξάρτητη οικονομική ομάδα μελετών.

Τμήμα 3

Ειδικές διατάξεις

Άρθρο 102

Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν μειωμένο συντελεστή στην προμήθεια φυσικού αερίου, ηλεκτρικής ενέργειας ή θέρμανσης μέσω δικτύου με τον όρο ότι δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.

Το κράτος μέλος που επιθυμεί να εφαρμόσει μειωμένο συντελεστή με βάση το πρώτο εδάφιο ενημερώνει προηγουμένως την Επιτροπή. Η Επιτροπή αποφασίζει εάν υπάρχει κίνδυνος στρεβλώσεων του ανταγωνισμού. Εάν η Επιτροπή δεν λάβει απόφαση εντός τριμήνου αφότου ενημερωθεί, θεωρείται ότι δεν υπάρχει κίνδυνος στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.

Άρθρο 103

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι ο μειωμένος συντελεστής ή ένας από τους μειωμένους συντελεστές που

εφαρμόζουν σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 98 και 99 εφαρμόζεται και στις εισαγωγές αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας που ορίζονται στο άρθρο 311, παράγραφος 1, σημεία 2), 3) και 4).

2. Όταν προσφεύγουν στη δυνατότητα που προβλέπεται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να εφαρμόζουν τον μειωμένο συντελεστή στις ακόλουθες παραδόσεις:

- στις παραδόσεις αντικειμένων καλλιτεχνικής αξίας τις οποίες πραγματοποιεί ο ίδιος ο δημιουργός τους ή οι διάδοχοί του,
- στις παραδόσεις αντικειμένων καλλιτεχνικής αξίας τις οποίες πραγματοποιεί, ευκαιριακά, άλλος υποκείμενος στον φόρο εκτός του υποκείμενου στον φόρο μεταπωλητή, όταν τα αντικείμενα καλλιτεχνικής αξίας έχουν εισαχθεί από τον ίδιο τον υποκείμενο στον φόρο ή του παραδόθηκαν από το δημιουργό τους ή από τους διαδόχους του ή του παρέχουν πλήρες δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ.

Άρθρο 104

Η Αυστρία μπορεί να εφαρμόζει, στις κοινότητες Jungholz και Mittelberg (Kleines Walsertal), δεύτερο κανονικό συντελεστή ΦΠΑ, χαμηλότερο από εκείνον που ισχύει στην υπόλοιπη χώρα, αλλά όχι κατώτερο του 15 %.

Άρθρο 105

Η Πορτογαλία μπορεί να εφαρμόζει, στις πράξεις που διενεργούνται στις αυτόνομες περιοχές των Αζορών και της Μαδέρας και στις εισαγωγές που πραγματοποιούνται απευθείας στις εν λόγω περιοχές, χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές σε σχέση με αυτούς που εφαρμόζει στην ηπειρωτική χώρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Προσωρινές διατάξεις για ορισμένες υπηρεσίες υψηλής εντάσεως εργασίας

Άρθρο 106

Τα κράτη μέλη είναι δυνατόν να εξουσιοδοτούνται από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει ομόφωνα με βάση πρόταση της Επιτροπής, να εφαρμόζουν στις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα IV, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2010, τους μειωμένους συντελεστές που προβλέπονται στο άρθρο 98.

Οι μειωμένοι συντελεστές είναι δυνατόν να εφαρμόζονται στις υπηρεσίες δύο το πολύ κατηγοριών που απαριθμούνται στο παράρτημα IV.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να επιτραπεί σε κράτος μέλος να εφαρμόσει το μειωμένο συντελεστή στις υπηρεσίες τριών εκ των προαναφερόμενων κατηγοριών.

Άρθρο 107

Οι υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 106 πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- να είναι υψηλής εντάσεως εργασίας,
- να παρέχονται κατά κύριο λόγο απευθείας στους τελικούς καταναλωτές,

- γ) να παρέχονται κυρίως σε τοπικό επίπεδο και να μην είναι πιθανόν να δημιουργήσουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

Εξάλλου, πρέπει να υπάρχει στενός δεσμός μεταξύ των χαμηλότερων τιμών που προκύπτουν από τη μείωση του συντελεστή και της προβλεπόμενης αύξησης της ζήτησης και της απασχόλησης. Η εφαρμογή μειωμένου συντελεστή δεν πρέπει να θέτει σε κίνδυνο την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Άρθρο 108

Το κράτος μέλος που επιθυμεί να εφαρμόσει για πρώτη φορά μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2005 μειωμένο συντελεστή σε μία ή περισσότερες από τις υπηρεσίες του άρθρου 106 σύμφωνα με το παρόν άρθρο ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή έως τις 31 Μαρτίου 2006. Γνωστοποιεί στην Επιτροπή, πριν από την ίδια ημερομηνία, όλα τα χρήσιμα στοιχεία για τα νέα μέτρα που επιθυμεί να εισαγάγει και ιδίως τα ακόλουθα:

- α) το πεδίο εφαρμογής του μέτρου και λεπτομερή περιγραφή των συγκεκριμένων υπηρεσιών,
- β) τα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 107,
- γ) τα στοιχεία από τα οποία καταδεικνύεται το δημοσιονομικό κόστος του σχεδιαζόμενου μέτρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Ειδικές διατάξεις που ισχύουν μέχρι τη θεσπίση του οριστικού καθεστώτος

Άρθρο 109

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται μέχρι την εισαγωγή του οριστικού καθεστώτος που αναφέρεται στο άρθρο 402.

Άρθρο 110

Τα κράτη μέλη, τα οποία την 1η Ιανουαρίου 1991 παρείχαν απαλλαγές με δικαίωμα έκπτωσης του καταβληθέντος στο προηγούμενο στάδιο ΦΠΑ ή εφαρμόζαν μειωμένους συντελεστές κατώτερους από το ελάχιστο όριο που καθορίζεται στο άρθρο 99, μπορούν να συνεχίσουν να τους εφαρμόζουν.

Οι απαλλαγές και οι μειωμένοι συντελεστές που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο πρέπει να είναι σύμφωνες με την κοινοτική νομοθεσία και να έχουν θεσπισθεί για σαφώς καθοριζόμενους λόγους κοινωνικού συμφέροντος και υπέρ των τελικών καταναλωτών.

Άρθρο 111

Σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 110, δεύτερο εδάφιο, απαλλαγές με δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που καταβλήθηκε στο προηγούμενο στάδιο είναι δυνατόν να εξακολουθήσουν να εφαρμόζονται στις κατωτέρω περιπτώσεις:

- α) από τη Φινλανδία στις παραδόσεις εφημερίδων και περιοδικών με συνδρομή και στην εκτύπωση εκδόσεων που διανέμονται στα μέλη κοινωφελών οργανώσεων,
- β) από τη Σουηδία στις παραδόσεις εφημερίδων, περιλαμβανομένων των ραδιοφωνικών ή μαγνητοφωνημένων εφημερίδων για τους τυφλούς και αμβλύωπες, στην προμήθεια φαρμακευτικών προϊόντων προς νοσοκομεία ή κατόπιν ιατρικής συνταγής και στην εκτύπωση περιοδικών μη κερδοσκοπικών οργανώσεων καθώς και στις συναφείς υπηρεσίες.

Άρθρο 112

Εφόσον οι διατάξεις του άρθρου 110 προκαλούν στην Ιρλανδία στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην προμήθεια ενεργειακών προϊόντων θέρμανσης και φωτισμού, η Ιρλανδία μπορεί, με ειδική αίτησή της, να λάβει από την Επιτροπή την άδεια να εφαρμόσει μειωμένο συντελεστή στις προμήθειες αυτές, σύμφωνα με τα άρθρα 98 και 99.

Στην περίπτωση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, η Ιρλανδία υποβάλλει στην Επιτροπή την αίτησή της, συνοδευόμενη από όλα τα αναγκαία στοιχεία. Εάν η Επιτροπή δεν αποφασίσει εντός τριών μηνών από την παραλαβή της αίτησης, η Ιρλανδία θεωρείται ότι έχει εξουσιοδοτηθεί να εφαρμόσει τους προτεινόμενους μειωμένους συντελεστές.

Άρθρο 113

Τα κράτη μέλη, τα οποία την 1η Ιανουαρίου 1991 εφαρμόζαν, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, απαλλαγές με δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που καταβλήθηκε στο προηγούμενο στάδιο ή μειωμένους συντελεστές κατώτερους από το ελάχιστο όριο που καθορίζεται στο άρθρο 99 σε άλλα αγαθά και υπηρεσίες, εκτός από αυτές του παραρτήματος III, μπορούν να εφαρμόζουν το μειωμένο συντελεστή ή έναν από τους δύο μειωμένους συντελεστές που προβλέπονται στο άρθρο 98 στην παράδοση τέτοιων αγαθών ή στην παροχή τέτοιων υπηρεσιών.

Άρθρο 114

1. Τα κράτη μέλη, τα οποία υποχρεώθηκαν την 1η Ιανουαρίου 1993 να αυξήσουν τον κανονικό συντελεστή που εφαρμόζαν την 1η Ιανουαρίου 1991 κατά περισσότερο από 2 %, μπορούν να εφαρμόσουν μειωμένο συντελεστή κατώτερο από το ελάχιστο όριο που καθορίζεται στο άρθρο 99 στις παραδόσεις αγαθών και στην παροχή υπηρεσιών των κατηγοριών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα III.

Επιπλέον, τα κράτη μέλη του πρώτου εδαφίου μπορούν να εφαρμόζουν τον συντελεστή αυτό στις υπηρεσίες εστίασης, στα παιδικά ενδύματα και υποδήματα και στη στέγαση.

2. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να θεσπίσουν με βάση την παράγραφο 1 απαλλαγές με δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που καταβλήθηκε κατά το προηγούμενο στάδιο.

Άρθρο 115

Τα κράτη μέλη, τα οποία την 1η Ιανουαρίου 1991 εφαρμόζαν μειωμένο συντελεστή στις υπηρεσίες εστίασης, στα παιδικά ενδύματα και υποδήματα και στη στέγαση, μπορούν να εξακολουθήσουν να εφαρμόζουν το συντελεστή αυτό στην παράδοση των εν λόγω αγαθών ή στην παροχή των συγκεκριμένων υπηρεσιών.

Άρθρο 116

Η Πορτογαλία μπορεί να εφαρμόζει στις υπηρεσίες εστίασης έναν από τους δύο μειωμένους συντελεστές που προβλέπονται στο άρθρο 98, με την προϋπόθεση ότι ο συντελεστής αυτός δεν είναι κατώτερος του 12 %.

Άρθρο 117

1. Για την εφαρμογή του άρθρου 115, η Αυστρία μπορεί να εξακολουθήσει να εφαρμόζει μειωμένο συντελεστή στις υπηρεσίες εστίασης.

2. Η Αυστρία μπορεί να εφαρμόζει στην εκμίσθωση ακινήτων για κατοικία έναν από τους δύο μειωμένους συντελεστές που προβλέπονται στο άρθρο 98, με την προϋπόθεση ότι ο συντελεστής αυτός δεν είναι κατώτερος του 10 %.

Άρθρο 118

Τα κράτη μέλη, τα οποία την 1η Ιανουαρίου 1991 εφάρμοζαν μειωμένο συντελεστή στις παραδόσεις αγαθών και στις παροχές υπηρεσιών, εκτός από αυτές που προβλέπονται στο παράρτημα III, μπορούν να εφαρμόζουν στις εν λόγω παραδόσεις ή παροχές το μειωμένο συντελεστή ή έναν από τους δύο μειωμένους συντελεστές που προβλέπονται στο άρθρο 98, με την προϋπόθεση ότι ο συντελεστής αυτός δεν είναι κατώτερος του 12 %.

Η διάταξη του πρώτου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στις παραδόσεις μεταχειρισμένων αγαθών και αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας που καθορίζονται στο άρθρο 311, παράγραφος 1, σημεία 1) έως 4) και υπόκεινται σε ΦΠΑ σύμφωνα με το καθεστώς του περιθωρίου κέρδους που προβλέπεται στα άρθρα 312 έως 325 ή με το ειδικό καθεστώς των πωλήσεων σε δημοπρασία.

Άρθρο 119

Για την εφαρμογή του άρθρου 118, η Αυστρία μπορεί να εφαρμόζει μειωμένο συντελεστή στους οίνους που παράγονται σε αγροτική εκμετάλλευση από αγρότη παραγωγό, με την προϋπόθεση ότι ο συντελεστής αυτός δεν είναι κατώτερος του 12 %.

Άρθρο 120

Η Ελλάδα μπορεί να εφαρμόζει στους νομούς Λέσβου, Χίου, Σάμου, Δωδεκανήσου, Κυκλάδων και στα νησιά Θάσος, Βόρειες Σποράδες, Σαμοθράκη και Σκύρος χαμηλότερους συντελεστές έως 30 % από τους αντίστοιχους συντελεστές που εφαρμόζονται στην ηπειρωτική Ελλάδα.

Άρθρο 121

Τα κράτη μέλη, τα οποία την 1η Ιανουαρίου 1993 θεωρούσαν τις εργασίες φασόν ως παράδοση αγαθών, μπορούν να εφαρμόζουν στις πράξεις που συνιστούν εργασίες φασόν το συντελεστή που εφαρμόζεται στο αγαθό που προέρχεται από την εκτέλεση της εργασίας φασόν.

Για την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου, νοείται ως «παράδοση εργασίας φασόν» η παράδοση, από εργολάβο στον πελάτη του, ενός κινητού αγαθού που κατασκεύασε ή συναρμολόγησε από υλικά ή αντικείμενα τα οποία του είχε παραδώσει προς το σκοπό αυτό ο πελάτης, ανεξάρτητα από το εάν ο εργολάβος έχει χρησιμοποιήσει ή όχι και δικά του υλικά.

Άρθρο 122

Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν μειωμένο συντελεστή στις παραδόσεις ζωντανών φυτών και άλλων προϊόντων ανθοκομίας, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι βολβοί, οι ρίζες και τα παρεμφερή προϊόντα, τα κομμένα άνθη και τα διακοσμητικά φυλλώματα, καθώς και στις παραδόσεις καυσόξυλων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5**Προσωρινές διατάξεις****Άρθρο 123**

Η Τσεχική Δημοκρατία μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζει μειωμένο συντελεστή τουλάχιστον 5 % έως τις 31 Δεκεμβρίου 2007:

- α) στην παροχή θερμικής ενέργειας που χρησιμοποιείται από κατοικίες και μικρές επιχειρήσεις που δεν υπόκεινται στον ΦΠΑ για θέρμανση και παραγωγή ζεστού νερού, με εξαίρεση τις πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή θερμικής ενέργειας,

- β) στην παροχή εργασίας για την κατασκευή κατοικιών που δεν παρέχονται ως μέρος κοινωνικής πολιτικής, με εξαίρεση τα υλικά κατασκευής.

Άρθρο 124

Η Εσθονία μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζει μειωμένο συντελεστή τουλάχιστον 5 % στην παροχή θέρμανσης που πωλείται σε φυσικά πρόσωπα, συνεταιρισμούς κατοικίας, συνεταιρισμούς διαμερισμάτων, ναούς, θρησκευτικά σωματεία και ιδρύματα ή σωματεία χρηματοδοτούμενα από το κράτος, τον κοινοτικό ή δημοτικό προϋπολογισμό καθώς και στην πώληση τύρφης, πετρελαίου, μπρικετών θέρμανσης, κάρβουνου και καυσόξυλων σε φυσικά πρόσωπα έως τις 30 Ιουνίου 2007.

Άρθρο 125

1. Η Κύπρος μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζει απαλλαγή, με δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που καταβλήθηκε κατά το προηγούμενο στάδιο, στην παράδοση φαρμακευτικών προϊόντων και τροφίμων για ανθρώπινη κατανάλωση, με εξαίρεση τα παγωτά, τα παγωτοσκευάσματα, το γιαουρτοπαγωτό, τις γρανίτες και παρόμοια προϊόντα καθώς και τα διάφορα πικάντικα ή αλατισμένα ή καβουρδισμένα προϊόντα (από ξηρούς καρπούς, πατάτα, δημητριακά, ή υποκατάστατά τους, όπως πατατάκια σε οποιαδήποτε μορφή, γαριδάκια, διογκωμένα δημητριακά και παρόμοια προϊόντα συσκευασμένα για ανθρώπινη κατανάλωση χωρίς περαιτέρω προπαρασκευή), έως τις 31 Δεκεμβρίου 2007.

2. Η Κύπρος μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζει μειωμένο συντελεστή τουλάχιστον 5 % στην παροχή υπηρεσιών εστίασης έως τις 31 Δεκεμβρίου 2007 ή έως την εφαρμογή του οριστικού καθεστώτος του άρθρου 402, εάν η ημερομηνία αυτή είναι προγενέστερη.

Άρθρο 126

Η Ουγγαρία μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζει μειωμένο συντελεστή τουλάχιστον 12 % στις ακόλουθες πράξεις:

- α) στην παράδοση άνθρακα, λιθάνθρακα, οπτάνθρακα, καυσόξυλων και ξυλάνθρακα και στην παροχή οικιακής θέρμανσης έως την 31η Δεκεμβρίου 2007·
- β) στα εστιατόρια ή στα τρόφιμα που πωλούνται σε παρόμοιους χώρους έως την 31η Δεκεμβρίου 2007 ή έως την εφαρμογή του οριστικού καθεστώτος του άρθρου 402, εάν η ημερομηνία αυτή είναι προγενέστερη.

Άρθρο 127

Η Μάλτα μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζει απαλλαγή με δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που καταβλήθηκε σε προηγούμενο στάδιο στις παραδόσεις τροφίμων για ανθρώπινη κατανάλωση και φαρμάκων, έως την 1η Ιανουαρίου 2010.

Άρθρο 128

1. Η Πολωνία μπορεί να εφαρμόζει απαλλαγή, με δικαίωμα έκπτωσης του φόρου που καταβλήθηκε στο προηγούμενο στάδιο, στις παραδόσεις ορισμένων βιβλίων και περιοδικών, έως την 31η Δεκεμβρίου 2007.

2. Η Πολωνία μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζει μειωμένο συντελεστή τουλάχιστον 7 % στην παροχή υπηρεσιών εστίασης έως την 31η Δεκεμβρίου 2007 ή έως την εφαρμογή του οριστικού καθεστώτος του άρθρου 402, εάν η ημερομηνία αυτή είναι προγενέστερη.

3. Η Πολωνία μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζει μειωμένο συντελεστή τουλάχιστον 3 % στις παραδόσεις τροφίμων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα III, σημείο 1) έως τις 30 Απριλίου 2008.

4. Η Πολωνία μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζει μειωμένο συντελεστή τουλάχιστον 3 % στις παραδόσεις αγαθών και την παροχή υπηρεσιών που κανονικά προορίζονται για χρήση στην αγροτική παραγωγή, με εξαίρεση τα κεφαλαιουχικά αγαθά, όπως κτίρια ή μηχανήματα, που περιλαμβάνονται στο παράρτημα III, σημείο 11), έως τις 30 Απριλίου 2008.

5. Η Πολωνία μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζει μειωμένο συντελεστή τουλάχιστον 7 %, στην παροχή υπηρεσιών που δεν προβλέπονται στο πλαίσιο κοινωνικής πολιτικής, για κατασκευή, ανακαίνιση και μετατροπή κατοικιών, με εξαίρεση τα οικοδομικά υλικά, και στην παράδοση, πριν από την πρώτη εγκατάσταση, κτιρίων κατοικιών ή τμημάτων κτιρίων κατοικιών, σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο α), έως τις 31 Δεκεμβρίου 2007.

Άρθρο 129

1. Η Σλοβενία μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζει μειωμένο συντελεστή τουλάχιστον 8,5 % στην προετοιμασία γευμάτων έως τις 31 Δεκεμβρίου 2007 ή έως την εφαρμογή του οριστικού καθεστώτος του άρθρου 402, εάν η ημερομηνία αυτή είναι προγενέστερη.

2. Η Σλοβενία μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζει μειωμένο συντελεστή τουλάχιστον 5 % στις εργασίες κατασκευής, ανακαίνισης και συντήρησης κατοικιών οι οποίες δεν παρέχονται ως μέρος κοινωνικής πολιτικής, με εξαίρεση τα κατασκευαστικά υλικά, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2007.

Άρθρο 130

Η Σλοβακία μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζει μειωμένο συντελεστή τουλάχιστον 5 % στις ακόλουθες πράξεις:

- α) στις εργασίες κατασκευής κατοικιών που δεν παρέχονται στο πλαίσιο κοινωνικής πολιτικής, με εξαίρεση τα υλικά κατασκευής, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2007·
- β) στην παροχή θερμικής ενέργειας που χρησιμοποιείται από ιδιωτικές κατοικίες και μικρές επιχειρήσεις που δεν υπόκεινται στον ΦΠΑ για θέρμανση και παραγωγή ζεστού νερού, με εξαίρεση τις πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή θερμικής ενέργειας, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2008.

ΤΤΠΟΣ ΙΧ

ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 131

Οι απαλλαγές που προβλέπονται στα κεφάλαια 2 έως 9 εφαρμόζονται με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων και με τις προϋποθέσεις που καθορίζουν τα κράτη μέλη για να διασφαλίζουν την ορθή και απλή εφαρμογή των εν λόγω απαλλαγών και να προλαμβάνουν κάθε ενδεχόμενη φοροδιαφυγή, φοροαποφυγή ή κατάχρηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Απαλλαγές ορισμένων δραστηριοτήτων γενικού συμφέροντος

Άρθρο 132

1. Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις ακόλουθες πράξεις:
 - α) τις παροχές υπηρεσιών και τις παρεπόμενες προς τις παροχές αυτές παραδόσεις αγαθών, οι οποίες πραγματοποιούνται από τις δημόσιες ταχυδρομικές υπηρεσίες, με εξαίρεση τη μεταφορά προσώπων και τις τηλεπικοινωνίες,
 - β) τη νοσοκομειακή και ιατρική περίθαλψη καθώς και τις στενά συνδεδεμένες με αυτές πράξεις, οι οποίες παρέχονται από οργανισμούς δημόσιου δικαίου ή υπό κοινωνικές συνθήκες παρεμφερείς με αυτές που ισχύουν για τους οργανισμούς αυτούς, από νοσηλευτικά ιδρύματα, κέντρα ιατρικής περίθαλψης και διάγνωσης καθώς και από άλλα ιδρύματα της αυτής φύσης, που αναγνωρίζονται από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος,
 - γ) τις παροχές ιατρικής περίθαλψης, οι οποίες πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της άσκησης ιατρικών και παραϊατρικών επαγγελματιών, όπως καθορίζονται από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος,
 - δ) τις παραδόσεις ανθρώπινων οργάνων, ανθρώπινου αίματος και ανθρώπινου γάλακτος,
 - ε) τις παροχές υπηρεσιών οι οποίες πραγματοποιούνται από τους οδοντοτεχνίτες στο πλαίσιο του επαγγέλματός τους καθώς και τις παραδόσεις ειδών οδοντικής προσθετικής που πραγματοποιούνται από τους οδοντιάτρους και τους οδοντοτεχνίτες,
 - στ) τις παροχές υπηρεσιών οι οποίες πραγματοποιούνται από ανεξάρτητες ενώσεις προσώπων, που ασκούν δραστηριότητα απαλλασσόμενη του φόρου ή για την οποία τα πρόσωπα αυτά δεν έχουν την ιδιότητα του υποκείμενου στον φόρο, με σκοπό την παροχή στα μέλη τους των άμεσα αναγκαίων υπηρεσιών για την άσκηση της δραστηριότητας αυτής, εφόσον οι ενώσεις αυτές απαιτούν από τα μέλη τους μόνο την εισπραξη του επακριβώς αναλογούντος σε αυτά μέρους των κοινών δαπανών που έχουν αναληφθεί, με τον όρο ότι η απαλλαγή αυτή δεν δημιουργεί κίνδυνο στρεβλώσεων των όρων του ανταγωνισμού,
 - ζ) τις παροχές υπηρεσιών και τις παραδόσεις αγαθών οι οποίες συνδέονται στενά με την κοινωνική πρόνοια και ασφάλιση, περιλαμβανομένων των υπηρεσιών που παρέχονται από οικογένειες ευγηρίας, και οι οποίες πραγματοποιούνται από οργανισμούς δημόσιου δικαίου ή άλλους οργανισμούς που το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος αναγνωρίζει ως κοινωνικού χαρακτήρα,
 - η) τις παροχές υπηρεσιών και τις παραδόσεις αγαθών οι οποίες συνδέονται στενά με την προστασία των παιδιών και των νέων και πραγματοποιούνται από οργανισμούς δημόσιου δικαίου ή από οργανισμούς που το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος αναγνωρίζει ως κοινωνικού χαρακτήρα,
 - θ) την εκπαίδευση των παιδιών ή των νέων, τη σχολική ή πανεπιστημιακή εκπαίδευση, την επαγγελματική εκπαίδευση, επιμόρφωση ή επανακατάρτιση καθώς και τις στενά συνδεδεμένες με αυτές παροχές υπηρεσιών και παραδόσεις αγαθών, που πραγματοποιούνται από οργανισμούς δημόσιου δικαίου που επιδιώκουν τους ανωτέρω σκοπούς ή από οργανισμούς που το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος αναγνωρίζει ότι έχουν παρεμφερείς σκοπούς,
 - ι) τα ιδιαίτερα μαθήματα που παραδίδονται από εκπαιδευτικούς και τα οποία αφορούν τη σχολική ή πανεπιστημιακή εκπαίδευση,

- ια) τη διάθεση προσωπικού από θρησκευτικά ή φιλοσοφικά ιδρύματα για τις δραστηριότητες που προβλέπονται στα στοιχεία β), ζ), η) και θ) και για σκοπούς πνευματικής αρωγής,
- ιβ) τις παροχές υπηρεσιών καθώς και τις στενά συνδεδεμένες με αυτές παραδόσεις αγαθών προς τα μέλη τους στο πλαίσιο του συλλογικού τους συμφέροντος, έναντι εισφοράς καθοριζόμενης σύμφωνα με το καταστατικό τους, από οργανισμούς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που επιδιώκουν σκοπούς πολιτικούς, συνδικαλιστικούς, θρησκευτικούς, πατριωτικούς, φιλοσοφικούς, φιλανθρωπικούς ή πολιτικής αγωγής, με τον όρο ότι η απαλλαγή αυτή δεν δημιουργεί κίνδυνο στρεβλώσεων των όρων του ανταγωνισμού,
- ιγ) ορισμένες παροχές υπηρεσιών συνδεδεμένες στενά με τον αθλητισμό ή τη σωματική αγωγή, που προσφέρονται από οργανισμούς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα σε πρόσωπα που ασχολούνται με τον αθλητισμό ή τη σωματική αγωγή,
- ιδ) ορισμένες παροχές υπηρεσιών πολιτιστικού χαρακτήρα καθώς και τις στενά συνδεδεμένες με αυτές παραδόσεις αγαθών, που πραγματοποιούνται από οργανισμούς δημόσιου δικαίου ή άλλους οργανισμούς πολιτιστικού χαρακτήρα αναγνωρισμένους από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος,
- ιε) τις παροχές υπηρεσιών και τις παραδόσεις αγαθών, που πραγματοποιούνται από οργανισμούς, των οποίων οι δραστηριότητες απαλλάσσονται του φόρου σύμφωνα με τα στοιχεία β), ζ), η), θ), ιβ), ιγ) και ιδ), με την ευκαιρία εκδηλώσεων που προορίζονται να προσπορίσουν στους οργανισμούς αυτούς οικονομική ενίσχυση και οι οποίες οργανώνονται προς αποκλειστικό όφελος τους, με τον όρο ότι η απαλλαγή αυτή δεν δημιουργεί κίνδυνο στρεβλώσεων των όρων του ανταγωνισμού,
- ιστ) τη μεταφορά ασθενών ή τραυματιών με ειδικά διαρρυθμισμένα οχήματα, η οποία πραγματοποιείται από αναγνωρισμένους από το κράτος μέλος οργανισμούς,
- ιζ) τις δραστηριότητες δημόσιων οργανισμών ραδιοφώνου και τηλεόρασης, εκτός από αυτές που έχουν εμπορικό χαρακτήρα.

2. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1, στοιχείο ιε), τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν τους αναγκαίους περιορισμούς, ειδικά όσον αφορά τον αριθμό των εκδηλώσεων ή το ύψος των εσόδων που παρέχουν δικαίωμα προς απαλλαγή.

Άρθρο 133

Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν, χωριστά για κάθε περίπτωση, ότι η χορήγηση σε οργανισμούς, εκτός των οργανισμών δημόσιου δικαίου, καθεμιάς από τις απαλλαγές που προβλέπονται στο άρθρο 132, παράγραφος 1, στοιχεία β), ζ), η), θ), ιβ), ιγ) και ιδ), εξαρτάται από την τήρηση μιας ή περισσότερων από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) οι εν λόγω οργανισμοί δεν πρέπει να έχουν ως σκοπό τη συστηματική επιδίωξη του κέρδους, τα ενδεχόμενα δε κέρδη τους δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να διανέμονται, αλλά να διατίθενται για τη διατήρηση ή τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών,
- β) η διοίκηση και διαχείριση των εν λόγω οργανισμών πρέπει να ασκείται ουσιαστικά χωρίς μισθό, από πρόσωπα που δεν έχουν, είτε αυτά τα ίδια είτε μέσω τρίτων προσώπων, άμεσο ή έμμεσο συμφέρον από τα αποτελέσματα της εκμετάλλευσης των σχετικών δραστηριοτήτων,

- γ) οι τιμές τις οποίες καθορίζουν οι εν λόγω οργανισμοί πρέπει να έχουν εγκριθεί από τις δημόσιες αρχές ή να μην υπερβαίνουν παρόμοιες εγκεκριμένες τιμές ή, εάν πρόκειται για πράξεις για τις οποίες δεν προβλέπεται έγκριση τιμής, οι τιμές πρέπει να είναι κατώτερες αυτών που καθορίζονται για ανάλογες πράξεις από εμπορικές επιχειρήσεις οι οποίες υπόκεινται στον ΦΠΑ,
- δ) οι απαλλαγές δεν πρέπει να δημιουργούν κίνδυνο στρέβλωσης των όρων του ανταγωνισμού σε βάρος των εμπορικών επιχειρήσεων που υπόκεινται στον ΦΠΑ.

Τα κράτη μέλη, τα οποία, σύμφωνα με το παράρτημα Ε της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ, εφάρμοζαν την 1η Ιανουαρίου 1989 τον ΦΠΑ στις πράξεις που απαριθμούνται στο άρθρο 132, παράγραφος 1, στοιχεία ιγ) και ιδ), μπορούν να εφαρμόζουν τους όρους του πρώτου εδαφίου, στοιχείο δ) όταν για τις εν λόγω παροχές υπηρεσιών ή παραδόσεις αγαθών εκ μέρους των οργανισμών δημόσιου δικαίου χορηγείται απαλλαγή.

Άρθρο 134

Οι παραδόσεις αγαθών και οι παροχές υπηρεσιών αποκλείονται από την απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 132, παράγραφος 1, στοιχεία β), ζ), η), θ), ιβ), ιγ) και ιδ), στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) εφόσον δεν είναι απαραίτητες για τη διενέργεια των πράξεων που απαλλάσσονται του φόρου,
- β) εφόσον προορίζονται κυρίως να προσπορίσουν στον οργανισμό συμπληρωματικά έσοδα με την πραγματοποίηση πράξεων που ανταγωνίζονται άμεσα τις πράξεις εμπορικών επιχειρήσεων υποκειμένων στον ΦΠΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΑπαλλαγές άλλων δραστηριοτήτων

Άρθρο 135

1. Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις ακόλουθες πράξεις:

- α) τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές εργασίες, στις οποίες περιλαμβάνονται οι συναφείς με αυτές παροχές υπηρεσιών, που πραγματοποιούνται από τους ασφαλιστές και ασφαλιστικούς πράκτορες,
- β) τη χορήγηση και τη διαπραγμάτευση πιστώσεων καθώς και τη διαχείριση πιστώσεων που ενεργείται από αυτόν που τις χορήγησε,
- γ) τη διαπραγμάτευση και την ανάληψη υποχρεώσεων, εγγυήσεων και λοιπών ασφαλειών καθώς και τη διαχείριση εγγυήσεων που ενεργείται από αυτόν που χορήγησε τις πιστώσεις,
- δ) τις πράξεις, περιλαμβανομένης της διαπραγμάτευσης, οι οποίες αφορούν καταθέσεις, τρεχούμενους λογαριασμούς, πληρωμές, μεταφορές χρημάτων, απαιτήσεις, επιταγές και λοιπά αξιόγραφα, με εξαίρεση την είσπραξη απαιτήσεων,
- ε) τις πράξεις, περιλαμβανομένης της διαπραγμάτευσης, οι οποίες αφορούν συνάλλαγμα, χαρτονομίσματα και νομίσματα που αποτελούν νόμιμα μέσα πληρωμής, με εξαίρεση τα νομίσματα και χαρτονομίσματα για συλλογές, δηλαδή τα χρυσά, αργυρά ή

από άλλο μέταλλο νομίσματα, καθώς και τα χαρτονομίσματα, τα οποία δεν χρησιμοποιούνται κανονικά ως νόμιμα μέσα πληρωμής ή τα οποία παρουσιάζουν συλλεκτικό ενδιαφέρον,

- στ) τις πράξεις, περιλαμβανομένης της διαπραγμάτευσης, με εξαίρεση τη φύλαξη και τη διαχείριση, οι οποίες αφορούν μετοχές και μερίδια εταιρειών ή ενώσεων, ομολογίες και λοιπούς τίτλους, με εξαίρεση τους τίτλους που αντιπροσωπεύουν εμπορεύματα και τα δικαιώματα ή τους τίτλους του άρθρου 15, παράγραφος 2,
- ζ) τη διαχείριση των αμοιβαίων κεφαλαίων, όπως ορίζονται από τα κράτη μέλη,
- η) τις παραδόσεις, στην ονομαστική τους αξία, γραμματοσήμων που ισχύουν στο αντίστοιχο έδαφός τους, χαρτοσήμων και λοιπών παρόμοιων αξιών,
- θ) τα στοιχήματα, λαχεία και λοιπά τυχερά παιχνίδια, με την επιφύλαξη της τήρησης των προϋποθέσεων και ορίων που καθορίζονται από κάθε κράτος μέλος,
- ι) τις παραδόσεις κτιρίων ή τμημάτων κτιρίων και του συνεχόμενου με αυτά εδάφους, εκτός αυτών που προβλέπονται στο άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο α),
- ια) τις παραδόσεις μη οικοδομημένων γηπέδων, εκτός των γηπέδων που καθορίζονται στο άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο β),
- ιβ) τις πάσης φύσεως μισθώσεις ακινήτων.

2. Από την απαλλαγή που προβλέπεται στην παράγραφο 1, στοιχείο ιβ) εξαιρούνται οι ακόλουθες πράξεις:

- α) οι πράξεις παροχής καταλύματος, όπως ορίζονται από την νομοθεσία των κρατών μελών, που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του ξενοδοχειακού τομέα ή άλλων τομέων με παρεμφερή χαρακτήρα, περιλαμβανομένης της μίσθωσης κατασκηνώσεων διακοπών ή γηπέδων διαρρυθμισμένων κατάλληλα για κατασκήνωση,
- β) οι μισθώσεις χώρων για τη στάθμευση οχημάτων,
- γ) οι μισθώσεις των μόνιμα εγκατεστημένων εργαλείων και μηχανημάτων,
- δ) οι μισθώσεις χρηματοθυρίδων.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν περαιτέρω εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής της απαλλαγής που προβλέπεται στην παράγραφο 1, στοιχείο ιβ).

Άρθρο 136

Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις ακόλουθες πράξεις:

- α) τις παραδόσεις αγαθών τα οποία χρησιμοποιήθηκαν αποκλειστικά σε δραστηριότητα απαλασσόμενη από τον φόρο, σύμφωνα με τα άρθρα 132, 135, 371, 375, 376 και 377, το άρθρο 378, παράγραφος 2, το άρθρο 379, παράγραφος 2, και τα άρθρα 380 έως 390, με την προϋπόθεση ότι τα αγαθά αυτά δεν δημιούργησαν δικαίωμα έκπτωσης,
- β) τις παραδόσεις αγαθών, των οποίων η απόκτηση ή η χρήση εξαιρείται του δικαιώματος έκπτωσης σύμφωνα με το άρθρο 176.

Άρθρο 137

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν στους υποκείμενους στον φόρο δικαίωμα επιλογής φορολόγησης για τις ακόλουθες πράξεις:

- α) τις χρηματοπιστωτικές πράξεις του άρθρου 135, παράγραφος 1, στοιχεία β) έως ζ),
- β) τις παραδόσεις κτιρίων ή τμημάτων κτιρίων και του συνεχόμενου με αυτά εδάφους, εκτός αυτών του άρθρου 12, παράγραφος 1, στοιχείο α),
- γ) τις παραδόσεις μη οικοδομημένων γηπέδων, εκτός των γηπέδων προς οικοδόμηση που καθορίζονται στο άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο β),
- δ) τις πάσης φύσεως μισθώσεις ακινήτων.

2. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τον τρόπο άσκησης του δικαιώματος επιλογής που προβλέπεται στην παράγραφο 1.

Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν την έκταση του εν λόγω δικαιώματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Απαλλαγές συνδεδεμένες με τις ενδοκοινοτικές πράξεις

Τμήμα 1

Απαλλαγές των παραδόσεων αγαθών

Άρθρο 138

1. Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν από τον φόρο τις παραδόσεις αγαθών τα οποία αποστέλλονται ή μεταφέρονται εκτός του αντίστοιχου εδάφους τους αλλά εντός της Κοινότητας από τον πωλητή ή τον αποκτώντα ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό τους, εφόσον οι παραδόσεις αυτές πραγματοποιούνται για άλλον υποκείμενο στον φόρο ή για νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στον φόρο που ενεργεί με αυτή την ιδιότητα σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος αναχώρησης της αποστολής ή της μεταφοράς των αγαθών.

2. Εκτός από τις παραδόσεις της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις ακόλουθες πράξεις:

- α) τις παραδόσεις καινούργιων μεταφορικών μέσων τα οποία αποστέλλονται ή μεταφέρονται εκτός του αντίστοιχου εδάφους τους αλλά εντός της Κοινότητας προς τον αποκτώντα, από τον πωλητή ή τον αποκτώντα ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό τους, οι οποίες πραγματοποιούνται προς υποκείμενους στον φόρο ή προς νομικά πρόσωπα μη υποκείμενα στον φόρο, των οποίων οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών δεν υπόκεινται στον ΦΠΑ με βάση το άρθρο 3, παράγραφος 1, ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο μη υποκείμενο στον φόρο,
- β) τις παραδόσεις προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, τα οποία αποστέλλονται ή μεταφέρονται εκτός του αντίστοιχου εδάφους τους αλλά εντός της Κοινότητας προς τον αποκτώντα, από τον πωλητή, από τον αποκτώντα ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό τους, οι οποίες πραγματοποιούνται προς υποκείμενους στον φόρο ή προς

νομικά πρόσωπα μη υποκείμενα στον φόρο, των οποίων οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών εκτός των προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης δεν υπόκεινται στον ΦΠΑ με βάση το άρθρο 3, παράγραφος 1, όταν η αποστολή ή η μεταφορά των εν λόγω αγαθών πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφοι 4 και 5 ή με το άρθρο 16 της οδηγίας 92/12/ΕΟΚ,

- γ) τις παραδόσεις αγαθών που συνίστανται σε αποστολή με προορισμό άλλο κράτος μέλος, οι οποίες θα καλύπτονταν από τις απαλλαγές που προβλέπονται στην παράγραφο 1 και στα στοιχεία α) και β), εάν είχαν πραγματοποιηθεί για άλλον υποκείμενο στον φόρο.

Άρθρο 139

1. Η απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 138, παράγραφος 1, δεν εφαρμόζεται στις παραδόσεις αγαθών που πραγματοποιούνται από υποκείμενους στον φόρο οι οποίοι υπάγονται στην απαλλαγή για τις μικρές επιχειρήσεις που προβλέπεται στα άρθρα 282 έως 292.

Η απαλλαγή δεν εφαρμόζεται ούτε στις παραδόσεις αγαθών που πραγματοποιούν υποκείμενοι στον φόρο ή νομικά πρόσωπα μη υποκείμενα στον φόρο, των οποίων οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών δεν υπόκεινται στον ΦΠΑ με βάση το άρθρο 3, παράγραφος 1.

2. Η απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 138, παράγραφος 2, στοιχείο β), δεν εφαρμόζεται στις παραδόσεις προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, οι οποίες πραγματοποιούνται από υποκείμενους στον φόρο που υπάγονται στην απαλλαγή για τις μικρές επιχειρήσεις που προβλέπεται στα άρθρα 282 έως 292.

3. Η απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 138, παράγραφος 1 και παράγραφος 2, στοιχεία β) και γ) δεν εφαρμόζεται στις παραδόσεις αγαθών που υπόκεινται στον ΦΠΑ, σύμφωνα με το ειδικό καθεστώς του περιθωρίου κέρδους που προβλέπεται στα άρθρα 312 έως 325 ή με το ειδικό καθεστώς των πωλήσεων σε δημοπρασία.

Η απαλλαγή που προβλέπεται στο άρθρο 138, παράγραφος 1 και παράγραφος 2, στοιχείο γ), δεν εφαρμόζεται στις παραδόσεις μεταχειρισμένων μεταφορικών μέσων, όπως ορίζονται στο άρθρο 327, παράγραφος 3, οι οποίες υπόκεινται στον ΦΠΑ σύμφωνα με το μεταβατικό καθεστώς που ισχύει για τα μεταχειρισμένα μεταφορικά μέσα.

Τμήμα 2

Απαλλαγές των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών

Άρθρο 140

Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις ακόλουθες πράξεις:

- α) τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, η παράδοση των οποίων από υποκείμενους στον φόρο απαλλάσσεται σε κάθε περίπτωση στο αντίστοιχο έδαφός τους,

β) τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών η εισαγωγή των οποίων απαλλάσσεται σε κάθε περίπτωση με βάση τις διατάξεις του άρθρου 143, στοιχεία α), β), γ) και ε) έως ιβ),

γ) τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών για τις οποίες, με βάση τα άρθρα 170 και 171, ο αποκτών τα αγαθά έχει σε κάθε περίπτωση δικαίωμα ολικής επιστροφής του ΦΠΑ ο οποίος οφείλεται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο β).

Άρθρο 141

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει ειδικά μέτρα για να μην υπαχθούν στον ΦΠΑ οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών που πραγματοποιούνται στο έδαφός του, σύμφωνα με το άρθρο 40, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η απόκτηση αγαθών πραγματοποιείται από υποκείμενο στον φόρο μη εγκατεστημένο στο εν λόγω κράτος μέλος, ο οποίος όμως διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ σε άλλο κράτος μέλος,

β) η απόκτηση αγαθών πραγματοποιείται με σκοπό τη μετέπειτα παράδοση των αγαθών αυτών στο ίδιο κράτος μέλος από τον υποκείμενο στον φόρο που αναφέρεται στο στοιχείο α),

γ) τα αγαθά που αποκτώνται με τον τρόπο αυτό από τον υποκείμενο στον φόρο του στοιχείου α) αποστέλλονται ή μεταφέρονται απευθείας από κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο αυτός διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ, με προορισμό το πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου πραγματοποιείται η μετέπειτα παράδοση,

δ) ο μετέπειτα αποκτών είναι άλλος υποκείμενος στον φόρο ή νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στον φόρο, που διαθέτουν αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ στο ίδιο κράτος μέλος,

ε) ο αποκτών του στοιχείου δ) έχει οριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 197, ως ο υπόχρεος του φόρου που οφείλεται για την παράδοση την οποία πραγματοποιεί υποκείμενος στον φόρο μη εγκατεστημένος στο κράτος μέλος στο οποίο οφείλεται ο ΦΠΑ.

Τμήμα 3

Απαλλαγές ορισμένων παροχών υπηρεσιών μεταφοράς

Άρθρο 142

Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις υπηρεσίες ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών από ή προς τις νήσους που αποτελούν τις αυτόνομες περιοχές των Αζορών και της Μαδέρας καθώς και τις υπηρεσίες μεταφοράς αγαθών μεταξύ των νήσων αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Απαλλαγές κατά την εισαγωγή**Άρθρο 143**

Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις ακόλουθες πράξεις:

- α) τις οριστικές εισαγωγές αγαθών, των οποίων η παράδοση από υποκείμενους στον φόρο απαλλάσσεται οπωσδήποτε στο αντίστοιχο έδαφός τους,
- β) τις οριστικές εισαγωγές αγαθών που διέπονται από τις οδηγίες 69/169/ΕΟΚ ⁽¹⁾ 83/181/ΕΟΚ ⁽²⁾ και 2006/79/ΕΚ ⁽³⁾ του Συμβουλίου,
- γ) τις οριστικές εισαγωγές αγαθών, που έχουν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία προερχόμενα από τρίτο έδαφος που αποτελεί μέρος του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας και θα ήταν δυνατόν να υπαχθούν στην απαλλαγή που αναφέρεται στο στοιχείο β), εάν είχαν εισαχθεί κατά την έννοια του άρθρου 30, πρώτο εδάφιο,
- δ) τις εισαγωγές αγαθών που αποστέλλονται ή μεταφέρονται από τρίτο έδαφος ή τρίτη χώρα σε κράτος μέλος διαφορετικό από το κράτος μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς, στην περίπτωση που η παράδοση των αγαθών αυτών, εάν διενεργηθεί από τον εισαγωγέα που αναγνωρίζεται ως υπόχρεος του φόρου με βάση το άρθρο 201, απαλλάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 138,
- ε) τις επανεισαγωγές αγαθών στην κατάσταση στην οποία ήταν όταν εξήχθησαν από το πρόσωπο που τα εξήγαγε, όταν τα αγαθά αυτά απολαύουν τελωνειακής ατέλειας,
- στ) τις εισαγωγές αγαθών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των διπλωματικών και προξενικών σχέσεων, όταν τα αγαθά αυτά απολαύουν ατέλειας,
- ζ) τις εισαγωγές αγαθών που πραγματοποιούνται από διεθνείς οργανισμούς των οποίων η ιδιότητα αναγνωρίζεται από τις δημόσιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής καθώς και από τα μέλη των οργανισμών αυτών, σύμφωνα με τα όρια και με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται από τις διεθνείς συμβάσεις για την ίδρυση των οργανισμών αυτών ή από τις συμφωνίες για την έδρα αυτών,
- η) τις εισαγωγές αγαθών οι οποίες πραγματοποιούνται στα κράτη μέλη που μετέχουν στο Βορειοατλαντικό Σύμφωνο, από τις ένοπλες δυνάμεις των άλλων μερών της συμμαχίας, για χρήση των δυνάμεων αυτών ή των πολιτικών υπηρεσιών που τις συνοδεύουν ή για τον εφοδιασμό των λεσχών και κυλικείων

⁽¹⁾ Οδηγία 69/169/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 28ης Μαΐου 1969, περί εναρμόνισης των νομοθετικών κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν τις εκπτώσεις φόρου κύκλου εργασιών και του δασμού που καταβάλλονται κατά την εισαγωγή στα πλαίσια της διεθνούς διακίνησης επιβατών (ΕΕ L 133, 4.6.1969, σ. 6). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2005/93/ΕΚ (ΕΕ L 346, 29.12.2005, σ. 16).

⁽²⁾ Οδηγία 83/181/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 28ης Μαρτίου 1983 για τον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 14 παράγραφος 1 περίπτωση δ) της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ για την απαλλαγή από το φόρο προστιθέμενης αξίας ορισμένων οριστικών εισαγωγών αγαθών (ΕΕ L 105, 23.4.1983, σ. 38). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την Πράξη Προσχώρησης του 2005.

⁽³⁾ Οδηγία 2006/79/ΕΚ του Συμβουλίου της 5ης Οκτωβρίου 2006, περί των φορολογικών ατελειών των χορηγούμενων κατά την εισαγωγή εμπορευμάτων υπό μορφή μικροδεμάτων μη εμπορικού χαρακτήρα, προελεύσεως τρίτων χωρών (κωδικοποίηση) (ΕΕ L 286, 17.10.2006, σ. 15).

τους, εφόσον οι δυνάμεις αυτές υπηρετούν τον κοινό αμυντικό σκοπό,

- θ) τις εισαγωγές αγαθών οι οποίες πραγματοποιούνται από τις ένοπλες δυνάμεις του Ηνωμένου Βασιλείου που σταθμεύουν στην Κύπρο σύμφωνα με τη συνθήκη εγκαθίδρυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας της 16ης Αυγούστου 1960, για χρήση από τις εν λόγω ένοπλες δυνάμεις ή από το πολιτικό προσωπικό που τις συνοδεύει ή για τον εφοδιασμό των λεσχών ή των κυλικείων τους,
- ι) τις εισαγωγές σε λιμάνια προϊόντων αλιείας από επιχειρήσεις θαλάσσιας αλιείας στην κατάσταση που αλιεύθηκαν ή αφού υπέστησαν εργασίες συντήρησης με σκοπό την εμπορία τους και πριν από οποιαδήποτε παράδοσή τους,
- ια) τις εισαγωγές χρυσού από τις κεντρικές τράπεζες,
- ιβ) την εισαγωγή αερίου, μέσω του συστήματος διανομής φυσικού αερίου, ή ηλεκτρικής ενέργειας.

Άρθρο 144

Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις παροχές υπηρεσιών συναφών προς την εισαγωγή αγαθών, των οποίων η αξία περιλαμβάνεται στη βάση επιβολής του φόρου, σύμφωνα με το άρθρο 86, παράγραφος 1, στοιχείο β).

Άρθρο 145

1. Η Επιτροπή υποβάλλει, εφόσον απαιτείται, το ταχύτερο δυνατόν στο Συμβούλιο προτάσεις για τον προσδιορισμό του πεδίου εφαρμογής των απαλλαγών που προβλέπονται στα άρθρα 143 και 144 και των πρακτικών διαδικασιών εφαρμογής τους.

2. Έως την έναρξη της ισχύος των διατάξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν τις ισχύουσες εθνικές τους διατάξεις.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προσαρμόζουν τις εθνικές τους διατάξεις, με σκοπό τη μείωση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και, ειδικότερα, την αποφυγή της μη φορολόγησης ή της διπλής φορολόγησης στο εσωτερικό της Κοινότητας.

Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν τις διοικητικές διαδικασίες τις οποίες κρίνουν ως πλέον κατάλληλες για να επιτευχθεί η απαλλαγή.

3. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή, η οποία ενημερώνει τα άλλα κράτη μέλη, τις ισχύουσες εθνικές διατάξεις, εφόσον δεν έχουν ανακοινωθεί ήδη, καθώς και τις διατάξεις που θεσπίζουν με βάση την παράγραφο 2.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Απαλλαγές κατά την εξαγωγή**Άρθρο 146**

1. Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις ακόλουθες πράξεις:
- τις παραδόσεις αγαθών, που αποστέλλονται ή μεταφέρονται από τον πωλητή ή για λογαριασμό του εκτός της Κοινότητας,
 - τις παραδόσεις αγαθών, που αποστέλλονται ή μεταφέρονται από μη εγκατεστημένο στο αντίστοιχο έδαφος τους αποκτώντα ή για λογαριασμό του, εκτός της Κοινότητας, με εξαίρεση τα αγαθά που μεταφέρονται από τον ίδιο τον αποκτώντα και προορίζονται για εξοπλισμό ή εφοδιασμό σκαφών αναψυχής και τουριστικών αεροσκαφών ή οποιοδήποτε άλλου μεταφορικού μέσου ιδιωτικής χρήσης,
 - τις παραδόσεις αγαθών σε αναγνωρισμένους οργανισμούς, οι οποίοι, στο πλαίσιο των ανθρωπιστικών, φιλανθρωπικών ή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων τους εκτός Κοινότητας, εξάγουν τα αγαθά αυτά εκτός της Κοινότητας,
 - τις παροχές υπηρεσιών που συνίστανται σε εργασίες σε κινητά αγαθά που αποκτήθηκαν ή εισήχθησαν για να υποβληθούν στις εργασίες αυτές εντός της Κοινότητας και που αποστέλλονται ή μεταφέρονται εκτός της Κοινότητας από τον παρέχοντα τις υπηρεσίες ή από το μη εγκατεστημένο στο αντίστοιχο έδαφος τους λήπτη ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό τους,
 - τις παροχές υπηρεσιών, περιλαμβανομένων των μεταφορών και των παρεπόμενων πράξεων, εκτός των παροχών που απαλλάσσονται σύμφωνα με τα άρθρα 132 και 135, όταν είναι άμεσα συνδεδεμένες με τις εξαγωγές ή με τις εισαγωγές αγαθών που υπάγονται στις διατάξεις οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 61 και στο άρθρο 157, παράγραφος 1, στοιχείο α).

2. Η απαλλαγή που προβλέπεται στην παράγραφο 1, στοιχείο γ) μπορεί να χορηγείται σύμφωνα με τη διαδικασία επιστροφής του ΦΠΑ.

Άρθρο 147

1. Στην περίπτωση που η παράδοση του άρθρου 146, παράγραφος 1, στοιχείο β), αφορά αγαθά που μεταφέρονται από ταξιδιώτες στις προσωπικές τους αποσκευές, η απαλλαγή εφαρμόζεται μόνον όταν συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- ο ταξιδιώτης δεν είναι εγκατεστημένος εντός της Κοινότητας,
 - τα αγαθά μεταφέρονται εκτός της Κοινότητας πριν από το τέλος του τρίτου μήνα που ακολουθεί το μήνα κατά τον οποίο πραγματοποιήθηκε η παράδοση,
 - η συνολική αξία της παράδοσης, περιλαμβανομένου του ΦΠΑ, υπερβαίνει το ποσό των 175 EUR ή το αντίστοιχο ποσό σε εθνικό νόμισμα, το οποίο καθορίζεται μία φορά το χρόνο, με εφαρμογή της ισοτιμίας που ίσχυε την πρώτη εργάσιμη ημέρα του Οκτωβρίου και με παραγωγή αποτελεσμάτων από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους.

Τα κράτη μέλη μπορούν ωστόσο να απαλλάσσουν μια παράδοση αγαθών, η συνολική αξία της οποίας είναι κατώτερη από το ποσό που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ).

2. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1, ως «ταξιδιώτης μη εγκατεστημένος στο εσωτερικό της Κοινότητας» νοείται ο ταξιδιώτης του οποίου η κατοικία ή η συνήθης διαμονή δεν βρίσκεται στο εσωτερικό της Κοινότητας. Στην περίπτωση αυτή ως «μόνιμη κατοικία ή συνήθης διαμονή» νοείται ο τόπος που αναγράφεται ως μόνιμη κατοικία ή συνήθης διαμονή στο διαβατήριο, στο δελτίο ταυτότητας ή σε οποιοδήποτε άλλο έγγραφο το οποίο αναγνωρίζεται ως αποδεικτικό ταυτότητας από το κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου πραγματοποιείται η παράδοση.

Η εξαγωγή αποδεικνύεται με την προσκόμιση τιμολογίου ή άλλου στοιχείου που επέχει θέση τιμολογίου, το οποίο είναι θεωρημένο από το τελωνείο εξόδου από την Κοινότητα.

Κάθε κράτος μέλος διαβιβάζει στην Επιτροπή υπόδειγμα των σφραγίδων που χρησιμοποιεί για τη θεώρηση η οποία αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο. Η Επιτροπή διαβιβάζει την πληροφορία αυτή στις φορολογικές αρχές των λοιπών κρατών μελών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Απαλλαγές συνδεδεμένες με τις διεθνείς μεταφορές**Άρθρο 148**

Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις ακόλουθες πράξεις:

- τις παραδόσεις αγαθών, τα οποία προορίζονται για εφοδιασμό των πλοίων που χρησιμοποιούνται στη ναυσιπλοία ανοικτής θαλάσσης και εκτελούν μεταφορά επιβατών με κόμιστρο ή με τα οποία ασκείται εμπορική, βιομηχανική ή αλιευτική δραστηριότητα καθώς και των ναυαγοσωστικών και άλλων πλοίων επιθαλάσσιας αρωγής και πλοίων παράκτιας αλιείας, εκτός από τα εφόδια των πλοίων που εξυπηρετούν την παράκτια αλιεία,
- τις παραδόσεις αγαθών, τα οποία προορίζονται για εφοδιασμό πολεμικών πλοίων, που υπάγονται στον κωδικό συνδυασμένης ονοματολογίας (ΣΟ) 8906 10 00, τα οποία εγκαταλείπουν το έδαφός τους με προορισμό λιμάνι ή όρμο εκτός του κράτους μέλους,
- τις παραδόσεις, μετατροπές, επισκευές, συντήρηση, ναυλώσεις και μισθώσεις πλοίων που προβλέπονται στο στοιχείο α) καθώς και τις παραδόσεις, μισθώσεις, επισκευές και συντήρηση αντικειμένων — περιλαμβανομένου του αλιευτικού εξοπλισμού — τα οποία είναι ενσωματωμένα στα πλοία αυτά ή χρησιμεύουν για την εκμετάλλυσή τους,
- τις παροχές υπηρεσιών, εκτός των προβλεπόμενων στο στοιχείο γ), οι οποίες πραγματοποιούνται για τις άμεσες ανάγκες των πλοίων του στοιχείου α) και του φορτίου τους,
- τις παραδόσεις αγαθών που προορίζονται για εφοδιασμό των αεροσκαφών που χρησιμοποιούνται από αεροπορικές εταιρείες οι οποίες εκτελούν κυρίως διεθνείς μεταφορές με κόμιστρο,
- τις παραδόσεις, μετατροπές, επισκευές, συντήρηση, ναυλώσεις και μισθώσεις αεροσκαφών που προβλέπονται στο στοιχείο ε) καθώς επίσης και τις παραδόσεις, μισθώσεις, επισκευές και συντήρηση αντικειμένων τα οποία είναι ενσωματωμένα στα

αεροσκάφη αυτά ή χρησιμεύουν για την εκμετάλλευσή τους,

- ζ) τις παροχές υπηρεσιών, εκτός των προβλεπόμενων στο στοιχείο στ), οι οποίες πραγματοποιούνται για τις άμεσες ανάγκες των αεροσκαφών που προβλέπονται στο στοιχείο ε) και του φορτίου τους.

Άρθρο 149

Η Πορτογαλία μπορεί να εξομοιώσει με διεθνείς μεταφορές τις θαλάσσιες και αεροπορικές μεταφορές μεταξύ των νήσων που αποτελούν τις αυτόνομες περιοχές των Αζορών και της Μαδέρας καθώς και μεταξύ αυτών και της ηπειρωτικής χώρας.

Άρθρο 150

1. Η Επιτροπή υποβάλλει, εφόσον απαιτείται, το ταχύτερο δυνατόν στο Συμβούλιο προτάσεις για τον προσδιορισμό του πεδίου εφαρμογής των απαλλαγών που προβλέπονται στο άρθρο 148 και των πρακτικών διαδικασιών εφαρμογής τους.

2. Έως την έναρξη ισχύος των διατάξεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίσουν την έκταση των απαλλαγών που προβλέπονται στο άρθρο 148, στοιχεία α) και β).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Απαλλαγές ορισμένων πράξεων που εξομοιώνονται με εξαγωγές

Άρθρο 151

1. Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις ακόλουθες πράξεις:
 - α) τις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των διπλωματικών και προξενικών σχέσεων,
 - β) τις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών που προορίζονται για διεθνείς οργανισμούς οι οποίοι αναγνωρίζονται ως διεθνείς οργανισμοί από τις δημόσιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής καθώς και για τα μέλη των οργανισμών αυτών, με βάση τα όρια και με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται από τις διεθνείς συμβάσεις για την ίδρυση των οργανισμών αυτών ή από τις συμφωνίες για την έδρα τους,
 - γ) τις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται στα κράτη μέλη που μετέχουν στο Βορειοατλαντικό Σύμφωνο και προορίζονται για τις ένοπλες δυνάμεις των άλλων μερών της συμμαχίας προς χρήση αυτών των ένοπλων δυνάμεων ή των πολιτικών υπηρεσιών που τις συνοδεύουν ή προς εφοδιασμό των λεσχών και κυλικίων τους, εφόσον οι δυνάμεις αυτές υπηρετούν τον κοινό αμυντικό σκοπό,
 - δ) τις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών που διενεργούνται με προορισμό ένα άλλο κράτος μέλος και προορίζονται για τις ένοπλες δυνάμεις οποιουδήποτε από τα κράτη που συμμετέχουν στο Βορειοατλαντικό Σύμφωνο, εκτός από το ίδιο το κράτος μέλος προορισμού, προς χρήση των ενόπλων δυνάμεων αυτών ή του πολιτικού προσωπικού που τις συνοδεύει ή προς εφοδιασμό των λεσχών και κυλικίων τους, εφόσον αυτές οι ένοπλες δυνάμεις υπηρετούν τον κοινό αμυντικό σκοπό,
 - ε) τις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών για τις ένοπλες δυνάμεις του Ηνωμένου Βασιλείου που σταθμεύουν στη νήσο Κύπρο σύμφωνα με τη Συνθήκη Εγκαθίδρυσης της

Κυπριακής Δημοκρατίας, της 16ης Αυγούστου 1960, για χρήση από αυτές τις ένοπλες δυνάμεις ή από το πολιτικό προσωπικό που τις συνοδεύει ή προς εφοδιασμό των λεσχών ή των κυλικίων τους.

Οι απαλλαγές που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο εφαρμόζονται με βάση τα όρια που καθορίζει το κράτος μέλος υποδοχής, μέχρι να θεσπισθεί ομοιόμορφη φορολογική ρύθμιση.

2. Σε περίπτωση που τα αγαθά δεν αποστέλλονται ή μεταφέρονται εκτός του κράτους μέλους στο οποίο πραγματοποιείται η παράδοση των εν λόγω αγαθών καθώς και για τις παροχές υπηρεσιών, το ευεργέτημα της απαλλαγής μπορεί να χορηγείται σύμφωνα με διαδικασία επιστροφής του ΦΠΑ.

Άρθρο 152

Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις παραδόσεις χρυσού στις κεντρικές τράπεζες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Απαλλαγές των παροχών υπηρεσιών που εκτελούνται από μεσάζοντες

Άρθρο 153

Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις παροχές υπηρεσιών, οι οποίες πραγματοποιούνται από μεσάζοντες που ενεργούν στο όνομα και για λογαριασμό τρίτων, σχετικά με τις πράξεις που αναφέρονται στα κεφάλαια 6, 7 και 8 ή με πράξεις πραγματοποιούμενες εκτός της Κοινότητας.

Η απαλλαγή που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο δεν εφαρμόζεται στα πρακτορεία ταξιδιών, όταν παρέχουν, στο όνομα και για λογαριασμό του ταξιδιώτη, υπηρεσίες που εκτελούνται σε άλλα κράτη μέλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Απαλλαγές πράξεων που συνδέονται με τη διεθνή διακίνηση αγαθών

Τμήμα 1

Αποθήκες τελωνειακής αποταμίευσης, αποθήκες εκτός της τελωνειακής αποταμίευσης και παρόμοια καθεστώτα

Άρθρο 154

Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος, νοούνται ως «αποθήκες εκτός της τελωνειακής αποταμίευσης», για τα προϊόντα που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, οι χώροι που καθορίζονται ως φορολογικές αποθήκες κατά την έννοια του άρθρου 4, στοιχείο β), της οδηγίας 92/12/ΕΟΚ και, για τα προϊόντα που δεν υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, οι χώροι που χαρακτηρίζονται ως αποθήκες από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 155

Με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών φορολογικών διατάξεων και έπειτα από διαβούλευση με την επιτροπή ΦΠΑ, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν ειδικά μέτρα για να απαλλάξουν τις πράξεις που προβλέπονται στο παρόν τμήμα ή ορισμένες από αυτές, με τον όρο ότι οι πράξεις αυτές δεν αποσκοπούν σε τελική χρήση ή κατανάλωση και ότι το ποσό του ΦΠΑ που οφείλεται κατά την έξοδο από τα καθεστώτα ή τις καταστάσεις που αναφέρονται στο παρόν τμήμα αντιστοιχεί στο ποσό του φόρου που θα οφειλόταν εάν καθεμία από τις πράξεις αυτές είχε φορολογηθεί στο έδαφός τους.

Άρθρο 156

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν τις ακόλουθες πράξεις:

- α) τις παραδόσεις αγαθών που προορίζονται να προσκομισθούν στο τελωνείο και να τεθούν, ενδεχομένως, σε προσωρινή εναπόθεση,
- β) τις παραδόσεις αγαθών που προορίζονται να τεθούν σε ελεύθερη ζώνη ή ελεύθερη αποθήκη,
- γ) τις παραδόσεις αγαθών που προορίζονται να υπαχθούν σε καθεστώς τελωνειακής αποταμίευσης ή τελειοποίησης προς επανεξαγωγή,
- δ) τις παραδόσεις αγαθών που προορίζονται να γίνουν δεκτά στα χωρικά θαλάσσια ύδατα για να ενσωματωθούν σε εξέδρες γεωτρήσεων ή εκμετάλλευσης, με σκοπό την κατασκευή, επισκευή, συντήρηση, μετασκευή ή τον εξοπλισμό τους, ή για τη σύνδεση αυτών των εξεδρών γεωτρήσεων ή εκμετάλλευσης με την ξηρά,
- ε) τις παραδόσεις αγαθών που προορίζονται να γίνουν δεκτά στα χωρικά θαλάσσια ύδατα για τον ανεφοδιασμό των εξεδρών γεωτρήσεων ή εκμετάλλευσης.

2. Οι αναφερόμενοι στην παράγραφο 1 χώροι είναι εκείνοι που καθορίζονται ως τέτοιοι από τις ισχύουσες κοινοτικές τελωνειακές διατάξεις.

Άρθρο 157

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν τις ακόλουθες πράξεις:

- α) τις εισαγωγές αγαθών που προορίζονται να υπαχθούν σε καθεστώς αποθήκευσης εκτός της τελωνειακής αποταμίευσης,
- β) τις παραδόσεις αγαθών που προορίζονται να υπαχθούν, στο έδαφός τους, σε καθεστώς αποθήκευσης εκτός της τελωνειακής αποταμίευσης.

2. Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να προβλέψουν καθεστώς αποθήκευσης διαφορετικό από την τελωνειακή αποταμίευση για τα αγαθά που δεν υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης, εφόσον τα αγαθά αυτά προορίζονται να παραδοθούν στο στάδιο του λιανικού εμπορίου.

Άρθρο 158

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 157, παράγραφος 2, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν καθεστώς αποθήκευσης εκτός της τελωνειακής αποταμίευσης στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) για τα αγαθά με προορισμό τα πρατήρια αεροπολόγητων ειδών για τις ανάγκες των παραδόσεων αγαθών προς μεταφορά στις προσωπικές αποσκευές ταξιδιωτών που μεταβαίνουν σε τρίτο έδαφος ή τρίτη χώρα, με αεροπορική πτήση ή θαλάσσια διαδρομή, οι οποίες απαλλάσσονται σύμφωνα με το άρθρο 146, παράγραφος 1, στοιχείο β),
- β) για τα αγαθά με προορισμό υποκείμενους στον φόρο για τις ανάγκες παραδόσεων που πραγματοποιούν, προς ταξιδιώτες επί αεροσκάφους ή πλοίου, κατά τη διάρκεια πτήσης ή θαλάσσιας

διαδρομής των οποίων ο τόπος άφιξης βρίσκεται εκτός της Κοινότητας,

- γ) για τα αγαθά με προορισμό υποκείμενους στον φόρο για τις ανάγκες παραδόσεων που πραγματοποιούν με απαλλαγή από τον ΦΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 151.

2. Τα κράτη μέλη, όταν κάνουν χρήση της δυνατότητας απαλλαγής που προβλέπεται στην παράγραφο 1, στοιχείο α), λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή και απλή εφαρμογή της απαλλαγής αυτής και να αποτρέπεται οποιαδήποτε ενδεχόμενη φοροδιαφυγή, φοροαποφυγή και κατάχρηση.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1, στοιχείο α), ως «πρατήριο αεροπολόγητων ειδών» νοείται κάθε κατάσταση που βρίσκεται μέσα σε αερολιμένα ή λιμένα και πληροί τις προϋποθέσεις που καθορίζουν οι αρμόδιες δημόσιες αρχές.

Άρθρο 159

Τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν τις παροχές υπηρεσιών που είναι συναφείς με τις παραδόσεις αγαθών του άρθρου 156, του άρθρου 157, παράγραφος 1, στοιχείο β), και του άρθρου 158.

Άρθρο 160

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν τις ακόλουθες πράξεις:

- α) τις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται στους τόπους του άρθρου 156, παράγραφος 1, με διατήρηση, στο έδαφός τους, μιας από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην ίδια παράγραφο,
- β) τις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται στους τόπους του άρθρου 157, παράγραφος 1, στοιχείο β) και στο άρθρο 158, με διατήρηση, εντός του εδάφους τους, μιας από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στοιχείο β) του άρθρου 157 και στην παράγραφο 1 του άρθρου 158.

2. Όταν κάνουν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στην παράγραφο 1, στοιχείο α) για τις πράξεις που πραγματοποιούνται σε αποθήκες τελωνειακής αποταμίευσης, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να προβλέπουν καθεστώς αποθήκευσης εκτός της τελωνειακής αποταμίευσης, τα οποία να επιτρέπουν την εφαρμογή της παραγράφου 1, στοιχείο β), στις ίδιες πράξεις οι οποίες αφορούν αγαθά που απαρτιζόμενα στο παράρτημα V και οι οποίες πραγματοποιούνται σε αποθήκες εκτός των αποθηκών τελωνειακής αποταμίευσης.

Άρθρο 161

Τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν τις κατωτέρω παραδόσεις αγαθών καθώς και τις συναφείς με αυτές παροχές υπηρεσιών:

- α) τις παραδόσεις αγαθών του άρθρου 30, πρώτο εδάφιο, με διατήρηση των καθεστώτων προσωρινής εισαγωγής με πλήρη απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς ή εξωτερικής διαμετακόμισης,
- β) τις παραδόσεις αγαθών του άρθρου 30, δεύτερο εδάφιο, με διατήρηση της διαδικασίας της εσωτερικής κοινοτικής διαμετακόμισης που προβλέπεται στο άρθρο 276.

Άρθρο 162

Όταν κάνουν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο παρόν τμήμα, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίζουν ότι οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών που προορίζονται να υπαχθούν σε ένα από τα καθεστώτα ή σε μία από τις καταστάσεις που του άρθρου 156, του άρθρου 157, παράγραφος 1, στοιχείο β), και του άρθρου 158 διέπονται από τις ίδιες διατάξεις όπως οι παραδόσεις αγαθών που πραγματοποιούνται στο έδαφός τους με τους ίδιους όρους.

Άρθρο 163

Όταν η έξοδος των αγαθών από τα καθεστώτα ή τις καταστάσεις που εκτίθενται στο παρόν τμήμα καταλήγει σε εισαγωγή κατά την έννοια του άρθρου 61, το κράτος μέλος εισαγωγής λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την αποφυγή διπλής φορολόγησης.

Τμήμα 2

Πράξεις που απαλλάσσονται ενόψει εξαγωγής και στο πλαίσιο των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών

Άρθρο 164

1. Μετά από διαβούλευση με την επιτροπή ΦΠΑ, τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν τις ακόλουθες πράξεις που πραγματοποιούνται από ή προορίζονται για υποκείμενο στον φόρο, μέχρι του ποσού των εξαγωγών που πραγματοποίησε κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο:

- α) τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών που πραγματοποιούνται από τον υποκείμενο στον φόρο και τις εισαγωγές και παραδόσεις αγαθών τα οποία προορίζονται για τον υποκείμενο στον φόρο με σκοπό να εξαχθούν, αυτούσια ή μεταποιημένα, εκτός της Κοινότητας,
- β) τις παροχές υπηρεσιών που αφορούν την εξαγωγική δραστηριότητα του συγκεκριμένου υποκείμενου στον φόρο.

2. Τα κράτη μέλη, όταν κάνουν χρήση της δυνατότητας απαλλαγής που προβλέπεται στην παράγραφο 1 και μετά από διαβούλευση με την επιτροπή ΦΠΑ, παρέχουν επίσης το ευεργέτημα αυτής της απαλλαγής στις πράξεις που έχουν σχέση με τις παραδόσεις αγαθών που πραγματοποιούνται από τον υποκείμενο στον φόρο με τους όρους του άρθρου 138 και μέχρι του ποσού των παραδόσεων που πραγματοποίησε με τους ίδιους όρους κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο.

Άρθρο 165

Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν κοινό ανώτατο όριο για το ποσό των απαλλαγών που παρέχουν με βάση το άρθρο 134.

Τμήμα 3

Κοινή διάταξη για τα τμήματα 1 και 2

Άρθρο 166

Η Επιτροπή υποβάλλει, εφόσον απαιτείται, το συντομότερο δυνατόν στο Συμβούλιο προτάσεις σχετικά με τους κοινούς κανόνες εφαρμογής του ΦΠΑ όσον αφορά τις πράξεις που περιλαμβάνονται στα τμήματα 1 και 2.

ΤΙΤΛΟΣ X

ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Γένεση και έκταση του δικαιώματος έκπτωσης

Άρθρο 167

Το δικαίωμα έκπτωσης γεννάται κατά τον χρόνο κατά τον οποίο ο προς έκπτωση φόρος γίνεται απαιτητός.

Άρθρο 168

Στο βαθμό που τα αγαθά και οι υπηρεσίες χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες των φορολογούμενων πράξεών του, ο υποκείμενος στον φόρο έχει το δικαίωμα, στο κράτος μέλος στο οποίο πραγματοποιεί τις πράξεις του, να εκπίπτει από τον οφειλόμενο φόρο τα ακόλουθα ποσά:

- α) τον οφειλόμενο ή καταβληθέντα στο εν λόγω κράτος μέλος ΦΠΑ για τα αγαθά που του παραδόθηκαν ή πρόκειται να του παραδοθούν και για τις υπηρεσίες που του παρασχέθηκαν ή πρόκειται να του παρασχεθούν από άλλον υποκείμενο στον φόρο,
- β) τον ΦΠΑ που οφείλεται για τις πράξεις που εξομοιώνονται με παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών σύμφωνα με το άρθρο 18, στοιχείο α) και το άρθρο 27,
- γ) τον ΦΠΑ που οφείλεται για τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β), σημείο i),
- δ) τον ΦΠΑ που οφείλεται για τις πράξεις που εξομοιώνονται με ενδοκοινοτικές αποκτήσεις σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22,
- ε) τον ΦΠΑ που οφείλεται ή καταβλήθηκε για τα εισαχθέντα στο εν λόγω κράτος μέλος αγαθά.

Άρθρο 169

Εκτός από την έκπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 168, ο υποκείμενος στον φόρο έχει δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που αναφέρεται στο άρθρο αυτό, εφόσον τα αγαθά και οι υπηρεσίες χρησιμοποιούνται για τις ακόλουθες πράξεις:

- α) τις πράξεις του που ανάγονται στις δραστηριότητες του άρθρου 9, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, οι οποίες πραγματοποιούνται εκτός του κράτους μέλους στο οποίο οφείλεται ή καταβάλλεται ο φόρος αυτός και θα παρείχαν δικαίωμα έκπτωσης εάν είχαν πραγματοποιηθεί εντός του εν λόγω κράτους μέλους,
- β) τις πράξεις του που απαλλάσσονται σύμφωνα με τα άρθρα 138, 142 και 144, τα άρθρα 146 έως 149, τα άρθρα 151, 152, 153 και 156, το άρθρο 157, παράγραφος 1, στοιχείο β), τα άρθρα 158 έως 161 και το άρθρο 164,
- γ) τις πράξεις του που απαλλάσσονται σύμφωνα με το άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχεία α) έως στ), όταν ο αποκτών είναι εγκατεστημένος εκτός Κοινότητας ή όταν οι πράξεις αυτές συνδέονται άμεσα με αγαθά που προορίζονται να εξαχθούν εκτός της Κοινότητας.

Άρθρο 170

Κάθε υποκείμενος στον φόρο, ο οποίος, κατά την έννοια του άρθρου 1 της οδηγίας 79/1072/ΕΟΚ ⁽¹⁾, του άρθρου 1 της οδηγίας 86/560/ΕΟΚ ⁽²⁾ και του άρθρου 171 της παρούσας οδηγίας, δεν είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος στο οποίο πραγματοποιεί αγορές αγαθών και υπηρεσιών ή εισαγωγές αγαθών που επιβαρύνονται με ΦΠΑ, δικαιούται επιστροφή του φόρου αυτού κατά τον βαθμό που τα αγαθά και οι υπηρεσίες χρησιμοποιούνται για τους εξής σκοπούς:

- α) πράξεις του άρθρου 169,
- β) πράξεις για τις οποίες υπόχρεος του φόρου είναι αποκλειστικά ο αποκτών τα αγαθά ή ο λήπτης των υπηρεσιών σύμφωνα με τα άρθρα 194 έως 197 και το άρθρο 199.

Άρθρο 171

1. Η επιστροφή του ΦΠΑ στους υποκείμενους στον φόρο, που δεν είναι εγκατεστημένοι στο κράτος μέλος όπου πραγματοποιούν αγορές αγαθών και υπηρεσιών ή εισαγωγές αγαθών που επιβαρύνονται με φόρο, αλλά είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος, πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διαδικασίες εφαρμογής που προβλέπονται από την οδηγία 79/1072/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

Οι υποκείμενοι στον φόρο, που αναγράφονται στο άρθρο 1 της οδηγίας 79/1072/ΕΟΚ και οι οποίοι έχουν πραγματοποιήσει στο κράτος μέλος στο οποίο πραγματοποιούν αγορές αγαθών και υπηρεσιών ή εισαγωγές αγαθών που επιβαρύνονται με φόρο μόνο παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών για τις οποίες το πρόσωπο προς το οποίο απευθύνονται οι εν λόγω πράξεις έχει οριστεί ως υπόχρεος για την καταβολή του φόρου σύμφωνα με τα άρθρα 194 έως 197 και το άρθρο 199, θεωρούνται επίσης, για την εφαρμογή της συγκεκριμένης οδηγίας, υποκείμενοι στον φόρο μη εγκατεστημένοι στο εν λόγω κράτος μέλος.

2. Η επιστροφή του ΦΠΑ στους υποκείμενους στον φόρο, που δεν είναι εγκατεστημένοι στο έδαφος της Κοινότητας, πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διαδικασίες εφαρμογής που καθορίζονται από την οδηγία 86/560/ΕΟΚ.

Οι υποκείμενοι στον φόρο, που αναγράφονται στο άρθρο 1 της οδηγίας 86/560/ΕΟΚ και οι οποίοι έχουν πραγματοποιήσει στο κράτος μέλος στο οποίο πραγματοποιούν αγορές αγαθών και υπηρεσιών ή εισαγωγές αγαθών που επιβαρύνονται με φόρο μόνο παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών για τις οποίες το πρόσωπο προς το οποίο απευθύνονται οι εν λόγω πράξεις έχει οριστεί ως υπόχρεος για την καταβολή του φόρου σύμφωνα με τα άρθρα 194 έως 197 και το άρθρο 199, θεωρούνται επίσης, για την εφαρμογή της συγκεκριμένης οδηγίας, υποκείμενοι στον φόρο μη εγκατεστημένοι εντός της Κοινότητας.

3. Οι οδηγίες 79/1072/ΕΟΚ και 86/560/ΕΟΚ δεν ισχύουν για τις παραδόσεις αγαθών που απαλλάσσονται από τον φόρο ή που μπορούν να τύχουν απαλλαγής, σύμφωνα με το άρθρο 138, όταν τα

παραδιδόμενα αγαθά αποστέλλονται ή μεταφέρονται από τον αποκτώντα ή για λογαριασμό του.

Άρθρο 172

1. Κάθε πρόσωπο, που θεωρείται υποκείμενος στον φόρο επειδή πραγματοποιεί ευκαιριακά παράδοση καινούργιου μεταφορικού μέσου με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 138, παράγραφος 1 και παράγραφος 2, στοιχείο α), έχει το δικαίωμα έκπτωσης, στο κράτος μέλος στο εσωτερικό του οποίου πραγματοποιείται η παράδοση αυτή, του ΦΠΑ που περιλαμβάνεται στην τιμή αγοράς ή που καταβλήθηκε στο πλαίσιο της εισαγωγής ή της ενδοκοινοτικής απόκτησης αυτού του μεταφορικού μέσου, εφόσον δεν υπερβαίνει το ποσό του φόρου που θα όφειλε εάν η παράδοση δεν αποτελούσε αντικείμενο απαλλαγής.

Το δικαίωμα έκπτωσης γεννάται και μπορεί να ασκηθεί μόνο κατά το χρόνο της παράδοσης του καινούργιου μεταφορικού μέσου.

2. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τις διαδικασίες εφαρμογής της παραγράφου 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Αναλογία έκπτωσης

Άρθρο 173

1. Όσον αφορά τα αγαθά και τις υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται από υποκείμενο στον φόρο για την πραγματοποίηση τόσο πράξεων που παρέχουν δικαίωμα έκπτωσης και προβλέπονται στα άρθρα 168, 169 και 170, όσο και πράξεων, οι οποίες δεν παρέχουν δικαίωμα έκπτωσης, η έκπτωση επιτρέπεται μόνο για το μέρος του ΦΠΑ, το οποίο αναλογεί στο ποσό που αφορά τις πράξεις της πρώτης κατηγορίας.

Η αναλογία έκπτωσης καθορίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 174 και 175, για το σύνολο των πράξεων που πραγματοποιούνται από τον υποκείμενο στον φόρο.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν τα ακόλουθα μέτρα:

- α) να επιτρέπουν στον υποκείμενο στον φόρο να καθορίζει μια αναλογία για κάθε τομέα δραστηριότητάς του, εφόσον τηρείται χωριστή λογιστική για καθένα από τους τομείς αυτούς,
- β) να υποχρεώνουν τον υποκείμενο στον φόρο να καθορίζει μια αναλογία για κάθε τομέα δραστηριότητάς του και να τηρεί χωριστή λογιστική για καθένα από τους τομείς αυτούς,
- γ) να επιτρέπουν ή να υποχρεώνουν τον υποκείμενο στον φόρο να ενεργεί την έκπτωση ανάλογα με τη χρησιμοποίηση του συνόλου ή μέρους των αγαθών και υπηρεσιών,
- δ) να επιτρέπουν ή να υποχρεώνουν τον υποκείμενο στον φόρο να ενεργεί την έκπτωση, σύμφωνα με τον κανόνα που προβλέπεται στην παράγραφο 1, πρώτο εδάφιο, για όλα τα αγαθά και όλες τις υπηρεσίες, που έχουν χρησιμοποιηθεί για όλες τις αναφερόμενες στο εδάφιο αυτό πράξεις,
- ε) να ορίζουν ότι, όταν ο ΦΠΑ ο οποίος δεν μπορεί να εκτεσθεί από τον υποκείμενο στον φόρο είναι αμελητέος, ο φόρος αυτός δεν λαμβάνεται υπόψη.

(1) Ογδοη οδηγία 79/1072/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 6ης Δεκεμβρίου 1979 περί εναρμόνισης των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — Τρόπος επιστροφής του φόρου προστιθέμενης αξίας στους υποκείμενους στο φόρο οι οποίοι δεν είναι εγκατεστημένοι στο εσωτερικό της χώρας (ΕΕ L 331, 27.12.1979, σ. 11.). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την Πράξη Προσχώρησης του 2003.

(2) Δέκατη τρίτη οδηγία 86/560/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 17ης Νοεμβρίου 1986 για την εναρμόνιση των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — τρόπος επιστροφής του φόρου προστιθέμενης αξίας στους υποκείμενους στο φόρο που δεν είναι εγκατεστημένοι σε έδαφος της Κοινότητας (ΕΕ L 326, 21.11.1986, σ. 40).

Άρθρο 174

1. Η αναλογία έκπτωσης προκύπτει από το κλάσμα που περιλαμβάνει τα ακόλουθα ποσά:

- α) στον αριθμητή, το συνολικό ποσό του ετήσιου κύκλου εργασιών, χωρίς ΦΠΑ, που αναφέρεται στις πράξεις οι οποίες δημιουργούν δικαίωμα έκπτωσης, σύμφωνα με τα άρθρα 168 και 169,
- β) στον παρονομαστή, το συνολικό ποσό του ετήσιου κύκλου εργασιών, χωρίς ΦΠΑ, που αναφέρεται στις πράξεις που περιλαμβάνονται στον αριθμητή καθώς και στις πράξεις που δεν δημιουργούν δικαίωμα έκπτωσης.

Τα κράτη μέλη μπορούν να συνυπολογίζουν στον παρονομαστή το ποσό των επιδοτήσεων, εκτός από εκείνες που συνδέονται άμεσα με την τιμή των παραδόσεων αγαθών ή παροχών υπηρεσιών που προβλέπονται στο άρθρο 73.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της αναλογίας έκπτωσης τα ακόλουθα ποσά:

- α) το ποσό του κύκλου εργασιών που αναφέρεται στις παραδόσεις αγαθών επένδυσης, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν από τον υποκείμενο στον φόρο για τους σκοπούς της επιχείρησής του,
- β) το ποσό του κύκλου εργασιών που αναφέρεται στις παρεπόμενες πράξεις επί ακινήτων και στις παρεπόμενες χρηματοοικονομικές πράξεις,
- γ) το ποσό του κύκλου εργασιών που αναφέρεται στις πράξεις που προβλέπονται στο άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχεία β) έως ζ), όταν πρόκειται για παρεπόμενες πράξεις.

3. Όταν τα κράτη μέλη κάνουν χρήση της προβλεπόμενης στο άρθρο 191 δυνατότητας να μην απαιτούν διακανονισμό για τα αγαθά επένδυσης, μπορούν να περιλαμβάνουν το προϊόν της μεταβίβασης των αγαθών αυτών στον υπολογισμό της αναλογίας έκπτωσης.

Άρθρο 175

1. Η αναλογία έκπτωσης καθορίζεται σε ετήσια βάση, εκφράζεται σε ποσοστό επί τοις εκατό και στρογγυλοποιείται σε αριθμό που δεν υπερβαίνει την ανώτερη μονάδα.

2. Η προσωρινά εφαρμοζόμενη, κατά τη διάρκεια ενός έτους, αναλογία υπολογίζεται με βάση τις πράξεις του προηγούμενου έτους. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν τέτοια στοιχεία ή αυτά είναι αμελητέα, η αναλογία υπολογίζεται προσωρινά, υπό τον έλεγχο της φορολογικής αρχής, από τον υποκείμενο στον φόρο με βάση τις προβλέψεις του.

Εντούτοις, τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν την νομοθεσία τους που ίσχυε την 1η Ιανουαρίου 1979 και, για τα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Κοινότητα μετά την εν λόγω ημερομηνία, την ημερομηνία προσχώρησής τους.

3. Οι εκπτώσεις που πραγματοποιούνται σύμφωνα με την προσωρινή αυτή αναλογία διακανονίζονται σύμφωνα με την οριστική αναλογία η οποία προσδιορίζεται, για κάθε έτος, κατά το επόμενο έτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Περιορισμοί του δικαιώματος έκπτωσης

Άρθρο 176

Το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, καθορίζει ομόφωνα τις δαπάνες, οι οποίες δεν παρέχουν δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ. Σε κάθε περίπτωση αποκλείονται από το δικαίωμα έκπτωσης οι δαπάνες, οι οποίες δεν έχουν χαρακτήρα αυστηρά επαγγελματικό, όπως οι δαπάνες πολυτελείας, ψυχαγωγίας ή κοινωνικής παράστασης.

Μέχρι να τεθούν σε ισχύ οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου, τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν όλες τις εξαιρέσεις, που προέβλεπε η εθνική τους νομοθεσία που ίσχυε την 1η Ιανουαρίου 1979 ή, για τα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Κοινότητα μετά την εν λόγω ημερομηνία, την ημερομηνία προσχώρησής τους.

Άρθρο 177

Μετά από διαβούλευση με την επιτροπή ΦΠΑ, κάθε κράτος μέλος μπορεί, για λόγους οικονομικής συγκυρίας, να αποκλείει εν όλω ή εν μέρει από το δικαίωμα έκπτωσης τα αγαθά επένδυσης ή ορισμένα από αυτά ή άλλα αγαθά.

Προς τον σκοπό της διατήρησης ταυτοσήμων όρων ανταγωνισμού, τα κράτη μέλη μπορούν, αντί να αρνούνται την έκπτωση, να φορολογούν τα αγαθά, τα οποία κατασκευάστηκαν από τον ίδιο τον υποκείμενο στον φόρο ή τα οποία αυτός αγόρασε στο εσωτερικό της Κοινότητας ή εισήγαγε, κατά τρόπο ώστε η φορολόγηση αυτή να μην υπερβαίνει το ποσό του ΦΠΑ, με το οποίο θα επιβαρυνόταν η απόκτηση παρόμοιων αγαθών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Τρόπος άσκησης του δικαιώματος έκπτωσης

Άρθρο 178

Για να έχει τη δυνατότητα άσκησης του δικαιώματος έκπτωσης, ο υποκείμενος στον φόρο οφείλει να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) για την προβλεπόμενη στο άρθρο 168, στοιχείο α), έκπτωση, όσον αφορά τις παραδόσεις αγαθών και τις παροχές υπηρεσιών, να κατέχει τιμολόγιο, το οποίο έχει εκδοθεί σύμφωνα με τα άρθρα 220 έως 236 και τα άρθρα 238, 239 και 240,
- β) για την προβλεπόμενη στο άρθρο 168, στοιχείο β), έκπτωση, όσον αφορά τις πράξεις που εξομοιώνονται με παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών, να τηρεί τις καθοριζόμενες από κάθε κράτος μέλος διατυπώσεις,
- γ) για την προβλεπόμενη στο άρθρο 168, στοιχείο γ), έκπτωση, όσον αφορά τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, να έχει συμπεριλάβει στη δήλωση ΦΠΑ, που προβλέπεται στο άρθρο 250, όλα τα αναγκαία στοιχεία για τον υπολογισμό του ποσού του ΦΠΑ που οφείλεται με βάση τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών που πραγματοποιεί και να κατέχει τιμολόγιο που εκδόθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 220 έως 236,
- δ) για την προβλεπόμενη στο άρθρο 168, στοιχείο δ), έκπτωση, όσον αφορά τις πράξεις που εξομοιώνονται με ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, να τηρεί τις διατυπώσεις που καθορίζει κάθε κράτος μέλος,

- ε) για την προβλεπόμενη στο άρθρο 168, στοιχείο ε), έκπτωση, όσον αφορά τις εισαγωγές αγαθών, να κατέχει έγγραφο, με το οποίο να βεβαιώνεται η εισαγωγή και να χαρακτηρίζεται ο ίδιος ως αποκτών ή εισαγωγέας, το έγγραφο αυτό πρέπει ακόμη να αναγράφει το ποσό του οφειλόμενου ΦΠΑ ή να καθιστά δυνατό τον υπολογισμό του,
- στ) όταν υποχρεούται να καταβάλει τον φόρο με την ιδιότητά του ως λήπτη ή αποκτώντος σε περίπτωση εφαρμογής των άρθρων 194 έως 197 και του άρθρου 199, να τηρεί τις διατυπώσεις που καθορίζει κάθε κράτος μέλος.

Άρθρο 179

Η έκπτωση ενεργείται από τον υποκείμενο στον φόρο με την αφαίρεση, από το συνολικό ποσό του φόρου που οφείλεται για μία φορολογική περίοδο, του συνολικού ποσού του ΦΠΑ, για τον οποίο γεννήθηκε και ασκείται, σύμφωνα με το άρθρο 178, το δικαίωμα έκπτωσης, κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου.

Εντούτοις, τα κράτη μέλη μπορούν να υποχρεώνουν τους υποκείμενους στον φόρο οι οποίοι πραγματοποιούν ευκαιριακές πράξεις, κατά την έννοια του άρθρου 12, να ασκούν το δικαίωμα έκπτωσης μόνο κατά τον χρόνο της παράδοσης.

Άρθρο 180

Τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν το δικαίωμα στον υποκείμενο στον φόρο να ενεργεί έκπτωση, την οποία δεν διενήργησε σύμφωνα με τα άρθρα 178 και 179.

Άρθρο 181

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν σε υποκείμενο στον φόρο, ο οποίος δεν διαθέτει τιμολόγιο που έχει εκδοθεί σύμφωνα με τα άρθρα 220 έως 236, να προβαίνει στην έκπτωση που προβλέπεται στο άρθρο 168, στοιχείο γ), όσον αφορά τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών που πραγματοποιεί.

Άρθρο 182

Τα κράτη μέλη καθορίζουν τους όρους και τις διαδικασίες εφαρμογής των άρθρων 180 και 181.

Άρθρο 183

Όταν το ποσό των εκπτώσεων υπερβαίνει τον οφειλόμενο ΦΠΑ για μία φορολογική περίοδο, τα κράτη μέλη μπορούν είτε να μεταφέρουν την επιπλέον διαφορά στην επόμενη φορολογική περίοδο είτε να προβαίνουν στην επιστροφή της με βάση τη διαδικασία που καθορίζουν.

Εντούτοις, τα κράτη μέλη μπορούν να αρνούνται την μεταφορά ή την επιστροφή, όταν η επιπλέον διαφορά είναι αμελητέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Διακανονισμός των εκπτώσεων

Άρθρο 184

Η αρχικά πραγματοποιηθείσα έκπτωση διακανονίζεται όταν είναι ανώτερη ή κατώτερη από την έκπτωση, την οποία δικαιούταν να πραγματοποιήσει ο υποκείμενος στον φόρο.

Άρθρο 185

1. Ο διακανονισμός διενεργείται, ιδίως, όταν, μετά την υποβολή της δήλωσης ΦΠΑ, έγιναν μεταβολές των στοιχείων που ελήφθησαν

υπόψη για τον καθορισμό του ποσού της έκπτωσης του φόρου, μεταξύ άλλων σε περίπτωση ακύρωσης πωλήσεων ή επίτευξης εκπτώσεων στο τίμημα.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, δεν διενεργείται διακανονισμός στην περίπτωση πράξεων, για τις οποίες δεν έγινε ολική ή μερική πληρωμή, σε περίπτωση καταστροφής, απώλειας ή κλοπής που αποδεικνύονται ή δικαιολογούνται δεόντως και στην περίπτωση αναλήψεων για τη χορήγηση δώρων μικρής αξίας και δειγμάτων του άρθρου 16.

Ωστόσο, σε περίπτωση πράξεων για τις οποίες δεν έγινε ολική ή μερική πληρωμή ή σε περίπτωση κλοπής, τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν διακανονισμό.

Άρθρο 186

Τα κράτη μέλη καθορίζουν τον τρόπο εφαρμογής των άρθρων 184 και 185.

Άρθρο 187

1. Σχετικά με τα αγαθά επένδυσης, ο διακανονισμός διενεργείται εντός περιόδου πέντε ετών, περιλαμβανομένου του έτους, κατά τη διάρκεια του οποίου αποκτήθηκε ή κατασκευάστηκε το αγαθό.

Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν ως βάση για το διακανονισμό μια περίοδο πέντε ακεραιών ετών από την έναρξη της χρησιμοποίησης του αγαθού.

Όσον αφορά τα ακίνητα αγαθά επένδυσης, η διάρκεια της περιόδου που λαμβάνεται ως βάση υπολογισμού των διακανονισμών μπορεί να επεκτείνεται έως 20 έτη.

2. Κάθε έτος ο διακανονισμός αφορά μόνο το ένα πέμπτο ή, σε περίπτωση παράτασης της περιόδου διακανονισμού, το αντίστοιχο τμήμα του ΦΠΑ, ο οποίος επιβάρυνε τα αγαθά επένδυσης.

Ο διακανονισμός που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο πραγματοποιείται ανάλογα με τις μεταβολές του δικαιώματος έκπτωσης, οι οποίες επέρχονται κατά τη διάρκεια των επόμενων ετών σε σχέση με το δικαίωμα έκπτωσης, που ισχύει κατά το έτος απόκτησης, κατασκευής ή, ενδεχομένως, πρώτης χρήσης του αγαθού.

Άρθρο 188

1. Σε περίπτωση παράδοσής του κατά τη διάρκεια της περιόδου του διακανονισμού, το αγαθό επένδυσης θεωρείται σαν να είχε χρησιμοποιηθεί από τον υποκείμενο στον φόρο για την οικονομική δραστηριότητά του έως τη λήξη της περιόδου διακανονισμού.

Η οικονομική δραστηριότητα θεωρείται ως εξ ολοκλήρου φορολογούμενη στην περίπτωση κατά την οποία η παράδοση του αγαθού επένδυσης φορολογείται.

Η οικονομική δραστηριότητα θεωρείται ως εξ ολοκλήρου απαλλασσόμενη στην περίπτωση κατά την οποία η παράδοση του αγαθού επένδυσης απαλλάσσεται από τον φόρο.

2. Ο διακανονισμός της παραγράφου 1 γίνεται μια φορά μόνο για όλον τον εναπομένοντα χρόνο της περιόδου διακανονισμού. Εντούτοις, εφόσον η παράδοση του αγαθού επένδυσης απαλλάσσεται από τον φόρο, τα κράτη μέλη μπορούν να μην απαιτούν διακανονισμό όταν ο αποκτών είναι υποκείμενος στον φόρο και

χρησιμοποιεί το εν λόγω αγαθό επένδυσης αποκλειστικά για πράξεις για τις οποίες παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ.

Άρθρο 189

Για την εφαρμογή των άρθρων 187 και 188, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν τα ακόλουθα μέτρα:

- α) να καθορίζουν την έννοια των αγαθών επένδυσης,
- β) να προσδιορίζουν το ποσό του ΦΠΑ, το οποίο πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για το διακανονισμό,
- γ) να λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο, ώστε να αποτρέπεται το ενδεχόμενο να προκύπτουν αδικαιολόγητα πλεονεκτήματα από τους διακανονισμούς,
- δ) να επιτρέπουν απλουστεύσεις διοικητικής φύσεως.

Άρθρο 190

Για τους σκοπούς των άρθρων 187, 188, 189 και 191, τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρούν αγαθά επένδυσης υπηρεσίες που έχουν χαρακτηριστικά παρεμφερή με αυτά που αποδίδονται συνήθως στα αγαθά επένδυσης.

Άρθρο 191

Όταν η εφαρμογή των άρθρων 187 και 188 έχει αμελητέα αποτελέσματα, σε κάποιο κράτος μέλος, το συγκεκριμένο κράτος μέλος μπορεί, έπειτα από διαβούλευση με την επιτροπή ΦΠΑ, να μην εφαρμόζει τις διατάξεις αυτές, λαμβανομένης υπόψη της συνολικής επίπτωσης του ΦΠΑ στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και της ανάγκης απλουστεύσεων διοικητικής φύσης, με τον όρο ότι δεν προκύπτουν στρεβλώσεις των όρων του ανταγωνισμού.

Άρθρο 192

Σε περίπτωση μεταβολής της υπαγωγής ενός υποκείμενου στον φόρο από το κανονικό φορολογικό καθεστώς σε ειδικό καθεστώς ή αντίστροφα, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα, ώστε να αποτρέπεται το ενδεχόμενο ο εν λόγω υποκείμενος στον φόρο να απολαμβάνει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα ή να υφίσταται αδικαιολόγητη ζημία.

ΤΙΤΛΟΣ XI

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΣΤΟΝ ΦΟΡΟ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΜΗ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΣΤΟΝ ΦΟΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Υποχρέωση καταβολής

Τμήμα 1

Υπόχρεοι του φόρου έναντι του δημοσίου

Άρθρο 193

Ο ΦΠΑ οφείλεται από τον υποκείμενο στον φόρο ο οποίος πραγματοποιεί φορολογητέα παράδοση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών, εκτός των περιπτώσεων που ο φόρος οφείλεται από άλλο πρόσωπο σύμφωνα με τα άρθρα 194 έως 199 και το άρθρο 202.

Άρθρο 194

1. Όταν η φορολογητέα παράδοση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών πραγματοποιείται από υποκείμενο στον φόρο που δεν είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος στο οποίο οφείλεται ο ΦΠΑ, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι ο υπόχρεος του φόρου είναι ο αποκτών τα αγαθά ή ο λήπτης της παροχής υπηρεσιών.

2. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τους όρους εφαρμογής της παραγράφου 1.

Άρθρο 195

Ο ΦΠΑ οφείλεται από τα πρόσωπα τα οποία διαθέτουν αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ εντός του κράτους μέλους στο οποίο οφείλεται ο φόρος και στα οποία παραδίδονται αγαθά σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 38 ή 39, εφόσον οι παραδόσεις πραγματοποιούνται από υποκείμενο στον φόρο μη εγκατεστημένο στο κράτος μέλος.

Άρθρο 196

Ο ΦΠΑ οφείλεται από τον υποκείμενο στον φόρο λήπτη προς τον οποίο παρέχονται υπηρεσίες που προβλέπονται στο άρθρο 56 ή από το λήπτη που διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ εντός του κράτους μέλους στο οποίο οφείλεται ο φόρος, προς τον οποίο παρέχονται υπηρεσίες που καλύπτονται από τα άρθρα 44, 47, 50, 53, 54 και 55, εφόσον οι υπηρεσίες παρέχονται από υποκείμενο στον φόρο μη εγκατεστημένο στο εν λόγω κράτος μέλος.

Άρθρο 197

1. Ο ΦΠΑ οφείλεται από τον αποκτώντα τα αγαθά, όταν συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η φορολογητέα πράξη είναι παράδοση αγαθών που πραγματοποιείται σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 141,
- β) ο αποκτών τα αγαθά είναι ένας άλλος υποκείμενος στον φόρο ή νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στον φόρο που διαθέτουν αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ στο κράτος μέλος όπου πραγματοποιείται η παράδοση,
- γ) το τιμολόγιο που εκδίδει ο μη εγκατεστημένος στο κράτος μέλος του αποκτώντος υποκείμενος στον φόρο καταρτίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 220 έως 236.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, στην περίπτωση που έχει οριστεί φορολογικός αντιπρόσωπος ως υπόχρεος του φόρου κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 204.

Άρθρο 198

1. Όταν συγκεκριμένες πράξεις σχετικές με επενδυτικό χρυσό μεταξύ υποκείμενων στον φόρο που λειτουργούν σε ρυθμιζόμενη αγορά χρυσού και υποκείμενων στον φόρο που δεν λειτουργούν στην εν λόγω αγορά φορολογούνται με βάση το άρθρο 352, τα κράτη μέλη ορίζουν τον αποκτώντα ως υπόχρεο του φόρου.

Όταν ο αποκτών, ο οποίος δεν πραγματοποιεί πράξεις σε ρυθμιζόμενη αγορά χρυσού, είναι υποκείμενος στον φόρο ο οποίος υποχρεούται να διαθέτει αριθμό μητρώου ΦΠΑ στο κράτος μέλος στο οποίο οφείλεται ο φόρος μόνο για τις πράξεις του άρθρου 352,

ο πωλητής εκπληρώνει τις φορολογικές υποχρεώσεις στο όνομα του αποκτώντος σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω κράτους μέλους.

2. Στην περίπτωση παράδοσης χρυσού με τη μορφή πρώτης ύλης ή ημικατεργασμένου προϊόντος καθαρότητας 325 χιλιοστών και άνω ή παράδοσης επενδυτικού χρυσού, όπως ορίζεται στο άρθρο 344, παράγραφος 1, από υποκείμενο στον φόρο που έχει κάνει χρήση μιας από τις επιλογές που προβλέπονται στα άρθρα 348, 349 και 350, τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν τον αποκτώντα ως υπόχρεο για την καταβολή του φόρου.

3. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις εφαρμογής των παραγράφων 1 και 2.

Άρθρο 199

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι υπόχρεος του ΦΠΑ είναι ο υποκείμενος στον φόρο αποδέκτης των εξής πράξεων:

- α) παροχή κατασκευαστικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών επισκευής, καθαρισμού, συντήρησης, μετατροπής και κατεδάφισης ακινήτων καθώς και παροχή κατασκευαστικών υπηρεσιών η οποία θεωρείται παράδοση αγαθών σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 3,
- β) διάθεση προσωπικού που απασχολείται στις δραστηριότητες του στοιχείου α),
- γ) παράδοση ακινήτων, κατά την έννοια του άρθρου 135, παράγραφος 1, στοιχεία ι) και ια), στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο προμηθευτής έχει επιλέξει τη φορολόγηση της παράδοσης σύμφωνα με το άρθρο 137,
- δ) παράδοση χρησιμοποιημένου υλικού, χρησιμοποιημένου υλικού που δεν μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί στην ίδια κατάσταση, αποκομμάτων, βιομηχανικών και μη βιομηχανικών απορριμμάτων, ανακυκλώσιμων αποβλήτων, αποβλήτων που έχουν υποστεί μερική επεξεργασία, παλαιοσιδήρων και ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών, που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα VI,
- ε) παράδοση αγαθών που παρέχονται ως εγγύηση από υποκείμενο στον φόρο υπέρ άλλου προς εκτέλεση αυτής της εγγύησης,
- στ) παράδοση αγαθών μετά την εκχώρηση του δικαιώματος επιφύλαξης κυριότητας σε εκδοχέα και την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος από τον εκδοχέα,
- ζ) παράδοση ακινήτων που πωλούνται από τον οφειλέτη σε διαδικασία αναγκαστικής εκποίησης.

2. Κατά την εφαρμογή της επιλογής της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να καθορίζουν τις καλυπτόμενες παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών καθώς και τις κατηγορίες των προμηθευτών, των παρεχόντων υπηρεσιών, των αποκτώντων αγαθά ή των ληπτών υπηρεσιών στους οποίους μπορεί να εφαρμόζονται τα συγκεκριμένα μέτρα.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν τα ακόλουθα μέτρα:

- α) να ορίζουν ότι ένας υποκείμενος στον φόρο ο οποίος επίσης ασκεί δραστηριότητες ή εκτελεί πράξεις που δεν θεωρούνται φορολογητέες παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών σύμφωνα με το άρθρο 2, θεωρείται υποκείμενος στον φόρο για παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών που λαμβάνει όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου,
- β) να ορίζουν ότι ένας μη υποκείμενος στον φόρο οργανισμός δημοσίου δικαίου θεωρείται ως υποκείμενος στον φόρο όσον αφορά τα αγαθά που του παραδίδονται ή τις υπηρεσίες που του παρέχονται όπως ορίζεται στα στοιχεία ε), στ) και ζ) της παραγράφου 1.

4. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την επιτροπή ΦΠΑ για τα εθνικά μέτρα δικαίου που θεσπίζουν κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1, εφόσον δεν πρόκειται για μέτρα που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο πριν από τις 13 Αυγούστου 2006, σύμφωνα με το άρθρο 27, παράγραφοι 1 και 4, της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ και παραμένουν σε ισχύ σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 200

Ο ΦΠΑ οφείλεται από το πρόσωπο που πραγματοποιεί φορολογητέα ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών.

Άρθρο 201

Κατά την εισαγωγή, ο ΦΠΑ οφείλεται από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα τα οποία ορίζονται ή αναγνωρίζονται ως υπόχρεοι για την καταβολή του φόρου από το κράτος μέλος εισαγωγής.

Άρθρο 202

Ο ΦΠΑ οφείλεται από το πρόσωπο το οποίο πραγματοποιεί την έξοδο των αγαθών από τα καθεστώτα ή τις καταστάσεις που απαριθμούνται στα άρθρα 156, 157, 158, 160 και 161.

Άρθρο 203

Ο ΦΠΑ οφείλεται από οποιοδήποτε πρόσωπο που αναγράφει τον εν λόγω φόρο σε τιμολόγιο.

Άρθρο 204

1. Όταν, κατ' εφαρμογή των άρθρων 193 έως 197 και των άρθρων 199 και 200, ο υπόχρεος του φόρου είναι υποκείμενος στον φόρο μη εγκατεστημένος στο κράτος μέλος στο οποίο οφείλεται ο ΦΠΑ, τα κράτη μέλη μπορούν να του επιτρέψουν να ορίσει φορολογικό αντιπρόσωπο ως υπόχρεο.

Εξάλλου, όταν η φορολογητέα πράξη πραγματοποιείται από υποκείμενο στον φόρο μη εγκατεστημένο στο κράτος μέλος στο οποίο οφείλεται ο ΦΠΑ και δεν υπάρχει, με τη χώρα της έδρας ή της εγκατάστασης αυτού του υποκείμενου στον φόρο, καμία νομική ρύθμιση περί αμοιβαίας συνδρομής ανάλογης έκτασης με εκείνη που προβλέπεται από την οδηγία 76/308/ΕΟΚ ⁽¹⁾ και από τον κανονισμό

⁽¹⁾ Οδηγία 76/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 1976 για την αμοιβαία συνδρομή για την εισπράξη απαιτήσεων σχετικών με ορισμένες εισφορές, δασμούς, φόρους και άλλα μέτρα (ΕΕ L 73, 19.3.1976, σ. 18). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την Πράξη Προσχώρησης του 2003.

(ΕΚ) αριθ. 1798/2003 ⁽¹⁾, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν διατάξεις που να προβλέπουν ότι ο υπόχρεος του φόρου είναι ένας φορολογικός αντιπρόσωπος τον οποίο ορίζει ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στον φόρο.

Εντούτοις, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να εφαρμόζουν την επιλογή που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο στους υποκείμενους στον φόρο που δεν είναι εγκατεστημένοι στην Κοινότητα, όπως καθορίζονται στο άρθρο 358, σημείο 1), οι οποίοι έχουν επιλέξει το ειδικό καθεστώς παροχής υπηρεσιών με ηλεκτρονικά μέσα.

2. Η δυνατότητα που προβλέπεται στην παράγραφο 1, πρώτο εδάφιο υπόκειται στις προϋποθέσεις και διαδικασίες που καθορίζει κάθε κράτος μέλος.

Άρθρο 205

Στις περιπτώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 193 έως 200 και στα άρθρα 202, 203 και 204, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι πρόσωπο άλλο από τον υπόχρεο του φόρου είναι αλληλεγγύως υπεύθυνο για την καταβολή του ΦΠΑ.

Τμήμα 2

Διαδικασίες πληρωμής

Άρθρο 206

Κάθε υποκείμενος στον ΦΠΑ υποχρεούται να καταβάλει το καθαρό ποσό του ΦΠΑ κατά το χρόνο υποβολής της δήλωσης ΦΠΑ που προβλέπεται στο άρθρο 250. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν διαφορετική καταληκτική ημερομηνία καταβολής του ποσού ή να ζητούν την πληρωμή προκαταβολών.

Άρθρο 207

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε τα πρόσωπα τα οποία, σύμφωνα με τα άρθρα 194 έως 197 και τα άρθρα 199 και 204, θεωρούνται ως υπόχρεοι του φόρου στη θέση υποκείμενου στον φόρο μη εγκατεστημένου στο αντίστοιχο έδαφός τους να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις καταβολής που προβλέπονται στο παρόν τμήμα.

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν, εξάλλου, τα αναγκαία μέτρα ώστε τα πρόσωπα τα οποία, σύμφωνα με το άρθρο 205, θεωρούνται ως αλληλεγγύως υπόχρεα καταβολής του ΦΠΑ να εκπληρώνουν αυτές τις υποχρεώσεις καταβολής.

Άρθρο 208

Όταν τα κράτη μέλη καθορίζουν ως υπόχρεο του οφειλόμενου φόρου τον αποκτώντα επενδυτικό χρυσό σύμφωνα με το άρθρο 198, παράγραφος 1, ή όταν, στη περίπτωση του χρυσού με τη μορφή πρώτης ύλης, ημικατεργασμένου προϊόντος ή επενδυτικού χρυσού, όπως ορίζεται στο άρθρο 344, παράγραφος 1, κάνουν χρήση της δυνατότητας, που προβλέπεται στο άρθρο 188, παράγραφος 2, να καθορίζουν ως υπόχρεο του οφειλόμενου φόρου τον αποκτώντα, λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι το εν λόγω πρόσωπο εκπληρώνει τις υποχρεώσεις καταβολής που προβλέπονται στο παρόν τμήμα.

Άρθρο 209

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε τα μη υποκείμενα στον φόρο νομικά πρόσωπα τα οποία υποχρεούνται να

καταβάλλουν τον οφειλόμενο φόρο λόγω ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών, που προβλέπονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β), σημείο i), να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις καταβολής που προβλέπονται στο παρόν τμήμα.

Άρθρο 210

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις λεπτομέρειες καταβολής όσον αφορά τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις καινούργιων μεταφορικών μέσων, που προβλέπονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β), σημείο ii), καθώς και όσον αφορά τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, που προβλέπονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β), σημείο iii).

Άρθρο 211

Τα κράτη μέλη καθορίζουν τις λεπτομέρειες της καταβολής όσον αφορά τις εισαγωγές αγαθών.

Τα κράτη μέλη μπορούν ιδίως να ορίζουν ότι, για τις εισαγωγές αγαθών, που πραγματοποιούνται από τους υποκείμενους στον φόρο ή τους υποχρέους ή ορισμένες κατηγορίες από αυτούς, ο οφειλόμενος λόγω της εισαγωγής ΦΠΑ δεν καταβάλλεται κατά το χρόνο της εισαγωγής, με τον όρο ότι αυτός αναγράφεται στη δήλωση ΦΠΑ που συντάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 250.

Άρθρο 212

Τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν τους υποκείμενους στον φόρο από την καταβολή του οφειλόμενου ΦΠΑ όταν το ποσό του είναι αμελητέο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Χορήγηση ατομικού αριθμού φορολογικού μητρώου

Άρθρο 213

1. Κάθε υποκείμενος στον φόρο δηλώνει την έναρξη, τη μεταβολή ή την παύση της δραστηριότητάς του ως υποκείμενου στον φόρο.

Τα κράτη μέλη επιτρέπουν και μπορούν να απαιτούν, με τις προϋποθέσεις που ορίζουν, την υποβολή της δήλωσης με ηλεκτρονικά μέσα.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 1, πρώτο εδάφιο, κάθε υποκείμενος στον φόρο ή νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στον φόρο που πραγματοποιεί ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών που δεν υπόκεινται στον ΦΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, οφείλει να δηλώνει ότι πραγματοποιεί τέτοιες αποκτήσεις όταν δεν συντρέχουν πλέον οι προϋποθέσεις μη επιβολής του φόρου, που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο.

Άρθρο 214

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να αποκτούν ατομικό αριθμό φορολογικού μητρώου τα ακόλουθα πρόσωπα:

α) κάθε υποκείμενος στον φόρο, εκτός αυτών που προβλέπονται στο άρθρο 9, παράγραφος 2, ο οποίος διενεργεί στο αντίστοιχο

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1798/2003 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 2003, για τη διοικητική συνεργασία στον τομέα του ΦΠΑ (ΕΕ L 264, 15.10.2003, σ. 1). Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 885/2004 (ΕΕ L 168, 1.5.2004, σ. 1).

έδαφος τους παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών για τις οποίες του παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, εκτός των παραδόσεων αγαθών ή της παροχής υπηρεσιών για τις οποίες ο ΦΠΑ οφείλεται αποκλειστικά από τον λήπτη υπηρεσιών ή τον αποκτώντα αγαθά σύμφωνα με τα άρθρα 194 έως 197 και το άρθρο 199,

- β) κάθε υποκείμενος στον φόρο ή νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στον φόρο που πραγματοποιεί ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών που υπόκεινται σε ΦΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β), ή έκανε χρήση της επιλογής που προβλέπεται στο άρθρο 3, παράγραφος 3, για υποβολή των ενδοκοινοτικών του αποκτήσεων σε ΦΠΑ,
- γ) κάθε υποκείμενος στον φόρο που πραγματοποιεί στο αντίστοιχο έδαφος τους ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών για τις ανάγκες των πράξεων που συνδέονται με τις περιλαμβανόμενες στο άρθρο 9, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, δραστηριότητες τις οποίες πραγματοποιεί εκτός του εν λόγω εδάφους.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να μη χορηγούν αριθμό φορολογικού μητρώου σε ορισμένους υποκείμενους στον φόρο που προβαίνουν ευκαιριακά σε πράξεις που προβλέπονται στο άρθρο 12.

Άρθρο 215

Ο ατομικός αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ περιλαμβάνει πρόθεμα σύμφωνο με τον κωδικό –ISO–3166–alpha 2– που επιτρέπει τον εντοπισμό του κράτους μέλους που τον χορήγησε.

Ωστόσο, η Ελλάδα επιτρέπεται να χρησιμοποιεί το πρόθεμα «EL».

Άρθρο 216

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε το σύστημα χορήγησης ατομικού αριθμού φορολογικού μητρώου που εφαρμόζουν να επιτρέπει τη διάκριση των κατά το άρθρο 214 υποκειμένων στον φόρο και να διασφαλίζει, με τον τρόπο αυτό, την ορθή εφαρμογή του μεταβατικού καθεστώτος φορολόγησης των ενδοκοινοτικών συναλλαγών που προβλέπεται στο άρθρο 402.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Τιμολόγηση

Τμήμα 1

Ορισμός

Άρθρο 217

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως «διαβίβαση τιμολογίου με ηλεκτρονικά μέσα» νοείται η διαβίβαση ή η θέση στη διάθεση του ενδιαφερομένου δεδομένων που πραγματοποιείται με ηλεκτρονικό εξοπλισμό επεξεργασίας (περιλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και φύλαξης καθώς και με χρήση ενσύρματων, ασύρματων, οπτικών ή άλλων ηλεκτρομαγνητικών μέσων.

Τμήμα 2

Έννοια του τιμολογίου

Άρθρο 218

Για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη αποδέχονται ως τιμολόγια όλα τα έγγραφα ή μηνύματα σε χαρτί ή

με ηλεκτρονική μορφή τα οποία πληρούν τους όρους που καθορίζονται από το παρόν κεφάλαιο.

Άρθρο 219

Κάθε έγγραφο ή μήνυμα, που μεταβάλλει το αρχικό τιμολόγιο και αναφέρεται ειδικά και μετά βεβαιότητας στο αρχικό τιμολόγιο, εξομοιώνεται με τιμολόγιο.

Τμήμα 3

Έκδοση των τιμολογίων

Άρθρο 220

Κάθε υποκείμενος στον φόρο οφείλει να εξασφαλίζει την έκδοση τιμολογίου από τον ίδιο, από τον αποκτώντα αγαθά ή τον λήπτη υπηρεσιών ή, στο όνομά του και για λογαριασμό του, από τρίτον, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- 1) για τις παραδόσεις αγαθών ή τις παροχές υπηρεσιών, τις οποίες πραγματοποιεί προς άλλον υποκείμενο στον φόρο ή προς μη υποκείμενο στον φόρο νομικό πρόσωπο,
- 2) για τις παραδόσεις αγαθών που προβλέπονται στο άρθρο 33,
- 3) για τις παραδόσεις αγαθών που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 138,
- 4) για τις προκαταβολές που λαμβάνει πριν από την πραγματοποίηση των παραδόσεων αγαθών που προβλέπονται στα σημεία 1), 2) και 3),
- 5) για τις προκαταβολές που λαμβάνει από άλλον υποκείμενο στον φόρο ή από μη υποκείμενο στον φόρο νομικό πρόσωπο πριν από την ολοκλήρωση της παροχής υπηρεσιών.

Άρθρο 221

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν στους υποκείμενους στον φόρο την υποχρέωση έκδοσης τιμολογίου για παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών, εκτός όσων προβλέπονται στο άρθρο 220, τις οποίες πραγματοποιούν στο έδαφός τους.

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν λιγότερες υποχρεώσεις για τα τιμολόγια που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο από αυτές που απαριθμούνται στα άρθρα 226, 230, 233, 244 και 246.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν τους υποκείμενους στον φόρο από την υποχρέωση που προβλέπεται στο άρθρο 220 όσον αφορά την έκδοση τιμολογίου για παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών τις οποίες πραγματοποιούν στο έδαφός τους και οι οποίες απαλλάσσονται, με ή χωρίς δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που καταβλήθηκε σε προηγούμενο στάδιο, σύμφωνα με τα άρθρα 110 και 111, το άρθρο 125, παράγραφος 1, το άρθρο 127, το άρθρο 128, παράγραφος 1, τα άρθρα 132, 135, 136, 371, 375, 376 και 377, το άρθρο 378, παράγραφος 2, το άρθρο 379, παράγραφος 2, και τα άρθρα 380 έως 390.

Άρθρο 222

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν στους υποκείμενους στον φόρο, που πραγματοποιούν παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών στο έδαφός τους, προθεσμία για την έκδοση του τιμολογίου.

Άρθρο 223

Σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται από τα κράτη μέλη στο έδαφος των οποίων πραγματοποιούνται οι παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών, είναι δυνατόν να εκδίδεται συγκεντρωτικό τιμολόγιο για περισσότερες ξεχωριστές παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών.

Άρθρο 224

1. Η έκδοση τιμολογίων από τον αποκτώντα ή το λήπτη για παραδόσεις αγαθών ή υπηρεσίες που του παρέχει ένας υποκείμενος στον φόρο επιτρέπεται, με τον όρο ότι υπάρχει προηγούμενη συμφωνία μεταξύ των δύο μερών και με την προϋπόθεση ότι υφίσταται αποδοχή του κάθε τιμολογίου από τον υποκείμενο στον φόρο ο οποίος πραγματοποιεί την παράδοση των αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών.

2. Τα κράτη μέλη στο έδαφος των οποίων πραγματοποιούνται οι παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών καθορίζουν τις προϋποθέσεις και τους λεπτομερείς κανόνες των προηγούμενων συμφωνιών και των διαδικασιών αποδοχής μεταξύ του υποκείμενου στον φόρο και του αποκτώντος τα αγαθά ή του λήπτη των υπηρεσιών.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν στους υποκείμενους στον φόρο που πραγματοποιούν παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών στο έδαφός τους και άλλους όρους έκδοσης των τιμολογίων από τον αποκτώντα τα αγαθά ή τον λήπτη των υπηρεσιών. Μπορούν, ιδίως, να απαιτούν ότι τα τιμολόγια αυτά πρέπει να εκδίδονται στο όνομα και για λογαριασμό του υποκείμενου στον φόρο.

Οι όροι του πρώτου εδαφίου πρέπει πάντοτε να είναι οι ίδιοι, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης του αποκτώντος τα αγαθά ή του λήπτη των υπηρεσιών.

Άρθρο 225

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν στους υποκείμενους στον φόρο που πραγματοποιούν παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών στο έδαφός τους ειδικούς όρους, στην περίπτωση που ο τρίτος ή ο αποκτών αγαθά ή ο λήπτης υπηρεσιών που εκδίδει τα τιμολόγια είναι εγκατεστημένος σε χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη για την αμοιβαία συνδρομή ανάλογης έκτασης με αυτήν που προβλέπεται στην οδηγία 76/308/ΕΟΚ και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1798/2003.

Τμήμα 4**Περιεχόμενο των τιμολογίων****Άρθρο 226**

Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, μόνον οι ακόλουθες ενδείξεις είναι υποχρεωτικές για τους σκοπούς του ΦΠΑ, όσον αφορά τα τιμολόγια που εκδίδονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 220 και 221:

- 1) η ημερομηνία έκδοσης του τιμολογίου,
- 2) αλληλοδιάδοχος αριθμός, βασισμένος σε μία ή περισσότερες σειρές, ο οποίος χαρακτηρίζει το τιμολόγιο με μοναδικό τρόπο,
- 3) ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ του άρθρου 214, με βάση τον οποίο ο υποκείμενος στον φόρο πραγματοποίησε την παράδοση των αγαθών ή την παροχή των υπηρεσιών,
- 4) ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ του αποκτώντος ή του λήπτη κατά το άρθρο 214, με βάση τον οποίο έλαβε παράδοση

αγαθών ή παροχή υπηρεσιών για την οποία είναι υπόχρεος στον φόρο ή παράδοση αγαθών του άρθρου 138,

- 5) το πλήρες όνομα και η πλήρης διεύθυνση του υποκείμενου στον φόρο και του αποκτώντος τα αγαθά ή του λήπτη των υπηρεσιών,
- 6) η ποσότητα και το είδος των παραδιδόμενων αγαθών ή η έκταση και το είδος των παρεχόμενων υπηρεσιών,
- 7) η ημερομηνία κατά την οποία πραγματοποιήθηκε ή ολοκληρώθηκε η παράδοση αγαθών ή η παροχή υπηρεσιών ή η ημερομηνία κατά την οποία καταβλήθηκε η προκαταβολή που αναφέρεται στο άρθρο 220, σημεία 4) και 5), εφόσον η εν λόγω ημερομηνία είναι καθορισμένη και διαφέρει από την ημερομηνία έκδοσης του τιμολογίου,
- 8) η βάση επιβολής του φόρου για κάθε συντελεστή ή η απαλλαγή, η τιμή μονάδας χωρίς ΦΠΑ καθώς και οι ενδεχόμενες εκπτώσεις και επιστροφές εφόσον δεν περιλαμβάνονται στην τιμή μονάδας,
- 9) ο συντελεστής ΦΠΑ που εφαρμόζεται,
- 10) το ποσό του οφειλόμενου ΦΠΑ, εκτός εάν εφαρμόζεται ειδικό καθεστώς για το οποίο η παρούσα οδηγία αποκλείει την ένδειξη αυτή,
- 11) σε περίπτωση απαλλαγής ή όταν ο αποκτών τα αγαθά ή ο λήπτης των υπηρεσιών είναι υπόχρεος του φόρου, η αναφορά στην εφαρμοζόμενη διάταξη της παρούσας οδηγίας ή στην αντίστοιχη εθνική διάταξη ή σε κάθε άλλη ένδειξη σύμφωνα με την οποία η παράδοση αγαθών ή η παροχή υπηρεσιών απαλλάσσεται ή υπάγεται στη διαδικασία αντιστροφής της επιβάρυνσης,
- 12) σε περίπτωση παράδοσης καινούργιου μεταφορικού μέσου που πραγματοποιείται με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 138, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο α), τα στοιχεία που απαριθμούνται στο άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο β),
- 13) σε περίπτωση εφαρμογής του ειδικού καθεστώτος των πρακτορείων ταξιδιών, η παραπομπή στο άρθρο 306 ή στις αντίστοιχες εθνικές διατάξεις ή οποιαδήποτε άλλη ένδειξη με την οποία προσδιορίζεται ότι έχει εφαρμοσθεί το εν λόγω καθεστώς,
- 14) σε περίπτωση εφαρμογής ενός από τα ειδικά καθεστώτα που ισχύουν στον τομέα των μεταχειρισμένων αγαθών και αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής και αρχαιολογικής αξίας, η παραπομπή στο άρθρο 313, στο άρθρο 326 ή στο άρθρο 333 ή στις αντίστοιχες εθνικές διατάξεις ή οποιαδήποτε άλλη ένδειξη με την οποία προσδιορίζεται ότι έχει εφαρμοσθεί ένα από τα καθεστώτα αυτά,
- 15) όταν ο υπόχρεος του φόρου είναι φορολογικός αντιπρόσωπος κατά την έννοια του άρθρου 204, ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ αυτού του φορολογικού αντιπροσώπου του άρθρου 214 καθώς και το πλήρες ονοματεπώνυμο και η διεύθυνσή του.

Άρθρο 227

Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν από τους υποκείμενους στον φόρο που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους και οι οποίοι πραγματοποιούν εκεί παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών, να αναφέρουν τον αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ του αποκτώντος

ή του λήπτη, κατά το άρθρο 214, σε άλλες περιπτώσεις εκτός από αυτές του άρθρου 226, σημείο 4).

Άρθρο 228

Τα κράτη μέλη στο έδαφος των οποίων πραγματοποιούνται οι παραδόσεις αγαθών ή οι παροχές υπηρεσιών μπορούν να απαλλάσσουν από την υποχρέωση αναγραφής ορισμένων υποχρεωτικών ενδείξεων στα έγγραφα ή μηνύματα που εξομοιώνονται με τιμολόγιο και προβλέπονται στο άρθρο 219.

Άρθρο 229

Τα κράτη μέλη δεν απαιτούν να υπογράφονται τα τιμολόγια.

Άρθρο 230

Τα ποσά που αναγράφονται στα τιμολόγια είναι δυνατόν να εκφράζονται σε οποιοδήποτε νόμισμα, με την προϋπόθεση ότι το ποσό του οφειλόμενου ΦΠΑ εκφράζεται στο νόμισμα του κράτους μέλους στο οποίο πραγματοποιείται η παράδοση των αγαθών ή η παροχή των υπηρεσιών με τη χρήση του μηχανισμού μετατροπής που προβλέπεται στο άρθρο 88.

Άρθρο 231

Για λόγους ελέγχου, τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν μετάφραση στην εθνική τους γλώσσα των τιμολογίων για παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται στο έδαφος τους καθώς και των τιμολογίων που λαμβάνονται από τους υποκείμενους στον φόρο οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι στο έδαφος τους.

Τμήμα 5

Διαβίβαση τιμολογίων με ηλεκτρονικά μέσα

Άρθρο 232

Τα τιμολόγια που εκδίδονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του τμήματος 2 είναι δυνατόν να διαβιβάζονται σε χαρτί ή, με τον όρο της αποδοχής του αποκτώντος τα αγαθά ή του λήπτη των υπηρεσιών, να διαβιβάζονται ή να τίθενται στη διάθεση του ενδιαφερομένου με ηλεκτρονικά μέσα.

Άρθρο 233

1. Τα τιμολόγια που διαβιβάζονται ή τίθενται στη διάθεση του ενδιαφερομένου με ηλεκτρονικά μέσα γίνονται δεκτά από τα κράτη μέλη με την προϋπόθεση ότι η γνησιότητα της προέλευσής τους και η ακεραιότητα του περιεχομένου τους εξασφαλίζονται με μία από τις ακόλουθες μεθόδους:

α) με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2 της οδηγίας 1999/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές. ⁽¹⁾

β) με ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων (EDI), όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της σύστασης 1994/820/ΕΚ της

Επιτροπής, της 19ης Οκτωβρίου 1994 σχετικά με τις νομικές πτυχές της ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων ⁽²⁾, εφόσον η συμφωνία σχετικά με αυτή την ανταλλαγή προβλέπει τη χρησιμοποίηση διαδικασιών που να εξασφαλίζουν τη γνησιότητα της προέλευσης και την ακεραιότητα των δεδομένων.

Τα τιμολόγια μπορούν πάντως να διαβιβάζονται ή να τίθενται στη διάθεση του ενδιαφερομένου με ηλεκτρονικά μέσα με άλλες μεθόδους, με τον όρο της αποδοχής τους από το οικείο ή τα οικεία κράτη μέλη.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α), τα κράτη μέλη μπορούν εξάλλου να ζητούν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που να βασίζεται σε αναγνωρισμένο πιστοποιητικό και να έχει δημιουργηθεί από ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφής κατά την έννοια του άρθρου 2, σημεία 6 και 10 της οδηγίας 1999/93/ΕΚ.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β), τα κράτη μέλη μπορούν εξάλλου, τηρουμένων των προϋποθέσεων που έχουν θεσπίσει, να απαιτούν την αποστολή ενός πρόσθετου ανακεφαλαιωτικού εγγράφου σε χαρτί.

Άρθρο 234

Τα κράτη μέλη δεν επιτρέπεται να απαιτούν από τους υποκείμενους στον φόρο, οι οποίοι πραγματοποιούν παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών στο έδαφος τους καμία άλλη υποχρέωση ή διατύπωση σχετική με τη χρησιμοποίηση συστήματος διαβίβασης ή διάθεσης τιμολογίων με ηλεκτρονικά μέσα.

Άρθρο 235

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ειδικούς όρους για την ηλεκτρονική έκδοση τιμολογίων σχετικά με παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται στο έδαφος τους, από χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη για την αμοιβαία συνδρομή ανάλογης έκτασης με την προβλεπόμενη από την οδηγία 76/308/ΕΟΚ και από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1798/2003.

Άρθρο 236

Στην περίπτωση που διαβιβάζεται στον ίδιο αποκτώντα αγαθά ή λήπτη υπηρεσιών ή τίθεται στη διάθεσή του με ηλεκτρονικά μέσα πλήθος τιμολογίων, οι κοινές ενδείξεις στα διάφορα τιμολόγια είναι δυνατόν να παρατίθενται μία μόνο φορά, με την προϋπόθεση ότι είναι δυνατή η πρόσβαση στο σύνολο των πληροφοριών κάθε τιμολογίου.

Άρθρο 237

Η Επιτροπή υποβάλλει, το αργότερο έως την 31η Δεκεμβρίου 2008, έκθεση συνοδευόμενη ενδεχομένως από πρόταση για την τροποποίηση των προϋποθέσεων ηλεκτρονικής τιμολόγησης, με τρόπο ώστε να ληφθούν υπόψη οι πιθανές μελλοντικές τεχνολογικές εξελίξεις σε αυτόν τον τομέα.

⁽¹⁾ ΕΕ L 13, 19.1.2000, σ. 12.

⁽²⁾ ΕΕ L 338, 28.12.1994, σ. 98.

Τμήμα 6**Μέτρα απλούστευσης****Άρθρο 238**

1. Μετά από διαβούλευση με την επιτροπή ΦΠΑ και με τις προϋποθέσεις που ενδεχομένως θεσπίζουν, τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι, στα τιμολόγια που αφορούν παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται στο έδαφός του, δεν πρέπει να αναγράφονται ορισμένα από τα στοιχεία που προβλέπονται στα άρθρα 226 και 230, με την επιφύλαξη των διατάξεων που ενδέχεται να θεσπίσουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τα άρθρα 227, 228 και 231, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν το ποσό του τιμολογίου είναι αμελητέο,
- β) όταν οι εμπορικές ή διοικητικές πρακτικές του συγκεκριμένου τομέα δραστηριότητας ή οι τεχνικές συνθήκες της έκδοσης των τιμολογίων αυτών καθιστούν δυσχερή την τήρηση όλων των υποχρεώσεων των άρθρων 226 και 230.

2. Τα τιμολόγια αυτά οπωσδήποτε περιέχουν τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) ημερομηνία έκδοσης του τιμολογίου,
- β) στοιχεία του υποκείμενου στον φόρο,
- γ) περιγραφή του είδους των παραδιδόμενων αγαθών ή των παρεχόμενων υπηρεσιών,
- δ) ποσό του οφειλόμενου ΦΠΑ ή δεδομένα που επιτρέπουν τον υπολογισμό του.

3. Η απλούστευση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου δεν μπορεί να εφαρμόζεται στις πράξεις των άρθρων 20, 21, 22, 33, 36, 138 και 141.

Άρθρο 239

Εφόσον τα κράτη μέλη κάνουν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 272, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β) για μη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου ΦΠΑ στους υποκείμενους στον φόρο οι οποίοι δεν πραγματοποιούν καμία από τις πράξεις των άρθρων 20, 21, 22, 33, 36, 138 και 141, στο τιμολόγιο θα πρέπει να αντικαθίσταται, εφόσον δεν έχει χορηγηθεί, ο εν λόγω αριθμός φορολογικού μητρώου του προμηθευτή των αγαθών ή του παρέχοντος τις υπηρεσίες και του αποκτώντος ή του λήπτη από άλλον αριθμό, τον λεγόμενο αριθμό φορολογικής εγγραφής, όπως καθορίζεται από τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη.

Άρθρο 240

Τα κράτη μέλη που κάνουν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 272, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β), μπορούν, εφόσον έχει χορηγηθεί στον υποκείμενο στον φόρο ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ, να προβλέπουν, μεταξύ άλλων, την αναγραφή στο τιμολόγιο των ακόλουθων στοιχείων:

- 1) για τις παροχές υπηρεσιών των άρθρων 44, 47, 50, 53, 54 και 55 και τις παραδόσεις αγαθών των άρθρων 138 και 141, ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ και ο αριθμός φορολογικού μητρώου του προμηθευτή των αγαθών ή του παρέχοντος τις υπηρεσίες,

- 2) για τις λοιπές παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών, μόνον ο αριθμός φορολογικού μητρώου του προμηθευτή των αγαθών ή του παρέχοντος τις υπηρεσίες ή μόνον ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4**Λογιστικές υποχρεώσεις****Τμήμα 1****Ορισμός****Άρθρο 241**

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως «διαφύλαξη τιμολογίου με ηλεκτρονικά μέσα» νοείται η διαφύλαξη δεδομένων που πραγματοποιείται με ηλεκτρονικό εξοπλισμό επεξεργασίας (περιλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και διαφύλαξης καθώς και με ενσύρματα, ασύρματα, οπτικά ή άλλα ηλεκτρομαγνητικά μέσα.

Τμήμα 2**Γενικές υποχρεώσεις****Άρθρο 242**

Κάθε υποκείμενος στον φόρο οφείλει να τηρεί επαρκώς λεπτομερή λογιστική, που να επιτρέπει την εφαρμογή του ΦΠΑ και τον έλεγχο του από τις φορολογικές αρχές.

Άρθρο 243

1. Κάθε υποκείμενος στον φόρο οφείλει να τηρεί ειδικό βιβλίο καταχώρισης των αγαθών που έχουν αποσταλεί ή μεταφερθεί είτε από τον ίδιο είτε από τρίτον για λογαριασμό του, εκτός του εδάφους του κράτους μέλους αναχώρησης, αλλά στο εσωτερικό της Κοινότητας, για τις πράξεις που συνίστανται σε εργασίες επί των αγαθών αυτών ή την προσωρινή χρησιμοποίησή τους, σύμφωνα με το άρθρο 17, παράγραφος 2, στοιχεία στ), ζ) και η).

2. Κάθε υποκείμενος στον φόρο οφείλει να τηρεί επαρκώς λεπτομερή λογιστική που να επιτρέπει την ελεγκτική ταυτοποίηση των αγαθών που του έχουν αποσταλεί από άλλο κράτος μέλος, από υποκείμενο στον φόρο που διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ σε αυτό το άλλο κράτος μέλος ή για λογαριασμό του, και τα οποία αποτελούν αντικείμενο παροχής υπηρεσιών που συνίστανται σε πραγματογνωμοσύνες ή σε εργασίες που αφορούν τα εν λόγω αγαθά, σύμφωνα με το άρθρο 52, στοιχείο γ).

Τμήμα 3**Ειδικές υποχρεώσεις σχετικά με τη διαφύλαξη όλων των τιμολογίων****Άρθρο 244**

Κάθε υποκείμενος στον φόρο οφείλει να φροντίζει για τη διαφύλαξη των αντιγράφων των τιμολογίων που εκδίδονται από τον ίδιο, από τον αποκτώντα τα αγαθά ή τον λήπτη των υπηρεσιών ή, στο όνομα του και για λογαριασμό του, από τρίτους καθώς και όλων των τιμολογίων που λαμβάνει.

Άρθρο 245

1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ο υποκείμενος στον φόρο μπορεί να καθορίζει τον τόπο διαφύλαξης με τον όρο ότι θα θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών, έπειτα από οποιαδήποτε αίτησή τους, όλα τα τιμολόγια ή τις πληροφορίες που διαφυλάσσονται σύμφωνα με το άρθρο 244 χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν στους υποκείμενους στον φόρο που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους την υποχρέωση να τους γνωστοποιούν τον τόπο διαφύλαξης, εφόσον αυτός βρίσκεται εκτός του εδάφους τους.

Τα κράτη μέλη μπορούν, εξάλλου, να επιβάλλουν στους υποκείμενους στον φόρο που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους την υποχρέωση να διαφυλάσσουν εκεί τα τιμολόγια που εκδίδονται από τους ίδιους, από τον αποκτώντα τα αγαθά ή τον λήπτη των υπηρεσιών ή, στο όνομά τους ή για λογαριασμό τους, από τρίτους καθώς και όλα τα τιμολόγια που λαμβάνουν, όταν η διαφύλαξη αυτή δεν πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα που εξασφαλίζουν την πλήρη και με απευθείας σύνδεση πρόσβαση στα σχετικά δεδομένα.

Άρθρο 246

Η γνησιότητα της προέλευσης και η ακεραιότητα του περιεχομένου καθώς και το ευανάγνωστο των τιμολογίων που διαφυλάσσονται πρέπει να εξασφαλίζονται για όλη τη διάρκεια της φύλαξης.

Για τα τιμολόγια του άρθρου 233, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, τα δεδομένα που περιέχουν δεν μπορούν να τροποποιηθούν και οφείλουν να παραμένουν ευανάγνωστα κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου.

Άρθρο 247

1. Κάθε κράτος μέλος καθορίζει το χρονικό διάστημα κατά το οποίο οι υποκείμενοι στον φόρο οφείλουν να φροντίζουν για τη διαφύλαξη των τιμολογίων που αφορούν παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται στο έδαφός του καθώς και των τιμολογίων που λαμβάνονται από τους υποκείμενους στον φόρο που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του.

2. Προκειμένου να εξασφαλίζεται η τήρηση των όρων που προβλέπονται στο άρθρο 246, το κράτος μέλος της παραγράφου 1 μπορεί να επιβάλλει τη διαφύλαξη των τιμολογίων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 με την αρχική τους μορφή με την οποία διαβιβάστηκαν ή τέθηκαν στη διάθεση του ενδιαφερομένου, σε χαρτί ή με ηλεκτρονικά μέσα. Μπορεί, επίσης, όταν τα τιμολόγια διαφυλάσσονται με ηλεκτρονικά μέσα, να επιβάλλει την υποχρέωση να διαφυλάσσονται και τα δεδομένα που εξασφαλίζουν τη γνησιότητα της προέλευσης και την ακεραιότητα του περιεχομένου κάθε τιμολογίου, όπως προβλέπονται στο άρθρο 246, πρώτο εδάφιο.

3. Το κράτος μέλος της παραγράφου 1 μπορεί να επιβάλλει ειδικούς όρους που να απαγορεύουν ή να περιορίζουν τη διαφύλαξη των τιμολογίων σε χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη σχετικά με την αμοιβαία συνδρομή ανάλογης έκτασης με την προβλεπόμενη από την οδηγία 76/308/ΕΟΚ και από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1798/2003 και σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης με ηλεκτρονικά μέσα, τηλεφόρτωσης και χρήσης που προβλέπεται στο άρθρο 249.

Άρθρο 248

Τα κράτη μέλη μπορούν, με τους όρους που καθορίζουν, να προβλέπουν την υποχρέωση διαφύλαξης των τιμολογίων που λαμβάνονται από πρόσωπα μη υποκείμενα στον φόρο.

Τμήμα 4

Δικαίωμα πρόσβασης στα τιμολόγια που έχουν διαφυλαχθεί με ηλεκτρονικά μέσα σε άλλο κράτος μέλος

Άρθρο 249

Όταν ο υποκείμενος στον φόρο διαφυλάσσει τα τιμολόγια τα οποία εκδίδει ή λαμβάνει με ηλεκτρονικά μέσα που εξασφαλίζουν πρόσβαση με απευθείας σύνδεση στα δεδομένα και ο τόπος διαφύλαξης βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος από εκείνο στο οποίο είναι εγκατεστημένος, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος έχουν, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, δικαίωμα πρόσβασης με ηλεκτρονικά μέσα, τηλεφόρτωσης και χρήσης αυτών των τιμολογίων μέσα στα όρια που καθορίζονται από τους κανόνες του κράτους μέλους εγκατάστασης του υποκείμενου στον φόρο και κατά τον βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο για τον έλεγχο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Δηλώσεις

Άρθρο 250

1. Κάθε υποκείμενος στον φόρο οφείλει να υποβάλλει δήλωση ΦΠΑ που να περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα δεδομένα για την εξακρίβωση του ποσού του φόρου που έχει καταστεί απαιτητός και του ποσού των εκπτώσεων που πρέπει να πραγματοποιηθούν, περιλαμβανομένου, κατά τον βαθμό που είναι αναγκαίος για τον προσδιορισμό της βάσης επιβολής του φόρου, του συνολικού ποσού των πράξεων των σχετικών με τον φόρο αυτό και με τις εν λόγω εκπτώσεις καθώς και του ποσού των απαλλασσόμενων πράξεων.

2. Τα κράτη μέλη, με τις προϋποθέσεις που ορίζουν, επιτρέπουν και μπορούν να απαιτούν την υποβολή των δηλώσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 με ηλεκτρονικά μέσα.

Άρθρο 251

Εκτός από τα δεδομένα που προβλέπονται στο άρθρο 250, στη δήλωση ΦΠΑ που καλύπτει δεδομένη φορολογική περίοδο πρέπει επίσης να περιλαμβάνονται οι ακόλουθες πληροφορίες:

- α) το συνολικό ποσό, χωρίς ΦΠΑ, των παραδόσεων αγαθών του άρθρου 138, για τις οποίες ο φόρος κατέστη απαιτητός κατά τη διάρκεια της εν λόγω φορολογικής περιόδου,
- β) το συνολικό ποσό, χωρίς ΦΠΑ, των παραδόσεων αγαθών των άρθρων 33 και 36 και πραγματοποιούνται στο έδαφος ενός άλλου κράτους μέλους, για τις οποίες ο φόρος κατέστη απαιτητός κατά τη διάρκεια της εν λόγω φορολογικής περιόδου, όταν ο τόπος αναχώρησης της αποστολής ή της μεταφοράς των αγαθών βρίσκεται στο κράτος μέλος στο οποίο πρέπει να υποβληθεί η δήλωση,
- γ) το συνολικό ποσό, χωρίς ΦΠΑ, των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών καθώς και των πράξεων που εξομοιώνονται με αυτές σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22, οι οποίες πραγματοποιούνται στο κράτος μέλος στο οποίο πρέπει να υποβληθεί η δήλωση και για τις οποίες ο φόρος κατέστη απαιτητός κατά τη διάρκεια της εν λόγω φορολογικής περιόδου,
- δ) το συνολικό ποσό, χωρίς ΦΠΑ, των παραδόσεων αγαθών που αναφέρονται στα άρθρα 33 και 36 και πραγματοποιούνται στο

κράτος μέλος στο οποίο πρέπει να υποβληθεί η δήλωση, για τις οποίες ο φόρος κατέστη απαιτητός κατά τη διάρκεια της εν λόγω φορολογικής περιόδου, όταν ο τόπος αναχώρησης της αποστολής ή της μεταφοράς των αγαθών βρίσκεται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους,

- ε) το συνολικό ποσό, χωρίς ΦΠΑ, των παραδόσεων αγαθών που πραγματοποιούνται στο κράτος μέλος στο οποίο πρέπει να υποβληθεί η δήλωση, με βάση τις οποίες ο υποκείμενος στον φόρο έχει ορισθεί ως υπόχρεος του φόρου σύμφωνα με το άρθρο 197 και για τις οποίες ο φόρος κατέστη απαιτητός κατά τη διάρκεια της εν λόγω φορολογικής περιόδου.

Άρθρο 252

1. Η δήλωση ΦΠΑ πρέπει να υποβάλλεται μέσα στην προθεσμία που καθορίζεται από τα κράτη μέλη. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει κατά περισσότερο από δύο μήνες τη λήξη κάθε φορολογικής περιόδου.

2. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τη διάρκεια της φορολογικής περιόδου σε ένα, δύο ή τρεις μήνες.

Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν διαφορετική διάρκεια, με την προϋπόθεση ότι δεν υπερβαίνει το ένα έτος.

Άρθρο 253

Η Σουηδία μπορεί να εφαρμόζει απλουστευμένη διαδικασία για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, με την οποία προβλέπεται η υποβολή της δήλωσης ΦΠΑ τρεις μήνες μετά τη λήξη της ετήσιας περιόδου άμεσης φορολογίας για τους υποκείμενους στον φόρο οι οποίοι πραγματοποιούν μόνο πράξεις υποκείμενες σε φόρο σε εθνικό επίπεδο.

Άρθρο 254

Για τις παραδόσεις καινούργιων μεταφορικών μέσων που πραγματοποιούνται με τους όρους του άρθρου 138, παράγραφος 2, στοιχείο α), από υποκείμενο στον φόρο που διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ προς αποκτώντα που δεν διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ ή από υποκείμενο στον φόρο του άρθρου 9, παράγραφος 2, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε ο πωλητής να κοινοποιεί όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για την επιβολή του ΦΠΑ και για το σχετικό έλεγχο του από τις φορολογικές αρχές.

Άρθρο 255

Όταν τα κράτη μέλη καθορίζουν ως υπόχρεο του οφειλόμενου φόρου τον αποκτώντα επενδυτικό χρυσό σύμφωνα με το άρθρο 198, παράγραφος 1 ή όταν, στη περίπτωση του χρυσού με τη μορφή πρώτης ύλης, ημικατεργασμένου προϊόντος ή επενδυτικού χρυσού, όπως ορίζεται στο άρθρο 344, παράγραφος 1, κάνουν χρήση της δυνατότητας, που προβλέπεται στο άρθρο 198, παράγραφος 2, να καθορίζουν ως υπόχρεο του οφειλόμενου φόρου τον αποκτώντα, λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι το εν λόγω πρόσωπο εκπληρώνει τις υποχρεώσεις σχετικά με την υποβολή δήλωσης που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο.

Άρθρο 256

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε τα πρόσωπα, τα οποία, σύμφωνα με τα άρθρα 194 έως 197 και 204, θεωρούνται ως υπόχρεοι του φόρου στη θέση υποκείμενου στον φόρο ο οποίος δεν είναι εγκατεστημένος στο έδαφός τους, να εκπληρώνουν τις

υποχρεώσεις σχετικά με την υποβολή δήλωσης που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο.

Άρθρο 257

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε τα μη υποκείμενα στον φόρο νομικά πρόσωπα που υποχρεούνται να καταβάλλουν τον οφειλόμενο φόρο λόγω ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β), σημείο i), να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις σχετικά με την υποβολή δήλωσης που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο.

Άρθρο 258

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις διαδικασίες υποβολής της δήλωσης όσον αφορά τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις καινούργιων μεταφορικών μέσων του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο β), σημείο ii) καθώς και όσον αφορά τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β), σημείο iii).

Άρθρο 259

Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τα πρόσωπα που πραγματοποιούν ενδοκοινοτικές αποκτήσεις καινούργιων μεταφορικών μέσων που προβλέπονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β), σημείο ii), να παρέχουν, κατά την υποβολή της δήλωσης ΦΠΑ, όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για την επιβολή του ΦΠΑ και για τον έλεγχο του από τις φορολογικές αρχές.

Άρθρο 260

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις διαδικασίες υποβολής της δήλωσης όσον αφορά τις εισαγωγές αγαθών.

Άρθρο 261

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τον υποκείμενο στον φόρο την υποβολή δήλωσης, η οποία να περιλαμβάνει όλα τα δεδομένα που προβλέπονται στα άρθρα 250 και 251 και να αφορά το σύνολο των πράξεων που πραγματοποιήθηκαν κατά το προηγούμενο έτος. Η δήλωση αυτή περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για ενδεχόμενους διακανονισμούς.

2. Τα κράτη μέλη, με τις προϋποθέσεις που ορίζουν, επιτρέπουν και μπορούν να απαιτούν την υποβολή των δηλώσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 με ηλεκτρονικά μέσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Ανακεφαλαιωτικοί πίνακες

Άρθρο 262

Κάθε υποκείμενος στον φόρο που διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ οφείλει να υποβάλλει ανακεφαλαιωτικό πίνακα των αποκτώντων που διαθέτουν αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ, στους οποίους παρέδωσε αγαθά με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 138, παράγραφος 1 και παράγραφος 2, στοιχείο γ), καθώς και των προσώπων που διαθέτουν αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ, στα οποία παρέδωσε αγαθά που είχε αποκτήσει στο πλαίσιο των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων σύμφωνα με το άρθρο 42.

Άρθρο 263

1. Ο ανακεφαλαιωτικός πίνακας συντάσσεται για κάθε ημερολογιακό τρίμηνο μέσα στην προθεσμία και σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζουν τα κράτη μέλη.

Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν την υποβολή των ανακεφαλαιωτικών πινάκων κάθε μήνα.

2. Τα κράτη μέλη, με τις προϋποθέσεις που ορίζουν, επιτρέπουν και μπορούν να απαιτούν την υποβολή των ανακεφαλαιωτικών πινάκων της παραγράφου 1 με ηλεκτρονικά μέσα.

Άρθρο 264

1. Στον ανακεφαλαιωτικό πίνακα περιλαμβάνονται οι ακόλουθες πληροφορίες:

- α) ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ του υποκείμενου στον φόρο στο κράτος μέλος στο οποίο πρέπει να υποβληθεί ο ανακεφαλαιωτικός πίνακας, με τον οποίο έχει πραγματοποιήσει παραδόσεις αγαθών σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 138, παράγραφος 1,
- β) ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ τον οποίο διαθέτει κάθε αποκτών σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο πρέπει να υποβληθεί ο ανακεφαλαιωτικός πίνακας και με βάση τον οποίο του παραδόθηκαν τα αγαθά,
- γ) ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ του υποκείμενου στον φόρο στο κράτος μέλος στο οποίο πρέπει να υποβληθεί ο ανακεφαλαιωτικός πίνακας, με τον οποίο πραγματοποιήθηκε η μεταφορά αγαθών προς άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 138, παράγραφος 2, στοιχείο γ), καθώς και ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ στο κράτος μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς,
- δ) για κάθε αποκτώντα, το συνολικό ποσό των παραδόσεων αγαθών που πραγματοποίησε ο υποκείμενος στον φόρο,
- ε) για τις παραδόσεις αγαθών που συνίστανται σε αποστολή με προορισμό άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 138, παράγραφος 2, στοιχείο γ), το συνολικό ποσό των παραδόσεων αυτών που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 76,
- στ) το ποσό των διακανονισμών που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 90.

2. Το ποσό που προβλέπεται στην παράγραφο 1, στοιχείο δ), δηλώνεται για το ημερολογιακό τρίμηνο κατά τη διάρκεια του οποίου κατέστη απαιτητός ο φόρος.

Το ποσό που προβλέπεται στην παράγραφο 1, στοιχείο στ), δηλώνεται για το ημερολογιακό τρίμηνο κατά τη διάρκεια του οποίου ο διακανονισμός κοινοποιήθηκε στον αποκτώντα.

Άρθρο 265

1. Στις περιπτώσεις ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών του άρθρου 42, ο υποκείμενος στον φόρο που διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ στο κράτος μέλος το οποίο του χορήγησε τον αριθμό ΦΠΑ με τον οποίο πραγματοποίησε τις αποκτήσεις αυτές οφείλει να αναγράφει με σαφή τρόπο στον ανακεφαλαιωτικό πίνακα τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) τον αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ που διαθέτει στο εν λόγω κράτος μέλος και με τον οποίο διενεργεί την απόκτηση και τη μετέπειτα παράδοση αγαθών,
- β) τον αριθμό φορολογικού μητρώου που διαθέτει, στο κράτος μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς των αγαθών, το

πρόσωπο στο οποίο παραδίδει μετέπειτα τα αγαθά ο υποκείμενος στον φόρο,

- γ) για καθέναν από τους παραλήπτες αυτούς, το συνολικό ποσό, χωρίς ΦΠΑ, των παραδόσεων που διενεργεί με τον τρόπο αυτό ο υποκείμενος στον φόρο στο κράτος μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς των αγαθών.

2. Το ποσό της παραγράφου 1, στοιχείο γ), δηλώνεται κατά το ημερολογιακό τρίμηνο κατά τη διάρκεια του οποίου ο φόρος κατέστη απαιτητός.

Άρθρο 266

Κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 264 και 265, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι ανακεφαλαιωτικοί πίνακες περιλαμβάνουν περισσότερες πληροφορίες.

Άρθρο 267

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε, τα πρόσωπα τα οποία, σύμφωνα με τα άρθρα 194 και 204, θεωρούνται ως υπόχρεοι του φόρου στη θέση υποκείμενου στον φόρο ο οποίος δεν είναι εγκατεστημένος στο έδαφός τους, να εκπληρώνουν την καθοριζόμενη στο παρόν κεφάλαιο υποχρέωση υποβολής των ανακεφαλαιωτικών πινάκων.

Άρθρο 268

Τα κράτη μέλη μπορούν να ζητούν από τους υποκείμενους στον φόρο, που πραγματοποιούν στο έδαφός τους ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών καθώς και εξομοιούμενες με αυτές πράξεις σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22, να υποβάλλουν λεπτομερή δήλωση για τις αποκτήσεις αυτές, με την προϋπόθεση όμως ότι οι εν λόγω δηλώσεις δεν μπορούν να απαιτηθούν για περιόδους μικρότερες του ενός μηνός.

Άρθρο 269

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση της Επιτροπής, μπορεί να επιτρέψει σε όλα τα κράτη μέλη να θεσπίζουν τα ειδικά μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 269 και 271 για την απλούστευση των υποχρεώσεων υποβολής ανακεφαλαιωτικών πινάκων που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο. Αυτά τα μέτρα δεν επιτρέπεται να θίγουν την ασφάλεια του ελέγχου των ενδοκοινοτικών πράξεων.

Άρθρο 270

Με βάση την έγκριση που προβλέπεται στο άρθρο 269, τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν στους υποκείμενους στον φόρο να υποβάλλουν ετήσιο ανακεφαλαιωτικό πίνακα στον οποίο αναγράφεται ο αριθμός φορολογικού μητρώου ΦΠΑ, σε άλλο κράτος μέλος, κάθε αποκτώντος, στον οποίο ο υποκείμενος στον φόρο παρέδωσε αγαθά σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 138, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο γ), εφόσον ο υποκείμενος στον φόρο πληροί τις ακόλουθες τρεις προϋποθέσεις:

- α) το ετήσιο συνολικό ποσό, χωρίς ΦΠΑ, των παραδόσεων αγαθών και των παροχών υπηρεσιών του προσώπου αυτού δεν υπερβαίνει, κατά ποσό ανώτερο των 35 000 EUR ή κατά το αντίστοιχο ποσό σε εθνικό νόμισμα, το ποσό του ετήσιου κύκλου εργασιών που χρησιμεύει ως σημείο αναφοράς για την εφαρμογή της απαλλαγής που προβλέπεται για τις μικρές επιχειρήσεις στα άρθρα 282 έως 292,

- β) το ετήσιο συνολικό ποσό, χωρίς ΦΠΑ, των παραδόσεων αγαθών που πραγματοποιεί σύμφωνα με τους προβλεπόμενους στο άρθρο 138 όρους δεν υπερβαίνει το ποσό των 15 000 EUR ή το αντίστοιχο ποσό σε εθνικό νόμισμα,
- γ) οι παραδόσεις αγαθών που πραγματοποιεί σύμφωνα με τους προβλεπόμενους στο άρθρο 138 όρους δεν είναι παραδόσεις καινούργιων μεταφορικών μέσων.

Άρθρο 271

Με βάση την έγκριση που προβλέπεται στο άρθρο 269, τα κράτη μέλη που ορίζουν σε περισσότερο από τρεις μήνες τη διάρκεια της φορολογικής περιόδου για την οποία ένας υποκείμενος στον φόρο οφείλει να υποβάλλει τη δήλωση ΦΠΑ του άρθρου 250, μπορούν να του επιτρέψουν να καταθέτει τον ανακεφαλαιωτικό πίνακα για την ίδια αυτή περίοδο, όταν ο υποκείμενος στον φόρο πληροί τις ακόλουθες τρεις προϋποθέσεις:

- α) το ετήσιο συνολικό ποσό, χωρίς ΦΠΑ, των παραδόσεων αγαθών και των παροχών υπηρεσιών του προσώπου αυτού δεν υπερβαίνει το ποσό των 200 000 EUR ή το αντίστοιχο ποσό σε εθνικό νόμισμα,
- β) το ετήσιο συνολικό ποσό, χωρίς ΦΠΑ, των παραδόσεων αγαθών που πραγματοποιεί σύμφωνα με τους προβλεπόμενους στο άρθρο 138 όρους δεν υπερβαίνει το ποσό των 15 000 EUR ή το αντίστοιχο ποσό σε εθνικό νόμισμα,
- γ) οι παραδόσεις αγαθών που πραγματοποιεί σύμφωνα με τους προβλεπόμενους στο άρθρο 138 όρους δεν είναι παραδόσεις καινούργιων μεταφορικών μέσων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Διάφορες διατάξεις

Άρθρο 272

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν τους ακόλουθους υποκείμενους στον φόρο από ορισμένες ή όλες τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στα κεφάλαια 2 έως 6:

- α) τους υποκείμενους στον φόρο των οποίων οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών δεν υπόκεινται στον ΦΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1,
- β) τους υποκείμενους στον φόρο που δεν πραγματοποιούν καμία από τις πράξεις που προβλέπονται στα άρθρα 20, 21, 22, 33, 36, 138 και 141,
- γ) τους υποκείμενους στον φόρο που πραγματοποιούν μόνο παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών που απαλλάσσονται σύμφωνα με τα άρθρα , 132, 135 και 136, τα άρθρα 146 έως 149 και τα άρθρα 151, 152 και 153,
- δ) τους υποκείμενους στον φόρο που επωφελούνται της απαλλαγής για τις μικρές επιχειρήσεις όπως προβλέπεται στα άρθρα 282 έως 292,
- ε) τους υποκείμενους στον φόρο που υπάγονται στο κατ' αποκοπή καθεστώς των αγροτών.

Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να απαλλάσσουν τους υποκείμενους στον φόρο του πρώτου εδαφίου, στοιχείο β), από τις υποχρεώσεις τιμολόγησης σύμφωνα με τα άρθρα 220 έως 236 και στα άρθρα 238, 239 και 240.

2. Τα κράτη μέλη, όταν κάνουν χρήση του δικαιώματος που προβλέπεται στην παράγραφο 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο ε), λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για την ορθή εφαρμογή του μεταβατικού καθεστώτος φορολόγησης των ενδοκοινοτικών πράξεων.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαλλάσσουν από ορισμένες από τις λογιστικές υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 242 τους υποκείμενους στον φόρο, εκτός από εκείνους περί των οποίων η παράγραφος 1.

Άρθρο 273

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν και άλλες υποχρεώσεις που κρίνουν αναγκαίες για τη διασφάλιση της ορθής είσπραξης του ΦΠΑ και την αποφυγή της απάτης, με την επιφύλαξη της τήρησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης των εσωτερικών πράξεων και των πράξεων που πραγματοποιούνται από υποκείμενους στον φόρο μεταξύ κρατών μελών και με την προϋπόθεση ότι οι υποχρεώσεις αυτές δεν οδηγούν, στις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών, σε διατυπώσεις που συνδέονται με τη διέλευση συνόρων.

Η δυνατότητα που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την επιβολή επιπλέον υποχρεώσεων τιμολόγησης εκτός από αυτές που καθορίζονται στο κεφάλαιο 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Υποχρεώσεις σχετικές με ορισμένες πράξεις εισαγωγής και εξαγωγής

Τμήμα 1

Πράξεις εισαγωγής

Άρθρο 274

Οι διατάξεις των άρθρων 275, 276 και 277 εφαρμόζονται στις πράξεις εισαγωγής που αφορούν τα αγαθά που εισέρχονται στην Κοινότητα προερχόμενα από τρίτο έδαφος που αποτελεί τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας.

Άρθρο 275

Οι διατυπώσεις για την εισαγωγή αγαθών που αναφέρονται στο άρθρο 274 είναι οι ίδιες με τις διατυπώσεις που προβλέπονται από τις ισχύουσες τελωνειακές διατάξεις της Κοινότητας σχετικά με την εισαγωγή αγαθών στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας.

Άρθρο 276

Όταν ο τόπος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς των αγαθών που προβλέπονται στο άρθρο 274 βρίσκεται εκτός του κράτους μέλους από το οποίο εισήλθαν στην Κοινότητα, τα αγαθά αυτά κυκλοφορούν στο εσωτερικό της Κοινότητας σύμφωνα με το καθεστώς εσωτερικής κοινοτικής διαμετακόμισης που προβλέπεται από τις ισχύουσες τελωνειακές διατάξεις της Κοινότητας, εφόσον υποβλήθηκε δήλωση υπαγωγής τους στο εν λόγω καθεστώς από τη στιγμή της εισόδου τους στην Κοινότητα.

Άρθρο 277

Όταν, κατά την είσοδό τους στην Κοινότητα, τα αγαθά που προβλέπονται στο άρθρο 274 βρίσκονται σε κατάσταση που θα τους επέτρεπε, εάν είχαν εισαχθεί κατά την έννοια του άρθρου 30, πρώτο εδάφιο, να επωφεληθούν από την υπαγωγή τους σε ένα από τα καθεστώτα ή τις καταστάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 156 ή σε καθεστώς προσωρινής εισαγωγής με πλήρη απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς, τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι τα αγαθά αυτά μπορούν να παραμείνουν στο εσωτερικό της Κοινότητας με τις ίδιες προϋποθέσεις με εκείνες που προβλέπονται για την εφαρμογή των καθεστώτων ή καταστάσεων αυτών.

Τμήμα 2

Πράξεις εξαγωγής

Άρθρο 278

Οι διατάξεις των άρθρων 279 και 280 εφαρμόζονται στις πράξεις εξαγωγής των αγαθών που έχουν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία και αποστέλλονται ή μεταφέρονται από κράτος μέλος προς τρίτο έδαφος που αποτελεί μέρος του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας.

Άρθρο 279

Οι διατυπώσεις κατά την εξαγωγή των αγαθών που προβλέπονται στο άρθρο 278 εκτός του εδάφους της Κοινότητας είναι οι ίδιες με τις διατυπώσεις που προβλέπονται από τις ισχύουσες τελωνειακές διατάξεις σχετικά με την εξαγωγή των αγαθών εκτός του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας.

Άρθρο 280

Για τα αγαθά που εξάγονται προσωρινά εκτός της Κοινότητας με σκοπό να επανεισαχθούν, τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα που εξασφαλίζουν ότι, κατά την επανεισαγωγή τους στην Κοινότητα, τα αγαθά αυτά θα μπορέσουν να υπαχθούν στις ίδιες διατάξεις όπως θα συνέβαινε εάν είχαν εξαχθεί προσωρινά εκτός του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας.

ΤΙΤΛΟΣ XII

ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων

Τμήμα 1

Απλουστευμένες διαδικασίες επιβολής και είσπραξης του φόρου

Άρθρο 281

Τα κράτη μέλη, τα οποία συναντούν δυσκολίες σχετικά με την υπαγωγή των μικρών επιχειρήσεων, λόγω της δραστηριότητας ή της δομής τους, στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ, μπορούν, μέσα στα όρια και με τις προϋποθέσεις που καθορίζουν και έπειτα από διαβούλευση με την επιτροπή ΦΠΑ, να εφαρμόζουν απλουστευμένες διαδικασίες επιβολής και είσπραξης του φόρου, όπως καθεστώτα κατ' αποκοπή, με την προϋπόθεση όμως ότι δεν οδηγούν σε μείωση του φόρου.

Τμήμα 2

Απαλλαγές ή προοδευτικές μειώσεις

Άρθρο 282

Οι απαλλαγές και οι μειώσεις που προβλέπονται στο παρόν τμήμα εφαρμόζονται στις παραδόσεις αγαθών και στις παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από τις μικρές επιχειρήσεις.

Άρθρο 283

1. Οι ρυθμίσεις που προβλέπονται στο παρόν τμήμα δεν εφαρμόζονται στις ακόλουθες πράξεις:

- α) πράξεις που πραγματοποιούνται ευκαιριακά του άρθρου 12,
- β) παραδόσεις καινούργιων μεταφορικών μέσων που πραγματοποιούνται με τους όρους του άρθρου 138, παράγραφος 1, και παράγραφος 2, στοιχείο α),
- γ) παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από υποκείμενο στον φόρο ο οποίος δεν είναι εγκατεστημένος στο κράτος μέλος στο οποίο οφείλεται ο ΦΠΑ.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν από το καθεστώς που προβλέπεται στο παρόν τμήμα άλλες πράξεις εκτός από αυτές της παραγράφου 1.

Άρθρο 284

1. Τα κράτη μέλη, τα οποία έκαναν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 14 της οδηγίας 67/228/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 1967, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — διάρθρωση και κανόνες εφαρμογής του κοινού συστήματος φόρου προστιθεμένης αξίας ⁽¹⁾ και καθιέρωσαν απαλλαγές ή προοδευτικές μειώσεις του φόρου, μπορούν να τις διατηρήσουν καθώς και τον τρόπο εφαρμογής τους, εφόσον είναι σύμφωνες με το σύστημα του ΦΠΑ.

2. Τα κράτη μέλη, τα οποία την 17η Μαΐου 1977 παρείχαν απαλλαγή στους υποκείμενους στον φόρο, των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών ήταν κατώτερος από το αντίστοιχο ποσό στο εθνικό νόμισμα των 5 000 ευρωπαϊκών λογιστικών μονάδων, με βάση το συντελεστή μετατροπής της εν λόγω ημερομηνίας, μπορούν να αυξήσουν το απαλλασσόμενο όριο μέχρι του ποσού των 5 000 EUR.

Τα κράτη μέλη που εφαρμόζαν προοδευτική μείωση του φόρου δεν μπορούν να αυξήσουν το ανώτατο όριο της μείωσης αυτής ούτε να καταστήσουν πιο ευνοϊκούς τους όρους χορήγησης της.

Άρθρο 285

Τα κράτη μέλη, τα οποία δεν έκαναν χρήση της δυνατότητας που προβλέπεται στο άρθρο 14 της οδηγίας 67/228/ΕΟΚ, μπορούν να απαλλάξουν τους υποκείμενους στον φόρο, των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών είναι κατ' ανώτατο όριο ίσος με 5 000 EUR ή με το αντίστοιχο ποσό σε εθνικό νόμισμα.

⁽¹⁾ ΕΕ 71, 14.4.1967, σ. 1303/67. Οδηγία που καταργήθηκε με την οδηγία 77/388/ΕΟΚ.

Τα κράτη μέλη που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μπορούν να εφαρμόζουν, εάν συντρέχει λόγος, προοδευτική μείωση του φόρου για υποκείμενους στον φόρο, των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών υπερβαίνει το ανώτατο όριο που όρισαν για την εφαρμογή της απαλλαγής.

Άρθρο 286

Τα κράτη μέλη, τα οποία στις 17 Μαΐου 1977 παρείχαν απαλλαγή στους υποκείμενους στον φόρο, των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών ήταν ίσος ή ανώτερος από το αντίστοιχο ποσό στο εθνικό νόμισμα των 5 000 ευρωπαϊκών λογιστικών μονάδων, με βάση τον συντελεστή μετατροπής της εν λόγω ημερομηνίας, μπορούν να αυξήσουν το ποσό αυτό για να διατηρηθεί η πραγματική του αξία.

Άρθρο 287

Τα κράτη μέλη που προσχώρησαν μετά την 1η Ιανουαρίου 1978 μπορούν να απαλλάσσουν τους υποκείμενους στον φόρο των οποίων ο κύκλος εργασιών είναι το πολύ ίσος με την αντίστοιχη αξία στο εθνικό νόμισμα των ακόλουθων ποσών, με βάση το συντελεστή μετατροπής που ισχύει την ημέρα της προσχώρησής τους στην Κοινότητα:

- 1) η Ελλάδα: 10 000 ευρωπαϊκές λογιστικές μονάδες,
- 2) η Ισπανία: 10 000 ecu,
- 3) η Πορτογαλία: 10 000 ecu,
- 4) η Αυστρία: 35 000 ecu,
- 5) η Φινλανδία: 10 000 ecu,
- 6) η Σουηδία: 10 000 ecu,
- 7) η Τσεχική Δημοκρατία: 35 000 EUR,
- 8) η Εσθονία: 16 000 EUR,
- 9) η Κύπρος: 15 600 EUR,
- 10) η Λετονία: 17 200 EUR,
- 11) η Λιθουανία: 29 000 EUR,
- 12) η Ουγγαρία: 35 000 EUR,
- 13) η Μάλτα: 37 000 EUR όταν η οικονομική δραστηριότητα συνίσταται κυρίως στην προμήθεια αγαθών, 24 300 EUR όταν η οικονομική δραστηριότητα συνίσταται κυρίως στην παροχή υπηρεσιών με χαμηλή προστιθέμενη αξία (υψηλές εισροές) και 14 600 EUR σε άλλες περιπτώσεις, κυρίως παροχές υπηρεσιών με υψηλή προστιθέμενη αξία (χαμηλές εισροές),
- 14) η Πολωνία: 10 000 EUR,
- 15) η Σλοβενία: 25 000 EUR,
- 16) η Σλοβακία: 35 000 EUR.

Άρθρο 288

Ο κύκλος εργασιών που λαμβάνεται υπόψη για την εφαρμογή του καθεστώτος που προβλέπεται στο παρόν τμήμα αποτελείται από τα ακόλουθα ποσά χωρίς ΦΠΑ:

- 1) το ποσό των παραδόσεων αγαθών και των παροχών υπηρεσιών κατά το μέτρο που έχουν φορολογηθεί,
- 2) το ποσό των πράξεων που απαλλάσσονται με δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που καταβλήθηκε κατά το προηγούμενο στάδιο σύμφωνα με τα άρθρα 110 και 111, το άρθρο 125, παράγραφος 1, το άρθρο 127 και το άρθρο 128, παράγραφος 1,
- 3) το ποσό των απαλλασσόμενων πράξεων με βάση τα άρθρα 146 έως 149 και τα άρθρα 151, 152 και 153,
- 4) το ποσό των πράξεων επί ακινήτων, των χρηματοοικονομικών πράξεων του άρθρου 138, παράγραφος 1, στοιχεία β) έως ζ), και των υπηρεσιών ασφάλισης, εκτός εάν οι πράξεις αυτές έχουν παρεπόμενο χαρακτήρα.

Ωστόσο, οι μεταβιβάσεις ενσώματων ή άυλων αγαθών επένδυσης της επιχείρησης δεν λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του κύκλου εργασιών.

Άρθρο 289

Οι υποκείμενοι στον φόρο που απαλλάσσονται από τον ΦΠΑ δεν έχουν το δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ σύμφωνα με τα άρθρα 167 έως 171 και τα άρθρα 173 έως 177 ούτε το δικαίωμα αναγραφής του στα τιμολόγια τους.

Άρθρο 290

Οι υποκείμενοι στον φόρο, που δικαιούνται την απαλλαγή από τον ΦΠΑ, μπορούν να επιλέξουν είτε το κανονικό καθεστώς εφαρμογής του ΦΠΑ είτε την εφαρμογή των απλοποιημένων ρυθμίσεων που προβλέπονται στο άρθρο 281. Στην περίπτωση αυτή, τυγχάνουν των προοδευτικών μειώσεων του φόρου, οι οποίες προβλέπονται ενδεχομένως από την εθνική τους νομοθεσία.

Άρθρο 290

Οι υποκείμενοι στον φόρο οι οποίοι τυγχάνουν της προοδευτικής μείωσης θεωρούνται ως υπαγόμενοι στο κανονικό καθεστώς του ΦΠΑ, με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 281.

Άρθρο 292

Το καθεστώς που προβλέπεται στο παρόν τμήμα εφαρμόζεται έως την ημερομηνία που θα αποφασισθεί από το Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 93 της Συνθήκης, η οποία δεν μπορεί να είναι μεταγενέστερη της ημερομηνίας θέσεως σε ισχύ του οριστικού καθεστώτος που προβλέπεται στο άρθρο 402.

Τμήμα 3**Υποβολή έκθεσης και επανεξέταση****Άρθρο 293**

Κάθε τετραετία από την έκδοση της παρούσας οδηγίας η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο, με βάση τις πληροφορίες που λαμβάνει από τα κράτη μέλη, έκθεση για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου. Η έκθεση αυτή συνοδεύεται, εφόσον απαιτείται και λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης να εξασφαλισθεί η προοδευτική σύγκλιση των εθνικών ρυθμίσεων, από σχετικές προτάσεις που αποσκοπούν στα ακόλουθα:

- 1) βελτίωση του ειδικού καθεστώτος των μικρών επιχειρήσεων,
- 2) προσαρμογή των εθνικών καθεστώτων σχετικά με τις ανωτέρω απαλλαγές και τις προοδευτικές μειώσεις του φόρου,
- 3) προσαρμογή των κατώτατων ορίων που προβλέπονται στο τμήμα 2.

Άρθρο 294

Το Συμβούλιο αποφασίζει, σύμφωνα με το άρθρο 93 της Συνθήκης, εάν απαιτείται η καθιέρωση ειδικού καθεστώτος για τις μικρές επιχειρήσεις, στο πλαίσιο του οριστικού καθεστώτος και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, αποφασίζει για τα κοινά όρια και τις κοινές προϋποθέσεις εφαρμογής του εν λόγω ειδικού καθεστώτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2**Κοινό κατ' αποκοπή καθεστώς αγροτών****Άρθρο 295**

1. Για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου νοούνται ως:

- 1) «αγρότης», ο υποκείμενος στον φόρο, ο οποίος ασκεί τη δραστηριότητά του στο πλαίσιο αγροτικής, δασοκομικής ή αλιευτικής εκμετάλλευσης,
- 2) «αγροτική, δασοκομική ή αλιευτική εκμετάλλευση», οι εκμεταλλεύσεις, οι οποίες θεωρούνται ως εκμεταλλεύσεις αυτού του είδους από κάθε κράτος μέλος στο πλαίσιο των παραγωγικών δραστηριοτήτων που απαριθμούνται στο παράρτημα VII,
- 3) «αγρότης του κατ' αποκοπή καθεστώτος», ο αγρότης, για τον οποίο εφαρμόζεται το κατ' αποκοπή καθεστώς που προβλέπεται στο παρόν κεφάλαιο,
- 4) «αγροτικά προϊόντα», τα αγαθά, που προκύπτουν από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο παράρτημα VII και παράγονται από τις αγροτικές, δασοκομικές ή αλιευτικές εκμεταλλεύσεις κάθε κράτους μέλους,
- 5) «αγροτικές υπηρεσίες», οι παροχές υπηρεσιών, ιδίως αυτές που αναφέρονται στο παράρτημα VII, οι οποίες πραγματοποιούνται από αγρότη με τη χρησιμοποίηση των μέσων που διαθέτει σε εργατικό δυναμικό ή του συνηθούς εξοπλισμού της αγροτικής, δασοκομικής ή αλιευτικής εκμετάλλευσής του και συμβάλλουν κανονικά στην πραγματοποίηση της αγροτικής παραγωγής,
- 6) «επιβάρυνση με τον ΦΠΑ εισροών», η συνολική επιβάρυνση ΦΠΑ των αγαθών και των υπηρεσιών που αγοράσθηκαν από το σύνολο των υπαγόμενων στο κατ' αποκοπήν καθεστώς

αγροτικών, δασοκομικών και αλιευτικών εκμεταλλεύσεων, εφόσον ο φόρος αυτός θα ήταν δυνατόν να εκπεσθεί σύμφωνα με τα άρθρα 167, 168 και 169 και τα άρθρα 173 έως 177, στην περίπτωση αγρότη που υπάγεται στο κανονικό καθεστώς εφαρμογής του ΦΠΑ,

- 7) «κατ' αποκοπή ποσοστά συμψηφισμού», τα ποσοστά που καθορίζονται από τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τα άρθρα 297, 298 και 299, τα οποία εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 300, για να μπορούν οι αγρότες του κατ' αποκοπή καθεστώτος να τυγχάνουν του κατ' αποκοπή συμψηφισμού της επιβάρυνσης με τον ΦΠΑ εισροών,
- 8) «κατ' αποκοπή συμψηφισμός», το ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή του κατ' αποκοπή ποσοστού συμψηφισμού στον κύκλο εργασιών του αγρότη του κατ' αποκοπή καθεστώτος, στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 300.

2. Με τις αγροτικές δραστηριότητες που αναφέρονται στο παράρτημα VII εξομοιώνονται οι μεταποιητικές δραστηριότητες, τις οποίες πραγματοποιεί ο αγρότης σε προϊόντα που προέρχονται κατά κύριο λόγο από την αγροτική του παραγωγή με μέσα που χρησιμοποιούνται κανονικά στο πλαίσιο των αγροτικών, δασοκομικών ή αλιευτικών εκμεταλλεύσεων.

Άρθρο 296

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν για τους αγρότες, η υπαγωγή των οποίων στο κανονικό καθεστώς του ΦΠΑ ή, ενδεχομένως, στο ειδικό καθεστώς που προβλέπεται στο κεφάλαιο 1 θα προσέκρουε σε δυσχέρειες, ένα κατ' αποκοπή καθεστώς, το οποίο αποσκοπεί στο συμψηφισμό της επιβάρυνσης με ΦΠΑ, ο οποίος καταβάλλεται για τις αγορές αγαθών και υπηρεσιών των αγροτών του κατ' αποκοπή καθεστώτος, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου.

2. Κάθε κράτος μέλος μπορεί να εξαιρεί από το κατ' αποκοπή καθεστώς ορισμένες κατηγορίες αγροτών καθώς και τους αγρότες, για τους οποίους η εφαρμογή του κανονικού καθεστώτος του ΦΠΑ ή, ενδεχομένως, των απλοποιημένων μεθόδων που προβλέπονται στο άρθρο 281 δεν παρουσιάζει δυσχέρειες διοικητικής φύσης.

3. Κάθε αγρότης του κατ' αποκοπή καθεστώτος έχει το δικαίωμα να επιλέγει την υπαγωγή στο κανονικό καθεστώς του ΦΠΑ ή, ενδεχομένως, στο προβλεπόμενο στο άρθρο 281 απλουστευμένο καθεστώς, σύμφωνα με τους όρους και διαδικασίες που καθορίζονται από κάθε κράτος μέλος.

Άρθρο 297

Τα κράτη μέλη καθορίζουν, εφόσον παρίσταται ανάγκη, κατ' αποκοπή ποσοστά συμψηφισμού. Μπορούν να καθορίζουν διαφορετικά κατ' αποκοπή ποσοστά συμψηφισμού για τη δασοκομία, τους διάφορους αγροτικούς κλάδους και την αλιεία.

Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή τα κατ' αποκοπή ποσοστά συμψηφισμού που προσδιορίζονται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο πριν από την έναρξη εφαρμογής τους.

Άρθρο 298

Τα κατ' αποκοπή ποσοστά συμψηφισμού καθορίζονται με βάση τα μακροοικονομικά δεδομένα των τριών τελευταίων ετών, που αναφέρονται μόνο στους αγρότες του κατ' αποκοπή καθεστώτος.

Τα ποσοστά είναι δυνατόν να στρογγυλοποιούνται κατά μισή μονάδα προς τα κάτω ή προς τα πάνω. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να μειώνουν τα ποσοστά αυτά μέχρι μηδενισμού τους.

Άρθρο 299

Τα κατ' αποκοπή ποσοστά συμψηφισμού δεν επιτρέπεται να έχουν ως αποτέλεσμα την επιστροφή στο σύνολο των αγροτών του κατ' αποκοπή καθεστώτος ποσών που υπερβαίνουν τις επιβαρύνσεις με τον ΦΠΑ εισροών.

Άρθρο 300

Τα κατ' αποκοπή ποσοστά συμψηφισμού εφαρμόζονται στις τιμές χωρίς ΦΠΑ των ακόλουθων αγαθών και υπηρεσιών:

- 1) των αγροτικών προϊόντων που οι αγρότες του κατ' αποκοπή καθεστώτος έχουν παραδώσει σε υποκείμενους στον φόρο εκτός από αυτούς που εντάσσονται, εντός του κράτους μέλους στο οποίο πραγματοποιήθηκαν οι παραδόσεις αυτές, στο παρόν κατ' αποκοπή καθεστώς,
- 2) των αγροτικών προϊόντων που οι αγρότες του κατ' αποκοπή καθεστώτος έχουν παραδώσει, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες στο άρθρο 138 προϋποθέσεις, σε μη υποκείμενα στον φόρο νομικά πρόσωπα οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών των οποίων υπόκεινται στον ΦΠΑ στο κράτος μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς των αγροτικών προϊόντων που παραδίδονται με τον τρόπο αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β),
- 3) των αγροτικών υπηρεσιών που οι αγρότες του κατ' αποκοπή καθεστώτος έχουν παράσχει σε υποκείμενους σε φόρο εκτός από αυτούς που εντάσσονται, εντός του κράτους μέλους στο οποίο πραγματοποιήθηκαν οι παροχές αυτές, στο παρόν κατ' αποκοπή καθεστώς,

Άρθρο 301

1. Για τις παραδόσεις αγροτικών προϊόντων και τις παροχές υπηρεσιών που αναφέρονται στο άρθρο 300, τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η καταβολή των κατ' αποκοπή συμψηφισμών πραγματοποιείται είτε από τον αποκτώντα ή το λήπτη είτε από τις δημόσιες αρχές.

2. Για τις παραδόσεις αγροτικών προϊόντων και τις παροχές αγροτικών υπηρεσιών, εκτός από αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 300, η καταβολή των κατ' αποκοπή συμψηφισμών θεωρείται ότι γίνεται από τον αποκτώντα ή τον λήπτη.

Άρθρο 302

Εφόσον ένας αγρότης του κατ' αποκοπή καθεστώτος επωφελείται από τον κατ' αποκοπή συμψηφισμό, αυτός δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης για δραστηριότητες που διέπονται από το παρόν κατ' αποκοπή καθεστώς.

Άρθρο 303

1. Όταν ο υποκείμενος στον φόρο αποκτών ή λήπτης πληρώνει κατ' αποκοπή συμψηφισμό σύμφωνα με το άρθρο 301, παράγραφος 1, έχει το δικαίωμα, με τις προϋποθέσεις των άρθρων 167, 168 και 169 και των άρθρων 173 έως 177 και σύμφωνα με τις διαδικασίες εφαρμογής που καθορίζουν τα κράτη μέλη, να εκπίπτει από τον ΦΠΑ που οφείλει εντός του κράτους μέλους στο οποίο πραγματοποιεί τις φορολογούμενες πράξεις του το ποσό του εν λόγω συμψηφισμού.

2. Τα κράτη μέλη επιστρέφουν στον αποκτώντα ή το λήπτη το ποσό του κατ' αποκοπή συμψηφισμού που κατέβαλε για μία από τις ακόλουθες πράξεις:

- α) τις παραδόσεις αγροτικών προϊόντων που πραγματοποιούνται με τους όρους οι οποίοι προβλέπονται στο άρθρο 138, όταν ο αποκτών είναι υποκείμενος στον φόρο ή νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στον φόρο και ενεργεί με την ιδιότητά του αυτή σε άλλο κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών του υπόκεινται στον ΦΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β),
- β) τις παραδόσεις αγροτικών προϊόντων που πραγματοποιούνται με τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 146, 147, 148 και 156, στο άρθρο 157, παράγραφος 1, στοιχείο β), και στα άρθρα 158, 160 και 161, για αποκτώντα υποκείμενο στον φόρο και εγκατεστημένο εκτός της Κοινότητας, στο βαθμό που τα εν λόγω αγροτικά προϊόντα χρησιμοποιούνται από τον αποκτώντα για τις ανάγκες των πράξεών του κατά το άρθρο 169, στοιχεία α) και β), ή των παροχών υπηρεσιών που θεωρείται ότι παρέχονται στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο συγκεκριμένος λήπτης και για τις οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 189, ο φόρος οφείλεται αποκλειστικά από τον λήπτη,
- γ) τις παροχές αγροτικών υπηρεσιών που πραγματοποιούνται για λήπτη υποκείμενο στον φόρο και εγκατεστημένο στο εσωτερικό της Κοινότητας αλλά σε άλλο κράτος μέλος, ή για λήπτη υποκείμενο στον φόρο και εγκατεστημένο εκτός της Κοινότητας, στο βαθμό που οι υπηρεσίες αυτές χρησιμοποιούνται από τον λήπτη για τις ανάγκες των πράξεών του κατά το άρθρο 169, στοιχεία α) και β), ή των παροχών υπηρεσιών του που θεωρείται ότι παρέχονται στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο λήπτης και για τις οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 196, ο φόρος οφείλεται αποκλειστικά από τον λήπτη.

3. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τις λεπτομέρειες σύμφωνα με τις οποίες πραγματοποιούνται οι επιστροφές που προβλέπονται στην παράγραφο 2. Μπορούν, ιδίως, να εφαρμόζουν τις διατάξεις των οδηγιών 79/1072/ΕΟΚ και 86/560/ΕΟΚ.

Άρθρο 304

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για τον αποτελεσματικό έλεγχο της καταβολής των κατ' αποκοπή συμψηφισμών στους αγρότες του κατ' αποκοπή καθεστώτος.

Άρθρο 305

Όταν εφαρμόζουν το παρόν κατ' αποκοπή καθεστώς, τα κράτη μέλη θεσπίζουν κάθε χρήσιμη διάταξη, ώστε να εξασφαλίζουν ότι η φορολόγηση των παραδόσεων αγροτικών προϊόντων μεταξύ κρατών μελών που πραγματοποιούνται με τις προϋποθέσεις του άρθρου 33 πραγματοποιείται με τον ίδιο τρόπο, είτε γίνεται από αγρότη του κατ' αποκοπή καθεστώτος είτε από άλλον υποκείμενο στον φόρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ειδικό καθεστώς των πρακτορείων ταξιδιών

Άρθρο 306

1. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν ειδικό καθεστώς ΦΠΑ για τις πράξεις των πρακτορείων ταξιδιών σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο, κατά το μέτρο που τα πρακτορεία αυτά ενεργούν στο όνομά τους έναντι των ταξιδιωτών και εφόσον χρησιμοποιούν, για την πραγματοποίηση του ταξιδιού, παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από άλλους υποκείμενους στον φόρο.

Το παρόν ειδικό καθεστώς δεν εφαρμόζεται στα πρακτορεία ταξιδιών, τα οποία ενεργούν αποκλειστικά ως μεσάζοντες και για τα οποία εφαρμόζεται, για τον υπολογισμό της βάσης επιβολής του φόρου, το άρθρο 79, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ).

2. Για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, οι διοργανωτές περιηγήσεων θεωρούνται ως πρακτορεία ταξιδιών.

Άρθρο 307

Οι πράξεις που πραγματοποιούνται από το πρακτορείο ταξιδιών για την εκτέλεση του ταξιδιού με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 306 θεωρούνται ενιαία παροχή υπηρεσιών από το πρακτορείο ταξιδιών προς τον ταξιδιώτη.

Η ενιαία παροχή υπηρεσίας φορολογείται στο κράτος μέλος, στο οποίο το πρακτορείο ταξιδιών έχει την έδρα της οικονομικής του δραστηριότητας ή μόνιμη εγκατάσταση, από την οποία ενήργησε την παροχή των υπηρεσιών.

Άρθρο 308

Για την ενιαία παροχή υπηρεσιών που παρέχεται από το πρακτορείο ταξιδιών, ως βάση επιβολής του φόρου και τιμή χωρίς ΦΠΑ θεωρείται, κατά την έννοια του άρθρου 226, σημείο 8), το περιθώριο κέρδους του πρακτορείου ταξιδιών, δηλαδή η διαφορά μεταξύ του συνολικού ποσού που καταβάλλεται από τον ταξιδιώτη χωρίς ΦΠΑ και του πραγματικού κόστους με το οποίο επιβαρύνεται το πρακτορείο ταξιδιών για παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από άλλους υποκείμενους στον φόρο, κατά το μέτρο που ο ταξιδιώτης έχει άμεσο όφελος από τις πράξεις αυτές.

Άρθρο 309

Αν οι πράξεις, τις οποίες το πρακτορείο ταξιδιών αναθέτει σε άλλους υποκείμενους στον φόρο, πραγματοποιούνται από τους τελευταίους εκτός της Κοινότητας, η παροχή υπηρεσιών του πρακτορείου εξομοιώνεται με δραστηριότητα μεσάζοντος, η οποία απαλλάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 153.

Αν οι πράξεις του πρώτου εδαφίου πραγματοποιούνται τόσο εντός, όσο και εκτός της Κοινότητας, πρέπει να θεωρείται ως απαλλασσόμενο μόνο το μέρος της παροχής υπηρεσιών του πρακτορείου ταξιδιών το οποίο αφορά τις πράξεις που πραγματοποιούνται εκτός της Κοινότητας.

Άρθρο 310

Τα ποσά του ΦΠΑ, με τα οποία επιβαρύνεται το πρακτορείο ταξιδιών από άλλους υποκείμενους στον φόρο για τις πράξεις που προβλέπονται στο άρθρο 307 και παρέχουν άμεσο όφελος στον ταξιδιώτη, δεν εκπίπτουν ούτε επιστρέφονται σε κανένα κράτος μέλος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Ειδικό καθεστώς που εφαρμόζεται στα μεταχειρισμένα αγαθά και στα αντικείμενα καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας

Τμήμα 1

Ορισμοί

Άρθρο 311

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου και με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων, νοούνται ως:

- 1) «μεταχειρισμένα αγαθά», τα κινητά ενσώματα αγαθά τα οποία είναι δυνατόν να επαναχρησιμοποιηθούν, ως έχουν ή μετά από επισκευή, εκτός των αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας και εκτός των πολύτιμων μετάλλων ή πολύτιμων λίθων, όπως ορίζονται από τα κράτη μέλη,
- 2) «αντικείμενα καλλιτεχνικής αξίας», τα αγαθά που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΧ, μέρος Α,
- 3) «αντικείμενα συλλεκτικής αξίας», τα αγαθά που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΧ, μέρος Β,
- 4) «αντικείμενα αρχαιολογικής αξίας», τα αγαθά που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΧ, μέρος Γ,
- 5) «υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής», κάθε υποκείμενος στον φόρο ο οποίος, στο πλαίσιο της οικονομικής του δραστηριότητας, αγοράζει ή διαθέτει για τις ανάγκες της επιχείρησής του ή εισάγει με σκοπό την μεταπώλησή τους, μεταχειρισμένα αγαθά ή έργα καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας, είτε ενεργεί για ίδιο λογαριασμό είτε για λογαριασμό τρίτου με βάση σύμβαση παραγγελιοδοχικής αγοράς ή πώλησης,
- 6) «διοργανωτής δημοπρασίας», κάθε υποκείμενος στον φόρο ο οποίος, στο πλαίσιο της οικονομικής του δραστηριότητας, θέτει ένα αντικείμενο προς πώληση σε δημοπρασία με σκοπό την παράδοσή του στον πλειοδότη,
- 7) «εντολέας διοργανωτή δημοπρασίας», το πρόσωπο που μεταβιβάζει ένα αντικείμενο σε διοργανωτή δημοπρασίας, με βάση σύμβαση παραγγελιοδοχικής πώλησης.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να μην θεωρούν ως αντικείμενα καλλιτεχνικής αξίας τα αντικείμενα που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΧ, μέρος Α, σημεία 5), 6) και 7).

3. Η σύμβαση παραγγελιοδοχικής πώλησης της παραγράφου 1, σημείο 7) πρέπει να προβλέπει ότι ο διοργανωτής της δημοπρασίας προσφέρει το αντικείμενο προς πώληση στη δημοπρασία στο όνομά του αλλά για λογαριασμό του εντολέα του και παραδίδει το αντικείμενο στο όνομά του, αλλά για λογαριασμό του εντολέα του στον πλειοδότη στον οποίο κατακυρώνεται το αντικείμενο κατά τη δημοπρασία.

Τμήμα 2**Ειδικό καθεστώς των υποκείμενων στον φόρο μεταπωλητών****Υποτμήμα 1****Καθεστώς του περιθωρίου κέρδους****Άρθρο 312**

Για τους σκοπούς του παρόντος υποτμήματος, νοούνται ως:

- 1) «τιμή πώλησης», το σύνολο του αντιτίμου που εισέπραξε ή θα εισπράξει ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής από τον αποκτώντα ή από τρίτο πρόσωπο, περιλαμβανομένων των επιδοτήσεων που συνδέονται άμεσα με την πράξη, των φόρων, δικαιωμάτων, εισφορών και άλλων τελών, των παρεπόμενων εξόδων, όπως εξόδων προμήθειας, συσκευασίας, μεταφοράς και ασφάλισης, με τα οποία επιβαρύνει ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής τον αποκτώντα, με εξαίρεση τα ποσά του άρθρου 79,
- 2) «τιμή αγοράς», το σύνολο του αντιτίμου που ορίζεται στο σημείο 1), το οποίο έλαβε ή θα λάβει ο προμηθευτής από τον υποκείμενο στον φόρο μεταπωλητή.

Άρθρο 313

1. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν στις παραδόσεις μεταχειρισμένων αγαθών και αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας, τις οποίες πραγματοποιούν υποκείμενοι στον φόρο μεταπωλητές, ειδικό καθεστώς φορολόγησης του περιθωρίου κέρδους που πραγματοποιεί ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος υποτμήματος.

2. Μέχρι την εισαγωγή του οριστικού καθεστώτος που προβλέπεται στο άρθρο 402 το καθεστώς που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου δεν ισχύει για τις παραδόσεις καινούργιων μεταφορικών μέσων που πραγματοποιούνται με τους όρους του άρθρου 138, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο α).

Άρθρο 314

Το καθεστώς του περιθωρίου κέρδους ισχύει για τις παραδόσεις μεταχειρισμένων αγαθών και αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας που πραγματοποιούνται από υποκείμενο στον φόρο μεταπωλητή, εφόσον τα αγαθά αυτά του παραδόθηκαν εντός της Κοινότητας από ένα από τα κατωτέρω πρόσωπα:

- α) πρόσωπο μη υποκείμενο στον φόρο,
- β) άλλον υποκείμενο στον φόρο, εφόσον η παράδοση αυτή του αγαθού απαλλάσσεται από τον φόρο με βάση το άρθρο 136,
- γ) άλλον υποκείμενο στον φόρο, εφόσον η παράδοση αυτή του αγαθού τυγχάνει της απαλλαγής για τις μικρές επιχειρήσεις που προβλέπεται στα άρθρα 282 έως 292 και αφορά αγαθό επένδυσης,
- δ) άλλον υποκείμενο στον φόρο μεταπωλητή, εφόσον η παράδοση του αγαθού από αυτόν τον άλλο υποκείμενο στον φόρο μεταπωλητή έχει υποβληθεί στον ΦΠΑ σύμφωνα με το παρόν ειδικό καθεστώς.

Άρθρο 315

Η βάση επιβολής του φόρου για τις παραδόσεις αγαθών του άρθρου 314 συνίσταται στο περιθώριο κέρδους που πραγματοποιεί ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής, μειωμένο κατά το ποσό του ΦΠΑ που αφορά το ίδιο το περιθώριο κέρδους.

Το περιθώριο κέρδους του υποκείμενου στον φόρο μεταπωλητή συνίσταται στη διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης του αντικειμένου από τον υποκείμενο στον φόρο μεταπωλητή και της τιμής αγοράς.

Άρθρο 316

1. Τα κράτη μέλη παρέχουν στους υποκείμενους στον φόρο μεταπωλητές το δικαίωμα να επιλέξουν την εφαρμογή του καθεστώτος του περιθωρίου κέρδους για τις παραδόσεις των ακόλουθων αγαθών:

- α) αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας τα οποία εισήγαγαν οι ίδιοι,
- β) αντικειμένων καλλιτεχνικής αξίας που τους παραδόθηκαν από τον ίδιο το δημιουργό ή τους διαδόχους του,
- γ) αντικειμένων καλλιτεχνικής αξίας που τους παραδόθηκαν από πρόσωπο υποκείμενο στον φόρο, εκτός από υποκείμενο στον φόρο μεταπωλητή, εφόσον η παράδοση από το εν λόγω άλλο πρόσωπο έγινε με το μειωμένο συντελεστή, σύμφωνα με το άρθρο 103.

2. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τις διαδικασίες άσκησης της επιλογής που προβλέπεται στην παράγραφο 1, η οποία, σε κάθε περίπτωση, καλύπτει περίοδο τουλάχιστον δύο ημερολογιακών ετών.

Άρθρο 317

Εφόσον ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής κάνει χρήση της επιλογής που προβλέπεται στο άρθρο 316, η βάση επιβολής του φόρου καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 315.

Όσον αφορά τις παραδόσεις αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας τα οποία εισήγαγε ο ίδιος ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής, η τιμή αγοράς που θα ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό του περιθωρίου κέρδους ισούται με τη βάση επιβολής του φόρου κατά την εισαγωγή, η οποία καθορίζεται με βάση τα άρθρα 85 έως 89, προσαυξημένη με τον οφειλόμενο ή καταβληθέντα κατά την εισαγωγή ΦΠΑ.

Άρθρο 318

1. Προκειμένου να απλουστεύσουν την εισπραξη του φόρου και μετά από διαβούλευση με την επιτροπή ΦΠΑ, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν, για ορισμένες πράξεις ή για ορισμένες κατηγορίες υποκείμενων στον φόρο μεταπωλητών, ότι, για τις παραδόσεις αντικειμένων, οι οποίες υπάγονται στο καθεστώς του περιθωρίου κέρδους, η βάση επιβολής του φόρου καθορίζεται για κάθε φορολογική περίοδο για την οποία ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής πρέπει να υποβάλει τη δήλωση ΦΠΑ που προβλέπεται στο άρθρο 250.

Στην περίπτωση που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο, η βάση επιβολής του φόρου για τις παραδόσεις αγαθών, στις οποίες εφαρμόζεται ο ίδιος συντελεστής ΦΠΑ, συνίσταται στο συνολικό περιθώριο κέρδους που πραγματοποίησε ο υποκείμενος στον φόρο

μεταπωλητής, μείον το ποσό του ΦΠΑ που αφορά το ίδιο περιθώριο κέρδους.

2. Το συνολικό περιθώριο κέρδους ισούται με τη διαφορά μεταξύ των δύο ακόλουθων ποσών:

α) του συνολικού ποσού των παραδόσεων αγαθών, οι οποίες υπήχθησαν στο καθεστώς του περιθωρίου κέρδους και τις οποίες πραγματοποίησε ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής κατά τη διάρκεια της φορολογικής περιόδου που καλύπτεται από τη δήλωση ΦΠΑ, δηλαδή του συνολικού ποσού των τιμών πώλησης,

β) του συνολικού ποσού των αγορών αγαθών του άρθρου 314, τις οποίες πραγματοποίησε, κατά τη διάρκεια της φορολογικής περιόδου που καλύπτεται από τη δήλωση ΦΠΑ, ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής, δηλαδή του συνολικού ποσού των τιμών αγοράς.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζουν ότι οι υποκείμενοι στον φόρο περί των οποίων η παράγραφος 1 δεν τυγχάνουν αδικαιολογήτων πλεονεκτημάτων ούτε υφίστανται αδικαιολόγητες ζημίες.

Άρθρο 319

Για κάθε παράδοση που διέπεται από το καθεστώς του περιθωρίου κέρδους, ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής μπορεί να εφαρμόζει το κανονικό καθεστώς ΦΠΑ.

Άρθρο 320

1. Όταν ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής εφαρμόζει το κανονικό καθεστώς ΦΠΑ στην παράδοση αντικειμένου καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας, το οποίο εισήγαγε ο ίδιος, έχει το δικαίωμα να εκπίπτει από τον φόρο που οφείλει, τον ΦΠΑ που οφείλεται ή καταβλήθηκε κατά την εισαγωγή του εν λόγω αντικειμένου.

Όταν ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής εφαρμόζει το κανονικό καθεστώς ΦΠΑ στην παράδοση αντικειμένου καλλιτεχνικής αξίας, το οποίο του παρέδωσε ο δημιουργός ή οι διάδοχοί του ή υποκείμενος στον φόρο μη μεταπωλητής, έχει το δικαίωμα να εκπίπτει από τον φόρο που οφείλει, τον ΦΠΑ που οφείλεται ή καταβλήθηκε για το αντικείμενο καλλιτεχνικής αξίας που του παραδόθηκε.

2. Το ως άνω δικαίωμα έκπτωσης γεννάται τη στιγμή που καθίσταται απαιτητός ο φόρος που οφείλεται για την παράδοση, για την οποία ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής επέλεξε το κανονικό καθεστώς ΦΠΑ.

Άρθρο 321

Οι παραδόσεις μεταχειρισμένων αγαθών και αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας, οι οποίες υπάγονται στο καθεστώς του περιθωρίου κέρδους, απαλλάσσονται από τον φόρο, εφόσον πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 146, 147, 148 και 151.

Άρθρο 322

Εφόσον τα αντικείμενα χρησιμοποιούνται για ανάγκες παραδόσεων που υπάγονται στο καθεστώς του περιθωρίου κέρδους, ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής δεν μπορεί να εκπίπτει από τον φόρο τον οποίο οφείλει τα ακόλουθα ποσά:

α) τον ΦΠΑ που οφείλεται ή καταβλήθηκε για τα αντικείμενα καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας τα οποία εισήγαγε ο ίδιος,

β) τον ΦΠΑ που οφείλεται ή καταβλήθηκε για τα αντικείμενα καλλιτεχνικής αξίας που του παραδόθηκαν ή πρόκειται να του παραδοθούν από τον δημιουργό ή τους διαδόχους του,

γ) τον ΦΠΑ που οφείλεται ή καταβλήθηκε για τα αντικείμενα καλλιτεχνικής αξίας που του παραδόθηκαν ή πρόκειται να του παραδοθούν από υποκείμενο στον φόρο εκτός από υποκείμενο στον φόρο μεταπωλητή.

Άρθρο 323

Ο υποκείμενος στον φόρο δεν μπορεί να εκπίπτει από τον φόρο τον οποίο οφείλει, τον ΦΠΑ που οφείλεται ή καταβλήθηκε για τα αντικείμενα που του παρέδωσε ή πρόκειται να του παραδώσει υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής, εφόσον η παράδοση των εν λόγω αγαθών από τον υποκείμενο στον φόρο μεταπωλητή υπάγεται στο καθεστώς του περιθωρίου κέρδους.

Άρθρο 324

Ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής που εφαρμόζει το κανονικό καθεστώς του ΦΠΑ παράλληλα με το καθεστώς του περιθωρίου κέρδους οφείλει να τηρεί χωριστές λογιστικές εγγραφές, σύμφωνα με τις διαδικασίες εφαρμογής που καθορίζονται από τα κράτη μέλη, για τις πράξεις που υπάγονται σε καθένα από τα εν λόγω φορολογικά καθεστώτα.

Άρθρο 325

Ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής δεν μπορεί να εμφανίζει χωριστά, στο τιμολόγιο που εκδίδει, τον ΦΠΑ που αφορά παραδόσεις αγαθών οι οποίες υπάγονται στο καθεστώς του περιθωρίου κέρδους.

Υποτήμια 2

Μεταβατικό καθεστώς που εφαρμόζεται στα μεταχειρισμένα μεταφορικά μέσα

Άρθρο 326

Τα κράτη μέλη, τα οποία, στις 31 Δεκεμβρίου 1992, εφαρμόζαν, στις παραδόσεις μεταχειρισμένων μεταφορικών μέσων που πραγματοποιούσαν υποκείμενοι στον φόρο μεταπωλητές, ειδικό φορολογικό καθεστώς διαφορετικό από το καθεστώς του περιθωρίου κέρδους, μπορούν να διατηρήσουν το καθεστώς αυτό μέχρι την εισαγωγή του οριστικού καθεστώτος που προβλέπεται στο άρθρο 402, εφόσον το καθεστώς πληροί ή έχει προσαρμοσθεί ώστε να πληροί τους όρους που προβλέπονται στο παρόν υποτήμια.

Η Δανία μπορεί να καθιερώσει το καθεστώς που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο.

Άρθρο 327

1. Το παρόν μεταβατικό καθεστώς εφαρμόζεται στις παραδόσεις μεταχειρισμένων μεταφορικών μέσων τις οποίες διενεργούν υποκείμενοι στον φόρο μεταπωλητές και οι οποίες υπάγονται στο καθεστώς του περιθωρίου κέρδους.

2. Το παρόν μεταβατικό καθεστώς δεν εφαρμόζεται στις παραδόσεις καινούργιων μεταφορικών μέσων που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 138, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο α).

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, θεωρούνται ως μεταχειρισμένα μεταφορικά μέσα τα χερσαία οχήματα, τα σκάφη και τα αεροσκάφη του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α), εφόσον είναι μεταχειρισμένα αγαθά τα οποία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για να θεωρηθούν ως καινούργια μεταφορικά μέσα.

Άρθρο 328

Ο οφειλόμενος ΦΠΑ για καθεμία από τις παραδόσεις του άρθρου 327 ισούται με το ποσό του φόρου που θα οφειλόταν εάν η παράδοση αυτή είχε υπαχθεί στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ, μείον το ποσό του ΦΠΑ που θεωρείται ότι περιλαμβάνεται στην τιμή αγοράς του μεταφορικού μέσου από τον υποκείμενο στον φόρο μεταπωλητή.

Άρθρο 329

Ο ΦΠΑ, που θεωρείται ότι περιλαμβάνεται στην τιμή αγοράς του μεταφορικού μέσου από τον υποκείμενο στον φόρο μεταπωλητή, υπολογίζεται σύμφωνα με την ακόλουθη μέθοδο:

- α) ως τιμή αγοράς λαμβάνεται η τιμή αγοράς κατά την έννοια του άρθρου 312, σημείο 2),
- β) τεκμαίρεται ότι η τιμή αγοράς που κατέβαλε ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής περιλαμβάνει τον ΦΠΑ που θα οφειλόταν εάν ο προμηθευτής του υποκείμενου στον φόρο μεταπωλητή είχε υπαγάγει την παράδοση στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ,
- γ) ως συντελεστής λαμβάνεται ο συντελεστής που εφαρμόζεται με βάση το άρθρο 93, στο κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου θεωρείται ότι βρίσκεται ο τόπος της παράδοσης στον υποκείμενο στον φόρο μεταπωλητή, που καθορίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 31 και 32.

Άρθρο 330

Ο ΦΠΑ που οφείλεται για καθεμία από τις παραδόσεις μεταφορικών μέσων του άρθρου 327, παράγραφος 1, ο οποίος καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 328, δεν μπορεί να είναι κατώτερος του ποσού του ΦΠΑ που θα οφειλόταν εάν η εν λόγω παράδοση είχε υπαχθεί στο καθεστώς του περιθωρίου κέρδους.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, εάν η παράδοση είχε υπαχθεί στο καθεστώς του περιθωρίου κέρδους, το εν λόγω περιθώριο κέρδους δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 10 % της τιμής πώλησης, κατά την έννοια του άρθρου 312, σημείο 1).

Άρθρο 331

Ο υποκείμενος στον φόρο δεν μπορεί να εκπίπτει από τον φόρο τον οποίο οφείλει τον ΦΠΑ που οφείλεται ή καταβλήθηκε για μεταχειρισμένα μεταφορικά μέσα, τα οποία του παρέδωσε υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής, εφόσον η παράδοση των

αγαθών αυτών από τον εν λόγω υποκείμενο στον φόρο μεταπωλητή υπόκειται στον φόρο σύμφωνα με το παρόν μεταβατικό καθεστώς.

Άρθρο 332

Ο υποκείμενος στον φόρο μεταπωλητής δεν μπορεί να εμφανίζει χωριστά στο τιμολόγιο που εκδίδει τον ΦΠΑ που αφορά τις παραδόσεις τις οποίες υπάγει στο παρόν μεταβατικό καθεστώς.

Τμήμα 3

Ειδικό καθεστώς για τις πωλήσεις σε δημοπρασία

Άρθρο 333

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν ειδικό καθεστώς φορολόγησης του περιθωρίου κέρδους που πραγματοποιεί διοργανωτής δημοπρασιών σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος τμήματος, όσον αφορά τις παραδόσεις μεταχειρισμένων αγαθών, αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας, τις οποίες διενεργεί ο εν λόγω διοργανωτής στο όνομά του και για λογαριασμό των προσώπων του άρθρου 334, με βάση σύμβαση παραγγελιοδοχικής πώλησης σε δημοπρασία έναντι προμήθειας.

2. Το καθεστώς που προβλέπεται στην παράγραφο 1 δεν εφαρμόζεται στις παραδόσεις καινούργιων μεταφορικών μέσων που πραγματοποιούνται με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 138, παράγραφος 1 και παράγραφος 2, στοιχείο α).

Άρθρο 334

Το συγκεκριμένο ειδικό καθεστώς εφαρμόζεται στις παραδόσεις, τις οποίες πραγματοποιεί διοργανωτής δημοπρασίας στο όνομά του για λογαριασμό ενός από τα κατωτέρω πρόσωπα:

- α) προσώπου μη υποκείμενου στον φόρο,
- β) άλλου υποκείμενου στον φόρο, εφόσον η παράδοση του αντικειμένου από αυτόν τον υποκείμενο στον φόρο, με βάση σύμβαση παραγγελιοδοχικής πώλησης, απαλλάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 136,
- γ) άλλου υποκείμενου στον φόρο, στο μέτρο που η παράδοση του αγαθού από αυτόν τον υποκείμενο στον φόρο, που πραγματοποιείται με βάση σύμβαση παραγγελιοδοχικής πώλησης, τυγχάνει της απαλλαγής για τις μικρές επιχειρήσεις που προβλέπεται στα άρθρα 282 έως 292 και αφορά αγαθό επένδυσης,
- δ) άλλου υποκείμενου στον φόρο μεταπωλητή, εφόσον η παράδοση του αγαθού, που πραγματοποιείται με βάση σύμβαση παραγγελιοδοχικής πώλησης, από αυτόν τον υποκείμενο στον φόρο μεταπωλητή υπόκειται στον ΦΠΑ σύμφωνα με το καθεστώς του περιθωρίου κέρδους.

Άρθρο 335

Η παράδοση αγαθών στον υποκείμενο στον φόρο διοργανωτή δημοπρασίας θεωρείται ότι πραγματοποιείται κατά το χρόνο της πώλησης των αγαθών αυτών στη δημοπρασία.

Άρθρο 336

Η βάση επιβολής του φόρου κάθε παράδοσης αγαθών, που αναφέρεται στο παρόν τμήμα, είναι το συνολικό ποσό με το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 339, ο διοργανωτής της δημοπρασίας χρεώνει τον αποκτώντα, μειωμένο κατά τα ακόλουθα ποσά:

- α) το καθαρό ποσό που κατέβαλε ή θα καταβάλει ο διοργανωτής της δημοπρασίας στον εντολέα του, που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 337,
- β) το ποσό του ΦΠΑ που οφείλει ο διοργανωτής της δημοπρασίας για την παράδοση αυτή.

Άρθρο 337

Το καθαρό ποσό που κατέβαλε ή θα καταβάλει ο διοργανωτής της δημοπρασίας στον εντολέα του ισούται με τη διαφορά μεταξύ της τιμής κατακύρωσης του αγαθού στη δημοπρασία και του ποσού της προμήθειας που εισέπραξε ή θα εισπράξει ο διοργανωτής της δημοπρασίας από τον εντολέα, με βάση τη σύμβαση παραγγελιοδοχικής πώλησης.

Άρθρο 338

Οι διοργανωτές δημοπρασιών, οι οποίοι παραδίδουν αγαθά με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 333 και 334, οφείλουν να καταχωρίζουν στα λογιστικά τους βιβλία, σε προσωρινούς λογαριασμούς, τα ακόλουθα ποσά:

- α) τα ποσά που εισέπραξαν ή θα εισπράξουν από τον αποκτώντα τα αγαθά,
- β) τα ποσά που απεδόθησαν ή θα αποδοθούν στον πωλητή των αγαθών.

Τα ποσά που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο πρέπει να αιτιολογούνται δεόντως.

Άρθρο 339

Ο διοργανωτής της δημοπρασίας οφείλει να εκδίδει στον αποκτώντα τιμολόγιο στο οποίο αναφέρονται χωριστά τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) η τιμή κατακύρωσης του αγαθού,
- β) τα τέλη, δικαιώματα, εισφορές και φόροι,
- γ) τα παρεπόμενα έξοδα, όπως έξοδα προμήθειας, συσκευασίας, μεταφοράς και ασφάλισης, με τα οποία ο διοργανωτής επιβαρύνει τον αποκτώντα το αγαθό.

Στο τιμολόγιο που εκδίδεται από το διοργανωτή της πώλησης σε δημοπρασία δεν πρέπει να αναγράφεται χωριστά κανένα ποσό ΦΠΑ.

Άρθρο 340

1. Ο διοργανωτής της δημοπρασίας, στον οποίο εγχειρίστηκε το αγαθό με βάση σύμβαση παραγγελιοδοχικής πώλησης σε δημοπρασία, παραδίδει στον εντολέα του έγγραφο απόδοσης λογαριασμού.

Στο έγγραφο απόδοσης λογαριασμού που εκδίδεται από το διοργανωτή της δημοπρασίας πρέπει να αναφέρεται χωριστά το ποσό της πράξης, δηλαδή η τιμή κατακύρωσης του αγαθού μείον το

ποσό της προμήθειας που εισέπραξε ή πρόκειται να εισπράξει από τον εντολέα του.

2. Το έγγραφο απόδοσης λογαριασμού που συντάσσεται με τους όρους της παραγράφου 1 επέχει θέση τιμολογίου το οποίο ο εντολέας, εφόσον είναι υποκείμενος στον φόρο, πρέπει να εκδώσει στο διοργανωτή της δημοπρασίας, σύμφωνα με το άρθρο 220.

Άρθρο 341

Τα κράτη μέλη, τα οποία εφαρμόζουν το καθεστώς που προβλέπεται στο παρόν τμήμα, εφαρμόζουν επίσης το ίδιο καθεστώς και στις παραδόσεις μεταχειρισμένων μεταφορικών μέσων, όπως ορίζονται στο άρθρο 327, παράγραφος 3, που πραγματοποιούνται από διοργανωτή δημοπρασίας, ο οποίος διενεργεί τις πράξεις στο όνομά του, σύμφωνα με σύμβαση παραγγελιοδοχικής πώλησης των αγαθών αυτών με δημοπρασία η οποία πραγματοποιείται για λογαριασμό υποκείμενου στον φόρο μεταπωλητή, εφόσον αυτές οι ίδιες παραδόσεις από το συγκεκριμένο υποκείμενο στον φόρο μεταπωλητή θα ήταν δυνατόν να υπαχθούν στον ΦΠΑ σύμφωνα με το μεταβατικό καθεστώς που εφαρμόζεται στα μεταχειρισμένα μεταφορικά μέσα.

Τμήμα 4**Μέτρα πρόληψης των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και της φοροδιαφυγής****Άρθρο 342**

Τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν μέτρα σχετικά με το δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ, προκειμένου οι υποκείμενοι στον φόρο μεταπωλητές που υπάγονται σε ένα από τα καθεστώτα που προβλέπονται στο τμήμα 2 να μην επωφελούνται από αδικαιολόγητα πλεονεκτήματα ούτε να υφίστανται αδικαιολόγητες ζημιές.

Άρθρο 343

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα και έπειτα από πρόταση της Επιτροπής, μπορεί να επιτρέψει σε κάθε κράτος μέλος να λαμβάνει ειδικά μέτρα για την πάταξη της φοροδιαφυγής, προβλέποντας ότι ο ΦΠΑ που οφείλεται κατ'εφαρμογή του καθεστώτος του περιθωρίου κέρδους δεν μπορεί να είναι κατώτερος του ποσού του φόρου που θα οφειλόταν εάν το περιθώριο κέρδους ήταν ίσο με ορισμένο ποσοστό της τιμής πώλησης.

Το ποσοστό της τιμής πώλησης καθορίζεται με βάση τα συνήθη περιθώρια κέρδους που επιτυγχάνουν οι οικονομικοί φορείς στο συγκεκριμένο τομέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5**Ειδικό καθεστώς για τον επενδυτικό χρυσό****Τμήμα 1****Γενικές διατάξεις****Άρθρο 344**

1. Για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων, ως «επενδυτικός χρυσός» νοούνται τα εξής:

- 1) ο χρυσός με μορφή ράβδου ή πλάκας, βάρους αποδεκτού από τις αγορές πολύτιμων μετάλλων, καθαρότητας τουλάχιστον 995 χιλιοστών, αντιπροσωπευόμενος ή μη από τίτλους,

2) τα χρυσά νομίσματα τα οποία είναι καθαρότητας τουλάχιστον 900 χιλιοστών, έχουν κοπεί μετά το 1800, αποτελούν ή έχουν αποτελέσει νόμιμο χρήμα στη χώρα προέλευσής τους και πωλούνται, σε κανονικές συνθήκες, σε τιμή η οποία δεν υπερβαίνει κατά ποσοστό άνω του 80 % την κανονική αξία του χρυσού ο οποίος περιέχεται στα νομίσματα.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν από το παρόν ειδικό καθεστώς τις πολύ μικρές ράβδους ή πλάκες βάρους 1 γραμμαρίου ή λιγότερο.

3. Για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, θεωρείται ότι τα νομίσματα της παραγράφου 1, σημείο 2), δεν πωλούνται για συλλεκτικούς σκοπούς.

Άρθρο 345

Από το 1999 και μετά, κάθε κράτος μέλος ανακοινώνει στην Επιτροπή πριν από την 1η Ιουλίου κάθε έτους τα νομίσματα τα οποία πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 344, παράγραφος 1, σημείο 2), και αποτελούν αντικείμενο συναλλαγής σε αυτό το κράτος μέλος. Η Επιτροπή δημοσιεύει πλήρη κατάλογο αυτών των νομισμάτων στο τεύχος C της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης πριν από την 1η Δεκεμβρίου κάθε έτους. Τα νομίσματα που περιλαμβάνονται στο δημοσιευμένο κατάλογο θεωρείται ότι πληρούν τα κριτήρια αυτά για όλο το έτος για το οποίο δημοσιεύεται ο κατάλογος.

Τμήμα 2

Απαλλαγή από τον φόρο

Άρθρο 346

Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν από τον ΦΠΑ την παράδοση, ενδοκοινοτική απόκτηση και εισαγωγή επενδυτικού χρυσού, περιλαμβανομένου του επενδυτικού χρυσού για τον οποίο υπάρχουν πιστοποιητικά κατ' είδος ή κατά γένος ή ο οποίος αποτελεί αντικείμενο συναλλαγής μεταξύ λογαριασμών σε χρυσό, ιδίως δανείων χρυσού και συμβάσεων ανταλλαγών (swaps), με δικαίωμα κυριότητας ή απαίτησης επενδυτικού χρυσού, καθώς και των πράξεων επί επενδυτικού χρυσού με προθεσμιακές συμβάσεις (futures) και απλές προθεσμιακές συμβάσεις (forward contracts) οι οποίες προκαλούν μεταβίβαση κυριότητας ή απαίτησης όσον αφορά τον επενδυτικό χρυσό.

Άρθρο 347

Τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τις υπηρεσίες μεσιτών οι οποίοι ενεργούν στο όνομα και για λογαριασμό άλλου όταν παρεμβαίνουν στην παράδοση επενδυτικού χρυσού για τον εντολέα τους.

Τμήμα 3

Δικαίωμα επιλογής φορολόγησης

Άρθρο 348

Τα κράτη μέλη παρέχουν στους υποκείμενους στον φόρο που παράγουν επενδυτικό χρυσό ή μεταποιούν κάθε είδους χρυσό σε επενδυτικό χρυσό, δικαίωμα επιλογής για φορολόγηση της παράδοσης επενδυτικού χρυσού, σε άλλον υποκείμενο στον φόρο, η οποία αλλιώς θα απαλλασσόταν με βάση το άρθρο 346.

Άρθρο 349

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν στους υποκείμενους στον φόρο οι οποίοι, στο πλαίσιο της οικονομικής τους δραστηριότητας,

παραδίδουν, με κανονικές συνθήκες, χρυσό για βιομηχανική χρήση, δικαίωμα επιλογής για φορολόγηση των παραδόσεων χρυσών ράβδων ή πλακών του άρθρου 344, παράγραφος 1, σημείο 1), σε άλλον υποκείμενο στον φόρο, οι οποίες αλλιώς θα απαλλάσσονταν με βάση το άρθρο 346.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν την έκταση της επιλογής που προβλέπεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 350

Στις περιπτώσεις που ο προμηθευτής άσκησε το δικαίωμα επιλογής φορολόγησης που προβλέπεται στα άρθρα 348 και 349, τα κράτη μέλη παρέχουν το δικαίωμα επιλογής φορολόγησης στο μεσίτη, όσον αφορά τη φορολόγηση των υπηρεσιών του άρθρου 347.

Άρθρο 351

Τα κράτη μέλη καθορίζουν τις διαδικασίες άσκησης των δικαιωμάτων επιλογής φορολόγησης που αναφέρονται στο παρόν τμήμα και ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή.

Τμήμα 4

Πράξεις σε ρυθμιζόμενη αγορά χρυσού

Άρθρο 352

Κάθε κράτος μέλος μπορεί, μετά από διαβούλευση με την επιτροπή ΦΠΑ, να επιβάλλει ΦΠΑ σε συγκεκριμένες πράξεις που αφορούν επενδυτικό χρυσό οι οποίες πραγματοποιούνται στο εν λόγω κράτος μέλος μεταξύ υποκείμενων στον φόρο που λειτουργούν σε αγορά χρυσού ρυθμιζόμενη από το σχετικό κράτος μέλος ή μεταξύ υποκείμενου στον φόρο και άλλου υποκείμενου στον φόρο που δεν λειτουργεί στην εν λόγω αγορά. Ωστόσο, το κράτος μέλος δεν μπορεί να επιβάλλει φόρο στις παραδόσεις που πραγματοποιούνται με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 138 ούτε στις εξαγωγές που αφορούν τον επενδυτικό χρυσό.

Άρθρο 353

Τα κράτη μέλη, τα οποία με βάση το άρθρο 352 φορολογούν τις πράξεις μεταξύ των υποκείμενων στον φόρο που λειτουργούν σε ρυθμιζόμενη αγορά χρυσού, επιτρέπουν, για λόγους απλούστευσης, την αναστολή του φόρου που πρόκειται να καταβληθεί και απαλλάσσουν τους υποκείμενους στον φόρο από τις απαιτήσεις τήρησης λογιστικής σχετικά με τον ΦΠΑ.

Τμήμα 5

Ειδικά δικαιώματα και υποχρεώσεις των εμπόρων επενδυτικού χρυσού

Άρθρο 354

Ο υποκείμενος στον φόρο, εφόσον η μεταγενέστερη παράδοση επενδυτικού χρυσού που πραγματοποιείται απαλλάσσεται με βάση το παρόν κεφάλαιο, έχει δικαίωμα να εκπίπτει τα ακόλουθα ποσά:

- τον ΦΠΑ που οφείλεται ή καταβλήθηκε, για επενδυτικό χρυσό που του παραδόθηκε από πρόσωπο το οποίο άσκησε το δικαίωμα επιλογής φορολόγησης σύμφωνα με τα άρθρα 348 και 349 ή του παραδόθηκε σύμφωνα με το τμήμα 4,
- τον ΦΠΑ που οφείλεται ή καταβλήθηκε, για παράδοση που πραγματοποιήθηκε προς αυτόν ή ενδοκοινοτική απόκτηση ή εισαγωγή που πραγματοποιήθηκε από αυτόν, χρυσού εκτός του επενδυτικού χρυσού, που μετατρέπεται στη συνέχεια από τον

ίδιο ή για λογαριασμό του σε επενδυτικό χρυσό,

- γ) τον ΦΠΑ που οφείλεται ή καταβλήθηκε, για παροχή υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκε προς αυτόν, οι οποίες συνίστανται σε μεταβολή του σχήματος, του βάρους ή της καθαρότητας του χρυσού, περιλαμβανομένου του επενδυτικού χρυσού.

Άρθρο 355

Οι υποκείμενοι στον φόρο, που παράγουν επενδυτικό χρυσό ή μετατρέπουν χρυσό σε επενδυτικό χρυσό, έχουν δικαίωμα να εκπίπτουν τον φόρο που οφείλεται ή καταβλήθηκε από αυτούς για παράδοση αγαθών ή ενδοκοινοτική απόκτηση ή εισαγωγή αγαθών ή παροχή υπηρεσιών που συνδέονται με την παραγωγή ή τη μεταποίηση του εν λόγω χρυσού όπως θα συνέβαινε εάν η μεταγενέστερη παράδοση του χρυσού, που απαλλάσσεται με βάση το άρθρο 346, υπαγόταν στον φόρο.

Άρθρο 356

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι έμποροι επενδυτικού χρυσού καταχωρίζουν λογιστικά τουλάχιστον όλες τις σημαντικές πράξεις που αφορούν επενδυτικό χρυσό και διαφυλάσσουν τα έγγραφα που επιτρέπουν την αναγνώριση της ταυτότητας των πελατών τους και τα οποία αφορούν τις πράξεις αυτές.

Οι έμποροι διαφυλάσσουν τα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο για περίοδο τουλάχιστον πέντε ετών.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποδέχονται ισοδύναμες υποχρεώσεις με βάση μέτρα που υιοθετούνται στο πλαίσιο άλλης κοινοτικής νομοθεσίας, όπως η οδηγία 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2005, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας⁽¹⁾, για να συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της παραγράφου 1.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν αυστηρότερες υποχρεώσεις, ιδίως όσον αφορά την τήρηση ειδικών καταστάσεων ή την εφαρμογή ειδικών λογιστικών απαιτήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Ειδικό καθεστώς για μη εγκατεστημένους υποκείμενους στον φόρο που παρέχουν υπηρεσίες με ηλεκτρονικά μέσα σε μη υποκείμενους στον φόρο

Τμήμα 1

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 357

Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006.

Άρθρο 358

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου και με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων, νοούνται ως:

- 1) «μη εγκατεστημένος υποκείμενος στον φόρο», ο υποκείμενος στον φόρο που δεν διατηρεί την έδρα της οικονομικής δραστηριότητάς του ούτε μόνιμη εγκατάσταση στο έδαφος της

Κοινότητας και ο οποίος δεν απαιτείται, κατά συνέπεια, να διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου με βάση το άρθρο 214,

- 2) «ηλεκτρονικές υπηρεσίες» και «υπηρεσίες που παρέχονται με ηλεκτρονικά μέσα», οι υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 56, παράγραφος 1, στοιχείο ια),
- 3) «κράτος μέλος εγγραφής», το κράτος μέλος το οποίο επιλέγει ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στον φόρο, για να δηλώσει την έναρξη των δραστηριοτήτων του ως υποκείμενου στον φόρο στο έδαφος της Κοινότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου,
- 4) «κράτος μέλος κατανάλωσης», το κράτος μέλος στο οποίο θεωρείται ότι πραγματοποιείται η παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών σύμφωνα με το άρθρο 57,
- 5) «δήλωση ΦΠΑ», η δήλωση που περιλαμβάνει τις απαραίτητες πληροφορίες για τον προσδιορισμό του ποσού του ΦΠΑ που οφείλεται σε κάθε κράτος μέλος.

Τμήμα 2

Ειδικό καθεστώς για υπηρεσίες που παρέχονται με ηλεκτρονικά μέσα

Άρθρο 359

Τα κράτη μέλη επιτρέπουν σε μη εγκατεστημένο υποκείμενο στον φόρο ο οποίος παρέχει ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε μη υποκείμενο στον φόρο, ο οποίος είναι εγκατεστημένος ή έχει τον τόπο της κατοικίας του ή της συνήθους διαμονής του σε κράτος μέλος, να χρησιμοποιεί το παρόν ειδικό καθεστώς. Το εν λόγω ειδικό καθεστώς ισχύει για όλες τις υπηρεσίες που παρέχονται με τον τρόπο αυτό εντός της Κοινότητας.

Άρθρο 360

Ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στον φόρο υποχρεούται να γνωστοποιεί στο κράτος μέλος εγγραφής την έναρξη των δραστηριοτήτων του, ως υποκείμενου στον φόρο, την παύση ή τη μεταβολή αυτών κατά τρόπο ώστε να μην πληροί πλέον τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την υπαγωγή του στο παρόν ειδικό καθεστώς. Η γνωστοποίηση αυτή πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα.

Άρθρο 361

1. Οι πληροφορίες που παρέχει ο μη υποκείμενος στον φόρο προς το κράτος μέλος εγγραφής, όταν αρχίζει τη φορολογητέα δραστηριότητά του, περιέχουν τα ακόλουθα στοιχεία για την αναγνώριση της ταυτότητάς του:

- α) ονοματεπώνυμο,
- β) ταχυδρομική διεύθυνση,
- γ) ηλεκτρονικές διευθύνσεις και ιστοσελίδες του διαδικτύου,
- δ) τυχόν εθνικό αριθμό φορολογικού μητρώου,
- ε) δήλωση, σύμφωνα με την οποία γνωστοποιείται ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο δεν διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ εντός της Κοινότητας.

⁽¹⁾ ΕΕ L 309, 25.11.2005, σ. 15.

2. Ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στον φόρο κοινοποιεί στο κράτος μέλος εγγραφής κάθε τυχόν αλλαγή των πληροφοριών που έχει γνωστοποιήσει.

Άρθρο 362

Το κράτος μέλος εγγραφής χορηγεί στο μη εγκατεστημένο υποκείμενο στον φόρο ατομικό αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ και του κοινοποιεί με ηλεκτρονικά μέσα τον αριθμό που του χορηγήθηκε. Τα κράτη μέλη κατανάλωσης, στηριζόμενα στις πληροφορίες βάσει των οποίων πραγματοποιήθηκε η εγγραφή, μπορούν να χρησιμοποιούν δικά τους συστήματα εγγραφής.

Άρθρο 363

Το κράτος μέλος εγγραφής διαγράφει το μη εγκατεστημένο υποκείμενο στον φόρο από το φορολογικό μητρώο στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) εάν το εν λόγω πρόσωπο γνωστοποιήσει ότι δεν παρέχει πλέον ηλεκτρονικές υπηρεσίες,
- β) εάν μπορεί με άλλο τρόπο να συναχθεί ότι η φορολογητέα του δραστηριότητα έχει τερματισθεί,
- γ) εάν ο υποκείμενος στον φόρο δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις που είναι αναγκαίες για την υπαγωγή του στο παρόν ειδικό καθεστώς,
- δ) εάν συστηματικά δεν συμμορφώνεται προς τους κανόνες που αφορούν το ειδικό αυτό καθεστώς.

Άρθρο 364

Ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στον φόρο υποβάλλει με ηλεκτρονικά μέσα, στο κράτος μέλος εγγραφής, δήλωση ΦΠΑ για κάθε ημερολογιακό τρίμηνο, είτε έχει παρασχεθεί ηλεκτρονική υπηρεσία είτε όχι. Η δήλωση υποβάλλεται εντός είκοσι ημερών από το τέλος της φορολογικής περιόδου, την οποία καλύπτει η δήλωση.

Άρθρο 365

Στη δήλωση ΦΠΑ αναγράφεται ο αριθμός φορολογικού μητρώου και, για κάθε κράτος μέλος κατανάλωσης στο οποίο οφείλεται ΦΠΑ, η συνολική αξία, χωρίς ΦΠΑ, των παροχών ηλεκτρονικών υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη φορολογική περίοδο και το συνολικό ποσό του αντίστοιχου φόρου. Πρέπει να αναφέρονται επίσης στη δήλωση οι ισχύοντες συντελεστές ΦΠΑ και το συνολικό ποσό του φόρου που οφείλεται.

Άρθρο 366

1. Η δήλωση ΦΠΑ συμπληρώνεται σε ευρώ.

Τα κράτη μέλη που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ μπορούν να απαιτούν τη συμπλήρωση της δήλωσης ΦΠΑ στο εθνικό τους νόμισμα. Εάν η παροχή υπηρεσιών έχει πραγματοποιηθεί σε άλλα νομίσματα, κατά τη συμπλήρωση της δήλωσης ΦΠΑ, ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στον φόρο χρησιμοποιεί τη συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει την τελευταία ημέρα της φορολογικής περιόδου.

2. Η μετατροπή γίνεται σύμφωνα με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα την ημέρα εκείνη ή, εάν δεν υπήρξε δημοσίευση τη συγκεκριμένη ημέρα, τις ισοτιμίες της επόμενης ημέρας δημοσίευσης.

Άρθρο 367

Ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στον φόρο καταβάλλει τον ΦΠΑ συγχρόνως με την υποβολή της δήλωσης ΦΠΑ.

Η καταβολή γίνεται σε τραπεζικό λογαριασμό σε ευρώ, που ορίζεται από το κράτος μέλος εγγραφής. Τα κράτη μέλη που δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ μπορούν να απαιτούν να γίνεται η καταβολή σε τραπεζικό λογαριασμό στο νόμισμά τους.

Άρθρο 368

Ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στον φόρο ο οποίος χρησιμοποιεί το παρόν ειδικό καθεστώς δεν εκπίπτει κανένα ποσό ΦΠΑ με βάση το άρθρο 168 της παρούσας οδηγίας. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 1, παράγραφος 1 της οδηγίας 86/560/ΕΟΚ, στον εν λόγω υποκείμενο στον φόρο επιστρέφεται ο φόρος σύμφωνα με την οδηγία αυτή. Το άρθρο 2, παράγραφοι 2 και 3, και το άρθρο 4, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας δεν εφαρμόζονται στις επιστροφές που σχετίζονται με ηλεκτρονικές υπηρεσίες οι οποίες καλύπτονται από το ειδικό αυτό καθεστώς.

Άρθρο 369

1. Ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στον φόρο υποχρεούται να καταχωρίζει στα λογιστικά βιβλία τις πράξεις που υπάγονται στο παρόν ειδικό καθεστώς. Οι καταχωρίσεις αυτές πρέπει να είναι αρκετά λεπτομερείς, ώστε να επιτρέπουν στις φορολογικές αρχές του κράτους μέλους κατανάλωσης να επαληθεύουν την ακρίβεια της δήλωσης ΦΠΑ.

2. Οι καταχωρίσεις της παραγράφου 1 πρέπει να διατίθενται, έπειτα από αίτηση, με ηλεκτρονικά μέσα, στο κράτος μέλος εγγραφής και στο κράτος μέλος κατανάλωσης.

Οι καταχωρίσεις αυτές διαφυλάσσονται για διάστημα δέκα ετών, το οποίο αρχίζει από τις 31 Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο πραγματοποιήθηκε η πράξη.

ΤΙΤΛΟΣ XIII

ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Παρεκκλίσεις που ισχύουν έως τη θέσπιση οριστικών ρυθμίσεων

Τμήμα 1

Παρεκκλίσεις για τα κράτη που ήταν μέλη της Κοινότητας την 1η Ιανουαρίου 1978

Άρθρο 370

Τα κράτη μέλη, τα οποία την 1η Ιανουαρίου 1978 φορολογούσαν τις πράξεις που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του παραρτήματος X, μέρος Α, μπορούν να εξακολουθήσουν να τις φορολογούν.

Άρθρο 371

Τα κράτη μέλη, τα οποία την 1η Ιανουαρίου 1978 απήλλασσαν από τον φόρο τις πράξεις που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του παραρτήματος X, μέρος Β, μπορούν να εξακολουθήσουν να τις απαλλάσσουν με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν σε κάθε ενδιαφερόμενο κράτος μέλος κατά την ίδια αυτή ημερομηνία.

Άρθρο 372

Τα κράτη μέλη, τα οποία την 1η Ιανουαρίου 1978 εφάρμοζαν διατάξεις κατά παρέκκλιση από την προβλεπόμενη στο άρθρο 179, πρώτο εδάφιο, αρχή της άμεσης έκπτωσης, μπορούν να εξακολουθήσουν να τις εφαρμόζουν.

Άρθρο 373

Τα κράτη μέλη, τα οποία την 1η Ιανουαρίου 1978 εφάρμοζαν διατάξεις κατά παρέκκλιση από το άρθρο 28 και το άρθρο 79, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ), μπορούν να εξακολουθήσουν να τις εφαρμόζουν.

Άρθρο 374

Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του άρθρου 169 και του άρθρου 309, τα κράτη μέλη, τα οποία την 1η Ιανουαρίου 1978 απήλασαν, χωρίς δικαίωμα έκπτωσης του καταβληθέντος σε προηγούμενο στάδιο ΦΠΑ, τις προβλεπόμενες από το άρθρο 309 παροχές υπηρεσιών των πρακτορείων ταξιδιών, μπορούν να εξακολουθήσουν να τις απαλλάσσουν. Η παρέκκλιση αυτή εφαρμόζεται επίσης στα πρακτορεία ταξιδιών, τα οποία ενεργούν στο όνομα και για λογαριασμό του ταξιδιώτη.

Τμήμα 2**Παρεκκλίσεις για τα κράτη που προσχώρησαν στην Κοινότητα μετά την 1η Ιανουαρίου 1978****Άρθρο 375**

Η Ελλάδα μπορεί να εξακολουθήσει να απαλλάσσει τις πράξεις του παραρτήματος X, μέρος Β, σημεία 2), 8), 9), 11) και 12), με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν σε αυτό το κράτος μέλος την 1η Ιανουαρίου 1987.

Άρθρο 376

Η Ισπανία μπορεί να εξακολουθήσει να απαλλάσσει τις παροχές υπηρεσιών εκ μέρους των συγγραφέων του παραρτήματος X, μέρος Β, σημείο 2) και τις πράξεις του παραρτήματος X, μέρος Β, σημεία 11) και 12), με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν σε αυτό το κράτος μέλος την 1η Ιανουαρίου 1993.

Άρθρο 377

Η Πορτογαλία μπορεί να εξακολουθήσει να απαλλάσσει τις πράξεις που περιλαμβάνονται στο παράρτημα X, μέρος Β, σημεία 2), 4), 7), 9), 10) και 13), με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν σε αυτό το κράτος μέλος την 1η Ιανουαρίου 1989.

Άρθρο 378

1. Η Αυστρία μπορεί να εξακολουθήσει να φορολογεί τις πράξεις του παραρτήματος X, μέρος Α, σημείο 2).

2. Εφόσον οι ίδιες απαλλαγές ισχύουν σε ένα από τα κράτη μέλη που αποτελούσε μέρος της Κοινότητας στις 31 Δεκεμβρίου 1994, η Αυστρία μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν σε αυτό το κράτος μέλος κατά την ημερομηνία προσχώρησής του, να εξακολουθήσει να απαλλάσσει από τον φόρο τις ακόλουθες πράξεις:

- α) τις πράξεις του παραρτήματος X, μέρος Β, σημεία 5) και 9),
- β) με δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που καταβλήθηκε σε προηγούμενο στάδιο, όλα τα τμήματα των διεθνών

αεροπορικών, θαλάσσιων ή εσωτερικών πλωτών μεταφορών επιβατών, εκτός από τις μεταφορές επιβατών στη λίμνη της Κωνσταντίας.

Άρθρο 379

1. Η Φινλανδία μπορεί να εξακολουθήσει να φορολογεί τις πράξεις του παραρτήματος X, μέρος Α, σημείο 2), εφόσον οι ίδιες πράξεις φορολογούνται σε ένα από τα κράτη μέλη που ήταν μέλη της Κοινότητας στις 31 Δεκεμβρίου 1994.

2. Η Φινλανδία μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν σε αυτό το κράτος μέλος κατά την ημερομηνία προσχώρησής του, να εξακολουθήσει να απαλλάσσει από τον φόρο τις παροχές υπηρεσιών από συγγραφείς, καλλιτέχνες και ερμηνευτές έργων τέχνης του παραρτήματος X, μέρος Β, σημείο 2) καθώς και τις πράξεις του παραρτήματος X, μέρος Β, σημεία 5), 9) και 10), εφόσον οι ίδιες απαλλαγές εφαρμόζονται σε ένα από τα κράτη μέλη που ήταν μέλη της Κοινότητας στις 31 Δεκεμβρίου 1994.

Άρθρο 380

Η Σουηδία μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν σε αυτό το κράτος μέλος κατά την ημερομηνία προσχώρησής του, να εξακολουθήσει να απαλλάσσει από τον φόρο τις παροχές υπηρεσιών από συγγραφείς, καλλιτέχνες και ερμηνευτές έργων τέχνης του παραρτήματος X, μέρος Β, σημείο 2) καθώς και τις πράξεις του παραρτήματος X, μέρος Β, σημεία 1), 9) και 10), εφόσον οι ίδιες απαλλαγές εφαρμόζονται σε ένα από τα κράτη μέλη που ήταν μέλη της Κοινότητας στις 31 Δεκεμβρίου 1994.

Άρθρο 381

Η Τσεχική Δημοκρατία μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν σε αυτό το κράτος μέλος κατά την ημερομηνία προσχώρησής του, να συνεχίσει να απαλλάσσει τις διεθνείς μεταφορές επιβατών, οι οποίες αναφέρονται στο παράρτημα IX, μέρος Β, σημείο 10), για όσο διάστημα η ίδια απαλλαγή εφαρμόζεται σε ένα από τα κράτη μέλη που ήταν μέλη της Κοινότητας στις 30 Απριλίου 2004.

Άρθρο 382

Η Εσθονία μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν σε αυτό το κράτος μέλος κατά την ημερομηνία προσχώρησής του, να συνεχίσει να απαλλάσσει τις διεθνείς μεταφορές επιβατών του παραρτήματος X, μέρος Β, σημείο 10), για όσο διάστημα η ίδια απαλλαγή εφαρμόζεται σε ένα από τα κράτη μέλη που ήταν μέλη της Κοινότητας στις 30 Απριλίου 2004.

Άρθρο 383

Η Κύπρος μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν σε αυτό το κράτος μέλος κατά την ημερομηνία προσχώρησής του, να συνεχίσει να απαλλάσσει τις ακόλουθες πράξεις:

- α) την παράδοση γηπέδων προς οικοδόμηση, που εμφανίζονται στο παράρτημα X, μέρος Β, σημείο 9), έως τις 31 Δεκεμβρίου 2007,
- β) τις διεθνείς μεταφορές επιβατών του παραρτήματος X, μέρος Β, σημείο 10), για όσο διάστημα η ίδια απαλλαγή εφαρμόζεται σε ένα από τα κράτη μέλη που ήταν μέλη της Κοινότητας στις 30 Απριλίου 2004.

Άρθρο 384

Για όσο διάστημα οι ίδιες απαλλαγές εφαρμόζονται σε ένα από τα κράτη μέλη που ήταν μέλη της Κοινότητας στις 30 Απριλίου 2004, η Λετονία μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν σε αυτό το κράτος μέλος κατά την ημερομηνία προσχώρησής του, να συνεχίσει να απαλλάσσει τις ακόλουθες πράξεις:

- α) τις υπηρεσίες που παρέχουν συγγραφείς, καλλιτέχνες και ερμηνευτές του παραρτήματος X, μέρος Β, σημείο 2),
- β) τις διεθνείς μεταφορές επιβατών του παραρτήματος X, μέρος Β, σημείο 10).

Άρθρο 385

Η Λιθουανία μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν σε αυτό το κράτος μέλος κατά την ημερομηνία προσχώρησής του, να συνεχίσει να απαλλάσσει τις διεθνείς μεταφορές επιβατών του παραρτήματος X, μέρος Β, σημείο 10), για όσο διάστημα η ίδια απαλλαγή εφαρμόζεται σε ένα από τα κράτη μέλη που ήταν μέλη της Κοινότητας στις 30 Απριλίου 2004.

Άρθρο 386

Η Ουγγαρία μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν σε αυτό το κράτος μέλος κατά την ημερομηνία προσχώρησής του, να συνεχίσει να απαλλάσσει τις διεθνείς μεταφορές επιβατών του παραρτήματος X, μέρος Β, σημείο 10), για όσο διάστημα η ίδια απαλλαγή εφαρμόζεται σε ένα από τα κράτη μέλη που ήταν μέλη της Κοινότητας στις 30 Απριλίου 2004.

Άρθρο 387

Για όσο διάστημα η ίδια απαλλαγή εφαρμόζεται σε ένα από τα κράτη μέλη που ήταν μέλη της Κοινότητας στις 30 Απριλίου 2004, η Μάλτα μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν σε αυτό το κράτος μέλος κατά την ημερομηνία προσχώρησής του, να συνεχίσει να απαλλάσσει τις ακόλουθες πράξεις:

- α) χωρίς δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που καταβλήθηκε σε προγενέστερο στάδιο, την παροχή ύδατος από οργανισμούς δημόσιου δικαίου του παραρτήματος X, μέρος Β, σημείο 8),
- β) χωρίς δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που καταβλήθηκε σε προγενέστερο στάδιο, την παράδοση κτιρίων και γηπέδων προς οικοδόμηση του παραρτήματος X, μέρος Β, σημείο 9),
- γ) με δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που καταβλήθηκε σε προγενέστερο στάδιο, τις εσωτερικές μεταφορές επιβατών, τις διεθνείς μεταφορές επιβατών και τις εσωτερικές θαλάσσιες μεταφορές επιβατών μεταξύ νησιών του παραρτήματος X, μέρος Β, σημείο 10).

Άρθρο 388

Η Πολωνία μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν σε αυτό το κράτος μέλος κατά την ημερομηνία προσχώρησής του, να συνεχίσει να απαλλάσσει τις διεθνείς μεταφορές επιβατών του παραρτήματος X, μέρος Β, σημείο 10), για όσο διάστημα η ίδια απαλλαγή εφαρμόζεται σε ένα από τα κράτη μέλη που ήταν μέλη της Κοινότητας στις 30 Απριλίου 2004.

Άρθρο 389

Η Σλοβενία μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν σε αυτό το κράτος μέλος κατά την ημερομηνία προσχώρησής του, να συνεχίσει

να απαλλάσσει τις διεθνείς μεταφορές επιβατών του παραρτήματος X, μέρος Β, σημείο 10), για όσο διάστημα η ίδια απαλλαγή εφαρμόζεται σε ένα από τα κράτη μέλη που ήταν μέλη της Κοινότητας στις 30 Απριλίου 2004.

Άρθρο 390

Η Σλοβακία μπορεί, με τις προϋποθέσεις που ίσχυαν σε αυτό το κράτος μέλος κατά την ημερομηνία προσχώρησής του, να συνεχίσει να απαλλάσσει τις διεθνείς μεταφορές επιβατών του παραρτήματος X, μέρος Β, σημείο 10), για όσο διάστημα η ίδια απαλλαγή εφαρμόζεται σε ένα από τα κράτη μέλη που ήταν μέλη της Κοινότητας στις 30 Απριλίου 2004.

Τμήμα 3**Κοινές διατάξεις για τα τμήματα 1 και 2****Άρθρο 391**

Τα κράτη μέλη που απαλλάσσουν από τον φόρο τις πράξεις των άρθρων 371, 375, 376 και 377, του άρθρου 378, παράγραφος 2, στο άρθρο 379, παράγραφος 2, και στα άρθρα 380 έως 390 μπορούν να παρέχουν στους υποκείμενους στον φόρο τη δυνατότητα να επιλέγουν τη φορολόγηση των εν λόγω πράξεων.

Άρθρο 392

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι για τις παραδόσεις κτιρίων και γηπέδων προς οικοδόμηση, που αγοράζονται με σκοπό τη μεταπώλησή τους από υποκείμενο στον φόρο που δεν είχε δικαίωμα έκπτωσης κατά την αγορά, βάση επιβολής του φόρου είναι η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής αγοράς.

Άρθρο 393

1. Προκειμένου να διευκολυνθεί η μετάβαση στο οριστικό καθεστώς που προβλέπεται στο άρθρο 402, το Συμβούλιο, με βάση έκθεση της Επιτροπής, επανεξετάζει την κατάσταση όσον αφορά τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στα τμήματα 1 και 2 και αποφασίζει, σύμφωνα με το άρθρο 93 της Συνθήκης, για την ενδεχόμενη κατάργηση ορισμένων από τις παρεκκλίσεις αυτές ή του συνόλου αυτών.

2. Στο οριστικό καθεστώς, οι μεταφορές προσώπων θα φορολογούνται στο κράτος μέλος αναχώρησης για την πραγματοποιούμενη στο εσωτερικό της Κοινότητας διαδρομή, κατά τρόπο που θα καθοριστεί από το Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 93 της Συνθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2**Παρεκκλίσεις που παρέχονται με άδεια****Τμήμα 1****Μέτρα απλούστευσης και πρόληψης της φοροδιαφυγής ή της φοροαποφυγής****Άρθρο 394**

Τα κράτη μέλη τα οποία εφάρμοζαν την 1η Ιανουαρίου 1977 ειδικά μέτρα για την απλούστευση της είσπραξης του φόρου ή για την πρόληψη ορισμένων τύπων φοροδιαφυγής ή φοροαποφυγής μπορούν να τα διατηρήσουν, με τον όρο ότι τα είχαν κοινοποιήσει στην Επιτροπή πριν από την 1η Ιανουαρίου 1978 και με την

επιφύλαξη ότι τα μέτρα απλούστευσης είναι σύμφωνα με το κριτήριο που καθορίζεται στο άρθρο 395, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο.

Άρθρο 395

1. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα έπειτα από πρόταση της Επιτροπής, μπορεί να επιτρέψει σε κάθε κράτος μέλος να θεσπίζει ειδικά μέτρα παρέκκλισης από τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, για λόγους απλούστευσης των διαδικασιών επιβολής του φόρου ή πρόληψης ορισμένων τύπων φοροδιαφυγής ή φοροαποφυγής.

Τα μέτρα για την απλούστευση της διαδικασίας επιβολής του φόρου δεν μπορούν να επηρεάζουν, παρά μόνο σε αμελητέο βαθμό, το συνολικό ποσό των φορολογικών εσόδων του κράτους μέλους που εισπράττονται στο στάδιο της τελικής κατανάλωσης.

2. Το κράτος μέλος που επιθυμεί να λάβει τα αναφερόμενα από την παράγραφο 1 μέτρα υποβάλλει στην Επιτροπή σχετικό αίτημα και της παρέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες. Σε περίπτωση που η Επιτροπή κρίνει ότι δεν έχει όλα τα απαραίτητα στοιχεία, έρχεται σε επαφή με το εν λόγω κράτος μέλος εντός δύο μηνών από την παραλαβή του αιτήματος και προσδιορίζει ποια πρόσθετα στοιχεία απαιτούνται.

Αφού η Επιτροπή συγκεντρώσει όλα τα στοιχεία που κρίνει απαραίτητα για την εκτίμηση του αιτήματος, ενημερώνει εντός ενός μηνός το κράτος μέλος που υπέβαλε το αίτημα και διαβιβάζει το αίτημα, στη γλώσσα υποβολής του, στα λοιπά κράτη μέλη.

3. Τρεις μήνες μετά την ενημέρωση που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2, η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο κατάλληλη πρόταση ή, όταν έχει αντιρρήσεις σχετικά με το αίτημα παρέκκλισης, ανακοίνωση με την οποία εκδίδει τις εν λόγω αντιρρήσεις.

4. Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία, που καθορίζεται στις παραγράφους 2 και 3, ολοκληρώνεται εντός οκτώ μηνών από την παραλαβή του αιτήματος από την Επιτροπή.

Τμήμα 2

Διεθνείς συμφωνίες

Άρθρο 396

1. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση της Επιτροπής, μπορεί να επιτρέψει σε κάθε κράτος μέλος να συνάψει με τρίτη χώρα ή με διεθνή οργανισμό συμφωνία, η οποία μπορεί να περιέχει παρεκκλίσεις από την παρούσα οδηγία.

2. Το κράτος μέλος που επιθυμεί να συνάψει συμφωνία σύμφωνα με την παράγραφο 1 υποβάλλει στην Επιτροπή σχετικό αίτημα και προσκομίζει όλα τα απαραίτητα στοιχεία. Σε περίπτωση που η Επιτροπή κρίνει ότι δεν έχει όλα τα απαραίτητα στοιχεία, έρχεται σε επαφή με το εν λόγω κράτος μέλος εντός δύο μηνών από την παραλαβή του αιτήματος και προσδιορίζει ποια πρόσθετα στοιχεία απαιτούνται.

Αφού η Επιτροπή συγκεντρώσει όλα τα στοιχεία που κρίνει απαραίτητα για την εκτίμηση του αιτήματος, ενημερώνει εντός ενός μηνός το κράτος μέλος που υπέβαλε το αίτημα και διαβιβάζει το αίτημα, στη γλώσσα υποβολής του, στα λοιπά κράτη μέλη.

3. Τρεις μήνες μετά την ενημέρωση που προβλέπεται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2, η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο κατάλληλη πρόταση ή, όταν έχει αντιρρήσεις σχετικά με το αίτημα παρέκκλισης, ανακοίνωση με την οποία εκδίδει τις εν λόγω αντιρρήσεις.

4. Σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία, που καθορίζεται στις παραγράφους 2 και 3, ολοκληρώνεται εντός οκτώ μηνών από την παραλαβή του αιτήματος από την Επιτροπή.

ΤΙΤΛΟΣ XIV

ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Μέτρα εφαρμογής

Άρθρο 397

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα μετά από πρόταση της Επιτροπής, θεσπίζει τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Επιτροπή ΦΠΑ

Άρθρο 398

1. Συγκροτείται συμβουλευτική επιτροπή φόρου προστιθέμενης αξίας, η οποία καλείται «επιτροπή ΦΠΑ».

2. Η επιτροπή ΦΠΑ αποτελείται από αντιπροσώπους των κρατών μελών και της Επιτροπής.

Η επιτροπή προεδρεύεται από αντιπρόσωπο της Επιτροπής.

Η γραμματεία της επιτροπής εξασφαλίζεται από τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

3. Η επιτροπή ΦΠΑ θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.

4. Εκτός από τα σημεία που αποτελούν αντικείμενο διαβούλευσης σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, η επιτροπή ΦΠΑ εξετάζει τα ζητήματα που της υποβάλλει ο πρόεδρος της, είτε με δική του πρωτοβουλία είτε έπειτα από αίτημα του αντιπροσώπου κράτους μέλους, σχετικά με την εφαρμογή των κοινοτικών διατάξεων περί ΦΠΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Συντελεστής μετατροπής

Άρθρο 399

Με την επιφύλαξη άλλων ειδικών διατάξεων, το αντίστοιχο ποσό σε εθνικά νομίσματα των ποσών σε ευρώ που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία καθορίζεται σύμφωνα με το συντελεστή μετατροπής του ευρώ που ίσχυε την 1η Ιανουαρίου 1999. Τα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Κοινότητα μετά από αυτή την ημερομηνία και δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως ενιαίο νόμισμα, χρησιμοποιούν τον συντελεστή μετατροπής του ευρώ που ισχύει κατά την προσχώρησή τους.

Άρθρο 400

Κατά την μετατροπή των ποσών του άρθρου 399 σε εθνικά νομίματα, τα κράτη μέλη μπορούν να στρογγυλοποιούν έως και κατά 10 %, προς τα άνω ή προς τα κάτω, τα ποσά που προκύπτουν από την μετατροπή αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Άλλοι φόροι, δικαιώματα και τέλη

Άρθρο 401

Με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων, οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν εμποδίζουν την εκ μέρους κράτους μέλους διατήρηση ή εισαγωγή φόρων στις συμβάσεις ασφάλισης και στα τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα, ειδικών φόρων κατανάλωσης, δικαιωμάτων εγγραφής ή καταχώρισης και, γενικότερα, οποιουδήποτε φόρου, δικαιώματος ή τέλους που δεν έχει τον χαρακτήρα φόρου κύκλου εργασιών, με την προϋπόθεση ότι η είσπραξη των εν λόγω φόρων, δικαιωμάτων και τελών δεν οδηγεί, στις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών, σε διατυπώσεις που συνδέονται με τη διέλευση συνόρων.

ΤΙΤΛΟΣ XV

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Μεταβατικό καθεστώς φορολόγησης των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών

Άρθρο 402

1. Το καθεστώς φορολόγησης των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών που προβλέπεται από την παρούσα οδηγία έχει μεταβατικό χαρακτήρα και θα αντικατασταθεί από οριστικό καθεστώς, που θα βασίζεται στην αρχή της φορολόγησης των παραδόσεων αγαθών και των παροχών υπηρεσιών στο κράτος μέλος καταγωγής.

2. Το Συμβούλιο, αφού εξετάσει την έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 404, εφόσον διαπιστώσει ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τη μετάβαση στο οριστικό καθεστώς, θεσπίζει, σύμφωνα με το άρθρο 93 της Συνθήκης, τις διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη θέση σε ισχύ και τη λειτουργία του οριστικού καθεστώτος.

Άρθρο 403

Το Συμβούλιο εκδίδει, σύμφωνα με το άρθρο 93 της Συνθήκης, τις κατάλληλες οδηγίες με σκοπό τη συμπλήρωση του κοινού συστήματος ΦΠΑ και ιδίως τον προοδευτικό περιορισμό ή την κατάργηση των παρεκκλίσεων από το σύστημα αυτό.

Άρθρο 404

Κάθε τέσσερα έτη από την έκδοση της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, με βάση τις πληροφορίες που έχει λάβει από τα κράτη μέλη, έκθεση για τη λειτουργία του κοινού συστήματος ΦΠΑ στα κράτη μέλη και ειδικότερα για τη λειτουργία του μεταβατικού καθεστώτος φορολόγησης των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών, συνοδευόμενη κατά περίπτωση από προτάσεις σχετικά με το οριστικό καθεστώς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Μεταβατικά μέτρα που εφαρμόζονται στο πλαίσιο της προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Άρθρο 405

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, νοούνται ως:

- 1) «Κοινότητα», το έδαφος της Κοινότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5, σημείο 1), πριν από την προσχώρηση νέων κρατών μελών,
- 2) «νέα κράτη μέλη», το έδαφος των κρατών μελών που έχουν προσχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση μετά την 1η Ιανουαρίου 1995, όπως ορίζεται για καθένα από αυτά τα κράτη μέλη στο άρθρο 5, σημείο 2),
- 3) «διευρυμένη Κοινότητα», το έδαφος της Κοινότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5, σημείο 1), μετά την προσχώρηση νέων κρατών μελών.

Άρθρο 406

Οι διατάξεις, που ισχύουν κατά τη στιγμή που το αγαθό υπήχθη σε καθεστώς προσωρινής εισαγωγής με πλήρη απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς ή σε ένα από τα καθεστώτα ή τις καταστάσεις του άρθρου 156 ή σε ανάλογο καθεστώς ή κατάσταση σε ένα από τα νέα κράτη μέλη, εξακολουθούν να εφαρμόζονται έως την έξοδο του αγαθού από το εν λόγω καθεστώς ή κατάσταση, μετά την ημερομηνία προσχώρησης, εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) το αγαθό έχει εισέλθει πριν από την ημερομηνία προσχώρησης στην Κοινότητα ή σε ένα από τα νέα κράτη μέλη,
- β) το αγαθό υπήχθη κατά την είσοδό του στην Κοινότητα ή σε ένα από τα νέα κράτη μέλη στο εν λόγω καθεστώς ή κατάσταση,
- γ) το αγαθό δεν εξήλθε από το εν λόγω καθεστώς ή κατάσταση πριν από την ημερομηνία προσχώρησης.

Άρθρο 407

Οι διατάξεις που ισχύουν κατά τη στιγμή που το αγαθό υπήχθη σε καθεστώς τελωνειακής διαμετακόμισης συνεχίζουν να εφαρμόζονται έως την έξοδο του αγαθού από το εν λόγω καθεστώς, μετά την ημερομηνία προσχώρησης, εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) το αγαθό έχει υπαχθεί πριν από την ημερομηνία προσχώρησης σε καθεστώς τελωνειακής διαμετακόμισης,
- β) το αγαθό δεν εξήλθε από το καθεστώς αυτό πριν από την ημερομηνία προσχώρησης.

Άρθρο 408

1. Εξομοιώνονται με εισαγωγή αγαθού που αποδεικνύεται ότι βρισκόταν σε ελεύθερη κυκλοφορία σε ένα από τα νέα κράτη μέλη ή στην Κοινότητα οι ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) η έξοδος, ακόμη και αντικανονική, αγαθού από καθεστώς προσωρινής εισαγωγής στο οποίο το αγαθό είχε υπαχθεί πριν από την ημερομηνία προσχώρησης με τους όρους που

προβλέπονται στο άρθρο 406,

- β) η έξοδος, ακόμη και αντικανονική, αγαθού είτε από ένα από τα καθεστώτα ή τις καταστάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 156 είτε από ανάλογο καθεστώς ή κατάσταση, στο οποίο είχε υπαχθεί το αγαθό πριν από την ημερομηνία προσχώρησης με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 406,
- γ) η λήξη της ισχύος ενός από τα καθεστώτα που προβλέπονται στο άρθρο 407, που άρχισε πριν από την ημερομηνία προσχώρησης στο έδαφος ενός από τα νέα κράτη μέλη, για τις ανάγκες μιας εξ επαχθούς αιτίας παράδοσης αγαθών που πραγματοποιήθηκε πριν από την ημερομηνία αυτή στο έδαφος αυτού του κράτους μέλους από υποκείμενο στον φόρο που ενεργεί με την ιδιότητά του αυτή,
- δ) κάθε παρατυπία ή παράβαση που διαπράχθηκε κατά τη διάρκεια καθεστώτος τελωνειακής διαμετακόμισης που άρχισε με τους όρους που προβλέπονται στο στοιχείο γ).

2. Εκτός από την περίπτωση της παραγράφου 1, εξομοιώνεται επίσης με εισαγωγή αγαθού η διάθεση, μετά την ημερομηνία προσχώρησης, στο έδαφος κράτους μέλους, από υποκείμενο ή μη υποκείμενο στον φόρο, αγαθών που του έχουν παραδοθεί πριν από την ημερομηνία προσχώρησης, στο έδαφος της Κοινότητας ή ενός από τα νέα κράτη μέλη, όταν συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) η παράδοση αυτών των αγαθών είχε τύχει απαλλαγής ή ήταν δεκτική απαλλαγής, είτε δυνάμει του άρθρου 146, παράγραφος 1, στοιχεία α) και β), είτε δυνάμει ανάλογης διάταξης στα νέα κράτη μέλη,
- β) τα αγαθά δεν είχαν εισαχθεί στο εσωτερικό ενός από τα νέα κράτη μέλη ή στο εσωτερικό της Κοινότητας πριν από την ημερομηνία προσχώρησης.

Άρθρο 409

Στις περιπτώσεις του άρθρου 408, παράγραφος 1, η εισαγωγή θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκε, κατά την έννοια του άρθρου 61, στο κράτος μέλος στο έδαφος του οποίου το αγαθό εξήλθε από το καθεστώς στο οποίο είχε υπαχθεί πριν από την ημερομηνία προσχώρησης.

Άρθρο 410

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 71, η εισαγωγή ενός αγαθού, κατά την έννοια του άρθρου 408, πραγματοποιείται χωρίς να υφίσταται γενεσιουργός αιτία του φόρου, όταν πληρούνται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) το εισαχθέν αγαθό αποστέλλεται ή μεταφέρεται εκτός της διευρυμένης Κοινότητας,
- β) το εισαχθέν αγαθό, κατά την έννοια του άρθρου 408, παράγραφος 1, στοιχείο α), δεν αποτελεί μεταφορικό μέσο και αποστέλλεται εκ νέου ή μεταφέρεται προς το κράτος μέλος από το οποίο εξήχθη και προς το πρόσωπο που το εξήγαγε,
- γ) το εισαχθέν αγαθό, κατά την έννοια του άρθρου 408, παράγραφος 1, στοιχείο α), είναι μεταφορικό μέσο που αποκτήθηκε ή είχε εισαχθεί, πριν από την ημερομηνία

προσχώρησης, με τους γενικούς όρους φορολόγησης της εσωτερικής αγοράς νέου κράτους μέλους ή κράτους μέλους της Κοινότητας ή δεν έτυχε κατά την εξαγωγή του απαλλαγής ή επιστροφής του ΦΠΑ.

2. Η προϋπόθεση της παραγράφου 1, στοιχείο γ) θεωρείται ότι πληρούται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν το διάστημα που έχει παρέλθει μεταξύ της πρώτης κυκλοφορίας του μεταφορικού μέσου και της προσχώρησης στην ΕΕ υπερβαίνει τα οκτώ έτη,
- β) όταν το ποσό του οφειλομένου φόρου κατά την εισαγωγή είναι αμελητέο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο και έναρξη ισχύος

Άρθρο 411

1. Η οδηγία 67/227/ΕΟΚ και η οδηγία 77/388/ΕΟΚ καταργούνται με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά τις προθεσμίες ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογής των οδηγιών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα XI, μέρος Β.

2. Οι παραπομπές στις οδηγίες που καταργούνται θεωρείται ότι γίνονται στην παρούσα οδηγία και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που περιλαμβάνεται στο παράρτημα XII.

Άρθρο 412

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για να συμμορφωθούν με το άρθρο 2, παράγραφος 3, το άρθρο 44, το άρθρο 59, παράγραφος 1, το άρθρο 399 και το παράρτημα III, σημείο 18), με ισχύ από 1ης Ιανουαρίου 2008. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων καθώς και έναν πίνακα αντιστοιχίας μεταξύ των εν λόγω διατάξεων και των διατάξεων της παρούσας οδηγίας.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις ανωτέρω διατάξεις, αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την παραπομπή αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το κείμενο των κύριων διατάξεων εθνικού δικαίου που θεσπίζουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 413

Η παρούσα οδηγία τίθεται σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2007.

Άρθρο 414

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 28ης Νοεμβρίου 2006.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
E. HEINÄLUOMA

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1, ΤΡΙΤΟ ΕΔΑΦΙΟ

- 1) Οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες,
 - 2) η διανομή ύδατος, αερίου, ηλεκτρικής ενέργειας και θερμικής ενέργειας,
 - 3) η μεταφορά αγαθών,
 - 4) η παροχή λιμενικών και αερολιμενικών υπηρεσιών,
 - 5) η μεταφορά προσώπων,
 - 6) οι παραδόσεις καινούργιων αγαθών, που κατασκευάστηκαν για να πωληθούν,
 - 7) οι εργασίες αγροτικών οργανισμών παρέμβασης, που αφορούν σε αγροτικά προϊόντα και πραγματοποιούνται κατ' εφαρμογή κανονισμών που προβλέπουν κοινή οργάνωση της αγοράς των προϊόντων αυτών,
 - 8) η εκμετάλλευση πανηγύρεων και εκθέσεων εμπορικού χαρακτήρα,
 - 9) η αποθήκευση,
 - 10) οι δραστηριότητες εμπορικών διαφημιστικών γραφείων,
 - 11) οι δραστηριότητες πρακτορείων ταξιδιών,
 - 12) οι εργασίες κυλικίων επιχειρήσεων, πρατηρίων, συνεταιρισμών και παρόμοιων ιδρυμάτων,
 - 13) οι δραστηριότητες οργανισμών ραδιοφώνου και τηλεόρασης, εφόσον δεν απαλλάσσονται σύμφωνα με το άρθρο 132, παράγραφος 1 στοιχείο ιζ).
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΙΘΕΝΤΑΙ
ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 56, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1, ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΙΑ)**

- 1) Η δημιουργία και η φιλοξενία ιστοσελίδων, η εξ αποστάσεως συντήρηση προγραμμάτων και εξοπλισμού,
 - 2) η παροχή λογισμικού και η ενημέρωσή του,
 - 3) η παροχή εικόνων, κειμένων και πληροφοριών και η διάθεση βάσεων δεδομένων,
 - 4) η παροχή μουσικής, κινηματογραφικών ταινιών και παιχνιδιών, περιλαμβανομένων των κάθε είδους τυχερών παιχνιδιών, πολιτικών, πολιτιστικών, καλλιτεχνικών, αθλητικών, επιστημονικών ή ψυχαγωγικών εκπομπών ή εκδηλώσεων,
 - 5) η παροχή διδασκαλίας εξ αποστάσεως.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΥΠΑΧΘΟΥΝ ΣΤΟΥΣ ΜΕΙΩΜΕΝΟΥΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΦΠΑ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 98

- 1) Τα τρόφιμα (περιλαμβανομένων των ποτών, εκτός των αλκοολούχων) που προορίζονται για κατανάλωση από ανθρώπους ή από ζώα, τα ζώντα ζώα, οι σπόροι, τα φυτά και τα συστατικά που χρησιμοποιούνται συνήθως στην παρασκευή τροφίμων, τα προϊόντα που χρησιμοποιούνται συνήθως για τη συμπλήρωση ή υποκατάσταση τροφίμων,
- 2) η διανομή νερού,
- 3) τα φαρμακευτικά προϊόντα που συνήθως χρησιμοποιούνται για θεραπευτική αγωγή, για την πρόληψη ασθενειών και για σκοπούς ιατρικούς ή κτηνιατρικούς καθώς και τα προϊόντα για την αντισύλληψη και για τη γυναικεία υγιεινή προστασία,
- 4) ο ιατρικός εξοπλισμός, τα βοηθητικά όργανα και οι άλλες συσκευές που συνήθως χρησιμοποιούνται για την ανακούφιση ή την αντιμετώπιση αναπηριών, εφόσον προορίζονται αποκλειστικά για προσωπική χρήση από αναπήρους, περιλαμβανομένης της επισκευής των προϊόντων αυτών, καθώς και η παράδοση παιδικών καθισμάτων αυτοκινήτων,
- 5) η μεταφορά επιβατών και των συνοδευόμενων αποσκευών τους,
- 6) η παράδοση βιβλίων, περιλαμβανομένων και των χρησιδανειζόμενων από βιβλιοθήκες (καθώς και παντός είδους φυλλαδίων και παρομοίων εντύπων, εικονογραφημένων βιβλίων και βιβλίων ιχνογραφίας και χρωματισμού για παιδιά, μουσικής τυπωμένης ή χειρόγραφης, χαρτών και στοιχείων υδρογραφικών και άλλων) εφημερίδων και περιοδικών, εκτός από έντυπα εξ ολοκλήρου ή κατά κύριο λόγο διαφημιστικά,
- 7) το δικαίωμα εισόδου σε παραστάσεις, θέατρα, τσίρκο, πανηγύρια, λούνα-παρκ, συναυλίες, μουσεία, ζωολογικούς κήπους, κινηματογράφους, εκθέσεις και σε παρόμοια πολιτιστικά γεγονότα και σχετικούς χώρους,
- 8) η λήψη ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών,
- 9) οι παροχές υπηρεσιών από συγγραφείς, συνθέτες και καλλιτέχνες σκηνής καθώς και τα δικαιώματα αυτών,
- 10) η παράδοση, ανέγερση, ανακαίνιση και μετασκευή κατοικιών στο πλαίσιο κοινωνικής πολιτικής,
- 11) η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών που προορίζονται κανονικά να χρησιμοποιηθούν στην αγροτική παραγωγή, με εξαίρεση τα κεφαλαιουχικά αγαθά, όπως κτίρια ή μηχανήματα,
- 12) η διαμονή σε ξενοδοχεία και παρόμοιους χώρους, περιλαμβανομένης της παροχής καταλύματος διακοπών και της μίσθωσης χώρου σε κατασκήνωση ή σε κάμπινγκ για τροχόσπιτα,
- 13) το δικαίωμα εισόδου σε αθλητικές εκδηλώσεις,
- 14) το δικαίωμα χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων,
- 15) η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών από οργανισμούς που αναγνωρίζονται από τα κράτη μέλη ως έχοντες φιλανθρωπικό χαρακτήρα και ασχολούνται με την κοινωνική πρόνοια και τις κοινωνικές ασφαλίσεις, εφόσον δεν απαλλάσσονται βάσει των άρθρων 132, 135 και 136,
- 16) οι παροχές υπηρεσιών από γραφεία κηδειών, περιλαμβανομένης της αποτέφρωσης νεκρών, καθώς και η παράδοση των συναφών ειδών,
- 17) η παροχή ιατρικών και οδοντιατρικών υπηρεσιών καθώς και λουτροθεραπείας, εκτός από αυτές που απαλλάσσονται βάσει του άρθρου 132, παράγραφος 1, στοιχεία β) έως ε),
- 18) οι παροχές υπηρεσιών οδοκαθαρισμού, αποκομιδής απορριμμάτων και επεξεργασίας αποβλήτων, με εξαίρεση αυτές που παρέχονται από φορείς του άρθρου 13.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 106

- 1) Μικρές επισκευές:
 - α) ποδηλάτων,
 - β) υποδημάτων και δερμάτινων ειδών,
 - γ) ενδυμάτων και υφασμάτων ειδών οικιακής χρήσης (περιλαμβανομένης της επιδιόρθωσης και της μετατροπής),
 - 2) ανακαίνιση και επισκευή ιδιωτικών κατοικιών, εξαιρουμένων των υλικών που αποτελούν σημαντικό μέρος της αξίας της παροχής,
 - 3) καθαρισμός υαλοπινάκων και καθαρισμός ιδιωτικών κατοικιών,
 - 4) κατ' οίκον φροντίδες (όπως η οικιακή βοήθεια και φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων, ασθενών ή αναπήρων),
 - 5) κομμώσεις.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 160, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2

Κωδικός ΣΟ	Περιγραφή εμπορευμάτων
1) 0701	Πατάτες
2) 0711 20	Ελιές
3) 0801	Καρύδια κοκκοφοινίκων, καρύδια Βραζιλίας και καρύδια ανακαρδιοειδών
4) 0802	Άλλοι καρποί με κέλυφος
5) 0901 11 00	Καφές, μη καβουρδισμένος
0901 12 00	
6) 0902	Τσάι
7) 1001 έως 1005	Δημητριακά
1007 έως 1008	
8) 1006	Ακατέργαστο ρύζι
9) 1201 έως 1207	Σπέρματα, καρποί ελαιώδεις και σπόροι προς σπορά (περιλαμβανομένων των σπόρων σόγιας)
10) 1507 έως 1515	Λίπη και φυτικά έλαια και τα κλάσματά τους, ακατέργαστα, εξευγενισμένα, αλλά όχι χημικώς μετασχηματισμένα
11) 1701 11	Ακατέργαστη ζάχαρη
1701 12	
12) 1801	Κακάο, σε σπόρους και θραύσματα σπόρων, ακατέργαστα ή φρυγμένα
13) 2709	Πετρελαιοειδή (περιλαμβανομένου του προπανίου και του βουτανίου καθώς και των ακατέργαστων λαδιών πετρελαίου)
2710	
2711 12	
2711 13	
14) κεφάλαια 28 και 29	Χημικά προϊόντα, χύμα
15) 4001	Καουτσούκ σε αρχικές μορφές ή σε πλάκες, φύλλα ή ταινίες
4002	
16) 5101	Μαλλί
17) 7106	Άργυρος
18) 7110 11 00	Πλατίνα (παλλάδιο, ρόδιο)
7110 21 00	
7110 31 00	
19) 7402	Χαλκός
7403	
7405	
7408	
20) 7502	Νικέλιο
21) 7601	Αργίλιο

Κωδικός ΣΟ	Περιγραφή εμπορευμάτων
22) 7801	Μόλυβδος
23) 7901	Ψευδάργυρος
24) 8001	Κασσίτερος
25) ex 8112 92	Ίνδιο
ex 8112 99	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 199, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1, ΣΤΟΙΧΕΙΟ Δ)

- 1) Παραδόσεις απορριμμάτων, αποκομμάτων και άλλων χρησιμοποιημένων υλικών από σιδηρούχα και μη σιδηρούχα μέταλλα, συμπεριλαμβανομένων των ημικατεργασμένων προϊόντων που λαμβάνονται με τη μεταποίηση, την κατεργασία ή τη χύτευση σιδηρούχων και μη σιδηρούχων μετάλλων και των κραμάτων αυτών,
- 2) παραδόσεις ημικατεργασμένων προϊόντων από σιδηρούχα και μη σιδηρούχα μέταλλα και παροχή ορισμένων σχετικών υπηρεσιών,
- 3) παραδόσεις υπολειμμάτων και λοιπών ανακυκλώσιμων υλικών αποτελούμενων από σιδηρούχα και μη σιδηρούχα μέταλλα, κράματα, σκουριές, φολίδες ή τέφρα και βιομηχανικών υπολειμμάτων που περιέχουν μέταλλα ή κράματα μετάλλων, και παροχή υπηρεσιών που συνίσταται στη διαλογή, την κοπή, τον τεμαχισμό και τη συμπίεση όλων αυτών των προϊόντων,
- 4) παραδόσεις, καθώς και ορισμένες συνδεδεμένες υπηρεσίες κατεργασίας, απορριμμάτων από σιδηρούχα και μη σιδηρούχα μέταλλα καθώς και ξεσμάτων και αποκομμάτων, απορριμμάτων και χρησιμοποιημένων και ανακυκλώσιμων υλικών αποτελούμενων από υαλοθραύσματα, γυαλί, χαρτί, χαρτόνι, ράκη, οστά, δέρμα φυσικό ή τεχνητό, διφθέρες, ακατέργαστα δέρματα και δορές, τένοντες και νεύρα, σπάγκους, σχοινιά και παλαμάρια, καλώδια, καουτσούκ και πλαστικές ύλες,
- 5) παραδόσεις των υλικών που περιλαμβάνονται στο παρόν παράρτημα, μετά από καθαρισμό, στίλβωση, διαλογή, κοπή, τεμαχισμό, συμπίεση ή χύτευση, σε πλινθώματα,
- 6) παραδόσεις αποκομμάτων και απορριμμάτων που προκύπτουν από την επεξεργασία πρώτων υλών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 195, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1, ΣΗΜΕΙΟ 4)

- 1) Καλλιέργεια:
 - α) γενικές αγροτικές εργασίες, περιλαμβανομένης της αμπελουργίας,
 - β) καλλιέργεια σπυροφόρων δένδρων (περιλαμβανομένης της καλλιέργειας ελαιόδεντρων) και καλλιέργεια κηπευτικών, ανθοκομικών και διακοσμιακών φυτών, έστω και σε θερμοκήπια,
 - γ) παραγωγή μανιταριών και μπαχαρικών, παραγωγή σπόρων προς σπορά και φυτών προς φύτευση,
 - δ) εκμετάλλευση φυτωρίων.
 - 2) Κτηνοτροφία σε συνδυασμό με εκμετάλλευση του εδάφους:
 - α) κτηνοτροφία,
 - β) πτηνοτροφία,
 - γ) κονικλοτροφία,
 - δ) μελισσοκομία,
 - ε) μεταξοσκωληκτοτροφία,
 - στ) σαλιγκαροτροφία.
 - 3) Δασοκομία.
 - 4) Αλιεία:
 - α) αλιεία γλυκού ύδατος,
 - β) ιχθυοτροφία,
 - γ) καλλιέργεια μυδιών, στρειδιών και λοιπών μαλακίων και μαλακοστράκων,
 - δ) βατραχοτροφία.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 195, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1, ΣΗΜΕΙΟ 5

- 1) Οι εργασίες καλλιέργειας, θερισμού, αλωνίσματος, δεματίσματος, περισυλλογής και συγκομιδής, περιλαμβανομένης της σποράς και φύτευσης,
 - 2) η συσκευασία και οι εργασίες προπαρασκευής για την πώληση, όπως εργασίες ξήρανσης, καθαρισμού, σύνθλιψης, απολύμανσης και η εναπόθεση σε σιλό αγροτικών προϊόντων,
 - 3) η αποθήκευση αγροτικών προϊόντων,
 - 4) η φύλαξη, εκτροφή ή πάχυνση ζώων,
 - 5) η μίσθωση για αγροτικούς σκοπούς μέσων που χρησιμοποιούνται κανονικά στις αγροτικές, δασοκομικές ή αλιευτικές εκμεταλλεύσεις,
 - 6) η τεχνική βοήθεια,
 - 7) η καταστροφή επιβλαβών φυτών και ζώων, οι ψεκασμοί φυτών και εδάφους,
 - 8) η εκμετάλλευση αρδευτικών και αποξηραντικών εγκαταστάσεων,
 - 9) η κοπή δένδρων, ξύλων και άλλες δασοκομικές υπηρεσίες.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ, ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΗΣ Η ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 311, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1, ΣΗΜΕΙΑ 2), 3) ΚΑΙ 4)

ΜΕΡΟΣ Α

Αντικείμενα καλλιτεχνικής αξίας

- 1) Πίνακες, κολάζ και παρόμοιοι μικροί πίνακες, έργα ζωγραφικής και σχέδια, που έχουν εκτελεσθεί εξ ολοκλήρου διά χειρός του καλλιτέχνη· εξαιρούνται τα σχέδια αρχιτεκτόνων, μηχανικών και άλλα βιομηχανικά, εμπορικά, τοπογραφικά ή παρόμοια σχέδια, τα είδη βιοτεχνίας χειροποίητης διακόσμησης, τα ζωγραφισμένα υφάσματα για σκηνικά θεάτρων, διάκοσμο εργαστηρίων ή ανάλογες χρήσεις (κωδικός ΣΟ 9701),
- 2) πρωτότυπες εικόνες χαρακτηριστικής, χαλκογραφίας και λιθογραφίας, δηλαδή τα σχέδια που έχουν εκτυπωθεί απευθείας σε περιορισμένο αριθμό αντιτύπων, ασπρόμαυρα ή έγχρωμα, από μία ή περισσότερες πλάκες που έχουν γίνει εξ ολοκλήρου διά χειρός του καλλιτέχνη, οποιαδήποτε και αν είναι η τεχνική ή η ύλη που έχει χρησιμοποιηθεί, με εξαίρεση κάθε μηχανική ή φωτομηχανική μέθοδο (κωδικός ΣΟ 9702 00 00),
- 3) έργα αγαλατοποιίας ή γλυπτικής, πρωτότυπα, από οποιαδήποτε ύλη, εφόσον έχουν γίνει εξ ολοκλήρου δια χειρός του καλλιτέχνη, εκμαγεία γλυπτών, οκτώ το πολύ αντιτύπων, τα οποία γίνονται υπό την εποπτεία του ίδιου του καλλιτέχνη ή των διαδόχων του (κωδικός ΣΟ 9703 00 00), κατ' εξαίρεση, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις που καθορίζονται από τα κράτη μέλη, μπορεί να ξεπερασθεί το όριο των οκτώ αντιτύπων για τα εκμαγεία γλυπτών που έχουν παραχθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 1989,
- 4) χειροποίητοι τάπητες τοίχου (κωδικός ΣΟ 5805 00 00) και οι χειροποίητες επίτοιχες επενδύσεις από υφαντικές ύλες (κωδικός ΣΟ ex 6304 00 00) από πρωτότυπα σχέδια καλλιτεχνών, με τον όρο ότι δεν υπάρχουν άνω των οκτώ αντιτύπων από τον κάθε τάπητα ή την κάθε επένδυση,
- 5) μοναδικά έργα κεραμικής, κατασκευασμένα εξ ολοκλήρου διά χειρός του καλλιτέχνη και υπογεγραμμένα από τον ίδιο,
- 6) τεχνουργήματα σμάλτου πάνω σε χαλκό, εξ ολοκλήρου χειροποίητα, έως οκτώ το πολύ αριθμημένα αντίτυπα που φέρουν την υπογραφή του καλλιτέχνη ή του καλλιτεχνικού εργαστηρίου, εξαιρουμένων των ειδών κοσμηματοποιίας, αργυροχοίας και χρυσοχοίας,
- 7) φωτογραφίες που ελήφθησαν από τον καλλιτέχνη, οι οποίες εκτυπώθηκαν από τον ίδιο ή υπό την εποπτεία του, υπογεγραμμένες και αριθμημένες, έως τριάντα το πολύ αντίτυπα, ανεξαρτήτως μεγέθους και υλικού υποστρώματος.

ΜΕΡΟΣ Β

Αντικείμενα συλλεκτικής αξίας

- 1) Γραμματόσημα, χαρτόσημα, επιστολές με ταχυδρομικές σφραγίδες, αλλά χωρίς γραμματόσημο, φάκελοι πρώτης ημέρας κυκλοφορίας, διάφορα ταχυδρομικά είδη με έντυπο ταχυδρομικό σήμα και ανάλογα είδη, σφραγισμένα ή ασφραγίστα, αλλά τα οποία δεν κυκλοφορούν ούτε προορίζονται να τεθούν σε κυκλοφορία (κωδικός ΣΟ 9704 00 00),
- 2) συλλογές και αντικείμενα συλλογών ζωολογίας, βοτανικής, ορκτολογίας, ανατομίας ή που παρουσιάζουν ιστορικό, αρχαιολογικό, παλαιοντολογικό, εθνογραφικό ή νομισματολογικό ενδιαφέρον (κωδικός ΣΟ 9705 00 00).

ΜΕΡΟΣ Γ

Αντικείμενα αρχαιολογικής αξίας

Αντικείμενα, εκτός από τα αντικείμενα καλλιτεχνικής και συλλεκτικής αξίας, ηλικίας άνω των 100 ετών (κωδικός ΣΟ 9706 00 00).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 370 ΚΑΙ 371 ΚΑΙ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 375 ΕΩΣ 390

ΜΕΡΟΣ Α

Πράξεις τις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να εξακολουθήσουν να φορολογούν

- 1) Παροχές υπηρεσιών, οι οποίες πραγματοποιούνται από τους οδοντοτεχνίτες στο πλαίσιο του επαγγελματός τους, καθώς και παραδόσεις ειδών οδοντικής προθητικής που πραγματοποιούνται από τους οδοντίατρους και τους οδοντοτεχνίτες,
- 2) δραστηριότητες δημοσίων οργανισμών ραδιοφώνου και τηλεόρασης, εξαιρέσει αυτών που έχουν εμπορικό χαρακτήρα,
- 3) παραδόσεις κτιρίων ή μέρους κτιρίων και του συνεχόμενου με αυτά εδάφους, εκτός αυτών που προβλέπονται στο άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο α), όταν πραγματοποιούνται από υποκείμενους στον φόρο που είχαν δικαίωμα έκπτωσης του ΦΠΑ που καταβλήθηκε σε προηγούμενο στάδιο για το εν λόγω κτίριο,
- 4) οι κατά το άρθρο 306 παροχές υπηρεσιών των πρακτορείων ταξιδιών καθώς και οι παροχές υπηρεσιών των πρακτορείων ταξιδιών, τα οποία ενεργούν στο όνομα και για λογαριασμό του ταξιδιώτη, για ταξίδια που πραγματοποιούνται εκτός της Κοινότητας.

ΜΕΡΟΣ Β

Πράξεις τις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να εξακολουθήσουν να απαλλάσσουν από τον φόρο

- 1) Είσπραξη δικαιωμάτων εισόδου σε αθλητικές εκδηλώσεις,
- 2) παροχές υπηρεσιών συγγραφέων, καλλιτεχνών και ερμηνευτών έργων τέχνης, δικηγόρων και λοιπών ελευθέρων επαγγελματιών, άλλων από εκείνους που ασκούν ιατρικά και παραϊατρικά επαγγέλματα, εξαιρέσει των κατωτέρω υπηρεσιών:
 - α) της εκχώρησης δικαιωμάτων εκ διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, βιομηχανικών και εμπορικών σημάτων και λοιπών παρομοίων δικαιωμάτων καθώς επίσης και της παραχώρησης αδειών εκμετάλλευσης των δικαιωμάτων αυτών,
 - β) των εργασιών, εκτός της παράδοσης έργου φασόν, οι οποίες αφορούν κινητά ενσώματα αγαθά και πραγματοποιούνται για υποκείμενο στον φόρο,
 - γ) της παροχής υπηρεσιών που αποσκοπούν στην προετοιμασία ή το συντονισμό εργασιών επί ακινήτων, όπως για παράδειγμα οι υπηρεσίες αρχιτεκτόνων ή γραφείων επίβλεψης,
 - δ) της παροχής υπηρεσιών εμπορικής διαφήμισης,
 - ε) της μεταφοράς ή της αποθήκευσης αγαθών καθώς και της παροχής παρεπόμενων υπηρεσιών,
 - στ) της εκμίσθωσης κινητών ενσώματων αγαθών σε υποκείμενο στον φόρο,
 - ζ) της διάθεσης προσωπικού σε υποκείμενο στον φόρο,
 - η) της παροχής υπηρεσιών από συμβούλους, μηχανικούς, γραφεία μελετών και λοιπών παρόμοιων παροχών υπηρεσιών στον τεχνικό, οικονομικό ή επιστημονικό τομέα,
 - θ) της ανάληψης υποχρέωσης για μη άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, εν όλω ή εν μέρει, ή δικαιώματος των στοιχείων α) έως η) και ι),
 - ι) της παροχής υπηρεσιών των αποστολέων, μεσιτών, πρακτόρων και άλλων ανεξάρτητων διαμεσολαβούντων προσώπων, εφόσον αφορούν τις παραδόσεις ή εισαγωγές αγαθών ή τις παροχές υπηρεσιών των στοιχείων α) έως θ),
- 3) παροχές υπηρεσιών στον τομέα των τηλεπικοινωνιών και παραδόσεις αγαθών παρεπόμενες προς τις παροχές αυτές, οι οποίες πραγματοποιούνται από τις δημόσιες ταχυδρομικές υπηρεσίες,
- 4) παροχές υπηρεσιών πραγματοποιούμενες από τις επιχειρήσεις κηδειών και αποτέφρωσης καθώς και οι παρεπόμενες προς τις ανωτέρω παροχές παραδόσεις αγαθών,

- 5) εργασίες πραγματοποιούμενες από τυφλούς ή εργαστήρια τυφλών, με την προϋπόθεση ότι η απαλλαγή τους δεν επιφέρει σημαντικές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού,
 - 6) παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών προς οργανισμούς επιφορτισμένους με την κατασκευή, τη διαρρύθμιση και τη συντήρηση νεκροταφείων, τάφων και μνημείων των θυμάτων πολέμου,
 - 7) εργασίες πραγματοποιούμενες από νοσοκομειακά ιδρύματα, που δεν προβλέπονται από το άρθρο 132, παράγραφος 1, στοιχείο β),
 - 8) παροχή ύδατος από οργανισμούς δημόσιου δικαίου,
 - 9) οι παραδόσεις κτιρίων ή τμημάτων κτιρίων και του συνεχόμενου εδάφους που πραγματοποιούνται πριν από την πρώτη εγκατάσταση σε αυτά και οι παραδόσεις γηπέδων προς οικοδόμηση του άρθρου 12,
 - 10) η μεταφορά προσώπων καθώς και η μεταφορά αγαθών, όπως οι αποσκευές και τα αυτοκίνητα οχήματα, που συνοδεύονται από ταξιδιώτες, ή παροχές υπηρεσιών συναφείς με τη μεταφορά προσώπων, εφόσον απαλλάσσεται η μεταφορά των προσώπων αυτών,
 - 11) παραδόσεις, μετατροπές, επιδιορθώσεις, συντήρηση, ναυλώσεις και μισθώσεις αεροσκαφών που χρησιμοποιούνται από κρατικούς οργανισμούς καθώς και αντικειμένων ενσωματωμένων στα αεροσκάφη αυτά ή που χρησιμεύουν για την εκμετάλλευσή τους,
 - 12) παραδόσεις, μετατροπές, επιδιορθώσεις, συντήρηση, ναυλώσεις και εκμισθώσεις πολεμικών πλοίων,
 - 13) οι προβλεπόμενες από το άρθρο 306 παροχές υπηρεσιών των πρακτορείων ταξιδιών καθώς και οι παροχές υπηρεσιών των πρακτορείων ταξιδιών που ενεργούν στο όνομα και για λογαριασμό του ταξιδιώτη, για ταξίδια πραγματοποιούμενα στο εσωτερικό της Κοινότητας.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ

ΜΕΡΟΣ Α

Καταργούμενες οδηγίες με τις διαδοχικές τροποποιήσεις τους

- 1) Οδηγία 67/227/ΕΟΚ (ΕΕ 71, 14.4.1967, σ. 1301)
Οδηγία 77/388/ΕΟΚ (ΕΕ L 145, 13.6.1977, σ. 1)
- 2) Οδηγία 77/388/ΕΟΚ (ΕΕ L 145, 13.6.1977, σ. 1)
Οδηγία 78/583/ΕΟΚ (ΕΕ L 194, 19.7.1978, σ. 16)
Οδηγία 80/368/ΕΟΚ (ΕΕ L 90, 3.4.1980, σ. 41)
Οδηγία 84/386/ΕΟΚ (ΕΕ L 208, 3.8.1984, σ. 58)
Οδηγία 89/465/ΕΟΚ (ΕΕ L 226, 3.8.1989, σ. 21)
Οδηγία 91/680/ΕΟΚ (ΕΕ L 376, 31.12.1991, σ. 1) (εκτός από το άρθρο 2)
Οδηγία 92/77/ΕΟΚ (ΕΕ L 316, 31.10.1992, σ. 1)
Οδηγία 92/111/ΕΟΚ (ΕΕ L 384, 30.12.1992, σ. 47)
Οδηγία 94/4/ΕΚ (ΕΕ L 60, 3.3.1994, σ. 14) (μόνο το άρθρο 2)
Οδηγία 94/5/ΕΚ (ΕΕ L 60, 3.3.1994, σ. 16)
Οδηγία 94/76/ΕΚ (ΕΕ L 365, 31.12.1994, σ. 53)
Οδηγία 95/7/ΕΚ (ΕΕ L 102, 5.5.1995, σ. 18)
Οδηγία 96/42/ΕΚ (ΕΕ L 170, 9.7.1996, σ. 34)
Οδηγία 96/95/ΕΚ (ΕΕ L 338, 28.12.1996, σ. 89)
Οδηγία 98/80/ΕΚ (ΕΕ L 281, 17.10.1998, σ. 31)
Οδηγία 1999/49/ΕΚ (ΕΕ L 139, 2.6.1999, σ. 27)
Οδηγία 1999/59/ΕΚ (ΕΕ L 162, 26.6.1999, σ. 63)
Οδηγία 1999/85/ΕΚ (ΕΕ L 277, 28.10.1999, σ. 34)
Οδηγία 2000/17/ΕΚ (ΕΕ L 84, 5.4.2000, σ. 24)
Οδηγία 2000/65/ΕΚ (ΕΕ L 265, 21.10.2000, σ. 44)
Οδηγία 2001/4/ΕΚ (ΕΕ L 22, 24.1.2000, σ. 17)
Οδηγία 2001/115/ΕΚ (ΕΕ L 15, 17.1.2000, σ. 24)
Οδηγία 2002/38/ΕΚ (ΕΕ L 128, 15.5.2002, σ. 41)
Οδηγία 2002/93/ΕΚ (ΕΕ L 331, 7.12.2001, σ. 27)
Οδηγία 2003/92/ΕΚ (ΕΕ L 260, 11.10.2003, σ. 8)

Οδηγία 2004/7/ΕΚ (ΕΕ L 27, 30.1.2004, σ. 44)

Οδηγία 2004/15/ΕΚ (ΕΕ L 52, 21.2.2004, σ. 61)

Οδηγία 2004/66/ΕΚ (ΕΕ L 168, 1.5.2004, σ. 35) — (μόνο το σημείο V του παραρτήματος)

Οδηγία 2005/92/ΕΚ (ΕΕ L 345, 28.12.2005, σ. 19)

Οδηγία 2006/18/ΕΚ (ΕΕ L 51, 22.2.2006, σ. 12)

Οδηγία 2006/58/ΕΚ (ΕΕ L 174, 28.6.2006, σ. 5)

Οδηγία 2006/69/ΕΚ (ΕΕ L 221, 12.8.2006, σ. 9) (μόνο το άρθρο 1)

Οδηγία 2006/98/ΕΚ (ΕΕ L ..., ..., σ. ... (*) (μόνο το σημείο 2 του παραρτήματος)

ΜΕΡΟΣ Β

Κατάλογος ημερομηνιών ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογής (περί των οποίων το άρθρο 411)

Οδηγία	Λήξη προθεσμίας ενσωμάτωσης
Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	1η Ιανουαρίου 1970
Οδηγία 78/583/ΕΟΚ	1η Ιανουαρίου 1978
Οδηγία 80/368/ΕΟΚ	1η Ιανουαρίου 1979
Οδηγία 84/386/ΕΟΚ	1η Ιανουαρίου 1979
Οδηγία 89/465/ΕΟΚ	1η Ιουλίου 1985
	1η Ιανουαρίου 1990
	1η Ιανουαρίου 1991
	1η Ιανουαρίου 1992
	1η Ιανουαρίου 1993
	1η Ιανουαρίου 1994 για την Πορτογαλία
Οδηγία 91/680/ΕΟΚ	1η Ιανουαρίου 1993
Οδηγία 92/77/ΕΟΚ	31 Δεκεμβρίου 1992
Οδηγία 92/111/ΕΟΚ	1η Ιανουαρίου 1993
	1η Ιανουαρίου 1994
	1η Οκτωβρίου 1993 για τη Γερμανία
Οδηγία 94/4/ΕΚ	1η Απριλίου 1994
Οδηγία 94/5/ΕΚ	1η Ιανουαρίου 1995
Οδηγία 94/76/ΕΚ	1η Ιανουαρίου 1995
Οδηγία 95/7/ΕΚ	1η Ιανουαρίου 1996
	1η Ιανουαρίου 1997 για τη Γερμανία και το Λουξεμβούργο
Οδηγία 96/42/ΕΚ	1η Ιανουαρίου 1995
Οδηγία 96/95/ΕΚ	1η Ιανουαρίου 1997
Οδηγία 98/80/ΕΚ	1η Ιανουαρίου 2000
Οδηγία 1999/49/ΕΚ	1η Ιανουαρίου 1999
Οδηγία 1999/59/ΕΚ	1η Ιανουαρίου 2000
Οδηγία 1999/85/ΕΚ	—
Οδηγία 2000/17/ΕΚ	—
Οδηγία 2000/65/ΕΚ	31 Δεκεμβρίου 2001
Οδηγία 2001/4/ΕΚ	1η Ιανουαρίου 2001
Οδηγία 2001/115/ΕΚ	1η Ιανουαρίου 2004
Οδηγία 2002/38/ΕΚ	1η Ιουλίου 2003
Οδηγία 2002/93/ΕΚ	—
Οδηγία 2003/92/ΕΚ	1η Ιανουαρίου 2005
Οδηγία 2004/7/ΕΚ	30 Ιανουαρίου 2004
Οδηγία 2004/15/ΕΚ	—
Οδηγία 2004/66/ΕΚ	1η Μαΐου 2004
Οδηγία 2005/92/ΕΚ	1η Ιανουαρίου 2006

(*) ΕΕ: Να εισαχθούν τα στοιχεία της δημοσίευσης.

Οδηγία	Λήξη προθεσμίας ενσωμάτωσης
Οδηγία 2006/18/EK	—
Οδηγία 2006/58/EK	1η Ιουλίου 2006
Οδηγία 2006/69/EK	1η Ιανουαρίου 2008

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
Άρθρο 1, πρώτο εδάφιο				Άρθρο 1, παράγραφος 1
Άρθρο 1, δεύτερο και τρίτο εδάφιο				—
Άρθρο 2, πρώτο, δεύτερο και τρίτο εδάφιο				Άρθρο 1, παράγραφος 2, πρώτο, δεύτερο και τρίτο εδάφιο
Άρθρα 3, 4 και 6				—
	Άρθρο 1			—
	Άρθρο 2, σημείο 1)			Άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχεία α) και γ)
	Άρθρο 2, σημείο 2)			Άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο δ)
	Άρθρο 3, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση			Άρθρο 5, σημείο 2)
	Άρθρο 3, παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 5, σημείο 1)
	Άρθρο 3, παράγραφος 1, τρίτη περίπτωση			Άρθρο 5, σημεία 3 και 4)
	Άρθρο 3, παράγραφος 2			—
	Άρθρο 3, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, πρώτη περίπτωση			Άρθρο 6, παράγραφος 2, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 3, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 6, παράγραφος 2, στοιχεία γ) και δ)
	Άρθρο 3, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, τρίτη περίπτωση			Άρθρο 6, παράγραφος 2, στοιχεία ε), στ) και ζ)
	Άρθρο 3, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίπτωση			Άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο β)
	Άρθρο 3, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο γ)
	Άρθρο 3, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, τρίτη περίπτωση			Άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο α)
	Άρθρο 3, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 7, παράγραφος 1
	Άρθρο 3, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, πρώτη, δεύτερη και τρίτη περίπτωση			Άρθρο 7, παράγραφος 2

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 3, παράγραφος 5			Άρθρο 8
	Άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2			Άρθρο 9, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α), πρώτο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 12 παράγραφος 1, στοιχείο α)
	Άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α), πρώτο εδάφιο, δεύτερη φράση			Άρθρο 12, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 12, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο
	Άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο α), τρίτο εδάφιο			Άρθρο 12, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο β), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο β)
	Άρθρο 4, παράγραφος 3, στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 12, παράγραφος 3
	Άρθρο 4, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 10
	Άρθρο 4, παράγραφος 4, δεύτερο και τρίτο εδάφιο			Άρθρο 11, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 4, παράγραφος 5, πρώτο, δεύτερο και τρίτο εδάφιο			Άρθρο 13, παράγραφος 1, πρώτο, δεύτερο και τρίτο εδάφιο
	Άρθρο 4, παράγραφος 5, τέταρτο εδάφιο			Άρθρο 13, παράγραφος 2
	Άρθρο 5, παράγραφος 1			Άρθρο 14, παράγραφος 1
	Άρθρο 5, παράγραφος 2			Άρθρο 15, παράγραφος 1
	Άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχεία α), β) και γ)			Άρθρο 15, παράγραφος 2, στοιχεία α), β) και γ)
	Άρθρο 5, παράγραφος 4, στοιχεία α), β) και γ)			Άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχεία α), β) και γ)
	Άρθρο 5, παράγραφος 5			Άρθρο 14, παράγραφος 3
	Άρθρο 5, παράγραφος 6, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 16, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 5, παράγραφος 7, στοιχεία α), β) και γ)			Άρθρο 18, στοιχεία α), β) και γ)
	Άρθρο 5, παράγραφος 8, πρώτη φράση			Άρθρο 19, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 5, παράγραφος 8, δεύτερη και τρίτη φράση			Άρθρο 19, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 24, παράγραφος 1
	Άρθρο 6, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, πρώτη, δεύτερη και τρίτη περίπτωση			Άρθρο 25, στοιχεία α), β) και γ)
	Άρθρο 6, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α) και β)			Άρθρο 26, παράγραφος 1, στοιχεία α) και β)

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 6, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 26, παράγραφος 2
	Άρθρο 6, παράγραφος 3			Άρθρο 27
	Άρθρο 6, παράγραφος 4			Άρθρο 28
	Άρθρο 6, παράγραφος 5			Άρθρο 29
	Άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχεία α) και β)			Άρθρο 30, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 7, παράγραφος 2			Άρθρο 60
	Άρθρο 7, παράγραφος 3, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 61, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο α), πρώτη φράση			Άρθρο 32, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο α), δεύτερη και τρίτη φράση			Άρθρο 36, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β)			Άρθρο 31
	Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 37, παράγραφος 1
	Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ), δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίπτωση			Άρθρο 37, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ), δεύτερο εδάφιο, δεύτερη και τρίτη περίπτωση			Άρθρο 37, παράγραφος 2, δεύτερο και τρίτο εδάφιο
	Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ), τρίτο εδάφιο			Άρθρο 37, παράγραφος 2, τέταρτο εδάφιο
	Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ), τέταρτο εδάφιο			Άρθρο 37, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ), πέμπτο εδάφιο			—
	Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ), έκτο εδάφιο			Άρθρο 37, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο δ), πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 38, παράγραφοι 1 και 2
	Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο ε), πρώτη φράση			Άρθρο 39, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο ε), δεύτερη και τρίτη φράση			Άρθρο 39, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 8, παράγραφος 2			Άρθρο 32, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 9, παράγραφος 1			Άρθρο 43
	Άρθρο 9, παράγραφος 2, εισαγωγική φράση			—
	Άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο α)			Άρθρο 45

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο β)			Άρθρο 46
	Άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο γ), πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 52, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο γ), τρίτη και τέταρτη περίπτωση			Άρθρο 52, στοιχείο γ)
	Άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο ε), πρώτη έως έκτη περίπτωση			Άρθρο 56, παράγραφος 1, στοιχεία α) έως στ)
	Άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο ε), έβδομη περίπτωση			Άρθρο 56, παράγραφος 1, στοιχείο ιβ)
	Άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο ε), όγδοη περίπτωση			Άρθρο 56, παράγραφος 1, στοιχείο ζ)
	Άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο ε), ένατη περίπτωση			Άρθρο 56, παράγραφος 1, στοιχείο η)
	Άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο ε), δέκατη περίπτωση, πρώτη φράση			Άρθρο 56, παράγραφος 1, στοιχείο θ)
	Άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο ε), δέκατη περίπτωση, δεύτερη φράση			Άρθρο 24, παράγραφος 2
	Άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο ε), δέκατη περίπτωση, τρίτη φράση			Άρθρο 56, παράγραφος 1, στοιχείο θ)
	Άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο ε), ενδέκατη και δωδέκατη περίπτωση			Άρθρο 56, παράγραφος 1, στοιχεία ι) και ια)
	Άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχείο στ)			Άρθρο 57, παράγραφος 1
	Άρθρο 9, παράγραφος 3			Άρθρο 58, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 9, παράγραφος 3, στοιχεία α) και β)			Άρθρο 58, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 9, παράγραφος 4			Άρθρο 59, παράγραφοι 1 και 2
	Άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχεία α) και β)			Άρθρο 62, σημεία 1) και 2)
	Άρθρο 10, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 63
	Άρθρο 10, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, δεύτερη και τρίτη φράση			Άρθρο 64, παράγραφοι 1 και 2
	Άρθρο 10, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 65
	Άρθρο 10, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, πρώτη, δεύτερη και τρίτη περίπτωση			Άρθρο 66, στοιχεία α), β) και γ)

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 10, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 70
	Άρθρο 10, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, δεύτερη φράση			Άρθρο 71, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 10, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 71, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 10, παράγραφος 3, τρίτο εδάφιο			Άρθρο 71, παράγραφος 2
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 1, στοιχείο α)			Άρθρο 73
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 1, στοιχείο β)			Άρθρο 74
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 1, στοιχείο γ)			Άρθρο 75
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 1, στοιχείο δ)			Άρθρο 77
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 2, στοιχείο α)			Άρθρο 78, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α)
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 2, στοιχείο β), πρώτη φράση			Άρθρο 78, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β)
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 2, στοιχείο β), δεύτερη φράση			Άρθρο 78, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 3, στοιχεία α) και β)			Άρθρο 79, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α) και β) Άρθρο 87, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 3, στοιχείο γ), πρώτη φράση			Άρθρο 79, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ)
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 3, στοιχείο γ), δεύτερη φράση			Άρθρο 79, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 4, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 81, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 5			Άρθρο 82
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 6, πρώτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 80, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 6, πρώτο εδάφιο, τρίτη φράση			Άρθρο 80, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 80, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 6, τρίτο εδάφιο			Άρθρο 80, παράγραφος 2
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 6, τέταρτο εδάφιο			Άρθρο 80, παράγραφος 3

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 11, τίτλος Α, παράγραφος 7, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 72, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 11, τίτλος Β, παράγραφος 1			Άρθρο 85
	Άρθρο 11, τίτλος Β, παράγραφος 3, στοιχείο α)			Άρθρο 86, παράγραφος 1, στοιχείο α)
	Άρθρο 11, τίτλος Β, παράγραφος 3, στοιχείο β), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 86, παράγραφος 1, στοιχείο β)
	Άρθρο 11, τίτλος Β, παράγραφος 3, στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 86, παράγραφος 2
	Άρθρο 11, τίτλος Β, παράγραφος 3, στοιχείο β), τρίτο εδάφιο			Άρθρο 86, παράγραφος 1, στοιχείο β)
	Άρθρο 11, τίτλος Β, παράγραφος 4			Άρθρο 87
	Άρθρο 11, τίτλος Β, παράγραφος 5			Άρθρο 88
	Άρθρο 11, τίτλος Β, παράγραφος 6, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 89, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 11, τίτλος Γ, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 90, παράγραφοι 1 και 2
	Άρθρο 11, τίτλος Γ, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 91, παράγραφος 1
	Άρθρο 11, τίτλος Γ, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 91, παράγραφος 2, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 11, τίτλος Γ, παράγραφος 3, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 92, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 12, παράγραφος 1			Άρθρο 93, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο α)			Άρθρο 93, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο α)
	Άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο β)			Άρθρο 93, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο γ)
	Άρθρο 12, παράγραφος 2, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 95, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 12, παράγραφος 3, στοιχείο α), πρώτο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 96
	Άρθρο 12, παράγραφος 3, στοιχείο α), πρώτο εδάφιο, δεύτερη φράση			Άρθρο 97, παράγραφος 1
	Άρθρο 12, παράγραφος 3, στοιχείο α), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 97, παράγραφος 2
	Άρθρο 12, παράγραφος 3, στοιχείο α), τρίτο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 98, παράγραφος 1

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 12, παράγραφος 3, στοιχείο α), τρίτο εδάφιο, δεύτερη φράση			Άρθρο 98, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο Άρθρο 99, παράγραφος 1
	Άρθρο 12, παράγραφος 3, στοιχείο α), τέταρτο εδάφιο			Άρθρο 98, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 12, παράγραφος 3, στοιχείο β), πρώτη φράση			Άρθρο 102, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 12, παράγραφος 3, στοιχείο β), δεύτερη, τρίτη και τέταρτη φράση			Άρθρο 102, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 12, παράγραφος 3, στοιχείο γ), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 103, παράγραφος 1
	Άρθρο 12, παράγραφος 3, στοιχείο γ), δεύτερο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 103, παράγραφος 2, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 12, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 99, παράγραφος 2
	Άρθρο 12, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 100, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 12, παράγραφος 4, τρίτο εδάφιο			Άρθρο 101
	Άρθρο 12, παράγραφος 5			Άρθρο 94, παράγραφος 2
	Άρθρο 12, παράγραφος 6			Άρθρο 105
	Άρθρο 13, τίτλος Α, παράγραφος 1, εισαγωγική φράση			Άρθρο 131
	Άρθρο 13, τίτλος Α, παράγραφος 1, στοιχεία α) έως ιδ)			Άρθρο 132, παράγραφος 1, στοιχεία α) έως ιδ)
	Άρθρο 13, τίτλος Α, παράγραφος 1, στοιχείο ιε), πρώτη φράση			Άρθρο 132, παράγραφος 1, στοιχείο ιε)
	Άρθρο 13, τίτλος Α, παράγραφος 1, στοιχείο ιε), δεύτερη φράση			Άρθρο 132, παράγραφος 2
	Άρθρο 13, τίτλος Α, παράγραφος 1, στοιχεία ιστ) και ιζ)			Άρθρο 132, παράγραφος 1, στοιχεία ιστ) και ιζ)
	Άρθρο 13, τίτλος Α, παράγραφος 2, στοιχείο α), πρώτη έως τέταρτη περίπτωση			Άρθρο 133, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α) έως δ)
	Άρθρο 13, τίτλος Α, παράγραφος 2, στοιχείο β), πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 134, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 13, τίτλος Β, εισαγωγική φράση			Άρθρο 131
	Άρθρο 13, τίτλος Β, στοιχείο α)			Άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχείο α)
	Άρθρο 13, τίτλος Β, στοιχείο β), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχείο ιβ)

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 13, τίτλος Β, στοιχείο β), πρώτο εδάφιο, σημεία 1) έως 4)			Άρθρο 135, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α) έως δ)
	Άρθρο 13, τίτλος Β, στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 135, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 13, τίτλος Β, στοιχείο γ)			Άρθρο 136, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 13, τίτλος Β, στοιχείο δ)			—
	Άρθρο 13, τίτλος Β, στοιχείο δ), σημεία 1) έως 5)			Άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχεία β) έως στ)
	Άρθρο 13, τίτλος Β, στοιχείο δ), σημείο 5, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχείο στ)
	Άρθρο 13, τίτλος Β, στοιχείο δ), σημείο 6)			Άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχείο ζ)
	Άρθρο 13, τίτλος Β, στοιχεία ε) έως η)			Άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχεία η) έως ια)
	Άρθρο 13, τίτλος Γ, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α)			Άρθρο 137, παράγραφος 1, στοιχείο δ)
	Άρθρο 13, τίτλος Γ, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β)			Άρθρο 137, παράγραφος 1, στοιχεία α), β) και γ)
	Άρθρο 13, τίτλος Γ, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 137, παράγραφος 2, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 14, παράγραφος 1, εισαγωγική φράση			Άρθρο 131
	Άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο α)			Άρθρο 140, στοιχείο α)
	Άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο δ), πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 143, στοιχεία β) και γ)
	Άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο ε)			Άρθρο 143, στοιχείο ε)
	Άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο ζ), πρώτη έως τέταρτη περίπτωση			Άρθρο 143, στοιχεία στ) έως θ)
	Άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο η)			Άρθρο 143, στοιχείο ι)
	Άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο θ)			Άρθρο 144
	Άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο ι)			Άρθρο 143, στοιχείο ια)
	Άρθρο 14, παράγραφος 1, στοιχείο ια)			Άρθρο 143, στοιχείο ιβ)
	Άρθρο 14, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 145, παράγραφος 1
	Άρθρο 14, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, πρώτη, δεύτερη και τρίτη περίπτωση			Άρθρο 145, παράγραφος 2, πρώτο, δεύτερο και τρίτο εδάφιο
	Άρθρο 14, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο			Άρθρο 145, παράγραφος 3
	Άρθρο 15, εισαγωγική φράση			Άρθρο 131

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 15, σημείο 1)			Άρθρο 146, παράγραφος 1, στοιχείο α)
	Άρθρο 15, σημείο 2), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 146, παράγραφος 1, στοιχείο β)
	Άρθρο 15, σημείο 2), δεύτερο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 147, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 15, σημείο 2), δεύτερο εδάφιο, τρίτη περίπτωση, πρώτο μέρος της φράσης			Άρθρο 147, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ)
	Άρθρο 15, σημείο 2), δεύτερο εδάφιο, τρίτη περίπτωση, δεύτερο μέρος της φράσης			Άρθρο 147, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 15, σημείο 2), τρίτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 147, παράγραφος 2, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 15, σημείο 2), τέταρτο εδάφιο			Άρθρο 147, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο
	Άρθρο 15, σημείο 3)			Άρθρο 146, παράγραφος 1, στοιχείο δ)
	Άρθρο 15, σημείο 4), πρώτο εδάφιο, στοιχεία α) και β)			Άρθρο 148, στοιχείο α)
	Άρθρο 15, σημείο 4), πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ)			Άρθρο 148, στοιχείο β)
	Άρθρο 15, σημείο 4), δεύτερο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 150, παράγραφοι 1 και 2
	Άρθρο 15, σημείο 5)			Άρθρο 148, στοιχείο γ)
	Άρθρο 15, σημείο 6)			Άρθρο 148, στοιχείο στ)
	Άρθρο 15, σημείο 7)			Άρθρο 148, στοιχείο ε)
	Άρθρο 15, σημείο 8)			Άρθρο 148, στοιχείο δ)
	Άρθρο 15, σημείο 9)			Άρθρο 148, στοιχείο ζ)
	Άρθρο 15, σημείο 10), πρώτο εδάφιο, πρώτη έως τέταρτη περίπτωση			Άρθρο 151, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α) έως δ)
	Άρθρο 15, σημείο 10), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 151, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 15, σημείο 10), τρίτο εδάφιο			Άρθρο 151, παράγραφος 2
	Άρθρο 15, σημείο 11)			Άρθρο 152
	Άρθρο 15, σημείο 12), πρώτη φράση			Άρθρο 146, παράγραφος 1, στοιχείο γ)
	Άρθρο 15, σημείο 12), δεύτερη φράση			Άρθρο 146, παράγραφος 2

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 15, σημείο 13)			Άρθρο 146, παράγραφος 1, στοιχείο ε)
	Άρθρο 15, σημείο 14), πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 153, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 15, σημείο 15)			Άρθρο 149
	Άρθρο 16, παράγραφος 1			—
	Άρθρο 16, παράγραφος 2			Άρθρο 164, παράγραφος 1
	Άρθρο 16, παράγραφος 3			Άρθρο 166
	Άρθρο 17, παράγραφος 1			Άρθρο 167
	Άρθρο 17, παράγραφοι 2, 3 και 4			—
	Άρθρο 17, παράγραφος 5, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 173, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 17, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο, στοιχεία α) έως ε)			Άρθρο 173, παράγραφος 2, στοιχεία α) έως ε)
	Άρθρο 17, παράγραφος 6			Άρθρο 176
	Άρθρο 17, παράγραφος 7, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 177, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 18, παράγραφος 1			—
	Άρθρο 18, παράγραφος 2, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 179, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 18, παράγραφος 3			Άρθρο 180
	Άρθρο 18, παράγραφος 4, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 183, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 19, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, πρώτη περίπτωση			Άρθρο 174, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α)
	Άρθρο 19, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, πρώτη φράση			Άρθρο 174, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β)
	Άρθρο 19, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, δεύτερη φράση			Άρθρο 174, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 175, παράγραφος 1
	Άρθρο 19, παράγραφος 2, πρώτη φράση			Άρθρο 174, παράγραφος 2, στοιχείο α)
	Άρθρο 19, παράγραφος 2, δεύτερη φράση			Άρθρο 174, παράγραφος 2, στοιχεία β) και γ)
	Άρθρο 19, παράγραφος 2, τρίτη φράση			Άρθρο 174, παράγραφος 3

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 19, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 175, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 19, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, τρίτη φράση			Άρθρο 175, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 19, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 175, παράγραφος 3
	Άρθρο 20, παράγραφος 1, εισαγωγική φράση			Άρθρο 186
	Άρθρο 20, παράγραφος 1, στοιχείο α)			Άρθρο 184
	Άρθρο 20, παράγραφος 1, στοιχείο β), πρώτο μέρος της πρώτης φράσης			Άρθρο 185, παράγραφος 1
	Άρθρο 20, παράγραφος 1, στοιχείο β), δεύτερο μέρος της πρώτης φράσης			Άρθρο 185, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 20, παράγραφος 1, στοιχείο β), δεύτερη φράση			Άρθρο 185, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 20, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 187, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 20, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, δεύτερη και τρίτη φράση			Άρθρο 187, παράγραφος 2, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 20, παράγραφος 2, δεύτερο και τρίτο εδάφιο			Άρθρο 187, παράγραφος 1, δεύτερο και τρίτο εδάφιο
	Άρθρο 20, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 188, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 20, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, δεύτερη φράση			Άρθρο 188, παράγραφος 1, δεύτερο και τρίτο εδάφιο
	Άρθρο 20, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, τρίτη φράση			Άρθρο 188, παράγραφος 2
	Άρθρο 20, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 188, παράγραφος 2
	Άρθρο 20, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, πρώτη έως τέταρτη περίπτωση			Άρθρο 189, στοιχεία α) έως δ)
	Άρθρο 20, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 190
	Άρθρο 20, παράγραφος 5			Άρθρο 191
	Άρθρο 20, παράγραφος 6			Άρθρο 192
	Άρθρο 21			—
	Άρθρο 22			—
	Άρθρο 22α			Άρθρο 249

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 23, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 211, πρώτο εδάφιο Άρθρο 260
	Άρθρο 23, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 211, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 24, παράγραφος 1			Άρθρο 281
	Άρθρο 24, παράγραφος 2, εισαγωγική φράση			Άρθρο 292
	Άρθρο 24, παράγραφος 2, στοιχείο α), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 284, παράγραφος 1
	Άρθρο 24, παράγραφος 2, στοιχείο α), δεύτερο και τρίτο εδάφιο			Άρθρο 284, παράγραφος 2, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 24, παράγραφος 2, στοιχείο β), πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 285, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 24, παράγραφος 2, στοιχείο γ)			Άρθρο 286
	Άρθρο 24, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 282
	Άρθρο 24, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 283, παράγραφος 2
	Άρθρο 24, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη φράση			Άρθρο 283, παράγραφος 1, στοιχείο α)
	Άρθρο 24, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 288, πρώτο εδάφιο, σημεία 1) έως 4)
	Άρθρο 24, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 24, παράγραφος 5			Άρθρο 289
	Άρθρο 24, παράγραφος 6			Άρθρο 290
	Άρθρο 24, παράγραφος 7			Άρθρο 291
	Άρθρο 24, παράγραφος 8, στοιχεία α), β) και γ)			Άρθρο 293, σημεία 1), 2) και 3)
	Άρθρο 24, παράγραφος 9			Άρθρο 294
	Άρθρο 24α, πρώτο εδάφιο, πρώτη έως δωδέκατη περίπτωση			Άρθρο 287, σημεία 7) έως 16)
	Άρθρο 25, παράγραφος 1			Άρθρο 296, παράγραφος 1
	Άρθρο 25, παράγραφος 2, πρώτη έως όγδοη περίπτωση			Άρθρο 295, παράγραφος 1, σημεία 1) έως 8)
	Άρθρο 25, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 297, πρώτο εδάφιο, πρώτη φράση, και δεύτερο εδάφιο

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 25, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, δεύτερη φράση			Άρθρο 298, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 25, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, τρίτη φράση			Άρθρο 299
	Άρθρο 25, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, τέταρτη και πέμπτη φράση			Άρθρο 298, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 25, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 297, πρώτο εδάφιο, δεύτερη φράση
	Άρθρο 25, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 272, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο ε)
	Άρθρο 25, παράγραφοι 5 και 6			—
	Άρθρο 25, παράγραφος 7			Άρθρο 304
	Άρθρο 25, παράγραφος 8			Άρθρο 301, παράγραφος 2
	Άρθρο 25, παράγραφος 9			Άρθρο 296, παράγραφος 2
	Άρθρο 25, παράγραφος 10			Άρθρο 296, παράγραφος 3
	Άρθρο 25, παράγραφοι 11 και 12			—
	Άρθρο 26, παράγραφος 1, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 306, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 26, παράγραφος 1, τρίτη φράση			Άρθρο 306, παράγραφος 2
	Άρθρο 26, παράγραφος 2, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 308, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 26, παράγραφος 2, τρίτη φράση			Άρθρο 308
	Άρθρο 26, παράγραφος 3, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 309, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 26, παράγραφος 4			Άρθρο 310
	Άρθρο 26α, τίτλος Α, στοιχείο α), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 311, παράγραφος 1, σημείο 2)
	Άρθρο 26α, τίτλος Α, στοιχείο α), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 311, παράγραφος 2
	Άρθρο 26α, τίτλος Α, στοιχεία β) και γ)			Άρθρο 311, παράγραφος 1, σημεία 3) και 4)
	Άρθρο 26α, τίτλος Α, στοιχείο δ)			Άρθρο 311, παράγραφος 1, σημείο 1)
	Άρθρο 26α, τίτλος Α, στοιχεία ε) και στ)			Άρθρο 311, παράγραφος 1, σημεία 5) και 6)
	Άρθρο 26α, τίτλος Α, στοιχείο ζ), εισαγωγική φράση			Άρθρο 311, παράγραφος 1, σημείο 7)

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 26α, τίτλος Α, στοιχείο ζ), πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 311, παράγραφος 3
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 1			Άρθρο 313, παράγραφος 1
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 2			Άρθρο 314
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 2, πρώτη έως τέταρτη περίπτωση			Άρθρο 314, στοιχεία α) έως δ)
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 315, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 312
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 312, σημεία 1) και 2)
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο,			Άρθρο 316, παράγραφος 1
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α), β) και γ)			Άρθρο 316, παράγραφος 1, στοιχεία α), β) και γ)
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 316, παράγραφος 2
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 4, τρίτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 317, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 5			Άρθρο 321
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 6			Άρθρο 323
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 7			Άρθρο 322
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 7, στοιχεία α), β) και γ)			Άρθρο 322, στοιχεία α), β) και γ)
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 8			Άρθρο 324
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 9			Άρθρο 325
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 10, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 318, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 10, τρίτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 318, παράγραφος 2, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 10, τρίτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 318, παράγραφος 2, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 10, τέταρτο εδάφιο			Άρθρο 318, παράγραφος 3
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 11, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 319

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 11, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο α)			Άρθρο 320, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 26α, τίτλος Β, παράγραφος 11, δεύτερο εδάφιο, στοιχεία β) και γ)			Άρθρο 320, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 26α, τίτλος Γ, παράγραφος 1, εισαγωγική φράση			Άρθρο 333, παράγραφος 1 Άρθρο 334
	Άρθρο 26α, τίτλος Γ, παράγραφος 1, πρώτη έως τέταρτη περίπτωση			Άρθρο 334, στοιχεία α) έως δ)
	Άρθρο 26α, τίτλος Γ, παράγραφος 2, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 336, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 26α, τίτλος Γ, παράγραφος 3			Άρθρο 337
	Άρθρο 26α, τίτλος Γ, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, πρώτη, δεύτερη και τρίτη περίπτωση			Άρθρο 339, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α), β) και γ)
	Άρθρο 26α, τίτλος Γ, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 339, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 26α, τίτλος Γ, παράγραφος 5, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 340, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 26α, τίτλος Γ, παράγραφος 5, τρίτο εδάφιο			Άρθρο 340, παράγραφος 2
	Άρθρο 26α, τίτλος Γ, παράγραφος 6, πρώτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 338, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 26α, τίτλος Γ, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 338, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 26α, τίτλος Γ, παράγραφος 7			Άρθρο 335
	Άρθρο 26α, τίτλος Δ, εισαγωγική φράση			—
	Άρθρο 26α, τίτλος Δ, στοιχείο α)			Άρθρο 313, παράγραφος 2 Άρθρο 333, παράγραφος 2
	Άρθρο 26α, τίτλος Δ, στοιχείο β)			Άρθρο 4, στοιχεία α) και γ)
	Άρθρο 26α, τίτλος Δ, στοιχείο γ)			Άρθρο 35 Άρθρο 139, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 26β, τίτλος Α, πρώτο εδάφιο, σημείο θ), πρώτη φράση			Άρθρο 344, παράγραφος 1, σημείο 1)
	Άρθρο 26β, τίτλος Α, πρώτο εδάφιο, σημείο ι), δεύτερη φράση			Άρθρο 344, παράγραφος 2
	Άρθρο 26β, τίτλος Α, πρώτο εδάφιο, σημείο ιι), πρώτη έως τέταρτη περίπτωση			Άρθρο 344, παράγραφος 1, σημείο 2)

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 26β, τίτλος Α, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 344, παράγραφος 3
	Άρθρο 26β, τίτλος Α, τρίτο εδάφιο			Άρθρο 345
	Άρθρο 26β, τίτλος Β, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 346
	Άρθρο 26β, τίτλος Β, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 347
	Άρθρο 26β, τίτλος Γ, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 348
	Άρθρο 26β, τίτλος Γ, δεύτερο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 349, παράγραφοι 1 και 2
	Άρθρο 26β, τίτλος Γ, τρίτο εδάφιο			Άρθρο 350
	Άρθρο 26β, τίτλος Γ, τέταρτο εδάφιο			Άρθρο 351
	Άρθρο 26β, τίτλος Δ, παράγραφος 1, στοιχεία α), β) και γ)			Άρθρο 354, στοιχεία α), β) και γ)
	Άρθρο 26β, τίτλος Δ, παράγραφος 2			Άρθρο 355
	Άρθρο 26β, τίτλος Ε, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 356, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 26β, τίτλος Ε, τρίτο και τέταρτο εδάφιο			Άρθρο 356, παράγραφοι 2 και 3
	Άρθρο 26β, τίτλος ΣΤ, πρώτη φράση			Άρθρο 198, παράγραφοι 2 και 3
	Άρθρο 26β, τίτλος ΣΤ, δεύτερη φράση			Άρθρων 208 και 255
	Άρθρο 26β, τίτλος Ζ, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 352
	Άρθρο 26β, τίτλος Ζ, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο			—
	Άρθρο 26β, τίτλος Ζ, παράγραφος 2, στοιχείο α)			Άρθρο 353
	Άρθρο 26β, τίτλος Ζ, παράγραφος 2, στοιχείο β), πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 198, παράγραφοι 1 και 2
	Άρθρο 26γ, τίτλος Α, στοιχεία α) έως ε)			Άρθρο 358, σημεία 1) έως 5)
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 1			Άρθρο 359
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 360
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, πρώτο τμήμα της πρώτης φράσης			Άρθρο 361, παράγραφος 1
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, δεύτερο τμήμα της πρώτης φράσης			Άρθρο 361, παράγραφος 1, στοιχεία α) έως ε)

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη φράση			Άρθρο 361, παράγραφος 2
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 3, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 362
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 4, στοιχεία α) έως δ)			Άρθρο 363, στοιχεία α) έως δ)
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 364
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 5, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 365
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 6, πρώτη φράση			Άρθρο 366, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 6, δεύτερη και τρίτη φράση			Άρθρο 366, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 6, τέταρτη φράση			Άρθρο 366, παράγραφος 2
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 7, πρώτη φράση			Άρθρο 367, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 7, δεύτερη και τρίτη φράση			Άρθρο 367, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 8			Άρθρο 368
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 9, πρώτη φράση			Άρθρο 369, παράγραφος 1
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 9, δεύτερη και τρίτη φράση			Άρθρο 369, παράγραφος 2, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 26γ, τίτλος Β, παράγραφος 10			Άρθρο 204, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο
	Άρθρο 27, παράγραφος 1, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 395, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 27, παράγραφος 2, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 395, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 27, παράγραφος 2, τρίτη φράση			Άρθρο 395, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 27, παράγραφοι 3 και 4			Άρθρο 395, παράγραφοι 3 και 4
	Άρθρο 27, παράγραφος 5			Άρθρο 394
	Άρθρο 28, παράγραφοι 1 και 1α			—
	Άρθρο 28, παράγραφος 2, εισαγωγική φράση			Άρθρο 109
	Άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο α), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 110, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο α), δεύτερο εδάφιο			—

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο α), τρίτο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 112, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο α), τρίτο εδάφιο, δεύτερη και τρίτη φράση			Άρθρο 112, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο β)			Άρθρο 113
	Άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο γ), πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 114, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο γ), τρίτη φράση			Άρθρο 114, παράγραφος 2
	Άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο δ)			Άρθρο 115
	Άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο ε), πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 118, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο στ)			Άρθρο 120
	Άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο ζ)			—
	Άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο η), πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 121, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο θ)			Άρθρο 122
	Άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο ι)			Άρθρο 117, παράγραφος 2
	Άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο ια)			Άρθρο 116
	Άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο α)			Άρθρο 370
	Άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο β)			Άρθρο 371
	Άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο γ)			Άρθρο 391
	Άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο δ)			Άρθρο 372
	Άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο ε)			Άρθρο 373
	Άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο στ)			Άρθρο 392
	Άρθρο 28, παράγραφος 3, στοιχείο ζ)			Άρθρο 374
	Άρθρο 28, παράγραφος 3α			Άρθρο 376
	Άρθρο 28, παράγραφοι 4 και 5			Άρθρο 393, παράγραφοι 1 και 2
	Άρθρο 28, παράγραφος 6, πρώτο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 106, πρώτο και δεύτερο εδάφιο

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 28, παράγραφος 6, πρώτο εδάφιο, δεύτερη φράση			Άρθρο 106, τρίτο εδάφιο
	Άρθρο 28, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο, στοιχεία α), β) και γ)			Άρθρο 107, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α), β) και γ)
	Άρθρο 28, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο δ)			Άρθρο 107, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28, παράγραφος 6, τρίτο εδάφιο			Άρθρο 107, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28, παράγραφος 6, τέταρτο εδάφιο, στοιχεία α), β) και γ)			Άρθρο 108, στοιχεία α), β) και γ)
	Άρθρο 28, παράγραφος 6, πέμπτο και έκτο εδάφιο			—
	Άρθρο 28α, παράγραφος 1, εισαγωγική φράση			Άρθρο 2, παράγραφος 1
	Άρθρο 28α, παράγραφος 1, στοιχείο α), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β), σημείο i)
	Άρθρο 28α, παράγραφος 1, στοιχείο α), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 3, παράγραφος 1
	Άρθρο 28α, παράγραφος 1, στοιχείο α), τρίτο εδάφιο			Άρθρο 3, παράγραφος 3
	Άρθρο 28α, παράγραφος 1, στοιχείο β)			Άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β), σημείο ii)
	Άρθρο 28α, παράγραφος 1, στοιχείο γ)			Άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β), σημείο iii)
	Άρθρο 28α, παράγραφος 1α, στοιχείο α)			Άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο α)
	Άρθρο 28α, παράγραφος 1α, στοιχείο β), πρώτο εδάφιο, πρώτη περίπτωση			Άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β)
	Άρθρο 28α, παράγραφος 1α, στοιχείο β), πρώτο εδάφιο, δεύτερη και τρίτη περίπτωση			Άρθρο 3, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 28α, παράγραφος 1α, στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28α, παράγραφος 2, εισαγωγική φράση			—
	Άρθρο 28α, παράγραφος 2, στοιχείο α)			Άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α), σημεία i), ii) και iii)
	Άρθρο 28α, παράγραφος 2, στοιχείο β), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο β)
	Άρθρο 28α, παράγραφος 2, στοιχείο β), πρώτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο α), σημεία i), ii) και iii)

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 28α, παράγραφος 2, στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο γ)
	Άρθρο 28α, παράγραφος 3, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 20, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28α, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 19, παράγραφος 2
	Άρθρο 28α, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίπτωση			Άρθρο 172, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28α, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 172, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 28α, παράγραφος 4, τρίτο εδάφιο			Άρθρο 172, παράγραφος 2
	Άρθρο 28α, παράγραφος 5, στοιχείο β), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 17, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 28α, παράγραφος 5, στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 17, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, και παράγραφος 2, εισαγωγική φράση
	Άρθρο 28α, παράγραφος 5, στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίπτωση			Άρθρο 17, παράγραφος 2, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 28α, παράγραφος 5, στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 17, παράγραφος 2, στοιχείο γ)
	Άρθρο 28α, παράγραφος 5, στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο, τρίτη περίπτωση			Άρθρο 17, παράγραφος 2, στοιχείο ε)
	Άρθρο 28α, παράγραφος 5, στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο, πέμπτη, έκτη και έβδομη περίπτωση			Άρθρο 17, παράγραφος 2, στοιχεία στ), ζ) και η)
	Άρθρο 28α, παράγραφος 5, στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο, όγδοη περίπτωση			Άρθρο 17, παράγραφος 2, στοιχείο δ)
	Άρθρο 28α, παράγραφος 5, στοιχείο β), τρίτο εδάφιο			Άρθρο 17, παράγραφος 3
	Άρθρο 28α, παράγραφος 6, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 21
	Άρθρο 28α, παράγραφος 6, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 22
	Άρθρο 28α, παράγραφος 7			Άρθρο 23
	Άρθρο 28β, τίτλος Α, παράγραφος 1			Άρθρο 40
	Άρθρο 28β, τίτλος Α, παράγραφος 2, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 41, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28β, τίτλος Α, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 42, στοιχεία α) και β)

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 28β, τίτλος Β, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 33, παράγραφος 1, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 28β, τίτλος Β, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 33, παράγραφος 2
	Άρθρο 28β, τίτλος Β, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 34, παράγραφος 1, στοιχείο α)
	Άρθρο 28β, τίτλος Β, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 34, παράγραφος 1, στοιχεία β) και γ)
	Άρθρο 28β, τίτλος Β, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 34, παράγραφος 2, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28β, τίτλος Β, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 34, παράγραφος 3
	Άρθρο 28β, τίτλος Β, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, δεύτερη και τρίτη φράση			—
	Άρθρο 28β, τίτλος Β, παράγραφος 3, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 34, παράγραφος 4, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28β, τίτλος Γ, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 48, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 28β, τίτλος Γ, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 49
	Άρθρο 28β, τίτλος Γ, παράγραφος 1, δεύτερη και τρίτη περίπτωση			Άρθρο 48, δεύτερο και τρίτο εδάφιο
	Άρθρο 28β, τίτλος Γ, παράγραφοι 2 και 3			Άρθρο 47, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28β, τίτλος Γ, παράγραφος 4			Άρθρο 51
	Άρθρο 28β, τίτλος Δ			Άρθρο 53
	Άρθρο 28β, τίτλος Ε, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 50, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28β, τίτλος Ε, παράγραφος 2, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 54, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28β, τίτλος Ε, παράγραφος 3, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 44, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28β, τίτλος Ε, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 55, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28γ, τίτλος Α, εισαγωγική φράση			Άρθρο 131
	Άρθρο 28γ, τίτλος Α, στοιχείο α), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 138, παράγραφος 1

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 28γ, τίτλος Α, στοιχείο α), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 139, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28γ, τίτλος Α, στοιχείο β)			Άρθρο 138, παράγραφος 2, στοιχείο α)
	Άρθρο 28γ, τίτλος Α, στοιχείο γ), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 138, παράγραφος 2, στοιχείο β)
	Άρθρο 28γ, τίτλος Α, στοιχείο γ), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 139, παράγραφος 2
	Άρθρο 28γ, τίτλος Α, στοιχείο δ)			Άρθρο 138, παράγραφος 2, στοιχείο γ)
	Άρθρο 28γ, τίτλος Β, εισαγωγική φράση			Άρθρο 131
	Άρθρο 28γ, τίτλος Β, στοιχεία α), β) και γ)			Άρθρο 140, στοιχεία α), β) και γ)
	Άρθρο 28γ, τίτλος Γ			Άρθρο 142
	Άρθρο 28γ, τίτλος Δ, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 143, στοιχείο δ)
	Άρθρο 28γ, τίτλος Δ, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 131
	Άρθρο 28γ, τίτλος Ε, σημείο 1), πρώτη περίπτωση, που αντικαθίστα το άρθρο 16, παράγραφος 1			
	— παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 155
	— παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, σημείο Α			Άρθρο 157, παράγραφος 1, στοιχείο α)
	— παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, σημείο Β, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α), β) και γ)			Άρθρο 156, παράγραφος 1, στοιχεία α), β) και γ)
	— παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, σημείο Β, πρώτο εδάφιο, στοιχείο δ), πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 156, παράγραφος 1, στοιχεία δ) και ε)
	— παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, σημείο Β, πρώτο εδάφιο, στοιχείο ε), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 157, παράγραφος 1, στοιχείο β)
	— παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, σημείο Β, πρώτο εδάφιο, στοιχείο ε), δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίπτωση			Άρθρο 154
	— παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, σημείο Β, πρώτο εδάφιο, στοιχείο ε), δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, πρώτη φράση			Άρθρο 154
	— παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, σημείο Β, πρώτο εδάφιο, στοιχείο ε), δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, δεύτερη φράση			Άρθρο 157, παράγραφος 2

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	— παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, σημείο Β, πρώτο εδάφιο, στοιχείο ε), τρίτο εδάφιο, πρώτη περίπτωση			—
	— παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, σημείο Β, πρώτο εδάφιο, στοιχείο ε), τρίτο εδάφιο, δεύτερη, τρίτη και τέταρτη περίπτωση			Άρθρο 158, παράγραφος 1, στοιχεία α), β) και γ)
	— παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, σημείο Β, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 156, παράγραφος 2
	— παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, σημείο Γ			Άρθρο 159
	— παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, σημείο Δ, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α) και β)			Άρθρο 160, παράγραφος 1, στοιχεία α) και β)
	— παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, σημείο Δ, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 160, παράγραφος 2
	— παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, σημείο Ε, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 161, στοιχεία α) και β)
	— παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 202
	— παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο			Άρθρο 163
	Άρθρο 28γ, τίτλος Ε, σημείο 1), δεύτερη περίπτωση, που εισήγαγε την παράγραφο 1α στο άρθρο 16			
	— παράγραφος 1α			Άρθρο 162
	Άρθρο 28γ, τίτλος Ε, σημείο 2), πρώτη περίπτωση, που συμπλήρωσε το άρθρο 16, παράγραφος 2			
	— παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 164, παράγραφος 1
	Άρθρο 28γ, τίτλος Ε, σημείο 2), δεύτερη περίπτωση, που εισήγαγε το δεύτερο και τρίτο εδάφιο στο άρθρο 16, παράγραφος 2			
	— παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 164, παράγραφος 2
	— παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο			Άρθρο 165
	Άρθρο 28γ, τίτλος Ε, σημείο 3), πρώτη έως πέμπτη περίπτωση			Άρθρο 141, στοιχεία α) έως ε)
	Άρθρο 28δ, παράγραφος 1, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 68, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28δ, παράγραφοι 2 και 3			Άρθρο 69, παράγραφοι 1 και 2

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 28δ, παράγραφος 4, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 67, παράγραφοι 1 και 2
	Άρθρο 28ε, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 83
	Άρθρο 28ε, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 84, παράγραφοι 1 και 2
	Άρθρο 28ε, παράγραφος 2			Άρθρο 76
	Άρθρο 28ε, παράγραφος 3			Άρθρο 93, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο β)
	Άρθρο 28ε, παράγραφος 4			Άρθρο 94, παράγραφος 1
	Άρθρο 28στ, σημείο 1), που αντικατέστησε το άρθρο 17, παράγραφοι 2, 3 και 4			
	— παράγραφος 2, στοιχείο α)			Άρθρο 168, στοιχείο α)
	— παράγραφος 2, στοιχείο β)			Άρθρο 168, στοιχείο ε)
	— παράγραφος 2, στοιχείο γ)			Άρθρο 168, στοιχεία β) και δ)
	— παράγραφος 2, στοιχείο δ)			Άρθρο 168, στοιχείο γ)
	— παράγραφος 3, στοιχεία α), β) και γ)			Άρθρο 169, στοιχεία α), β) και γ) Άρθρο 170, στοιχεία α) και β)
	— παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, πρώτο περίπτωση			Άρθρο 171, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο
	— παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 171, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο
	— παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο α)			Άρθρο 171, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο
	— παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο β)			Άρθρο 171, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο
	— παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, στοιχείο γ)			Άρθρο 171, παράγραφος 3
	Άρθρο 28στ, σημείο 2), που αντικατέστησε το άρθρο 18, παράγραφος 1			
	— παράγραφος 1, στοιχείο α)			Άρθρο 178, στοιχείο α)
	— παράγραφος 1, στοιχείο β)			Άρθρο 178, στοιχείο ε)
	— παράγραφος 1, στοιχείο γ)			Άρθρο 178, στοιχεία β) και δ)
	— παράγραφος 1, στοιχείο δ)			Άρθρο 178, στοιχείο στ)
	— παράγραφος 1, στοιχείο ε)			Άρθρο 178, στοιχείο γ)

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 28στ, σημείο 3), που εισήγαγε την παράγραφο 3α στο άρθρο 18			
	— παράγραφος 3α, πρώτο μέρος της φράσης			Άρθρο 181
	— παράγραφος 3α, δεύτερο μέρος της φράσης			Άρθρο 182
	Άρθρο 28ζ που αντικατέστησε το άρθρο 21			
	— παράγραφος 1, στοιχείο α), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 193
	— παράγραφος 1, στοιχείο α), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 194, παράγραφοι 1 και 2
	— παράγραφος 1, στοιχείο β)			Άρθρο 196
	— παράγραφος 1, στοιχείο γ), πρώτο εδάφιο, πρώτη, δεύτερη και τρίτη περίπτωση			Άρθρο 197, παράγραφος 1, στοιχεία α), β) και γ)
	— παράγραφος 1, στοιχείο γ), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 197, παράγραφος 2
	— παράγραφος 1, στοιχείο δ)			Άρθρο 203
	— παράγραφος 1, στοιχείο ε)			Άρθρο 200
	— παράγραφος 1, στοιχείο στ)			Άρθρο 195
	— παράγραφος 2			—
	— παράγραφος 2, στοιχείο α), πρώτη φράση			Άρθρο 204, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο
	— παράγραφος 2, στοιχείο α), πρώτη φράση			Άρθρο 204, παράγραφος 2
	— παράγραφος 2, στοιχείο β)			Άρθρο 204, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο
	— παράγραφος 2, στοιχείο γ), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 199, παράγραφος 1, στοιχεία α) έως ζ)
	— παράγραφος 2, στοιχείο γ), δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο			Άρθρο 199, παράγραφοι 2, 3 και 4
	— παράγραφος 3			Άρθρο 205
	— παράγραφος 4			Άρθρο 201
	Άρθρο 28η που αντικατέστησε το άρθρο 22			
	— παράγραφος 1, στοιχείο α), πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 213, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	— παράγραφος 1, στοιχείο β)			Άρθρο 213, παράγραφος 2

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	— παράγραφος 1, στοιχείο γ), πρώτη περίπτωση, πρώτη φράση			Άρθρο 214, παράγραφος 1, στοιχείο α)
	— παράγραφος 1, στοιχείο γ), πρώτη περίπτωση, δεύτερη φράση			Άρθρο 214, παράγραφος 2
	— παράγραφος 1, στοιχείο γ), δεύτερη και τρίτη περίπτωση			Άρθρο 214, παράγραφος 1, στοιχεία β) και γ)
	— παράγραφος 1, στοιχείο δ), πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 215, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	— παράγραφος 1, στοιχείο ε)			Άρθρο 216
	— παράγραφος 2, στοιχείο α)			Άρθρο 242
	— παράγραφος 2, στοιχείο β), πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 243, παράγραφοι 1 και 2
	— παράγραφος 3, στοιχείο α), πρώτο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 220, σημείο 1)
	— παράγραφος 3, στοιχείο α), πρώτο εδάφιο, δεύτερη φράση			Άρθρο 220, σημεία 2) και 3)
	— παράγραφος 3, στοιχείο α), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 220, σημεία 4) και 5)
	— παράγραφος 3, στοιχείο α), τρίτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 221, παράγραφος 1, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	— παράγραφος 3, στοιχείο α), τέταρτο εδάφιο			Άρθρο 221, παράγραφος 2
	— παράγραφος 3, στοιχείο α), πέμπτο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 219
	— παράγραφος 3, στοιχείο α), πέμπτο εδάφιο, δεύτερη φράση			Άρθρο 228
	— παράγραφος 3, στοιχείο α), έκτο εδάφιο			Άρθρο 222
	— παράγραφος 3, στοιχείο α), έβδομο εδάφιο			Άρθρο 223
	— παράγραφος 3, στοιχείο α), όγδοο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 224, παράγραφοι 1 και 2
	— παράγραφος 3, στοιχείο α), ένατο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 224, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο
	— παράγραφος 3, στοιχείο α), ένατο εδάφιο, τρίτη φράση			Άρθρο 224, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο
	— παράγραφος 3, στοιχείο α), δέκατο εδάφιο			Άρθρο 225

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	— παράγραφος 3, στοιχείο β), πρώτο εδάφιο, πρώτη έως δωδέκατη περίπτωση			Άρθρο 226, σημεία 1) έως 12)
	— παράγραφος 3, στοιχείο β), πρώτο εδάφιο, δέκατη τρίτη περίπτωση			Άρθρο 226, σημεία 13) και 14)
	— παράγραφος 3, στοιχείο β), πρώτο εδάφιο, δέκατη τέταρτη περίπτωση			Άρθρο 226, σημείο 15)
	— παράγραφος 3, στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 227
	— παράγραφος 3, στοιχείο β), τρίτο εδάφιο			Άρθρο 229
	— παράγραφος 3, στοιχείο β), τέταρτο εδάφιο			Άρθρο 230
	— παράγραφος 3, στοιχείο β), πέμπτο εδάφιο			Άρθρο 231
	— παράγραφος 3, στοιχείο γ), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 232
	— παράγραφος 3, στοιχείο γ), δεύτερο εδάφιο, εισαγωγική φράση			Άρθρο 233, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο
	— παράγραφος 3, στοιχείο γ), δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίπτωση, πρώτη φράση			Άρθρο 233, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α)
	— παράγραφος 3, στοιχείο γ), δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίπτωση, δεύτερη φράση			Άρθρο 233, παράγραφος 2
	— παράγραφος 3, στοιχείο γ), δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, πρώτη φράση			Άρθρο 233, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β)
	— παράγραφος 3, στοιχείο γ), δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, δεύτερη φράση			Άρθρο 233, παράγραφος 3
	— παράγραφος 3, στοιχείο γ), τρίτο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 233, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο
	— παράγραφος 3, στοιχείο γ), τρίτο εδάφιο, δεύτερη φράση			Άρθρο 237
	— παράγραφος 3, στοιχείο γ), τέταρτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 234
	— παράγραφος 3, στοιχείο γ), πέμπτο εδάφιο			Άρθρο 235
	— παράγραφος 3, στοιχείο γ), έκτο εδάφιο			Άρθρο 236
	— παράγραφος 3, στοιχείο δ), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 244
	— παράγραφος 3, στοιχείο δ), δεύτερο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 245, παράγραφος 1

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	— παράγραφος 3, στοιχείο δ), δεύτερο εδάφιο, δεύτερη και τρίτη φράση			Άρθρο 245, παράγραφος 2, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	— παράγραφος 3, στοιχείο δ), τρίτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 246, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	— παράγραφος 3, στοιχείο δ), τέταρτο, πέμπτο και έκτο εδάφιο			Άρθρο 247, παράγραφοι 1, 2 και 3
	— παράγραφος 3, στοιχείο δ), έβδομο εδάφιο			Άρθρο 248
	— παράγραφος 3, στοιχείο ε), πρώτο εδάφιο			Άρθρα 217 και 241
	— παράγραφος 3, στοιχείο ε), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 218
	— παράγραφος 4, στοιχείο α), πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 252, παράγραφος 1
	— παράγραφος 4, στοιχείο α), τρίτη και τέταρτη φράση			Άρθρο 252, παράγραφος 2, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	— παράγραφος 4, στοιχείο α), πέμπτη φράση			Άρθρο 250, παράγραφος 2
	— παράγραφος 4, στοιχείο β)			Άρθρο 250, παράγραφος 1
	— παράγραφος 4, στοιχείο γ), πρώτη περίπτωση, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 251, στοιχεία α) και β)
	— παράγραφος 4, στοιχείο γ), δεύτερη περίπτωση, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 251, στοιχείο γ)
	— παράγραφος 4, στοιχείο γ), δεύτερη περίπτωση, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 251, στοιχεία δ) και ε)
	— παράγραφος 5			Άρθρο 206
	— παράγραφος 6, στοιχείο α), πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 261, παράγραφος 1
	— παράγραφος 6, στοιχείο α), τρίτη φράση			Άρθρο 261, παράγραφος 2
	— παράγραφος 6, στοιχείο β), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 262
	— παράγραφος 6, στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 263, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο
	— παράγραφος 6, στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο, δεύτερη φράση			Άρθρο 263, παράγραφος 2
	— παράγραφος 6, στοιχείο β), τρίτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 264, παράγραφος 1, στοιχεία α) και β)

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	— παράγραφος 6, στοιχείο β), τρίτο εδάφιο, τρίτη περίπτωση, πρώτη φράση			Άρθρο 264, παράγραφος 1, στοιχείο δ)
	— παράγραφος 6, στοιχείο β), τρίτο εδάφιο, τρίτη περίπτωση, δεύτερη φράση			Άρθρο 264, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο
	— παράγραφος 6, στοιχείο β), τέταρτο εδάφιο, πρώτη περίπτωση			Άρθρο 264, παράγραφος 1, στοιχεία γ) και ε)
	— παράγραφος 6, στοιχείο β), τέταρτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, πρώτη φράση			Άρθρο 264, παράγραφος 1, στοιχείο στ)
	— παράγραφος 6, στοιχείο β), τέταρτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση, δεύτερη φράση			Άρθρο 264, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο
	— παράγραφος 6, στοιχείο β), πέμπτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 265, παράγραφος 1, στοιχεία α) και β)
	— παράγραφος 6, στοιχείο β), πέμπτο εδάφιο, τρίτη περίπτωση, πρώτη φράση			Άρθρο 265, παράγραφος 1, στοιχείο γ)
	— παράγραφος 6, στοιχείο β), πέμπτο εδάφιο, τρίτη περίπτωση, δεύτερη φράση			Άρθρο 265, παράγραφος 2
	— παράγραφος 6, στοιχείο γ), πρώτη περίπτωση			Άρθρο 263, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο
	— παράγραφος 6, στοιχείο γ), δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 266
	— παράγραφος 6, στοιχείο δ)			Άρθρο 254
	— παράγραφος 6, στοιχείο ε), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 268
	— παράγραφος 6, στοιχείο ε), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 259
	— παράγραφος 7, πρώτο τμήμα της φράσης			Άρθρο 207, πρώτο εδάφιο Άρθρο 256 Άρθρο 267
	— παράγραφος 7, δεύτερο μέρος της φράσης			Άρθρο 207, δεύτερο εδάφιο
	— παράγραφος 8, πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 273, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
	— παράγραφος 9, στοιχείο α), πρώτο εδάφιο, πρώτη περίπτωση			Άρθρο 272, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ)
	— παράγραφος 9, στοιχείο α), πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 272, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α) και δ)
	— παράγραφος 9, στοιχείο α), πρώτο εδάφιο, τρίτη περίπτωση			Άρθρο 272, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β)
	— παράγραφος 9, στοιχείο α), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 272, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	— παράγραφος 9, στοιχείο β)			Άρθρο 272, παράγραφος 3
	— παράγραφος 9, στοιχείο γ)			Άρθρο 212
	— παράγραφος 9, στοιχείο δ), πρώτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 238, παράγραφος 1, στοιχεία α) και β)
	— παράγραφος 9, στοιχείο δ), δεύτερο εδάφιο, πρώτη έως τέταρτη περίπτωση			Άρθρο 238, παράγραφος 2, στοιχεία α) έως δ)
	— παράγραφος 9, στοιχείο δ), τρίτο εδάφιο			Άρθρο 238, παράγραφος 3
	— παράγραφος 9, στοιχείο ε), πρώτο εδάφιο			Άρθρο 239
	— παράγραφος 9, στοιχείο ε), δεύτερο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 240, σημεία 1) και 2)
	— παράγραφος 10			Άρθρων 209 και 257
	— παράγραφος 11			Άρθρων 210 και 258
	— παράγραφος 12, εισαγωγική φράση			Άρθρο 269
	— παράγραφος 12, στοιχείο α), πρώτη, δεύτερη και τρίτη περίπτωση			Άρθρο 270, στοιχεία α), β) και γ)
	— παράγραφος 12, στοιχείο β), πρώτη, δεύτερη και τρίτη περίπτωση			Άρθρο 271, στοιχεία α), β) και γ)
	Άρθρο 28θ που εισήγαγε το τρίτο εδάφιο στο άρθρο 24, παράγραφος 3			
	— παράγραφος 3, τρίτο εδάφιο			Άρθρο 283, παράγραφος 1, στοιχεία β) και γ)
	Άρθρο 28ι, σημείο 1), που εισήγαγε το δεύτερο εδάφιο στο άρθρο 25, παράγραφος 4			
	— παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 272, παράγραφος 2
	Άρθρο 28ι, σημείο 2), που αντικατέστησε το άρθρο 25, παράγραφοι 5 και 6			
	— παράγραφος 5, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α), β) και γ)			Άρθρο 300, σημεία 1), 2) και 3)
	— παράγραφος 5, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 302
	— παράγραφος 6, στοιχείο α), πρώτο εδάφιο, πρώτη φράση			Άρθρο 301, παράγραφος 1
	— παράγραφος 6, στοιχείο α), πρώτο εδάφιο, δεύτερη φράση			Άρθρο 303, παράγραφος 1

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	— παράγραφος 6, στοιχείο α), δεύτερο εδάφιο, πρώτη, δεύτερη και τρίτη περίπτωση			Άρθρο 303, παράγραφος 2, στοιχεία α), β) και γ)
	— παράγραφος 6, στοιχείο α), τρίτο εδάφιο			Άρθρο 303, παράγραφος 3
	— παράγραφος 6, στοιχείο β)			Άρθρο 301, παράγραφος 1
	Άρθρο 28ι, σημείο 3), που εισήγαγε το δεύτερο εδάφιο στο άρθρο 25, παράγραφος 9			
	— παράγραφος 9, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 305
	Άρθρο 28ια, σημείο 1), πρώτο εδάφιο			—
	Άρθρο 28ια, σημείο 1), δεύτερο εδάφιο, στοιχείο α)			Άρθρο 158, παράγραφος 3
	Άρθρο 28ια, σημείο 1), δεύτερο εδάφιο, στοιχεία β) και γ)			—
	Άρθρο 28ια, σημεία 2), 3) και 4)			—
	Άρθρο 28ια, σημείο 5)			Άρθρο 158, παράγραφος 2
	Άρθρο 28ιβ, πρώτο εδάφιο			—
	Άρθρο 28 ιβ, δεύτερο και τρίτο εδάφιο			Άρθρο 402, παράγραφοι 1 και 2
	Άρθρο 28ιβ, τέταρτο εδάφιο			—
	Άρθρο 28ιγ			Άρθρο 399, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 28ιδ			—
	Άρθρο 28ιε, παράγραφος 1 εισαγωγική φράση			Άρθρο 326, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 28ιε, παράγραφος 1, στοιχείο α), πρώτη φράση			Άρθρο 327, παράγραφοι 1 και 3
	Άρθρο 28ιε, παράγραφος 1, στοιχείο α), δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 327, παράγραφος 2
	Άρθρο 28ιε, παράγραφος 1, στοιχείο β)			Άρθρο 328
	Άρθρο 28ιε, παράγραφος 1, στοιχείο γ), πρώτη, δεύτερη και τρίτη περίπτωση			Άρθρο 329, στοιχεία α), β) και γ)
	Άρθρο 28ιε, παράγραφος 1, στοιχείο δ), πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 330, πρώτο και δεύτερο εδάφιο

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 28ιε, παράγραφος 1, στοιχείο ε)			Άρθρο 332
	Άρθρο 28ιε, παράγραφος 1, στοιχείο στ)			Άρθρο 331
	Άρθρο 28ιε, παράγραφος 1, στοιχείο ζ)			Άρθρο 4, στοιχείο β)
	Άρθρο 28ιε, παράγραφος 1, στοιχείο η)			Άρθρο 35 Άρθρο 139, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28ιε, παράγραφος 2			Άρθρο 326, δεύτερο εδάφιο
	Άρθρο 28ιε, παράγραφος 3			Άρθρο 341
	Άρθρο 28ιε, παράγραφος 4			—
	Άρθρο 28ιζ, παράγραφος 1, δεύτερη, δεύτερη και τρίτη περίπτωση			Άρθρο 405, σημεία 1), 2) και 3)
	Άρθρο 28ιζ, παράγραφος 2			Άρθρο 406
	Άρθρο 28ιζ, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, δεύτερη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 407, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 28ιζ, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο			—
	Άρθρο 28ιζ, παράγραφος 4, στοιχεία α) έως δ)			Άρθρο 408, παράγραφος 1, στοιχεία α) έως δ)
	Άρθρο 28ιζ, παράγραφος 5, δεύτερη και δεύτερη περίπτωση			Άρθρο 408, παράγραφος 2, στοιχεία α) και β)
	Άρθρο 28ιζ, παράγραφος 6			Άρθρο 409
	Άρθρο 28ιζ, παράγραφος 7, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α), β) και γ)			Άρθρο 410, παράγραφος 1, στοιχεία α), β) και γ)
	Άρθρο 28ιζ, παράγραφος 7, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση			—
	Άρθρο 28ιστ, παράγραφος 7, δεύτερο εδάφιο, δεύτερη τρίτη και τέταρτη περίπτωση			Άρθρο 410, παράγραφος 2, στοιχεία α), β) και γ)
	Άρθρο 29, παράγραφοι 1 έως 4			Άρθρο 398, παράγραφοι 1 έως 4
	Άρθρο 29α			Άρθρο 397
	Άρθρο 30, παράγραφος 1			Άρθρο 396, παράγραφος 1
	Άρθρο 30, παράγραφος 2, πρώτη και δεύτερη φράση			Άρθρο 396, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 30, παράγραφος 2, τρίτη φράση			Άρθρο 396, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Άρθρο 30, παράγραφοι 3 και 4			Άρθρο 396, παράγραφοι 3 και 4
	Άρθρο 31, παράγραφος 1			—
	Άρθρο 31, παράγραφος 2			Άρθρο 400
	Άρθρο 33, παράγραφος 1			Άρθρο 401
	Άρθρο 33, παράγραφος 2			Άρθρο 2, παράγραφος 3
	Άρθρο 33α, παράγραφος 1, εισαγωγική φράση			Άρθρο 274
	Άρθρο 33α, παράγραφος 1, στοιχείο α)			Άρθρο 275
	Άρθρο 33α, παράγραφος 1, στοιχείο β)			Άρθρο 276
	Άρθρο 33α, παράγραφος 1, στοιχείο γ)			Άρθρο 277
	Άρθρο 33α, παράγραφος 2, εισαγωγική φράση			Άρθρο 278
	Άρθρο 33α, παράγραφος 2, στοιχείο α)			Άρθρο 279
	Άρθρο 33α, παράγραφος 2, στοιχείο β)			Άρθρο 280
	Άρθρο 34			Άρθρο 404
	Άρθρο 35			Άρθρο 403
	Άρθρων 36 και 37			—
	Άρθρο 38			Άρθρο 414
	Παράρτημα Α, σημεία I) 1), 2) και 3)			Παράρτημα VII, σημείο 1), στοιχεία α), β) και γ)
	Παράρτημα Α, σημείο II			Παράρτημα VII, σημείο 2
	Παράρτημα Α, σημεία III) 1) έως 6)			Παράρτημα VII, σημείο 2), στοιχεία α) έως στ)
	Παράρτημα Α, σημεία III) και IV)			Παράρτημα VII, σημεία 3) και 4)
	Παράρτημα Α, σημεία IV) 1) έως 4)			Παράρτημα VII, σημείο 4), στοιχεία α) έως δ)
	Παράρτημα Α, σημείο V)			Άρθρο 295, παράγραφος 2
	Παράρτημα Β, εισαγωγική φράση			Άρθρο 295, παράγραφος 1, σημείο 5)
	Παράρτημα Β, πρώτη έως ένατη περίπτωση			Παράρτημα VIII, σημεία 1) έως 9)
	Παράρτημα Γ			—

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Παράρτημα Δ, σημεία 1) έως 13)			Παράρτημα Ι, σημεία 1) έως 13)
	Παράρτημα Ε, σημείο 2)			Παράρτημα Χ, μέρος Α, σημείο 1)
	Παράρτημα Ε, σημείο 7)			Παράρτημα Χ, μέρος Α, σημείο 2)
	Παράρτημα Ε, σημείο 11)			Παράρτημα Χ, μέρος Α, σημείο 3)
	Παράρτημα Ε, σημείο 15)			Παράρτημα Χ, μέρος Α, σημείο 4)
	Παράρτημα ΣΤ, σημείο 1)			Παράρτημα Χ, μέρος Β, σημείο 1)
	Παράρτημα ΣΤ, σημείο 2)			Παράρτημα Χ, μέρος Β, σημείο 2), στοιχεία α) έως ι)
	Παράρτημα ΣΤ, σημεία 5) έως 8)			Παράρτημα Χ, μέρος Β, σημεία 3) έως 6)
	Παράρτημα ΣΤ, σημείο 10)			Παράρτημα Χ, μέρος Β, σημείο 7)
	Παράρτημα ΣΤ, σημείο 12)			Παράρτημα Χ, μέρος Β, σημείο 8)
	Παράρτημα ΣΤ, σημείο 16)			Παράρτημα Χ, μέρος Β, σημείο 9)
	Παράρτημα ΣΤ, σημείο 17), πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Παράρτημα Χ, μέρος Β, σημείο 10)
	Παράρτημα ΣΤ, σημείο 23)			Παράρτημα Χ, μέρος Β, σημείο 11)
	Παράρτημα ΣΤ, σημείο 25)			Παράρτημα Χ, μέρος Β, σημείο 12)
	Παράρτημα ΣΤ, σημείο 27)			Παράρτημα Χ, μέρος Β, σημείο 13)
	Παράρτημα Ζ, παράγραφοι 1 και 2			Άρθρο 391
	Παράρτημα Η, πρώτο εδάφιο			Άρθρο 98, παράγραφος 3
	Παράρτημα Η, δεύτερο εδάφιο, εισαγωγική φράση			—
	Παράρτημα Η, δεύτερο εδάφιο, σημεία 1) έως 6)			Παράρτημα ΙΙΙ, σημεία 1) έως 6)
	Παράρτημα Η, δεύτερο εδάφιο, σημείο 7), πρώτο και δεύτερο εδάφιο			Παράρτημα ΙΙΙ, σημεία 7) και 8)
	Παράρτημα Η, δεύτερο εδάφιο, σημεία 8) έως 17)			Παράρτημα ΙΙΙ, σημεία 9) έως 18)
	Παράρτημα Θ, εισαγωγική φράση			—
	Παράρτημα Θ, στοιχείο α), πρώτη έως έβδομη περίπτωση			Παράρτημα ΙΧ, μέρος Α, σημεία 1) έως 7)

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
	Παράρτημα Θ, στοιχείο β), πρώτη και δεύτερη περίπτωση			Παράρτημα ΙΧ, μέρος Β, σημεία 1) και 2)
	Παράρτημα Θ, στοιχείο γ)			Παράρτημα ΙΧ, μέρος Γ
	Παράρτημα Ι, εισαγωγική φράση			Παράρτημα V, εισαγωγική φράση
	Παράρτημα Ι			Παράρτημα V, σημεία 1) έως 25)
	Παράρτημα ΙΑ, σημείο 1), πρώτη, δεύτερη και τρίτη περίπτωση			Παράρτημα ΙV, σημείο 1), στοιχεία α), β) και γ)
	Παράρτημα ΙΑ, σημεία 2) έως 5)			Παράρτημα ΙV, σημεία 2) έως 5)
	Παράρτημα ΙΒ, πρώτο εδάφιο, σημεία 1) έως 5)			Παράρτημα ΙΙ, σημεία 1) έως 5)
	Παράρτημα ΙΒ, δεύτερο εδάφιο			Άρθρο 56, παράγραφος 2
	Παράρτημα ΙΓ, στοιχεία α) έως στ)			Παράρτημα VI, σημεία 1) έως 6)
		Άρθρο 1, σημείο 1), δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 89/465/ΕΟΚ		Άρθρο 133, δεύτερο εδάφιο
		Άρθρο 2 της οδηγίας 94/5/ΕΚ		Άρθρο 342
		Άρθρο 3, πρώτη και δεύτερη φράση, της οδηγίας 94/5/ΕΚ		Άρθρο 343, πρώτο και δεύτερο εδάφιο
		Άρθρο 4 της οδηγίας 2002/38/ΕΚ		Άρθρο 56, παράγραφος 3 Άρθρο 57, παράγραφος 2 Άρθρο 357
		Άρθρο 5 της οδηγίας 2002/38/ΕΚ		—
			Παράρτημα VIII, μέρος ΙΙ, σημείο 2), στοιχείο α), της πράξης προσχώρησης της Ελλάδας	Άρθρο 287, σημείο 1)
			Παράρτημα VIII, μέρος ΙΙ, σημείο 2), στοιχείο β), της πράξης προσχώρησης της Ελλάδας	Άρθρο 375
			Παράρτημα XXXII, μέρος ΙV, σημείο 3), στοιχείο α), πρώτη και δεύτερη περίπτωση, της πράξης προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας	Άρθρο 287, σημεία 2) και 3)
			Παράρτημα XXXII, μέρος ΙV, σημείο 3), στοιχείο β), πρώτο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης της Ισπανίας και της Πορτογαλίας	Άρθρο 377
			Παράρτημα XV, μέρος ΙΧ, σημείο 2), στοιχείο β), πρώτο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας	Άρθρο 104

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
			Παράρτημα XV, μέρος ΙΧ, σημείο 2), στοιχείο γ), πρώτο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας	Άρθρο 287, σημείο 4)
			Παράρτημα XV, μέρος ΙΧ, σημείο 2), στοιχείο στ), πρώτο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας	Άρθρο 117, παράγραφος 1
			Παράρτημα XV, μέρος ΙΧ, σημείο 2), στοιχείο ζ), πρώτο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας	Άρθρο 119
			Παράρτημα XV, μέρος ΙΧ, σημείο 2), στοιχείο η), πρώτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση, της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας	Άρθρο 378, παράγραφος 1
			Παράρτημα XV, μέρος ΙΧ, σημείο 2), στοιχείο θ), πρώτο εδάφιο, πρώτη περίπτωση, της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας	—
			Παράρτημα XV, μέρος ΙΧ, σημείο 2), στοιχείο θ), πρώτο εδάφιο, δεύτερη και τρίτη περίπτωση, της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας	Άρθρο 378, παράγραφος 2, στοιχεία α) και β)
			Παράρτημα XV, μέρος ΙΧ, σημείο 2), στοιχείο ι), της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας	Άρθρο 287, σημείο 5)
			Παράρτημα XV, μέρος ΙΧ, σημείο 2), στοιχείο ιβ), πρώτο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας	Άρθρο 111, στοιχείο α)
			Παράρτημα XV, μέρος ΙΧ, σημείο 2), στοιχείο ιγ), πρώτο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας	Άρθρο 379, παράγραφος 1
			Παράρτημα XV, μέρος ΙΧ, σημείο 2), στοιχείο ιδ), πρώτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση, της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας	Άρθρο 379, παράγραφος 2
			Παράρτημα XV, μέρος ΙΧ, σημείο 2), στοιχείο ιε), πρώτη περίπτωση, της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας	Άρθρο 253
			Παράρτημα XV, μέρος ΙΧ, σημείο 2), στοιχείο ιε), δεύτερη περίπτωση, της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας	Άρθρο 287, σημείο 6)

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
			Παράρτημα XV, μέρος ΙΧ, σημείο 2), στοιχείο ζ), πρώτο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας	Άρθρο 111, στοιχείο β)
			Παράρτημα XV, μέρος ΙΧ, σημείο 2), στοιχείο αα), πρώτο εδάφιο, πρώτη και δεύτερη περίπτωση, της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας	Άρθρο 380
			Πρωτόκολλο αριθ. 2 της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας (περί των νήσων Åland)	Άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο δ)
			Παράρτημα V, παράγραφος 5, σημείο 1), στοιχείο α), της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 123
			Παράρτημα V, παράγραφος 5, σημείο 1), στοιχείο β), της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 381
			Παράρτημα VI, παράγραφος 7, σημείο 1), στοιχείο α), της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 124
			Παράρτημα VI, παράγραφος 7, σημείο 1), στοιχείο β), της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 382
			Παράρτημα VII, παράγραφος 7, σημείο 1), πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 125, παράγραφοι 1 και 2
			Παράρτημα VII, παράγραφος 7, σημείο 1), τρίτο, τέταρτο και πέμπτο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης του 2003	—
			Παράρτημα VII, παράγραφος 7, σημείο 1), τέταρτο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 383, στοιχείο α)
			Παράρτημα VII, παράγραφος 7, σημείο 1), πέμπτο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης του 2003	—
			Παράρτημα VII, παράγραφος 7, σημείο 1), έκτο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 383, στοιχείο β)
			Παράρτημα VIII, παράγραφος 7, σημείο 1), στοιχείο α), της πράξης προσχώρησης του 2003	—
			Παράρτημα VIII, παράγραφος 7, σημείο 1), στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 384, στοιχείο α)
			Παράρτημα VIII, παράγραφος 7, σημείο 1), τρίτο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 384, στοιχείο β)
			Παράρτημα ΙΧ, παράγραφος 8, σημείο 1), της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 385

Οδηγία 67/227/ΕΟΚ	Οδηγία 77/388/ΕΟΚ	Τροποποιητικές οδηγίες	Άλλες πράξεις	Παρούσα οδηγία
			Παράρτημα Χ, παράγραφος 7, σημείο 1), στοιχείο α), σημεία i) και ii), της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 126, στοιχεία α) και β)
			Παράρτημα Χ, παράγραφος 7, σημείο 1), στοιχείο γ), της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 386
			Παράρτημα ΧΙ, παράγραφος 7, σημείο 1), της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 127
			Παράρτημα ΧΙ, παράγραφος 7, σημείο 2), στοιχείο α), της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 387, στοιχείο γ)
			Παράρτημα ΧΙ, παράγραφος 7, σημείο 2), στοιχείο β), της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 387, στοιχείο α)
			Παράρτημα ΧΙ, παράγραφος 7, σημείο 2), στοιχείο γ), της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 387, στοιχείο β)
			Παράρτημα ΧΙΙ, παράγραφος 9, σημείο 1), στοιχείο α), της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 128, παράγραφοι 1 και 2
			Παράρτημα ΧΙΙ, παράγραφος 9, σημείο 1), στοιχείο β), της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 128, παράγραφοι 3, 4 και 5
			Παράρτημα ΧΙΙ, παράγραφος 9, σημείο 2), της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 388
			Παράρτημα ΧΙΙΙ, παράγραφος 9, σημείο 1), στοιχείο α), της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 129, παράγραφοι 1 και 2
			Παράρτημα ΧΙΙΙ, παράγραφος 9, σημείο 1), στοιχείο β), της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 389
			Παράρτημα ΧΙV, παράγραφος 7, πρώτο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 130, στοιχεία α) και β)
			Παράρτημα ΧΙV, παράγραφος 7, δεύτερο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης του 2003	—
			Παράρτημα ΧΙV, παράγραφος 7, τρίτο εδάφιο, της πράξης προσχώρησης του 2003	Άρθρο 390